Bundel van de Gemeenteraad van 4 november 2021

Agenda bijlagen

Vastgestelde besluitenlijst 4 november 2021

1 Vaststelling raadsagenda 4 november 2021

Voorgesteld besluit:
de agenda van de raadsvergadering van 4 november 2021 vast te stellen.

Voorlopige raadsagenda 4 november 2021

2 Spreekrecht

Wilt u gebruikmaken van het schriftelijk spreekrecht? Stuur ten minste 48 uur voor de vergadering een e-mail met uw naam, adres, telefoonnummer en het onderwerp of agendapunt waarover u wilt "inspreken" naar griffie@roerdalen.nl en wij nemen contact met u op. Of bel met de griffie via (0475) 538 888.

Er wordt met inachtneming van de criteria zoals opgenomen in het reglement van orde van de gemeenteraad geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

3 Lijst ingekomen stukken

Voorgesteld besluit:
Kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken periode 18/9/2021 - 22/10/2021.

Oplegvel - Lijst ingekomen stukken.docx

Raadsvoorstel - Lijst ingekomen stukken.pdf

Raadsbesluit - Lijst ingekomen stukken.docx

Lijst ingekomen stukken Raad 18 september 2021 tot en met 22 oktober 2021

4 Vaststelling besluitenlijst raadsvergadering 29 september 2021

Voorgesteld besluit:
de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 29 september 2021 vast te stellen.

Oplegvel - Besluitenlijst raadsvergadering 29 september 2021

Besluitenlijst raadsvergadering 29 september 2021

5 Vaststelling Programmabegroting 2022-2025

Dossier 992 voorblad

Raadsvoorstel - programmabegroting 2022-2025

Bijlage 1: Raadsbesluit - Programmabegroting 2022-2025 (aangepast besluit op basis van Nota van wijzigingen d.d. 26 oktober 2021).docx

Bijlage 2: Programmabegroting 2022-2025

Bijlage 3: Brief aan de gemeenteraad - Programmabegroting 2022-2025

1e termijn Programmabegroting 2022-2025 Roerstreek Lokaal!

1e termijn Programmabegroting 2022-2025 CDA

1e termijn Programmabegroting 2022-2025 Democraten Roerdalen

1e termijn Programmabegroting 2022-2025 Ons Roerdalen

1e termijn Programmabegroting 2022-2025 PvdA

1e termijn Programmabegroting 2022-2025 VVD

1e termijn Programmabegroting 2022-2025 College van burgemeester en wethouders.docx

Programmabegroting 2022-2025 - Nota van wijzigingen, gedateerd 26 oktober 2021.pdf

6 Effecten septembercirculaire 2021

Dossier 1016 voorblad

Raadsvoorstel - Effecten Septembercirculaire 2021

Oplegvel - Effecten septembercirculaire 2021.docx

Bijlage 1: Memo analyse gemeentefondsuitkering naar aanleiding van septembercirculaire 2021

Bijlage 2: Concept raadsbesluit - Effecten septembercirculaire 2021

Bijlage 3: Begrotingswijziging 14-2021 Effecten septembercirculaire 2021

Bijlage 4: Begrotingswijziging 1-2022 Effecten septembercirculaire 2021

gemeente roerdalen

Besluitenlijst vergadering gemeenteraad Roerdalen

op donderdag 4 november 2021

Aanwezig

Voorzitter:	mw. mr. M.D. de Boer-Beerta
Griffier:	R.J.J. Notermans
Leden:	J.G.G. Cremers, CDA J.J.G. Roubroeks, CDA J. Vogels, CDA L.M.E.G.M. Wolters, CDA mw. G.J.C.M. van Elmpt, Democraten Roerdalen J.H. van Kruchten, Democraten Roerdalen F.C. Peeters, Democraten Roerdalen H.M.V. van der Linden, Ons Roerdalen mw. J.C.L. Aelen, PvdA M. van Baden, PvdA mw. K. Hermans-Roelofs, Roerstreek Lokaal! W.L.C. Van Pol, Roerstreek Lokaal! R.H.G. Slangen, Roerstreek Lokaal! mw. L. Vestjens, Roerstreek Lokaal! P.H.A. van der Vorst, Roerstreek Lokaal! A.G.M. Wolters, Roerstreek Lokaal! H.L.M. Nijskens, VVD

Tevens aanwezig

Wethouder(s):	M.J.F. van Helvert A.C.A.G. Smits
Gemeentesecretaris:	J.J.W.M. L'Ortije
Verslaglegging:	mw. W.M.J.M. Jongen-van den Camp

Verhinderd

Leden:	A.J.T. Joris, CDA mw. M.J.A. Thevissen, Ons Roerdalen
Wethouder:	J.G.A.M. den Teuling

Opening

De vergadering wordt geopend om 19.34 uur. Het getrokken volgnummer, dat bepaalt bij welk lid ingeval van hoofdelijke stemming de stemming begint, is nummer 17, de heer P. van der Vorst.

1. Vaststelling raadsagenda 4 november 2021

Zonder stemming besluit de raad de voorliggende agenda van de vergadering van 4 november 2021 vast te stellen.

2. Spreekrecht burgers

Er wordt met inachtneming van de criteria zoals opgenomen in het reglement van orde van de gemeenteraad geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

3. Lijst ingekomen stukken

Zonder stemming besluit de gemeenteraad kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 18/09/2021 – 22/10/2021).

4. Besluitenlijst raadsvergadering 29 september 2021

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, tot vaststelling van de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 29 september 2021.

5. Programmabegroting 2022-2025

In het kader van de verslaglegging zijn de schriftelijke bijdragen van de raadsfracties in 1e termijn, alsmede de reactie daarop van het college van de burgemeester en wethouders in 1e termijn, als bijlagen toegevoegd aan de onderhavige besluitenlijst.

De heer W. Van Pol dient namens de fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal! een amendement (registratienummer 2021A11) in, waarmee wordt voorgesteld € 80.000,-evenwichtig (€ 20.000,- per jaar) verdeeld over de komende vier jaren, te onttrekken uit de Algemene reserve voor het opzetten van een breed opgezet programma, om inzicht te krijgen in de (verborgen) armoede in de gemeente Roerdalen.
Kortheidshalve wordt verwezen naar het bij deze besluitenlijst gevoegde amendement (registratienummer 2021A11).

De heer W. Van Pol dient namens de fracties van Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal! een motie (registratienummer 2021M15) in, waarbij het college wordt opgeroepen om degelijk onderzoek te doen naar de mogelijkheid om eigenaren van koopwoningen te faciliteren bij de installatie van zonnepanelen op hun woningen en voor de begrotingsbehandeling 2023-2026 met een voorstel bij de raad terug te komen.
Kortheidshalve wordt verwezen naar de bij deze besluitenlijst gevoegde motie (registratienummer 2021M15).

Mevrouw G. van Elmpt dient namens de fractie van Democraten Roerdalen een amendement (registratienummer 2021A12) in, waarmee wordt voorgesteld de in de Programmabegroting 2022-2025 opgenomen post onvoorzien van € 100.000 op te splitsen in:

- Een post groot € 75.000 voor reguliere onvoorziene kosten;
- Een post groot € 25.000 voor onvoorziene kosten voor zaken die de gemeenteraad belangrijk vindt en waar op dat moment geen budget voor is.

Kortheidshalve wordt verwezen naar het bij deze besluitenlijst gevoegde amendement (registratienummer 2021A12).

De heer H. van der Linden dient namens de fractie van Ons Roerdalen een motie (registratienummer 2021M16.) in, waarmee het college wordt opgeroepen om zich bij de VNG sterk te maken voor het herstel van de inkomenspositie van mensen met een pensioen, minimumloon of uitkering. Kortheidshalve wordt verwezen naar de bij deze besluitenlijst gevoegde motie (registratienummer 2021M16).

De heer H. van der Linden dient namens de fractie van Ons Roerdalen een motie (registratienummer 2021M17) in, waarmee het college wordt opgeroepen om, conform de voorbeelden in de gemeenten Venlo en Horst aan de Maas, te onderzoeken of een beleidsregel pre-mantelzorgwoningen voor Roerdalen kan worden opgesteld en de gemeenteraad binnen drie maanden hierover te informeren.
Kortheidshalve wordt verwezen naar de bij deze besluitenlijst gevoegde motie (registratienummer 2021M17).

Het standpunt van het college van burgemeester en wethouders met betrekking tot de ingediende moties en amendementen is:

Amendement	Collegestandpunt
Amendement 2021A11	Ondersteunen
Amendement 2021A12	Oordeel raad
Amendement 2021M15	Ondersteunen
Amendement 2021M16	Ontraden
Amendement 2021M17	Ondersteunen (voorbehoud voor wat betreft de 3 maanden termijn)

Toezegging:
Wethouder J. Smits zegt toe aan de hand van de voorbeelden van gemeente Horst aan de Maas en gemeente Venlo te onderzoeken wat de voor- en nadelen zijn van pre-mantelzorgwoningen en de raad daarover te informeren. (toezegging reg. nr. 2021-54)

Gehoord de toezegging van wethouder J. Smits trekt de heer H. van der Linden de door Ons Roerdalen ingediende motie 2021M17 in.

Toezegging:
Wethouder J. Smits heeft de toezegging gedaan met verschillende scenario's bij de raad terug te komen ter compensatie van de afschaffing van hondenbelasting. (toezegging reg. nr. 2021-55)

De voorzitter legt het amendement 2021A11, ingediend door de fractie(s) van CDA, Democraten Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal!, ter besluitvorming voor aan de raad.
Het amendement 2021A11 wordt zonder stemming aangenomen.

De voorzitter legt het amendement 2021A12, ingediend door de fractie van Democraten Roerdalen, ter besluitvorming voor aan de raad.
De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, Roerstreek Lokaal! en VVD hebben vóór gestemd.
De fractie van de PvdA heeft tegen gestemd.
Het amendement 2021A12 is daarmede aangenomen.

De voorzitter legt vervolgens het geamendeerde voorstel ter besluitvorming voor aan de raad.

De gemeenteraad besluit zonder stemming en met inachtneming van de Nota van wijzigingen van 26 oktober 2021:

1. De programmabegroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025, met inachtneming van de aangenomen amendementen 2021A11 en 2021A12, vast te stellen;
2. In te stemmen met het investeringsschema 2022-2025 en de hierin opgenomen kredieten voor 2022 beschikbaar te stellen, met uitzondering van de investering standplaatsen woonwagens. Deze zal als aparte aanvraag naar de raad gaan;
3. € 881.000 te onttrekken uit de reserve "Afdekken tekorten" voor het afdekken van het tekort in het begrotingsjaar 2022;
4. € 125.000 te onttrekken uit de reserve accommodatiebeleid voor afronding accommodatiebeleid;
5. € 80.000,-, evenwichtig (€ 20.000,- per jaar) verdeeld over de komende vier jaren, te onttrekken uit de Algemene reserve voor het opzetten van een breed opgezet programma, om inzicht te krijgen in de (verborgen) armoede in de gemeente Roerdalen.

De voorzitter legt de motie 2021M15, ingediend door de fracties van Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal! ter besluitvorming voor aan de raad.
De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal! hebben vóór gestemd.
De fractie van de VVD heeft tegen gestemd.
De motie 2021M15 is daarmede aangenomen.

De voorzitter legt de motie 2021M16, ingediend door de fractie van Ons Roerdalen ter besluitvorming voor aan de raad.
De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal! hebben vóór gestemd.
De fractie van de VVD heeft tegen gestemd.
De motie 2021M16 is daarmede aangenomen.

6. Effecten Septembercirculaire 2021

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:

1. In te stemmen met de verwerking van de effecten van de septembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 tot en met 2025.
2. In te stemmen met het geheel terugdraaien van de onttrekking uit de reserve "afdekken tekorten" voor het jaar 2022.
3. De 14de begrotingswijziging 2021 en de 1ste begrotingswijziging 2022 vast te stellen.

4. In te stemmen om de compensatiegelden van corona (€ 201.000 in 2021 en € 58.000 in 2022) in te zetten voor de doelen waarvoor deze beschikbaar worden gesteld.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.53 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 15 december 2021.

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn Roerstreek Lokaal!

En dan zijn we al weer bij de laatste begroting aanbeland van deze raadsperiode. Vier jaar geleden met optimisme de toekomst tegemoet. Vier jaar hard werken aan grote thema's als Zorg en Accommodaties. Vier jaar hard werken aan onze samenleving in Roerdalen, dag in dag uit, en dan ook nog ineens een pandemie die de wereld ontwricht. Zo langzaamaan hervatten we steeds meer van wat eens ons normale dagelijks leventje was. Maar waar is iedereen nu eigenlijk aan toe?

We zijn nog lang niet af van corona. Hoe gaan we de winter in? Waren de steunmaatregelen voldoende om de bedrijven van talloze ondernemers blijvend overeind te houden? Wat betekent een winterseizoen voor de mensen die in de zorg werken? Allemaal mensen die óók in Roerdalen wonen. Mensen waarvoor wij als samenleving en lokale overheid oog moeten houden. Zekerheden lijken er niet meer te zijn. Wat doet dat met de psyche en de kloof tussen hen die meekunnen en hen die dat niet meer kunnen, om welke reden dan ook? Daar maken wij ons oprecht zorgen om.

Wendbaarheid is het nieuwe toverwoord in overheidsland. Hoe geven we antwoord op veranderingen die zich steeds vaker lijken aan te dienen? Een paar jaar geleden ging het hier in de raad over een krimpende bevolking, woningen die jarenlang te koop stonden of de trek van het platteland naar de stad. En duurzaamheid was de sluitpost van de begroting.

Anno 2021 kijken we daar toch weer met andere ogen tegenaan. De financiële zorgen rond de betaalbaarheid van de jeugdzorg bleken helaas een constante factor, terwijl het meer om de mensen zou moeten gaan die de zorg nodig hebben. Maar hoe gaan we daarnaast om met woningprijzen die de pan uit rijzen? Energie die we duurzaam willen opwekken, maar die we simpelweg niet via een energienetwerk kunnen ontsluiten. En dat ook nog eens in een energiemarkt die op dit moment ineens van de leg is, met gigantische prijsstijgingen als gevolg. Schaarste alom in de bouw, niet alleen in arbeid, maar nu ook in materialen.

Roerstreek Lokaal! wil geen rampspoed spreken, en ja de markt zal ook wel weer eens stabiliseren. Maar we maken ons wel zorgen hoe we hier vanuit de gemeente antwoord op kunnen blijven geven. Daarom geldt voor Roerstreek Lokaal!:

- **De mens centraal** is een van de peilers in de begroting van Roerdalen, voor Roerstreek Lokaal! blijft dat ook het belangrijkste uitgangspunt. De lokale overheid moet er echt voor de burger zijn.
- Een **open vizier** blijft nodig. De toekomst die we nu denken te voorspellen, blijft een inschatting op basis van de beelden en kennis van nu.
- Creëer houvast en probeer een **stabiele overheid** te zijn voor inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners.

Beste college, hoe geeft u vorm aan enige vorm van stabiliteit, in de wetenschap dat in maart verkiezingen zijn? Over het graf heen regeren lijkt een politieke doodzonde, maar is het niet ook eens tijd om daar over na te denken? Een duidelijke visie meegeven vanuit ervaring helpt een volgend college alleen maar.

Dit jaar hebben we wederom met ambtelijke organisatie, raad en college gewerkt om ideeën uit te werken om een **toekomstbestendige begroting** op te stellen. Investeren om te renderen vraagt immers om een lange termijn-aanpak om de begroting in balans te krijgen én te houden. Er is weer keihard gewerkt door de gehele organisatie om de negatieve ontwikkelingen om te buigen en inzichtelijk te maken aan welke knoppen gedraaid kan worden. Financiën spelen de prominente rol, en de focus moet op de kerntaken liggen. Het doet ons deugd te merken dat de keuzes zorgvuldig gemaakt zijn en dit niet direct ten koste gaat van alles dat door en voor onze inwoners de laatste jaren is opgebouwd. De begroting komt meer en meer in balans. 2024 lijkt dan het omslagjaar te worden in positieve zin.

Er blijft aandacht voor **accommodaties** en de **ruimtelijke omgeving** waar we zuinig op willen zijn. Ook zijn er in '21 nieuwe lokale initiatieven ontstaan, die door onze inwoners opgepakt worden zoals de buitenbaden in Montfort en Vlodrop of 't Vinkenès in Posterholt. Dat is echt een grote schouderklop waard! Voor Vlodrop kunnen we heel binnenkort een voorstel verwachten rond de sporthal, school en dorpszaal. Daarmee is de accommodatiediscussie grotendeels klaar. Een compliment is op zijn plaats voor iedereen die aan dit jarenlange traject bijgedragen heeft. Van vrijwilliger tot uiteindelijk de verantwoordelijk wethouder. Als laatste resten dan de jeugd- en buurthuizen. Wethouder, wat kunnen we nog op dit vlak verwachten?

De eerder genoemde onzekerheid is voor de komende jaren een blijvertje. Dit maakt de risicoparagraaf des te belangrijker. Roerstreek Lokaal wil dat we vooral de focus houden op **sturing en risicobeheersing**. We gaan straks op gebieden aan de slag die voor de gemeente relatief nieuw zijn en steken daar een hoop geld in of hebben nog verplichtingen uit het verleden. Beste college, hoe houdt de raad de vinger aan de pols als volgend jaar tijd nodig is voor de vorming van nieuw college en programma? Hoe zorgt u ervoor dat de raad op tijd informatie krijgt om bij te kunnen sturen?

De risicomatrix op pagina 107 is voor onze fractie een belangrijk instrument om de voornaamste risico's in beeld te houden. We willen hierbij wel opmerken dat de waarschijnlijkheid in de loop van jaren kan veranderen. Een aantal grotere financiële risico's scoren nu nog vaak relatief laag, maar blijf alert als de waarschijnlijkheid toeneemt.

De grootste risico's vinden we op het sociaal domein. Geen verrassing, en er zijn de nodige acties uitgezet in vorm van de omvorming. Het is ook een kwestie van de lange adem én het preventieve spoor blijven bewandelen. U geeft zelf al een winstwaarschuwing af. Dus de vraag is gerechtigd: is het genoeg? Worden de juiste zorgverleners ingezet? Wanneer slaat eigenbelang voor een ZZP-er door ten opzichte van de benodigde zorg die iemand echt nodig heeft? Roerstreek Lokaal! heeft hier

al vaak om gevraagd. Het is naast een groot financieel risico, bovenal een risico voor de gesteldheid van de zorgvrager. Beste college, kunt u ons meenemen hoe we ons scherp blijven houden in het beleid dat we uitzetten. Als klein voorbeeld de fitheidstesten op de basisschool. Doen daar wel de juiste kinderen aan mee, en wat wordt nu werkelijk met de scores of adviezen gedaan? Wie volgt en evalueert dat?

Maar ook hoe gaan we om met ontwikkelingen die voor ons simpelweg niet goed voelen zoals de inkomensafhankelijkheid van de WMO huishoudelijke hulp? Is hier niet ook meer actie geboden om zo meer geld te besparen die we beter kunnen uitgeven aan mensen die in armoede leven of de middelen hebben om energiebesparende maatregelen te nemen? Of is een signaal vanuit Roerdalen richting Den Haag nodig om iets te veranderen?

Gemeentelijke belastingen betekent minder vrije bestedingsmogelijkheden voor onze inwoners. Daarom moeten we goede keuzes maken en die helder uitleggen.
Vorig jaar moesten we de **belasting (OZB) verhogen**, meer dan de 'normale' prijsindexering. Dit jaar is dat gelukkig niet nodig.

Voor de inwoners zal dat anders ervaren worden, wanneer het afvalinzamelings-systeem wijzigt. Het gaat meer kosten. Verwerking van **afval** kost steeds meer geld. En de reacties op sociale media zijn niet mals. Neemt niet weg dat Roerstreek Lokaal! nog steeds achter de ingeslagen keuze staat, maar er is nog een hele slag te slaan om het gedrag te wijzigen. Ook dit vraagt wendbaarheid zonder telkens te verzanden in eindeloze evaluaties. Ziet de wethouder nog kansen om binnen de samenwerking met Leudal en Maasgouw het ambitieniveau te verhogen voor Roerdalen? Kansen om de kosten te verlagen? Preventieve gedragsinterventies zien wij nog weinig en dat is toch echt de sleutel achter het nieuwe inzamelingsbeleid.

Corona liet ook zien dat toen het anders moest, het ook anders kón. De **organisatie** moest zelf dingen anders aanpakken door de beperkingen van thuiswerken en anders met elkaar in contact zijn. Het bleek zeker mogelijk. Wat zijn de conclusies die hierover getrokken zijn voor de ambtelijke organisatie en wat hebben we ervan geleerd? Of hebben we toch weer stiekem een aantal zaken opgepakt die we vooral zelf denken te moeten doen? In programma 7 schrijft u dat we meer dienend moeten zijn aan de gemeenschap. Wat ons betreft mag dat volledig dienend aan de gemeenschap zijn.

We willen ook graag dat het college zaken afrondt en blijft oppakken. Duurzaamheid en energietransitie bleven voor ons nog te veel in papier hangen. In de begroting is een aantal routes en mogelijkheden benoemd, met een grote mate van onzekerheid. Inwoners meenemen in deze transitie en het eerlijke verhaal vertellen vinden wij belangrijk.

De opmars naar de nieuwe **Omgevingswet** en bijbehorende omgevingsvisie vraagt om een hele andere manier van werken en denken. Roerstreek Lokaal! is tevreden met de interactieve aanpak in de raadswerkgroep Omgevingswet. Ook de diverse manieren waarop inwoners bij dit onderwerp

betrokken worden spreekt ons aan. Over de ingangsdatum zullen we het maar niet hebben, maar het mag geen verrassing zijn dat met name de geest van deze wet Roerstreek Lokaal! enorm aanspreekt; vertrouwen in elkaar. Vertrouwen in initiatiefnemers en het college dat uitvoert. Wij, als raad, moeten ook durven loslaten. Een raadsvergadering moet wel ergens over gaan en wat ons betreft over de hoofdzaken. Het grote aantal gereserveerde raadsvergaderingen voor 2022 vinden we dan ook een zorgwekkende ontwikkeling.

De Omgevingswet vraagt ook om meer participatie, hand in hand met goede communicatie. Vaak is dat nu te veel (informatie) zenden. Extra communicatiekracht is nodig. We moeten er steeds eerder en dichter op zitten.

De kas die klopt

Een sluitende begroting is voor Roerstreek Lokaal essentieel voor een toekomstbestendig Roerdalen. Dat lukt in 2024. We investeren in de toekomst en het blijven roerige en onzekere tijden. Wendbaarheid en snelheid zijn des te belangrijker. Zeker met de jaarlijkse bijdrage vanuit het Rijk die wisselend kan uitvallen. Met name op de zorgportefeuille hopen we langzaam vruchten te gaan plukken.

Afsluiting

Met deze begroting sluiten we bijna deze raadsperiode af. We zijn positiever gestemd dan vorig jaar en onderschrijven deze begroting. Deze begroting is een prima basis om aan de slag te gaan de komende jaren. Maar we moeten wel alert blijven

Ons verhaal is in grote lijnen ook uw verhaal. Wij zijn zeer benieuwd naar de reactie van het college op onze inbreng. En via deze weg dank aan eenieder die heeft bijgedragen aan deze heldere begroting.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn CDA

Middels de projectgroep 'Roerdalen in Balans' hebben zowel het college als ook de raad en medewerkers van onze gemeente laten zien een gezamenlijke verantwoordelijkheid te nemen om tot een structureel sluitende begroting te komen. Een heel moeilijke puzzel waarvan het eindresultaat nu voor ons ligt ter besluitvorming.

Wij hebben dus de gezamenlijke verantwoording genomen en betreuren het dan ook ten zeerste dat de uiteindelijke uitkomst van deze begroting voor het grootste deel afhankelijk is van personen die tot voor kort geen verantwoordelijkheid wilden nemen.

Want het uiteindelijke regeerakkoord zal in grote lijnen richting geven aan hoe wij onze gelden kunnen gaan uitgeven en toch onze begroting sluitend kunnen houden.

Duurzaamheid, stikstof, bouwen, de gasprijs..... allemaal landelijke macro problemen die echter uiteindelijk wat betreft de uitvoering grotendeels weer op het bordje van onze en andere gemeenten wordt gelegd. Het beleid dat hiervoor nodig is loopt tevens nu ook vertraging op. Het is immers moeilijk haalbare doelen te stellen als je de richting van de landelijke beleidsmakers niet weet.

En niet onbelangrijk, zonder passende maar zeker structurele financiële bijdrage vanuit de rijksoverheid zal onze uitdaging de komende jaren alleen nog maar groter worden.

We hebben nu dus een begroting met een zeer grote onzekerheidsfactor in de bepaling van de haalbaarheid hiervan. Met klem en gezien het bovenstaande wijs ik erop dat hieraan de gemeente absoluut niet debet is.

Onze uitdaging zal erin moeten liggen om nieuw landelijk beleid te implementeren in het lokale beleid en de door ons gewenste doelen toch te behalen. Want als gemeente kunnen we niet stil blijven staan. Zo zal onze woningtransitie versneld doorgezet dienen te worden om zo aan de nijpende vraag naar, zeker ook door onze eigen inwoners, passende woningbouw.

Het probleem met de stikstof is tevens een behoorlijke uitdaging voor ons als gemeente. Los van de beperkingen met betrekking tot bouwen raakt dit ook de bedrijfsvoering van onze agrarische sector. Dit zal een grote uitdaging worden, temeer daar de geluiden die momenteel uit Den Haag komen zorgelijk en onwenselijk zijn.

Voorzitter, bovenstaande uitdagingen zijn slechts een kleine greep uit de vele uitdagingen waarvoor we als gemeente 'aan de lat' komen te staan, hier komen we in tweede termijn nog op terug.

Wat wij als fractie als zeer prettig ervaren is dat iedereen vanuit haar eigen positie constructief de verantwoordelijkheid neemt en de wil toont om de vele uitdagingen in de toekomst aan te gaan.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn Democraten Roerdalen

Inleiding

'Roerdalen in balans', dit is de meerjarige aanpak om onze begroting structureel sluitend te krijgen. We werken aan andere regels, dit betekent deregulering en experimenteren.

We moeten onze uitgaven verminderen en onze inkomsten vermeerderen en dat kan alleen als we resultaatgericht werken, zodat we structureel geld kunnen besparen.

Begroting in balans

De belangrijkste oorzaken in 2021 voor de onbalans zijn:

- Het Sociaal Domein bijna € 2 miljoen waarvan € 1,3 miljoen hogere uitgaven aan jeugdzorg. En de landelijke invoering van het abonnementstarief;
- Herverdeling van de gemeentefondsuitkering hetgeen ons ten positieve komt (met de wetenschap van nu);
- Meerkosten SC MER ca. € 800.000 per jaar;
- Dalende dividendinkomsten Enexis € 274.000.

Hoe staan we er nu voor

Het rijk heeft voor 2022 incidenteel extra geld beschikbaar gesteld voor Jeugdhulp, dit betekent voor Roerdalen eenmalige extra inkomsten van € 1,3 mln. Om de kosten terug de dringen doen wij het project "Omvorming sociaal domein".

Maar er zijn ook nadelen

- Regionale zorginnovatie kost meer tijd, dit betekent voor 2022 een nadeel van € 350.000;
- Hulp in de huishouding stijgt naar € 550.000;
- Het dividend van Enexis valt lager uit, een nadeel van € 13.000.

Drie deelprojecten

We werken in 3 deelprojecten:

1. Omvorming sociaal domein
2. Investeren in duurzaamheid en om te renderen
3. In control

Van tekort in 2022 naar een positief saldo in 2025.

De financiële begroting 2022-2025 heeft op dit moment een tekort van € 881.000 in 2022.

Programma 1: Krachtige dorpen

Sociale samenhang en leefbaarheid in Roerdalen. Basisvoorziening school, vereniging, dorpshuis, sociaal team, consultatiebureau.

Dit programma gaat voornamelijk over de gemeenschap (sociale participatie en maatschappelijke deelname)

Omvorming sociaal domein

We kiezen voor een andere manier van werken, want de kosten en dus het financieel tekort is ongekend hoog. Investeren in een sterke sociale basis met mensen die naar elkaar omkijken.

Strategisch programmadoel: krachtige dorpen met veel sociale samenhang, goede basisvoorzieningen en weerbare inwoners. Vergroten van de weerbaarheid, de veerkracht en preventie.

Krantenartikel (woensdag 29 september 2021): "Ouderen in tranen om toegangsbewijs"

Uit dit artikel blijkt volgens ouderenbond ANBO dat ruim 1 miljoen Nederlanders moeite hebben met digitalisering.

Onze oproep aan het college is zorg dat de mensen die digibeet zijn, dus moeite hebben met digitalisering, ook mee kunnen blijven doen en dat niet door de gemeente klakkeloos wordt overgegaan tot alles te digitaliseren. Informeer de inwoners ook nog steeds via een papieren versie. Hierdoor doen we ook iets tegen de vereenzaming van veel inwoners.

Burgers nemen initiatieven op het gebied van leefomgeving en sociale samenhang

Opgavegericht werken gebeurt volgens de volgende stappen:

1. Verkennen & inventariseren van mogelijke maatschappelijke opgaven;
2. Keuze voor een of meerdere geschikte opgaven;
3. Formuleren van voorwaarden;
4. Starten met de uitvoering;

Graag hadden wij nog twee punten hieraan toegevoegd.
5. Wat heeft het opgebracht, wat zeggen prestatie-indicatoren over doel en realisatie, waar staan we;
6. Evaluatie, benoem succesfactoren, leermomenten en missers.
Wilt u die toevoegen?

Vroegtijdig signaleren en samenwerken met de eerstelijns en de huisarts.

In een vroeg stadium is er aandacht voor geldzorgen, armoede en gezonde leefstijl. Dit vraagt onder regie van de gemeente, om samenwerking tussen de GGD, de jeugd- en gezinswerkers, het Sociaal Team, de praktijkondersteuners en de huisartsen en de intern begeleiders van de basisscholen.

Wat heeft dit tot nu toe concreet opgeleverd? Hoeveel mensen zijn zo al vroegtijdig geholpen? En is aantoonbaar dat deze aanpak werkt?

Lasten

In 2022 is € 125.000 nodig uit de reserve accommodatiebeleid voor inhuur van externen om het accommodatiebeleid af te ronden.

De beantwoording van onze vraag hierover was als volgt. "Hierbij kunt u denken aan specifieke juridische of bouwtechnische kennis, dan wel vaardigheden zoals uitwerking van het ontwerp Dorpshuis Vlodrop en de basisschool."

Toch blijven wij ons afvragen of dit echt nodig is en of we zelf niet voldoende expertise in huis hebben?

Programma 2: Participatie, ondersteuning en zorg

OMVORMING SOCIAAL DOMEIN

Gerichte inzet armoede en schuldhulpverlening

Voor 2022 is het budget structureel € 73.000. Dit was in 2021 € 48.000.
Is dit bedrag voldoende voor 2021? En waar gaat het aan op?

Armoedebeleid

De Armoedenota Arm in Arm 2019-2021 wordt met 1 jaar verlengd en de overbruggingsperiode biedt de gelegenheid om nieuwe ontwikkelingen op te nemen in de nieuw te ontwikkelen nota in 2022.

Voor de kinderen is gelukkig altijd al veel aandacht geweest, en met onze motie van 13-12-2018 (M2018-10) hebben we specifiek ook de ouderen in het armoedebeleid kunnen opnemen. *Wij zouden graag weten wat de stand van zaken op dit moment is met betrekking tot de ouderen in Roerdalen?*

En hierin willen we nog een stap verder gaan.

Aantal uitkeringen inkomensverzekering huishoudens per 1 januari 2018 (laatste stand van zaken voor zover beschikbaar) geeft aan dat er 4.981 huishoudens een AOW-uitkering hadden.

Voor 2022 willen wij graag achterhalen hoeveel mensen er alleen AOW ontvangen, zonder aanvullend pensioen. Deze mensen moeten extra aandacht krijgen want met de stijgende kosten krijgen deze mensen de eindjes zeker niet meer aan elkaar geknoopt. Wij pleiten ervoor dat met deze mensen contact wordt opgenomen en dat hun gewezen wordt op zaken waar ze eventueel recht op hebben. Ook vinden wij het raadzaam om een budgetcoach in te schakelen. *Kunt u ons toezeggen dat u alles in het werk zult stellen om deze mensen te bereiken en verder te helpen?*

Laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid gaat vaak samen met armoede. Van de in totaal laaggeletterden zijn er 1315 mensen 66+. Oftewel 65,8% van de laaggeletterden is 65+. Ook dit geeft al aan dat er extra aandacht naar de ouderen moet om hun verder te helpen. Leesbare taal wil niet voor iedereen zeggen dat het begrijpend wordt gelezen. Tijdens de kennissessie voor laaggeletterdheid hebben wij vernomen dat

de gemeente Maasgouw ook hier succesvol werkt met budgetcoaches. *Ook hier de vraag kunt u ons toezeggen dat u dit probleem beter in kaart brengt en gaat aanpakken?*

Beter passend specialistisch aanbod jeugd en Wmo.

Het rijk stelt extra middelen ter beschikking voor jeugdhulp. Het rijk legt op termijn een niet verplichte vorm van regionale samenwerking op in de vorming van een gemeenschappelijke regeling (GR). Inkoop van zeer gespecialiseerde vormen van jeugdhulp vindt op bovenregionale of landelijke schaal plaats. Dit moet leiden dat op alle niveaus evenwicht tussen kosten en beschikbare budgetten ontstaat.

Wij vragen ons af of dit ook werkelijk te realiseren is?

1 Januari 2022 gaat het woonplaatsbeginsel gelden. Wat gaat dit voor onze gemeente betekenen.

Zie https://vng.nl/artikelen/woonplaatsbeginsel-jeugdhulp

Programma 3: Veilige dorpen

Veiligheid is een gezamenlijke zorg van gemeente, politie en inwoners.

Zichtbaarheid van de Boa's en wijkagenten.

Dit is nog steeds een heet hangijzer. Er is krapte bij de politie en er zou een herstructurering komen, meer geld voor de basiseenheid Limburg. Binnen Limburg vindt herverdeling van de politiecapaciteit plaats. Daarnaast hebben wij als Roerdalen ook last van de grensregioproblematiek.

Al met al zaken die vragen om meer efficiëntie, meer agenten en Boa's. De 4e wijkagent zou hier goed van pas komen.

Veiligheid van onze mensen staat voorop en daar moet dus extra aandacht aan besteed worden.

Gelet op het onveiligheidsgevoel dat leeft in Roerdalen (Waar staat je gemeente) moeten we hier duidelijk op focussen. En maatregelen nemen, zodat ook de inbraken in stallingen en schuurtjes afnemen. *Hoe denkt u dit aan te pakken?*

Als we de monitor "Waar staat je gemeente" erop naslaan springen enkele zaken eruit.
Allereerst het onveiligheidsgevoel, in de monitor:
Onveiligheidsbeleving, Landelijk 89, Roerdalen 101.
Dit is al jaren een issue waar niet of nauwelijks iets aan gedaan wordt, wij hebben dit al meerdere malen aangehaald. *Wat gaat hieraan nu concreet gebeuren?*

Verder punten die extra aandacht verdienen

- Diefstal voertuigen
- Overval
- Straatroof
- Brandstichting

Al deze feiten hebben te maken met geweld. *Wat gaat hieraan concreet gebeuren?*

Er zijn ook een heleboel zaken die uiteraard goed gaan, maar de zojuist genoemde zaken springen er in negatieve zin uit.

We moeten zorgen dat mensen zich veilig voelen in hun eigen omgeving door meer toezicht op straat.

Optimaliseren van de communicatie

We willen de beleving van "blauw op straat" vergroten. Naast inbraken en berovingen is er nu ook meer cybercriminaliteit en de vermenging van de onder- en bovenwereld.

Wij adviseren de politie om ook gebruik te maken van de papieren versies van de Dorpsbladen, dan kunnen inwoners die niet digitaal onderlegt zijn deze informatie die de politie met de inwoners wil delen, ontvangen.

Brandpreventie

Wij zijn tevreden dat het voorlichtingsproject Brandveilig Leven verlengd wordt. En dat de gemeente de kans op (natuur)brand wil verkleinen door het treffen van preventieve maatregelen, concreet komen er binnen de gemeente 3 plekken waar bluswatervoorzieningen gerealiseerd moeten worden. *Kunt u aangeven waar die plekken liggen?*

Verkeersveiligheid

Wij streven naar goed onderhoud van de wegen en trottoirs, zodat de verkeersveiligheid niet in gevaar komt.

Programma 4: Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid.

Verbeteren toeristische en recreatieve mogelijkheden.

Graag de stand van zaken fietspad Rothenbach.

Als we inzetten op recreatie vragen wij ook de wegen en fietspaden in knooppuntroutes op een acceptabel onderhoudsniveau te houden. We zien een verbetering van onverharde wegen, waarvoor onze complimenten.

Programma 5: Woonomgeving.

Lokale prestatieafspraken.

Nogmaals aandacht voor de nood van onze inwoners en oud inwoners van Roerdalen om te zorgen dat hun kinderen kunnen blijven wonen in Roerdalen. Wij vragen het college zich sterk te maken bij de woningcorporatie dat niet alle huurwoningen naar mensen van buiten Roerdalen gaan. *Kunt u ons dit toezeggen? Kunt u dergelijke afspraken ook vastleggen in prestatieafspraken met de woningcorporatie?*

Aandacht door de woningcorporatie om hun huurders mee te geven dat ook zij dienen te zorgen dat hun straat, maar zeker in en om hun huis, er netjes uitziet.

Verder kijken naar het tegengaan van gettovorming, niet te veel inwoners met een immigratie-achtergrond bij elkaar, dit komt de integratiegedachte niet ten goede.

Herstructureringsontwikkeling

Hier worden aannames gedaan die op dit moment zeker niet de waarheid bevatten, neem de zin "Gelijktijdig ontstaat er een overschot aan rijtjeswoningen, twee-onder-een-kap woningen en vrijstaande woningen".

Wij willen de opsteller van dit stuk adviseren om Funda na te slaan en te kijken hoeveel van deze woningen in Roerdalen te koop c.q. te huur staan.

Er is momenteel een enorme krapte op de woningmarkt zowel voor koop- als huurwoningen. Ouderen worden verzocht om zo lang mogelijk zelfstandig in hun woningen te blijven wonen, want er zijn geen bejaardenhuizen meer, alleen nog verzorgingshuizen. Doordat mensen langer zelfstandig blijven wonen stagneert de doorstroming zoals die vroeger was.

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Reconstructie Speeltuinen

Graag aandacht voor wat er in de late avonduren gebeurt in deze speeltuinen, door de oudere jeugd en niet alleen uit Roerdalen wordt gedeald en drugs gebruikt.
Houd met de inrichting van de speeltuinen rekening met verlichting en dat het groen laag gehouden wordt, zodat er van buitenaf zicht is op deze speeltuinen.

Maaibeleid en biodiversiteit

Kunnen gedeeltes van taken, onkruidbestrijding en maaien niet door de mensen van Team Onderhoud gedaan worden, *nu er plus minus 32 mensen extra zijn ingestroomd vanuit de Westrom?*

Ook vragen wij aandacht voor de trottoirs in de gemeente Roerdalen, op sommige plaatsen is de begaanbaarheid van deze trottoirs echt slecht.

We moeten eens goed nadenken over de gevolgen van bezuinigingen, denk hierbij aan het MOP (Meerjaren Onderhouds Plan), om dit tot een minimum te beperken. Zoals nu al enkele keren gebleken is dat - door dit tot een minimum te beperken - er later een veelvoud aan kosten ontstaat. (Voorbeeld de buitenzwembanden, de molen in Melick, ect.)

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening.

Onder aan pagina 48
Laatste zin van deze pagina "Dat doen we onder andere door meer automatische werkprocessen in te richten in onze dienstverlening én door meer samen te werken in MER verband."

Graag vragen wij uw aandacht voor een van deze automatische werkprocessen.

Bij aanvraag subsidie cultuur. Als je als organisatie wilt aanvragen loop je vast in de inlog.

U wilt inloggen bij gemeente Roerdalen voor internetdiensten, niveau 2. U heeft hiervoor een inlogmiddel nodig van minimaal niveau betrouwbaarheidsniveau 2.

Een gewone stichting heeft geen van deze inlog niveaus. *Hoe kan men dan subsidie aanvragen?*

Verbeteren communicatieve organisatie

Gestreefd wordt naar het schrijven van begrijpelijke en heldere taal. Helaas lukt dit niet altijd en wij vragen het college aandacht om hier toch alert op toe te zien.

Programma 8 Algemene middelen

Voorzien wordt dat er komend jaar een tekort is van € 881.000 en in 2023 van € 551.000.

In de begroting voor 2022 willen wij graag een bedrag opgenomen zien van € 10.000, welk bedrag dan ter beschikking van de raad komt voor onvoorziene kosten die niet op andere posten geboekt kunnen worden. Zo heeft de raad nog enige speelruimte om zaken die voor de raad belangrijk zijn, maar waarmee geen rekening is gehouden in de begroting, toch te kunnen bekostigen.

Tot Slot

De Programmabegroting is slechts een begroting van de kosten en de baten. Of dit de werkelijke bedragen zullen worden zal de tijd uitwijzen. Want wie had kunnen denken dat de huizenprijzen torenhoog worden, dat er zo goed als geen huizen meer te krijgen zijn, dat de energieprijzen omhoogschieten en noem maar op.

We zullen er zoveel mogelijk aan doen om de kosten in de hand te houden.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn Ons Roerdalen

Een nieuwe en tevens laatste begroting voor de verkiezingen in maart 2022.

Roerdalen in Balans in 2024. Daar zetten we onze vraagtekens bij.

Wij hebben nog 10 miljoen in onze algemene reserves waarvan 3.5 miljoen de ondergrens is. Van het oorspronkelijke bedrag van 4 jaar geleden, hebben wij weinig investeringen gezien die rendement opbrachten.

Om Roerdalen weer in balans te brengen zullen de structurele uitgaven gedekt moeten worden door structurele inkomsten en niet zoals de laatste jaren gebeurd is door een greep in de algemene reserves te doen.

Dus de gemeentelijke organisatie zet de tering naar de nering en geen externe inhuur meer en overschrijding van de budgetten.

Met de 6,5 miljoen die nog in de algemene reserves zitten moeten we voorzichtig omgaan. Niet alleen om incidentele tegenvallers op te vangen en structurele inkomsten te genereren, maar ook om onze reserves op niveau te brengen.

Dan zal er naar alle waarschijnlijkheid nog geen balans zijn tussen deze twee posten. Om die balans te vinden kunnen onderstaande punten een grote bijdrage leveren.

Meer ruimte voor onze ondernemers waaronder ook de agrarische, zij zorgen dat er geld binnen komt in de gemeente en dragen bij aan de leefbaarheid in onze kernen.

We blijven aandacht vragen via de gemeente om zich bij het rijk in te zetten voor indexering van de uitkeringen, de pensioenen en het optrekken van het minimum loon.

De doorstroming in de huizenmarkt. Bouwen voor ouderen die graag willen verhuizen naar een kleinere woning en daardoor komen huizen vrij starters en jonge gezinnen die op hun beurt dan vaak een sociale huurwoning vrij maken.

Hier gaan we ons voor inzetten of we nu wel of niet deel gaan uitmaken van het nieuwe college na maart 2022.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn PvdA

Vorig jaar hadden wij het over brand in de geldkist van Roerdalen.
Nu kunnen wij melden dat de overheid de grootste brand voor ons geblust heeft.

Neemt niet weg dat we uit de 'brand' zijn. Het programma Roerdalen in balans is zeker nodig om ook meerjarig weer in balans te komen.

Deze raadsperiode zit er bijna op en we mogen wel zeggen dat we een hele turbulente periode achter de rug hebben. We hadden te maken met extreme hitte, opgedroogde beken, grote brand op de Meinweg, pandemie, hoog water, het verwijderen van een tientonner bom, het maaien van een stuk berm in een periode waar ons zeer zeldzame vlindertje het donker pimpernel blauwtje net het kwetsbaarst is en met het einde in zicht nog een wethouderswissel in het college. Komt daarbij het digitaal vergaderen achter je webcam thuis waarbij je de interactie mist die in een raadszaal normaal wel aanwezig is.
Kortom het was deze keer niet 'business as usual'.

Met het einde van deze periode in zicht willen wij het volgende nog inbrengen voor de programmabegroting, waarbij we natuurlijk hopen dat de PvdA in de volgende periode ook deel uit maakt van de gemeenteraad.

Programma 1 en 2 zijn een vertaling van het voorstel 'Omvorming Sociaal Domein' dat in juli 2021 goedgekeurd is door de Raad. Destijds hebben wij hierover al het een en ander ingebracht. Toch vinden wij het belangrijk om de volgende zaken nogmaals te herhalen:

- Het is van groot belang de menselijke maat die de afgelopen jaren verloren is gegaan binnen het Sociaal Domein zo snel mogelijk terug te laten keren! Dit betekent zaken bij de bron aanpakken en op een normale wijze met elkaar het gesprek aangaan, want voorkomen blijft altijd beter dan genezen! Hierbij behoort de vraag van de burger centraal te staan, niet het aanbod.

- In de gemeente Peel en Maas is er een goede ontwikkeling ingezet aangaande de omvorming van het Sociaal Domein. Wij zouden graag zien dat de gemeente Roerdalen deze ontwikkeling goed in de gaten houdt en hier ook voor zover dat mogelijk is lering uit trekt.

Programma 4 en 5

- We zien dat de herstructureringsontwikkelingen in onze ogen op dit moment toch anders uitpakken dan dat we in de begroting lezen. Er moet meer vaart gemaakt worden met het realiseren van betaalbare huur en koopwoningen die de vraag op dit moment dekken. Het bouwen van tijdelijke woningen of zoals we in ons verkiezingsprogramma 4 jaar geleden al hebben aangegeven de 'One of Tiny huizen lijken ons de beste oplossing. Inwoners die kleiner willen wonen krijgen dan de kans om dat betaalbaar te doen waardoor er ook weer huizen vrijkomen voor jonge gezinnen. We krijgen zo ook de mogelijkheid om de statushouders te huisvesten die wij door het COA moeten huisvesten zonder onze eigen inwoners tekort te doen.

- Het opstellen van een actief grondbeleid is hard nodig om alle doelen en wensen op gebied van duurzaamheid en het genereren van meer inkomsten door b.v. extra pachtgrond of het plaatsen van zend of reclamemast te realiseren. Maar ook, nog bestaande natuur opgaven

vanuit de provincie te kunnen aanleggen. Rug recht en het algemeen belang voor ogen houden is onze mening in deze lastige opgave.

Programma 6

- In dit programma komen openbaar groen en mobiliteit soms in conflict. Wij vinden dat bomen niet standaard moeten wijken als ze door groei te dicht op de weg komen. Ook het verkeer kan zich aanpassen aan de situatie. Wij willen dan ook dat de zeer waardevolle bomenlaan op de weg tussen St. Odiliënberg en Linne niet moet wijken voor het verkeer en vragen de wethouder bij het voornemen om dat wel te doen dit eerst voor te leggen aan de raad.
- De PvdA wil dat de infrastructuur meer rekening houdt met de dieren die er leven en die een weg b.v. moeten oversteken. Concreet – Wij willen dat er nu eindelijk dassentunnels komen op de Grote Bergerweg. Is de wethouder bereid om hier geld voor te reserveren?
- Het is goed om te zien dat het onderhoud van de fietspaden op de Meinweg in deze begroting is opgenomen. Wat we in deze begroting niet kunnen lezen is de fietspadverlichting tussen Vlodrop en Posterholt. We gaan ervan uit dat dit wel gerealiseerd wordt in 2022.

Programma 7

- Hierin willen we de organisatie een compliment geven. Communicatie en dienstverlening zijn zichtbaar verbeterd. Helaas is het meldsysteem FIXI niet bij iedereen bekend. Meer aandacht hiervoor eventueel huis aan huis zou voor beide partijen positief zijn.
- Een nog grotere plus voor de manier waarop het personeelstekort is opgepakt. De beste mensen voor een functie zijn niet altijd de mensen met de juiste diploma's.

Lokale heffingen

- Steeds meer gemeentes schaffen de hondenbelasting af. Wij hopen dat we in de volgende raadsperiode wel de meerderheid hebben om dat in Roerdalen ook te doen.
  De perceptiekosten (handhaving, heffings- en invorderingskosten) zijn bij de hondenbelasting al vrij hoog en neemt veel tijd in beslag van onze BOA. Bij het afschaffen van de hondenbelasting heeft de BOA meer tijd voor handhaving van overtredingen en overlast en de lasten voor het spekken van de gemeentekas wordt eerlijker verdeeld over alle inwoners.

Als laatste willen wij ons richten naar onze collega-raadsleden. Onze taak is onze inwoners goed te vertegenwoordigen. We stellen kaders en we controleren het college. Met name bij het laatste moeten we ervoor waken dat we niet zoveel email vragen stellen dat we het ambtelijk apparaat 'gijzelen' met het beantwoorden van alle vragen waardoor ze niet aan het reguliere werk toe komen. Met andere woorden vraag wat nodig is om een goed besluit te kunnen nemen. Vragen om je eigen kennis uit te breiden of nieuwsgierigheid te stillen, kunnen b.v. gesteld worden tijdens de beeldvormende bijeenkomsten.

Tot zover in 1e termijn.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn VVD

De samenleving heeft het afgelopen anderhalf jaar te maken gehad met een pandemie die op vele momenten en op vele niveaus buitengewoon zelfs onwerkelijk plaats vond.

Ontwrichting van de reguliere zorg, ontwrichting van de arbeidsmarkt en economie maar bovenal veel menselijk leed. Met on-Hollandse steunpakketten zijn we door deze tijd geloodst. Dagelijks spraken wetenschappers elkaar publiekelijk tegen, hun goede bedoelingen leidden vooral tot verwarring en de zoveelste polarisatie.

De vaccinatiebereidheid van het overgrote deel van de bevolking bracht het openbare leven stapje voor stapje bij de oude normaal.

Gemeentelijke processen lopen hoe dan ook door, zo ook het opstellen van een begroting die het gemeentebestuur in staat stelt uitgaven rechtmatig te doen. In een verkiezingsjaar is zoals gebruikelijk niet gekozen voor grote verschuivingen. De ingeslagen weg wordt vervolgd, bijbehorende tarieven berekend en daar waar mogelijk wordt geschaafd.

Hoewel de VVD liever bestuurt dan oppositie voert, zullen wij ook die rol op ons nemen en de o zo nodige tegenmacht vormen. Wij zullen blijven waken dat de goede besluiten genomen worden en daar waar nodig ons inspannen deze besluiten te verbeteren.

Wij zullen dan ook met name opletten dat bij de gemeentelijke zoektocht naar geld niet vals gespeeld wordt en ondernemers een minimaal gelijk speelveld geboden wordt als de gemeente.

Wij blijven er aandacht voor vragen dat publieke middelen voor het algemeen belang en niet voor het individueel belang ingezet worden. Op leges mag geen winst worden gemaakt, maar er hoeft ook geen verlies op te worden geleden. De gemeentelijke belastingen moeten zo laag mogelijk gehouden worden en grote verspillingen van algemene middelen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden zullen wij blijven aankaarten, aanvechten en zo nodig bestrijden.

Als van inwoners en ambtelijke organisatie het uiterste verlangd wordt, kan het niet zo zijn dat miljoenen onnodig uit de gemeentekas verdwijnen.

Samenvattend:

Wij verwachten van Den Haag meer geld, geld dat de pijn in Roerdalen kan verzachten mits verstandig ingezet.
Wij verwachten van het college kostendekkende legestarieven voor kwalitatief goede gemeentelijke dienstverlening.
Wij willen aansturen op lage belastingen en verstandige besteding van de middelen.

Namens de VVD fractie

Herman Nijskens

Begrotingsbehandeling programmabegroting 2022-2025
Reactie in de eerste termijn, van het college van B&W van de gemeente Roerdalen

Na een korte inleiding reageert iedere portefeuillehouder op de eerste termijn van de raadsfracties. Daarbij wordt de opbouw van de programmabegroting gevolgd.

Inleiding

Pandemie, klimaatverandering, duurzaamheid, kansenongelijkheid, energietransitie, stikstof, gasprijzen, polarisatie, woningmarkt. Als iets ons het afgelopen anderhalf jaar heeft geleerd is dat we niet alles in de hand hebben en de wereld om ons heen snel verandert. Wij willen (en moeten!) samen met de gemeenteraad en ambtelijke organisatie, binnen onze mogelijkheden, snel op deze veranderingen (kunnen) reageren. Dat vraagt iets van ons allemaal. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid maar altijd samen!

De zorgen rond het gemeentelijke huishoudboekje staan, naast het gegeven dat er in maart volgend jaar een nieuwe gemeenteraad wordt gekozen, in de bijdragen van de verschillende raadsfracties centraal. Daarbij wordt heel nadrukkelijk gekeken naar Den Haag en wordt er gewezen op de gevolgen van de pandemie.

Wij hebben er heel nadrukkelijk voor gekozen geen wijzigingen in beleid aan te brengen. Wij kiezen dan ook nadrukkelijk voor stabiliteit en continuïteit en zullen tot op het moment dat er een nieuw college aantreedt dit beleid onverkort doorzetten.
Als logisch gevolg op in Den Haag genomen besluiten t.a.v. jeugd en huishoudelijke hulp hebben we een fors te kort in de begroting. Los van het feit dat nu ook Den Haag erkent dat er iets structureel fout zit en we in 2022 incidenteel extra geld krijgen kiezen wij er bewust voor al het goede dat in Roerdalen gebeurd niet kapot te bezuinigen. Naar onze mening is het op dit moment zonder zware bezuinigingen onmogelijk structurele uitgaven – het goede in Roerdalen - uit structurele inkomsten te bekostigen. Wij kiezen er voor onze reserves in te zetten om zowel de begroting weer in balans te krijgen als de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Hierbij denken wij aan het centrumplan Herkenbosch, de ontwikkeling van een kwalitatief hoogwaardig toeristisch aanbod in het groen met Huttopia en de omvorming van het sociaal domein.
Mocht bij de kabinetsformatie er ook structureel geld voor de gemeenten vrij komen dan laten we deze lijn niet los. Zo houden wij Roerdalen fit en financieel gezond.

<u>Eerste termijn Jan den Teuling</u>

Programma 1 krachtige dorpen

We zijn het eens met Democraten Roerdalen (DR) om bij het opgavegericht werken ook een evaluatie in te bouwen en succesfactoren te benoemen. Dat maakt het mogelijk om – zoals zij dat noemen – te leren van de missers en hobbels in het opgavegericht werken.

DR vraagt of de inhuur voor werkzaamheden in het accommodatiebeleid niet door eigen medewerkers kan worden uitgevoerd. Omdat het vooral specialistisch werk betreft (bijvoorbeeld architect en constructieberekeningen t.b.v. bijvoorbeeld de dorpsaccommodatie Vlodrop) is dit niet mogelijk.

Op dit moment bereiden we de in de raadsvergadering van juli goedgekeurde investeringen in de eerstelijnszorg voor. Dat wil zeggen dat we pas in 2022 de eerste resultaten inzichtelijk kunnen maken. Daarnaast ontvangt u nog dit jaar de tweede tussenevaluatie m.b.t de inzet van de orthopedagoog of gedragsdeskundige op de basisschool (DR).

Met als voorbeeld de fitheidstesten op school vraagt RL! vraagt zich af of de juiste kinderen mee doen en wat er met de scores of adviezen wordt gedaan? Alle kinderen doen mee zodat ook alle kinderen worden bereikt. De ouders ontvangen de resultaten met een gericht advies. Het is aan de ouders zelf hier vervolg aan te geven. In het kader van privacywetgeving mogen wij hierin niet sturen. In samenwerking met de school en sportverenigingen leggen we wel een verbinding met (buiten)schoolse activiteiten zoals gezonde leefstijl en het beweeg- en sportakkoord.

Programma 2 participatie, ondersteuning en zorg

DR vraagt naar de effecten voor Roerdalen inzake het wijzigen van de afspraken m.b.t. het woonplaatsbeginsel. De gemeente waarin de jeugdige onmiddellijk voorafgaand aan opname (verblijf in de instelling) woonde wordt verantwoordelijk voor de aan opname verbonden kosten. Wat dit voor Roerdalen betekent weten we nog niet. Vanuit de (verplichte) regionale samenwerking wordt in kaart gebracht wat dit in financiële zin voor Roerdalen betekent.

De PvdA wijst op de goede ervaringen in de gemeente Peel en Maas mbt de omvorming van het Sociaal Domein. Zoals al eerder toegelicht hebben we bij de planontwikkeling rond de omvorming heel goed rondgekeken en positieve ervaringen uit het hele land in onze plannen meegenomen. Het is leuk (en goed) te constateren dat onze aanpak opvalt en steeds meer gemeente naar ons kijken en de goede elementen overnemen.

Vroegsignalering en armoedebeleid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Democraten Roerdalen (DR) vraagt wat de vroegsignalering concreet heeft opgeleverd en vraagt, net als Ons Roerdalen (OR), aandacht voor ouderen in het armoedebeleid. OR vraagt daarnaast extra aandacht voor het verhogen van het minimumloon, uitkeringen en pensioenen.

In ons armoedebeleid maken we geen onderscheid in ouderen en jongeren. Armoede is van iedere leeftijd. De voorzieningenwijzer, een belangrijk instrument in het bestrijden van armoede, is in de periode september – oktober 2020 in 4 situaties toegepast en heeft geleid tot een (gemiddelde) verbetering van het inkomen van meer dan 3%. In 2020 is er in 17 situaties hulp geboden in het op orde brengen van de financiële administratie van o.a. laaggeletterden door (bijvoorbeeld) een budgetcoach (DR)

Het is ons niet bekend wie er al dan niet een aanvullend pensioen heeft of een inkomen lager dan 130% van het minimumloon. Het is dus onmogelijk hen actief te benaderen (DR) en in deze te ondersteunen. Alhoewel het inkomensbeleid een verantwoordelijkheid is van de landelijke overheid onderkennen wij de zorgen van uitkeringsgerechtigden, gepensioneerden, flexwerkers en minimumloners en de daaraan gekoppelde armoedeval. We zullen dan ook actief inhaken op alle initiatieven die hiervoor in Den Haag aandacht vragen (OR). Daarnaast blijven we ook in persoonlijke gesprekken met getroffen inwoners zoeken naar mogelijkheden armoede terug te dringen en te voorkomen. Op dit moment wordt het armoedebeleid geëvalueerd en wordt er een uitvoeringsplan 2022 opgesteld.

RoerstreekLokaal! (RL!) wijst opnieuw op de problematiek rond de huishoudelijke hulp en de daaraan gekoppelde financiële belasting. Al in een eerder stadium hebben wij aangegeven bereid te zijn onorthodoxe keuzes – zoals u wellicht bekend heeft de gemeente Krimpen aan de IJssel, net als de gemeente Beesel, hierin het voortouw genomen en een inkomensafhankelijk systeem ontwikkeld – niet uit sluiten. De minister heeft hierop gereageerd door aan te geven dat, op het moment dat er voor een dergelijk systeem wordt gekozen, in te zullen grijpen. Wij blijven zoeken naar mogelijkheden de kosten voor de huishoudelijke hulp terug te brengen en zijn, zoals u bekend, ingehaakt op alle initiatieven die in deze lokaal, regionaal en nationaal worden ontwikkeld.

Programma 6 mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Het spreekt voor zich dat de reguliere onkruidbestrijding en maaien door het Team onderhoud wordt uitgevoerd (DR). Daar waar er sprake is van specialistisch, bijvoorbeeld machinaal, werk wordt er, omdat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dit niet kunnen, een gespecialiseerd aannemer ingeschakeld.

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening

DR wijst (heel terecht) op de in toenemende mate geautomatiseerde dienstverlening. Daar sturen we ook op. Voor velen is dit een voordeel. Je kunt – mits digitaal vaardig – 7 dagen per week 24 uur per dag in contact treden met de gemeente en bijvoorbeeld subsidie aanvragen. Niet iedereen is daartoe in staat. Ook voor die mensen zullen we er zijn. We moeten dit beter communiceren.

We leren van onze ervaringen (positief en negatief) met het 'thuiswerken' tijdens de pandemie. Deze ervaringen worden in onze nieuwe manier van werken verwerkt en – voor zover mogelijk en zinvol - op alle niveaus in de organisatie verankerd. Dat vraagt iets van onze medewerkers en de inrichting van ons gebouw en ICT voorzieningen. Het hybride werken (deels thuis, deels op kantoor) wordt de komende maanden verder ontwikkeld en ingevoerd (RL!)

RL! wijst op het belang van sturing en risicobeheersing. Los van het feit dat er in april volgend jaar een nieuwe gemeenteraad en nieuw college zal aantreden wordt in deze begroting het beleid (en visie) voor de komende jaren vastgelegd. De richting is duidelijk. In de reguliere planning- en control cyclus en de raadswerkgroep Roerdalen in Balans houden college en raad tot en met de verkiezingen de vinger aan de pols en kunnen we, ook afhankelijk van externe ontwikkelingen, sturen op resultaat. Indien nodig reageren we en sturen we bij. Na de verkiezingen is het bij de collegevorming en begrotingsbehandeling 2023 – 2028 de gemeenteraad die deze koers al dan niet wijzigt.

Het compliment van de PvdA rond communicatie en dienstverlening geven wij graag door. De opmerking dat het Fixi – meldsysteem niet bij iedereen bekend is toont eens te meer aan dat er altijd iets te verbeteren valt.

<u>Eerste termijn Monique de Boer</u>

Programma 3 Veiligheid

Zoals sommige fracties al opmerken, hebben wij op het gebied van veiligheid een turbulente periode achter de rug. De Meinwegbrand, de coronapandemie, het opruimen van een zeer grote bom of chemisch afval, de overstromingen van de Roer. Wij zijn het Waterschap en de Veiligheidsregio zeer erkentelijk voor de hulp en professionaliteit waarmee wij als kleine gemeente ondersteund zijn. Al die tijd heeft de raad ons vertrouwen gegeven en gesteund in de lastige maatregelen die genomen moesten worden. Dank daarvoor!

Democraten Roerdalen informeert nog naar enkele specifieke punten waar we hieronder kort op in gaan.
De Politiecapaciteit is schaars. De burgemeesters van Limburg, verenigd in het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO), zetten in op een tweesporenbeleid om hier verbetering in te brengen.

- Het eerste spoor is de lobby richting Den Haag voor meer capaciteit in Limburg, vanwege de bijzondere aard en ligging.

- Het tweede spoor is de herverdeling van de politiecapaciteit binnen de eenheid Limburg op basis van een eerlijke verdeling van werklast. Hier is onderzoek naar gedaan. De resultaten worden neergezet in het nieuwe beleidsplan 2024-2027. In de aanloop naar het opstellen van dit plan zullen de gemeenteraden worden gehoord. U krijgt hierover binnenkort meer informatie vanuit de Limburgse Driehoek.

Het is van belang dat de Limburgse gemeenten niet tegenover elkaar komen te staan maar samen optrekken. Wij zien dit op de werkvloer tussen de verschillende basiseenheden steeds meer ontstaan en juichen dit toe. Onze chef basiseenheid Echt, Eric Saas, is met een werkgroep gericht aan het inzetten op het lokale gebiedsgebonden politiewerk. Dit gebeurt op basis van de vraag van onze inwoners en de zingeving van de politiemensen. Concreet komt dit neer op :

- De medewerkers in dienst wanneer nodig.
- Ruimte in de dienstplanning voor lokaal maatwerk in het politiewerk.
- Bredere inzet van middelen en mensen.
- Zingeving aan clusterwerken

In de cluster Roerdalen zijn één operationeel expert wijk en 3 wijkagenten verantwoordelijkheid voor de regie van de brede gebiedsgebonden politiezorg.

Meer toezicht op straat betekent overigens niet direct een verhoogd veiligheidsgevoel. Dat is subjectief. De zichtbaarheid, maar ook de laagdrempelige aanpak zorgt er wel voor dat we sneller signaleren. Het zorgt ervoor dat inwoners gemakkelijk met de boa's of politie praten over waar zij tegenaan lopen. Essentieel is ook de voorlichting over maatregelen die inwoners zelf kunnen nemen. Denk aan voorlichting over inbraakpreventie. Schuurtjes op slot en rolluiken open! Er zijn ook verschillende publicaties over cybercrime geweest. De publicaties worden teven geplaatst in de papieren media.

Wat betreft het onveiligheidsgevoel is er een toezegging gedaan om uw raad op de hoogte te houden van het coffeeshopbeleid in de aangrenzende gemeente Roermond. Momenteel loopt er nog een procedure met de huidige exploitant, die afgewacht wordt. Er is dan ook op dit moment geen nieuws te melden.

Voorkomen is beter dan genezen. Binnen de Risk Factory wordt met succes ingezet op het voorlichten van de basisschoolleerlingen (groep8) om 'te leren handelen' in allerlei voorkomende gevaarlijk situaties. Niet alleen de 'klassieke thema's' zoals 112-bellen, verkeersveiligheid en brandgevaar komen aan bod. Ook actuele thema's als sexting en digitale weerbaarheid worden getraind. Het is een eye-opener voor de jeugd en de scholen zijn blij dat ze het aanbod gebundeld krijgen gepresenteerd. Voor wat betreft de ouderen, die via de Ouderenbond (KBO) de Risk Factory kunnen bezoeken, wordt naast positieve gezondheid, denk aan eenzaamheid, ingezet op cybercrime en phishing.

Vanuit het Project Bluswatervoorziening in bestaande situaties (VRLN) komen een 3-tal locaties in beeld die in 2022 extra aandacht zullen krijgen. Bij de raming van kosten 2022 is in eerste instantie uitgegaan van 3 geboorde putten tot maximaal 8 meter diepte. Als het grondwater dieper is dan 8 meter dan moet dit opgepompt worden en zal de investering duurder uit kunnen vallen. De locaties zijn: Industrie Veldweg Herkenbosch, Sanering WML bij kasteel Aerwinkel en Hotel St. Ludwig.

<u>Eerste termijn Martijn van Helvert</u>

Uw raad maakt geen opmerkingen over de ruimtelijke ordening. Daaruit maken wij op dat u instemt met onze aanpak. Dat is terecht omdat wij de ruimte ordenen in de geest van de bestemmingsplannen en de gebiedsvisie die uw raad heeft vastgesteld.

In de komende maanden staat een aantal grote ruimtelijke projecten op de raadsagenda, die ook voorzien in de woonbehoefte. Zoals uw raad heeft besloten gaat het om inbreidingslocaties, dus nieuwbouw in de kernen, in plaats van aan de randen van de kernen in het buitengebied. We krijgen overigens wel regelmatig verzoeken van inwoners om te bouwen aan de rand van de kernen.
De bezetting in de teams Ruimtelijke Ordening en Vergunningverlening loopt nog steeds niet in de pas met de aanvragen die voortdurend blijven binnenkomen. Zoals wij uw raad al in juni schreven, wordt met alle macht gewerkt om aanvragen zo spoedig mogelijk te behandelen, zonder de kwaliteit daaronder te laten lijden.

Daarnaast zijn we momenteel in overleg met de vereniging van eigenaren van vakantiepak Posterbos om te komen tot beleid over het bestemmingsplan op het vakantiepark. Hierover zullen we u binnenkort informeren.

Eerste termijn Jan Smits

Programma 4 Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid.

Demoraten Roerdalen vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot het fietspad aan de Rothenbacherweg. Recent is een onderzoek afgerond naar de haalbaarheid van het fietspad. Met de verschillende grondeigenaren (30) is een 1e contact geweest. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het merendeel van de grondeigenaren positief tegenover de plannen staat maar dat er ook een aantal knelpunten zijn. Momenteel wordt verder onderzocht hoe de knelpunten kunnen worden opgelost.
Goed onderhoud van wegen en fietspaden heeft continu onze aandacht, uiteraard wel binnen de financiële kaders die jaarlijks gesteld worden. Dit geldt ook voor onze trottoirs. Daar waar de begaanbaarheid van trottoirs als slecht wordt ervaren kunt u dit melden via ons fixi-portaal. Als de onderhoudstoestand slecht is of overlast veroorzaakt, mede in het kader van veiligheid, worden deze direct opgepakt.

Programma 5 Woonomgeving

Democraten Roerdalen vraagt of het college zich sterk wil maken bij de coöperatie, zodat niet alle huurwoningen naar mensen van buiten Roerdalen gaan. Wij bespreken dit onderwerp regelmatig met de coöperatie. Onder andere bij het maken van de prestatieafspraken, maar dit is niet afdwingbaar.

Een huisvestingsverordening met vergunningsplicht maakt het mogelijk om bij het toewijzen van huurwoningen personen met een maatschappelijke of economische binding met de woonregio of gemeente voor te laten gaan. Dit kan voor ten hoogste 50 procent van de toewijzingen aan woningzoekenden die, op bovenstaande wijze, gebonden zijn aan onze woningmarktregio Limburg. Van deze 50 procent kan maximaal 25 procent met voorrang worden toegewezen aan woningzoekenden die economisch of maatschappelijk gebonden zijn aan Roerdalen.
Uit navraag bij Wonen Limburg blijkt dat we nog ver boven deze getallen zitten. Zo kwamen in 2019 van de 110 nieuwe huurders, 70 (=63,7%) huurders uit Roerdalen, 34 (=30,9 %) huurders uit andere Limburgse gemeenten en 6 (=5,4%) huurders van buiten Limburg. Op dit moment heeft een dergelijke regeling dan ook geen meerwaarde. Deze cijfers blijven we monitoren.
In lijn met de opmerking van Democraten Roerdalen geven we de coöperatie mee dat zij de huurders wijzen op de verantwoordelijkheden, hetgeen ook al gebeurd.

Alle fracties maken opmerkingen over woningbouw en –transitie. Er is sprake van een enorme krapte op de woningmarkt, ook in Roerdalen. De focus ligt daarom bij de uitvoering van principeverzoeken en plannen om te bouwen. Niet bij het terugdringen van de woningvoorraad.
De PvdA geeft aan dat er meer vaart gemaakt moet worden met de realisatie van betaalbare huur- en koopwoningen. Wij doen er alles aan om, binnen de beschikbare capaciteit, initiatieven te doen slagen. Om zo nieuwe woningen, die passen bij de behoeftes, toe te voegen aan de voorraad. Bijvoorbeeld: Holsterveld, Centrumplan Herkenbosch, Petrusberg, Brombemke en Achtbaan Melick. Daarnaast moet de gemeente, bij de behoefte aan woningen, de lange termijn niet uit het oog verliezen. De toekomstige demografische ontwikkelingen zijn hierbij van belang. Regeren is immers vooruitzien.

Op basis van de meest recente huishoudensprognoses (zie hiervoor: https://dataportaal-viewer.prvlimburg.nl/Dashboard/dashboards) moeten we ervan uitgaan dat het aantal huishoudens in 2050 is afgenomen. Het is daarom van belang om, vooruitlopend op deze krimp en andere opgaven, ook al herstructureringsgebieden in deze omgevingsvisie aan te wijzen. Met andere opgaven wordt bijvoorbeeld aan duurzaamheid gedacht. Voor een aantal woningen uit de jaren 50 en 60 zijn de verplichte verduurzamingsmaatregelen te kostbaar t.o.v. de woningprijs. Door hierop vooruit te lopen, kunnen we plannen maken op welke wijze herstructurering en transformatie van de woningvoorraad op termijn kan plaatsvinden.
Uiteraard zullen wij hierbij de realiteit niet uit het oog verliezen en de (demografische) ontwikkelingen nauwgezet blijven volgen, zodat we hierop kunnen anticiperen. De fysieke herstructurering zal pas veel later plaatsvinden. We beschikken nu niet over de benodigde middelen.

De PvdA stelt dat het opstellen van een actief grondbeleid hard nodig is. Wij zijn het daarmee eens. Zeker gelet op het project "investeren om te renderen" om daarmee inkomsten te genereren voor ons als gemeente. We willen in februari 2022 het nieuwe grondbeleid ter besluitvorming aan de raad aanbieden.

Roerstreek lokaal vraagt, over de afvalverwerking, of het college nog kansen ziet om binnen de samenwerking met Leudal en Maasgouw, het ambitieniveau voor Roerdalen te verhogen en om kosten te verlagen. Als Roerdalen, maar ook binnen de samenwerking, zijn we continue op zoek naar kansen om enerzijds de kosten beheersbaar te houden maar ook om de doelstellingen te halen om de hoeveelheid restafval te verminderen. Op 1 januari a.s. starten we met het nieuwe afvalinzamelingssysteem. De voorbereidingen hiervoor zijn in volle gang. Deze systematiek heeft zich in den lande reeds bewezen en leidt tot betere afvalscheiding en minder restafval. Wij zullen dit blijven monitoren en daar waar we kansen zien zullen we hierop inspelen. In ASL verband (Limburg breed) zijn we de nieuwe aanbesteding PMD verwerking aan het voorbereiden. Maasland doet hier ook aan mee. Op meerdere fronten zoeken wij kansen en werken we samen als ons dat voordeel oplevert. Een hoger individueel ambitieniveau betekent veelal wel een hogere prijs.

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

De PvdA leest in deze begroting niets terug over de fietspadverlichting tussen Vlodrop en Posterholt. Dat klopt. Dit project is reeds besloten en zit wat uitvoering betreft in de afrondende fase. Enexis gaat op korte termijn de benodigde kabel aanleggen waarna de verlichting kan worden geplaatst. Naar verwachting is de verlichting in het tweede kwartaal 2022 operationeel.
De PvdA wil dat infrastructuur meer rekening houdt met de dieren die er leven en geeft aan dat er dassentunnels moeten komen op de Grote Bergerweg. Zoals ook al eerder aangegeven willen wij graag werk met werk combineren. Dat is wat ons betreft efficiënt werken. Als er op de Grote Bergerweg werkzaamheden aan de weg moeten plaatsvinden is dat het juiste moment om andere

investeringen in de vorm van een dassentunnel te realiseren. Op de Leropperweg vindt nu een reconstructie plaats en worden 2 dassentunnels geplaatst.

Programma 8 Algemene middelen

De wens van Democraten Roerdalen voor een eigen raadsbudget is een politieke discussie ter besluitvorming in de gemeenteraad. Hierbij opgemerkt dat als er geen structureel budget is opgenomen de raad bij nieuwe initiatieven altijd het budgetrecht door bijvoorbeeld reserves aan te spreken.

Paragraaf Lokale Heffingen

De VVD verwacht vanuit Den Haag meer geld. Wij ondersteunen actief de lobby's die via de VNG gevoerd worden om te komen tot structureel meer inkomsten. Evenals de VVD zijn we voorstander van zo laag mogelijke belastingen. Daarom is ons voorstel om de OZB tarieven niet extra te verhogen behalve de vorig jaar al afgesproken verhoging. Het is aan uw raad om de gewenste richting aan te geven.

Roerdalen in Balans

Ons Roerdalen zet vraagtekens bij Roerdalen in Balans in 2024 en geeft aan dat de gemeentelijke organisatie de tering naar de nering moet zetten en dat structurele uitgaven gedekt moeten worden met structurele inkomsten. Met deze laatste opmerking zijn wij het eens. Dat is ook de reden dat het project "Roerdalen in Balans" is ingezet. In de voorliggende begroting kunt u zien dat voor 2022 en 2023 al minder middelen uit de reserves hoeven te worden gehaald om de begroting in balans te krijgen. Analyse van de septembercirculaire leert ons dat we helemaal geen reserves hoeven aan te spreken om structureel in evenwicht te zijn. Wij zijn tevreden met deze ontwikkelingen en zal de uitgaven kritisch blijven volgen. We willen graag nog toevoegen hoe onze toezichthouder (de provincie) Roerdalen onlangs heeft beoordeeld naar aanleiding van een gehouden verdiepingsonderzoek:

De Provincie is van mening dat de financiële functie goed op orde is (de stuurinformatie op strategisch, tactisch en operationeel niveau beoordelen worden op alle drie niveaus gemiddeld als goed beoordeeld); Als gemeente beschikken we nog steeds over een goede reservepositie, waardoor de gemeente bij tegenslagen kan beschikken over een goede buffer om tegenvallers zeker op de korte termijn zonder ingrijpende bezuinigingen kunnen opvangen;
Verder constateert de provincie dat we als gemeente beschikken over een ambitieus en vernieuwend plan van aanpak "Roerdalen in balans" om de meerjarige tekorten op te lossen. Het plan houdt, alleen al door zijn omvang, maar ook door de vele vernieuwende onderdelen wel een risico in dat niet alle financiële doelen (op tijd) gehaald zullen worden, maar verdient het om van de financieel toezichthouder de ruimte te krijgen. Wij kunnen we deze bevindingen alleen maar onderschrijven en zien in deze bevindingen de bevestiging dat we op de goede weg zijn.

ROERSTREEK LOKAAL!

DEMOCRATEN ROERDALEN

CDA Roerdalen

ROERDALEN PvdA

Zonder stemming aangenomen
4/11

Amendement

Raadsvergadering : 4 november 2021

Agendapunt : 5

Registratienummer : 2021 A 11

Onderwerp : Programmabegroting 2022-2025

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021,

Ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

Aan het voorliggende concept besluit het navolgende punt 5 toe te voegen:

5. € 80.000,-, evenwichtig (€ 20.000,- per jaar) verdeeld over de komende vier jaren, te onttrekken uit de Algemene reserve voor het opzetten van een breed opgezet programma, om inzicht te krijgen in de (verborgen) armoede in de gemeente Roerdalen.

Toelichting:
Blijkens de reactie van het college van burgemeester en wethouders in 1e termijn is niet bekend wie er in de gemeente al dan niet een aanvullend pensioen heeft of een inkomen lager dan 130% van het minimumloon. Het is dus onmogelijk hen actief te benaderen en in deze te ondersteunen. Dat is de reden om een breed (communicatie-)programma te starten. Een programma dat onze burgers informeert over armoede en schulden en waar de gemeente ondersteuning kan bieden. Om dit programma te ontwikkelen wordt een bedrag van € 80.000, voor de komende vier jaar, uitgetrokken, met het doel kwetsbare groepen beter te bereiken.

W. Van Pol, Roerstreek Lokaal!

J. Cremers, CDA

G. van Elmpt, Democraten Roerdalen

J. Aelen, PvdA

Voor: CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal!
Tegen: VVD

aangenomen!
4/11

Motie

Raadsvergadering : 4 november 2021
Agendapunt : 5
Registratienummer : 2021 M 15
Onderwerp : Programmabegroting 2022-2025

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:
- de raad bij het vaststellen van de begroting 2022-2025 het college de opdracht geeft om onderzoek te doen naar zonne-energie;
- het klimaatakkoord voorschrijft dat de regionale aanpak een goede samenwerking en communicatie vergt tussen overheden, netwerkbeheerders, organisaties, coöperaties, investeerders en burgers;
- In de vastgestelde RES 1.0 Noord- en Midden-Limburg het doel is dat in 2030 op 70% van de geschikte daken gemiddeld 10 zonnepanelen liggen;
- het opwekken van zonne-energie grote impact heeft op de ruimte;

Overwegende dat:
- er veel potentiële daken zijn waar nog geen zonnepanelen op liggen;
- inwoners gemotiveerd en gefaciliteerd kunnen worden om tot de aanschaf van zonnepanelen over te gaan;
- onze gemeente beschermd moet worden tegen grootschalige projecten van investeerders, die de kwaliteit van de ruimte kunnen schaden;
- het wenselijk is dat goede initiatieven niet worden gedwarsboomd door lange bureaucratische trajecten;
- het wenselijk is dat inwoners van onze gemeente naast de lasten ook lusten moeten kunnen ondervinden van zonne-energie;
- het voor minder draagkrachtige inwoners moeilijk kan zijn om de noodzakelijke investeringen te doen;
- reeds in de gemeente Venlo en Roermond, alsmede in Parkstad, interessante ervaringen zijn opgedaan met het verstrekken van gemeentelijke leningen;
- de gemeente in actie moet komen met het doel de maandelijkse lasten (bijvoorbeeld voor het terugbetalen van een lening) voor deelnemers te verlagen ten opzichte van de huidige energierekening, waardoor de woonlasten worden verlaagd;
- het zaak is dat de gemeente stappen vooruit zet om te voldoen aan de minimum verplichting in het kader van de RES 1.0;

Roept het college op degelijk onderzoek te doen naar de mogelijkheid om eigenaren van koopwoningen te faciliteren bij de installatie van zonnepanelen op hun woningen en voor de begrotingsbehandeling 2023-2026 met een voorstel bij de raad terug te komen;

en gaat over tot de orde van de dag.

G. van Elmpt, Democraten Roerdalen

H. van der Linden, Ons Roerdalen

J. Aelen, PvdA

R. Slangen, Roerstreek Lokaal!

Voor: CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, Roerstreek Lokaal! VVD

Tegen: PvdA

DEMOCRATEN ROERDALEN

Amendement

Aangenomen 4/11

Raadsvergadering : 4 november 2021

Agendapunt : 5

Registratienummer : 2021 A 12

Onderwerp : Programmabegroting 2022-2025

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021,

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De in de Programmabegroting 2022-2025 opgenomen post onvoorzien van € 100.000 op te splitsen in:

- Een post groot € 75.000 voor reguliere onvoorziene kosten;
- Een post groot € 25.000 voor onvoorziene kosten voor zaken die de gemeenteraad belangrijk vindt en waar op dat moment geen budget voor is.

Toelichting:
Door de kostenpost op te splitsen kan de gemeenteraad zaken regelen waar normaliter niet direct geld voor is. Zo kunnen zaken bekostigd worden die de raad belangrijk vindt.
Dit kan budgetneutraal door de post onvoorzien groot € 100.000 op te splitsen in twee delen, € 75.000 voor de gewone dienst en € 25.000 voor onvoorziene kosten die de raad belangrijk vindt maar waarvoor geen apart budget beschikbaar is.

G. van Elmpt,

Democraten Roerdalen

VOOR: CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA, Roerstreek Lokaal!
Tegen: VVD

Aangenomen
4/11

Motie

Raadsvergadering : 4 november 2021

Agendapunt : 5

Registratienummer : 2021M16

Onderwerp : Programmabegroting 2022-2025

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:
- de inkomenspositie van een groot aantal burgers in bijna iedere gemeente ver achterblijft omdat ze koopkrachtverlies leiden;
- de oorzaak daarvan het niet indexeren van pensioenen is, het niet op het door de EU voorgestelde niveau brengen van het minimumloon;
- de uitkeringen gekoppeld zijn aan dat minimumloon;
- het levensgeluk van deze groep inwoners in de gemeente achterblijft;
- de lokale economie schade leidt door deze ontwikkelingen;
- de VNG, als belangenbehartiger van de Nederlandse gemeenten, rechtstreeks toegang heeft tot de formatie en in de toekomst tot de regering;
- daardoor actief kan lobbyen voor de gemeenten en daardoor de ontstane achteruitgang in koopkracht voor haar inwoners kan herstellen.

Overwegende dat:
- deze ontwikkeling al vele jaren duurt;
- de reserves van deze groep mensen uitgeput zijn;
- de toekomst daardoor voor zowel deze burgers alsook voor de lokale gemeenschappen er beter uit gaat zien;

Roept het college op om bij de VNG zich sterk te maken voor het herstel van de inkomenspositie van mensen met een pensioen, minimumloon of uitkering.

en gaat over tot de orde van de dag.

H. van der Linden,

Ons Roerdalen

Ingetrokken!

onsRoerdalen

Motie

Raadsvergadering	:	4 november 2021
Agendapunt	:	5
Registratienummer	:	2021M17
Onderwerp	:	Programmabegroting 2022-2025

De raad van de gemeente Roerdalen in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021,

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:
- ouderen steeds langer zelfstandig moeten blijven wonen;
- steeds vaker een beroep gedaan wordt op mantelzorgers;
- de woningnood hoog is en doorstroming noodzakelijk is;
- in de gemeente Venlo en Horst aan de Maas al ervaringen zijn opgedaan met het realiseren van pre-mantelzorgwoningen;

van mening dat:
- Het inwoners gemoedsrust geeft als hierop preventief kan worden ingespeeld met pre-mantelzorgwoningen;
- deze mantelzorgwoningen zorgen dat andere woningen vrijkomen voor jongeren en daarmee de druk op de woningmarkt afneemt;
- in andere gemeenten al goede ervaringen opgedaan zijn met het realiseren van deze pre woningen;

Roept het college op om, conform de voorbeelden in de gemeenten Venlo en Horst aan de Maas, te onderzoeken of een beleidsregel pre-mantelzorgwoningen voor Roerdalen kan worden opgesteld en de gemeenteraad binnen drie maanden hierover te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.

H.v.d.Linden,

Ons Roerdalen

gemeente roerdalen

Agenda raadsvergadering gemeente Roerdalen
Donderdag 4 november 2021
Aanvangstijdstip: 19.30 uur

Nr.	Onderwerp	Commissie-behandeling	Aard Behandeling
-	Opening		
01	Vaststelling raadsagenda 4 november 2021	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
02	Spreekrecht	n.v.t.	Ter informatie
03	Lijst ingekomen stukken	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
04	Besluitenlijst raadsvergadering 29 september 2021	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
05	Programmabegroting 2022-2025	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming
06	Effecten septembercirculaire 2021	n.v.t.	Ter bespreking/besluitvorming

St. Odiliënberg, dinsdag 26 oktober 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 4 november 2021

Agendapunt **:** **3**

Onderwerp **:** Lijst ingekomen stukken

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** N.v.t.

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad N.v.t.

2. Wijze van agendering voor de raad N.v.t.

Inhoudelijk commissieadvies:

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Lijst ingekomen stukken
Indiener agendapunt:	Burgemeester
Portefeuillehouder:	n.v.t.
Contactpersoon:	Rob Notermans, griffier
Bijlage(n):	Lijst ingekomen stukken, periode 18/09/2021 – 22/10/2021
Bijlage(n) ter inzage:	n.v.t.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

In casu wordt invulling gegeven aan de wettelijk plicht van de burgemeester om in de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad mededeling te doen van de ontvangst van de aan de gemeenteraad gerichte stukken.

Bevoegdheid

De onderhavige bevoegd en verantwoordelijkheid vloeit voort uit het bepaalde in artikel 74 van de Gemeentewet en artikel 21 van het Reglement van orde van de gemeenteraad.

Reden besluit

Het betreft een formele bevestiging van de kennisname van de ontvangst van de aan de gemeenteraad gerichte stukken in de aangehaalde periode.

Gevraagd besluit

Kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 18/09/2021 – 22/10/2021).

Risico's

n.v.t.

Toelichting

In artikel 21 van het Reglement van orde van de gemeenteraad 2017 (RvO) is vastgelegd dat aan de raadsleden een lijst ingekomen stukken wordt aangeboden. De lijst bevat alle aan de raad gerichte brieven en e-mails met uitzondering van: uitnodigingen, aanbiedingen van producten en diensten, periodieke nieuwsbrieven e.d. en handboeken en overige boekwerken met achtergrondinformatie. Conform het RvO wordt de lijst ter kennisname aangeboden, waarbij inhoudelijke discussie niet aan de orde is. De lijst kent in principe vier categorieën:

- voor kennisgeving aannemen;
- behandeling overdragen aan B&W;
- behandeling voorleggen aan raadspresidium;
- ten behoeve van raadsbehandeling.

U wordt gevraagd kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken.

Middelen

n.v.t.

Planning en uitvoering

n.v.t.

Evaluatie

n.v.t.

Communicatie en participatie

n.v.t.

Sint Odiliënberg, 25 oktober 2021

Raadspresidium gemeente Roerdalen,

De griffier, De burgemeester,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Raadsbesluit **Jaar 2021/11/04/03**

Onderwerp: Lijst ingekomen stukken

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het raadspresidium van 25 oktober 2021,

gelet op artikel 74 van de Gemeentewet

gelet op artikel 21 van het Reglement van Orde Gemeenteraad 2017

het volgende besluit genomen:

Besluit:

kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 18/09/2021 – 22/10/2021).

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 4-11-2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Ingekomen Stukken voor de raad van 18 september 2021 tot en met 22 oktober 2021

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Update Werklastonderzoek politiebasisteams Limburg	22-10-2021	22-10-2021	24635-164973	Burgemeester De Boer, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Resultaten onderzoek VRLN hoog water	21-10-2021	21-10-2021	24635-164885	Communicatie, Gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Afschrift verzoek aan het Waterschap Limburg tot het nemen van maatregelen i.v.m. Wateroverlast	18-10-2021	20-10-2021	24635-164849	Burger	Voor kennisgeving aannemen
Aangenomen motie Borstonderzoek gemeente Hillegom	14-10-2021	20-10-2021	24635-164827	Gemeente Hillegom	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging Raadsinformatiebijeenkomst 22 november 2021	20-10-2021	20-10-2021	24635-164851	Omnibuzz	Voor kennisgeving aannemen
Kennisbijeenkomsten coronacrisis	18-10-2021	19-10-2021	24635-164731	SvdC - crisisbeheersing	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging conferentie 'Op weg naar een rechtvaardige inkomensverdeling', vrijdag 26 november 2021	18-10-2021	18-10-2021	24635-164751	Wittemer Beraad en Burgerkracht de Pijler	Voor kennisgeving aannemen
LLTB Jubileumcongres: 18 november 2021	18-10-2021	18-10-2021	24635-164753	LLTB	Voor kennisgeving aannemen
Motie gemeenteraad van Druten over borstonderzoek vrouwen	15-10-2021	15-10-2021	24635-164655	Gemeente Druten	Voor kennisgeving aannemen
Motie ‘Borstonderzoek vrouwen’ Gemeente Maasgouw	05-10-2021	14-10-2021	24635-164566	Gemeente Maasgouw	Voor kennisgeving aannemen
Per Saldo: brief en notitie gemeenteraadsverkiezingen 2022	14-10-2021	14-10-2021	24635-164570	Per Saldo/PGB.nl	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Reactie op het doorsturen van moties naar alle gemeenten	14-10-2021	14-10-2021	24635-164573	Gemeente Hulst	Voor kennisgeving aannemen
Handreiking 'Omgaan met armoede in de Jeugdgezondheid'	14-10-2021	14-10-2021	24635-164569	Nederlands Centrum Jeugdgezondheid	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging afscheid Els Wolfs	14-10-2021	14-10-2021	24635-164594	Secretaris J. L'Ortije, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Motie ‘Borstonderzoek vrouwen’ Gemeente Vught	30-09-2021	14-10-2021	24635-164558	Gemeente Vught	Voor kennisgeving aannemen
Aanvulling artikel 40-vragen bewonersinformatie afvalinzameling	13-10-2021	13-10-2021	24635-164474	Wethouder Smits, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Motie borstonderzoek gemeente Harlingen	13-10-2021	13-10-2021	24635-164490	Gemeente Harlingen	Voor kennisgeving aannemen
Annulering Keyport in Bedrijf	13-10-2021	13-10-2021	24635-164472	Keyport	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging Digitale Raad op Zaterdag op 6 november 2021	13-10-2021	13-10-2021	24635-164504	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Reactie vaststelling bestemmingsplan "Exgaard 6 Melick"	12-10-2021	12-10-2021	24635-164399	Provincie Limburg	Ten behoeve van raadsbehandeling
Uitnodiging Webinar volksvertegenwoordigers NML - RES NML november en december	11-10-2021	12-10-2021	24635-16432	RES NML	Voor kennisgeving aannemen
Motie borstkanker gemeente Hardinxveld-Giessendam	07-10-2021	07-10-2021	24635-164188	Gemeente Hardinxveld-Giessendam	Voor kennisgeving aannemen
Zienswijze begrotingswijziging 2021 en begrotingswijziging 2022 Veiligheidsregio Limburg-Noord	07-10-2021	07-10-2021	24635-164230	Veiligheidsregio Limburg Noord	Ten behoeve van raadsbehandeling

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Apartheid 2021	06-10-2021	06-10-2021	24635-164139	Apartheid 2021	Voor kennisgeving aannemen
Status en rechten van arbeidsmigranten als EU-werkers in Nederland	06-10-2021	06-10-2021	24635-164174	Mr.Gert.nl	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de gemeenteraad: Beantwoording vragen art. 40 RvO gemeenteraad over bewonersinformatie afvalinzameling vanaf 2022	05-10-2021	06-10-2021	24635-164165	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de gemeenteraad: Begrotingswijziging 2021-3- SC MER	05-10-2021	06-10-2021	24635-164163	College van B en W, gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling
Zienswijze ontwerpbestemmingsplan Dr. Biermansstraat 13 Herkenbosch	03-10-2021	04-10-2021	24635-163965	Burgers	Behandeling overdragen aan B&W
Suggesties gemeenteraadsverkiezingen 2022 namens vereniging NL connect	30-09-2021	01-10-2021	24635-163930	NL Connect Den Haag	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging Keyport in bedrijf bij Vekoma Vlodrop 19 oktober 2021	30-09-2021	30-09-2021	24635-163898	Keyport	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-068 - Wijziging VNG Model Erfgoedverordening 2016 i.v.m. Omgevingswet	30-09-2021	30-09-2021	24635-163917	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Reminder informatiebijeenkomst Investeringsagenda Midden-Limburg 7/10	30-09-2021	30-09-2021	24635-163863	SML/Gemeente Roermond	Voor kennisgeving aannemen
Motie gemeenteraad Heerhugowaard "Bevolkingsonderzoek borstkanker	29-09-2021	29-09-2021	24635-163841	Gemeente Heerhugowaard	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-069 - VNG-reactie op de Rijksbegroting 2022	29-09-2021	29-09-2021	24635-163852	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de raad: Holsterveld - Oplossingsrichting grondprijs huurwoningen	29-09-2021	29-09-2021	24635-163845	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Uitnodiging najaarsevent Nationaal Bureau Sport Stimulering tbv raadsleden	24-09-2021	29-09-2021	24635-163801	Nationaal Bureau Sport Stimulering (NBSS)	Voor kennisgeving aannemen
Raadinformatiebrief: Ontwikkelingen (online) dienstverlening	28-09-2021	29-09-2021	24635-163846	College van B en W, gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging PlattelandsParlement, 20 november 2021 te Dalfsen	28-09-2021	28-09-2021	24635-163731	Vereniging LVKK	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging Limburgse Bestuurdersdag 2021 (24 november 2021)	28-09-2021	28-09-2021	24635-163725	VLG/Gemeente Roermond	Voor kennisgeving aannemen
Ledenbrief 21-067 Nieuwsledenbrief coronacrisis nummer 35	24-09-2021	24-09-2021	24635-163605	VNG	Voor kennisgeving aannemen
Raadinformatiebrief: Investeringsagenda Midden-Limburg	21-09-2021	22-09-2021	24635-163504	College van B en W gemeente Roerdalen	Voor kennisgeving aannemen
Programma Symposium Rechtmatigheid & Legitimiteit	22-09-2021	22-09-2021	24635-163497	Step in control B.V.	Voor kennisgeving aannemen
Brief aan de gemeenteraad - Programmabegroting 2022-2025	21-09-2021	22-09-2021	24635-163508	College van B en W gemeente Roerdalen	Ten behoeve van raadsbehandeling
Uitnodiging d.d. 7 oktober 2021 Investeringsagenda Midden-Limburg	21-09-2021	21-09-2021	24635-163443	Gemeente Roermond	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging symposium Rechtmatigheid & Legitimiteit – 4 november 2021	21-09-2021	21-09-2021	24635-163435	Step in Control B.V.	Voor kennisgeving aannemen
Opname en presentatie Kennissessie laaggeletterdheid in Midden-Limburg van 8 september	20-09-2021	21-09-2021	24635-163434	Stichting lezen en schrijven	Voor kennisgeving aannemen
Uitnodiging symposium Participatiedemocratie	20-09-2021	20-09-2021	24635-163390	Gemeente Heerenveen	Voor kennisgeving aannemen

Onderwerp	Datum stuk	Datum ontvangst	Poststuknr.	Afzender	Advies afdoening
Verbeteragenda hulpmiddelen WMO	20-09-2021	20-09-2021	24635-163382	Wij zien je wel	Voor kennisgeving aannemen
Aangepaste versie opdrachtbevestiging controleopdracht 2021 BDO	20-09-2021	20-09-2021	24635-163369	BDO Audit & Assurance BV	Voor kennisgeving aannemen

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 4 november 2021

Agendapunt **: 4**

Onderwerp **: Besluitenlijst raadsvergadering 29 september 2021**

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** n.v.t.

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: n.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad **N.v.t.**

2. Wijze van agendering voor de raad **N.v.t.**

Inhoudelijk commissieadvies:

Bijzonderheden (indien van toepassing):

Besluitenlijst vergadering gemeenteraad Roerdalen

op woensdag 29 september 2021

Aanwezig

Voorzitter:	mw. mr. M.D. de Boer-Beerta
Griffier:	R.J.J. Notermans
Leden:	J.G.G. Cremers, CDA A.J.T. Joris, CDA J.J.G. Roubroeks, CDA (uitgezonderd agendapunt 11) J. Vogels, CDA L.M.E.G.M. Wolters, CDA mw. G.J.C.M. van Elmpt, Democraten Roerdalen J.H. van Kruchten, Democraten Roerdalen F.C. Peeters, Democraten Roerdalen H.M.V. van der Linden, Ons Roerdalen mw. M.J.A. Thevissen, Ons Roerdalen mw. J.C.L. Aelen, PvdA M. van Baden, PvdA mw. K. Hermans-Roelofs, Roerstreek Lokaal! W.L.C. Van Pol, Roerstreek Lokaal! (uitgezonderd agendapunt 9) R.H.G. Slangen, Roerstreek Lokaal! mw. L. Vestjens, Roerstreek Lokaal! P.H.A. van der Vorst, Roerstreek Lokaal! A.G.M. Wolters, Roerstreek Lokaal! H.L.M. Nijskens, VVD (vanaf 21.37 uur, agendapunt 11)

Tevens aanwezig

Wethouder(s):	M.J.F. van Helvert A.C.A.G. Smits J.G.A.M. den Teuling
Gemeentesecretaris:	J.J.W.M. L'Ortije
Verslaglegging:	mw. W.M.J.M. Jongen-van den Camp

Verhinderd

Leden:	-

Opening

De vergadering wordt geopend om 19.34 uur. Het getrokken volgnummer, dat bepaalt bij welk lid ingeval van hoofdelijke stemming de stemming begint, is nummer 8, de heer H. van der Linden.

1. Vaststelling raadsagenda 29 september 2021

Mevrouw M. Thevissen stelt om redenen voor het agendapunt 11. Herontwikkeling centrum Herkenbosch als laatste agendapunt van de raadsvergadering te behandelen.

Zonder stemming stemt de gemeenteraad in met het voorstel van mevrouw M. Thevissen om agendapunt 11. Herontwikkeling centrum Herkenbosch als laatste agendapunt te behandelen.

Met inachtneming van het vorenstaande besluit de raad zonder stemming de agenda van de vergadering van 29 september 2021 vast te stellen.

2. Spreekrecht burgers

Er wordt met inachtneming van de criteria zoals opgenomen in het reglement van orde van de gemeenteraad geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

3. Lijst ingekomen stukken

Zonder stemming besluit de gemeenteraad kennis te nemen van de lijst ingekomen stukken (periode 26/06/2021 – 17/09/2021).

4. Besluitenlijst raadsvergadering 8 juli 2021

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, tot vaststelling van de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 8 juli 2021.

5. Besluitenlijst raadsvergadering 15 juli 2021

De heer H. van der Linden constateert dat een door wethouder J. den Teuling gedane toezegging bij agendapunt 4. Omvorming Sociaal Domein niet in de besluitenlijst is opgenomen. Voorgesteld wordt om de navolgende tekst in de besluitenlijst op te nemen:

Toezegging:
Wethouder J. den Teuling heeft ter vergadering de toezegging gedaan om het ter zake afgegeven advies van de Adviesraad Wmo en Participatie aan de gemeenteraad te doen toekomen.

Zonder stemming kan de gemeenteraad instemmen met de voorstelde aanpassing van de besluitenlijst van 15 juli 2021.

Met inachtneming van het vorenstaande besluit de gemeenteraad, zonder stemming, tot vaststelling van de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 15 juli 2021.

6. Besluitenlijst raadsvergadering 2 september 2021

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, tot vaststelling van de besluitenlijst van de raadsvergadering van de gemeente Roerdalen van 2 september 2021.

7. Vergaderschema 2022

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het raadspresidium, het vergaderschema 2022, versie 13 september 2021, vast te stellen.

8. Verordening leerlingenvervoer gemeente Roerdalen 2021

Met de aantekening dat de fractie van Ons Roerdalen heeft tegengestemd, besluit de gemeenteraad, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:
1. De Verordening leerlingenvervoer gemeente Roerdalen, zoals vastgesteld op 10 juli 2014, in te trekken;
2. De Verordening leerlingenvervoer gemeente Roerdalen 2021 vast te stellen.

9. Toekomst buitenbaden II

De heer W. Van Pol deelt mede dat hij vanwege betrokkenheid bij ontwikkelingen van buitenzwembad ’t Sweeltje niet zal deelnemen aan de beraadslagingen en de stemming over dit agendapunt. Hij heeft de vergadering bij de behandeling van dit agendapunt verlaten.

De voorzitter legt het voorstel ter besluitvorming voor aan de raad.

Mevrouw M. Thevissen legt een stemverklaring af en wijst erop dat de wethouder spreekt van gescheiden exploitaties. Ons Roerdalen wil daarin meegaan tot het moment dat sprake mocht zijn van geen gescheiden exploitaties.

De fracties van het CDA, Democraten Roerdalen, Ons Roerdalen, PvdA en Roerstreek Lokaal! hebben vóór gestemd, waarmee de gemeenteraad besluit overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:
1. In te stemmen met de businesscases van de burgerinitiatieven in Vlodrop en Montfort;
2. Ten aanzien van de businesscase voor ’t Sweeltje in Montfort akkoord te gaan met een jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 12.500, met ingang van 2022;
3. Ten aanzien van de businesscase voor ’t Ploensjbad in Vlodrop akkoord te gaan met een jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 12.500, met ingang van 2022;
4. Een voorziening voor groot onderhoud van € 29.000 jaarlijks, volgens bijgevoegde kostenramingen op te nemen in de begroting;

5. Besluitpunt 3 te effectueren onder voorbehoud van instemming met de businesscase voor de integrale dorpsaccommodatie Vlodrop in de gemeenteraadsvergadering van 11 november 2021;
6. Voor beide buitenbaden het exploitatiejaar 2022 als pilotperiode te beschouwen en beide exploitaties, samen met de burgerinitiatieven in Q4-2022 te evalueren ten aanzien van de levensvatbaarheid;
7. Op basis van de evaluatie onder besluitpunt 6 uiterlijk eind Q4-2022 besluitpunten 2 tot en met 4 definitief en structureel te effectueren dan wel te stoppen;
8. Akkoord te gaan met bijgevoegde begrotingswijziging nr. 12.

10. Vaststelling bestemmingsplan "Exgaard 6 Melick"

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:
1. Het bestemmingsplan 'Exgaard 6 Melick' getekend op de ondergrond met identificatienummer NL.IMRO.1669.BPMLK2020EXGAARD6-VG01, vast te stellen conform het ontwerp bestemmingsplan, getekend op de ondergrond met identificatienummer NL.IMRO.1669.BPMLK2020EXGAARD-OW01, zoals dat met ingang van 3 mei 2021 gedurende zes weken ter inzage heeft gelegen;
2. Voor het plangebied geen exploitatieplan ex artikel 6.12 Wro vast te stellen.

12. Omgevingswet - Participatiebeleid

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:
1. Het bijgevoegde "Participatiebeleid Omgevingswet gemeente Roerdalen" vast te stellen en tegelijkertijd met de Omgevingswet in werking te laten treden;
2. Het "Participatiebeleid Omgevingswet gemeente Roerdalen" uiterlijk binnen twee jaar na de inwerkingtreding te evalueren.

13. Omgevingswet - Lijst verzwaard advies

Met de aantekening dat de fractie van Ons Roerdalen heeft tegengestemd besluit de gemeenteraad, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:
1. de volgende activiteiten aan te wijzen als gevallen waarin de gemeenteraad gebruikmaakt van de adviesbevoegdheid als bedoeld in artikel 16.15, lid 1, Omgevingswet juncto artikel 16.15a, onder b, Invoeringswet Omgevingswet:
   Lijst verzwaard advies Omgevingswet:
   1. het bouwen van vier of meer woningen binnen de kerngrenzen, tenzij het gaat om woningbouw in bestaande bebouwing of indien er sprake is van sloop en nieuwbouw;
   2. het bouwen van een of meer woningen buiten de kerngrenzen;
   3. het nieuw vestigen van niet-agrarische bedrijven buiten de kerngrenzen of het uitbreiden van bestaande niet-agrarische bedrijven buiten de kerngrenzen met meer dan 10% van het toegestane bebouwingsoppervlakte;
   4. het nieuw vestigen van agrarische bedrijven of het uitbreiden intensieve veehouderijen buiten het landbouwontwikkelingsgebied;
   5. het toevoegen of uitbreiden van bebouwing in een Natura-2000 gebied;

6. het realiseren van grootschalige (wind- en zonne-)energie-opwerkkers;
7. het aanleggen van nieuwe of het aanpassen van bestaande infrastructuur, tenzij het gaat om lokale weg- en waterinfrastructuur;
8. het plaatsen van een antenne-installatie hoger dan 40 meter;

2. de Lijst verzwaard advies Omgevingswet, zoals opgenomen in het eerste lid, twee jaar na de inwerkingtreding van dit besluit te evalueren, of zoveel eerder of later als wenselijk;
3. dat dit besluit in werking treedt met ingang van datum inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet.

14. Project woonwagenlocaties Roerdalen - Begrotingswijziging

De gemeenteraad besluit, zonder stemming, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, ten behoeve van de nadere uitwerking van het Project woonwagenlocaties Roerdalen Begrotingswijziging 2021-11 vast te stellen.

15. Halfjaarrapportage 2021

Toezegging:
Wethouder J. Smits heeft ter vergadering de toezegging gedaan binnen twee weken te reageren op de vraag van het CDA om in het kader van de doorontwikkeling subsidies, een overzicht te verstrekken van de ontvangen subsidies vanuit de provincie en de Europese Unie. (toezegging reg. nr. 2021-46)

Met de aantekening dat de fractie van Ons Roerdalen heeft tegengestemd, besluit de gemeenteraad, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:
1. De halfjaarrapportage 2021 vast te stellen;
2. De reserve “organisatieontwikkeling” voor € 100.000 in te zetten voor de dekking van extra organisatiekosten Ruimtelijke en Economische Ontwikkeling;
3. De reserve “accommodatiebeleid” voor € 37.000 in te zetten om de sloop- en opruimkosten te dekken van het clubgebouw op het voormalig sportpark Sint Odiliënberg;
4. De reserve “overige bestemmingen” op te heffen en de resterende € 35.000 toe te voegen aan de algemene reserve;
5. De reserve “Beleggingen” op te heffen (restwaarde € 0);
6. In te stemmen met begrotingswijziging 2021-8;
7. De volgende aanvullende investeringskredieten te verstrekken:
   a. € 85.000 voor de vervanging van de brug in fietspad Boomstraat Posterholt;
   b. € 99.000 voor renovatie van de bomen van de Grote Bergerweg;
   c. € 28.000 voor de aankoop van een houtversnipperaar.

11. Herontwikkeling centrum Herkenbosch

De heer J. Roubroeks deelt mede dat hij vanwege betrokkenheid bij ontwikkelingen van de Herontwikkeling van het centrum van Herkenbosch niet zal deelnemen aan de beraadslagingen en de stemming over dit agendapunt. Hij heeft de vergadering bij de behandeling van dit agendapunt verlaten.

De heer H. Nijskens verzoekt om schorsing. Met instemming van de raad wordt de vergadering om 22.05 uur geschorst.
Na de schorsing wordt de vergadering om 22.13 uur heropend.

Met de aantekening dat de fracties van Ons Roerdalen, PvdA en VVD hebben tegengestemd, besluit de gemeenteraad, overeenkomstig het voorstel van het college van burgemeester en wethouders:

1. In te stemmen met het stedenbouwkundig plan voor de integrale herontwikkeling van centrum Herkenbosch ter plaatse van de Stationsweg 7/Europalaan Centrum 26, Stationsweg 5 en Hoofdstraat 49-51;
2. Het tekort van € € 1.537.000,- te dekken uit de algemene reserve ten behoeve van de integrale herontwikkeling van centrum Herkenbosch onder voorwaarde dat alle partijen overgaan tot ondertekening van de koopovereenkomst in het belang van een integrale ontwikkeling;
3. Af te wijken van de grondprijs conform gemeentelijke Grondnota ten bate van de grondopbrengsten van onderhavige herontwikkeling;
4. Bijbehorende begrotingswijziging nummer 10 vast te stellen.

De voorzitter sluit de vergadering om 22.47 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van 4 november 2021.

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Gemeenteraad

Dossiernummer	992
Extern Zaak ID	Z20-019359
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 november 2021
Agendapunt	5
Omschrijving	Vaststelling Programmabegroting 2022-2025
Organisatieonderdeel	Concern control
Eigenaar	Caspers, M.

Bijlagen
Raadsvoorstel - programmabegroting 2022-2025
Bijlage 1: Raadsbesluit - Programmabegroting 2022-2025 (aangepast besluit op basis van Nota van wijzigingen d.d. 26 oktober 2021).docx
Bijlage 2: Programmabegroting 2022-2025
Bijlage 3: Brief aan de gemeenteraad - Programmabegroting 2022-2025
1e termijn Programmabegroting 2022-2025 Roerstreek Lokaal!
1e termijn Programmabegroting 2022-2025 CDA
1e termijn Programmabegroting 2022-2025 Democraten Roerdalen
1e termijn Programmabegroting 2022-2025 Ons Roerdalen
1e termijn Programmabegroting 2022-2025 PvdA
1e termijn Programmabegroting 2022-2025 VVD
1e termijn Programmabegroting 2022-2025 College van burgemeester en wethouders.docx
Programmabegroting 2022-2025 - Nota van wijzigingen, gedateerd 26 oktober 2021.pdf

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	21 september 2021
Gemeenteraad	**4 november 2021**

Voorgesteld besluit

1. De programmabegroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 vast te stellen;
2. In te stemmen met het investeringsschema 2022-2025 en de hierin opgenomen kredieten voor 2022 beschikbaar te stellen, met uitzondering van de investering standplaatsen woonwagens. Deze zal als aparte aanvraag naar de raad gaan;
3. € 881.000 te onttrekken uit de reserve "Afdekken tekorten" voor het afdekken van het tekort
in het begrotingsjaar 2022;

4. € 125.000 te onttrekken uit de reserve accommodatiebeleid voor afronding accommodatiebeleid.

Besluit

1. De programmabegroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 met inachtneming van de aangenomen amendementen 2021A11 en 2021A12 vast te stellen;
2. In te stemmen met het investeringsschema 2022-2025 en de hierin opgenomen kredieten voor 2022 beschikbaar te stellen, met uitzondering van de investering standplaatsen woonwagens. Deze zal als aparte aanvraag naar de raad gaan;
3. € 881.000 te onttrekken uit de reserve "Afdekken tekorten" voor het afdekken van het tekort in het begrotingsjaar 2022;
4. € 125.000 te onttrekken uit de reserve accommodatiebeleid voor afronding accommodatiebeleid.
5. € 80.000,-, evenwichtig (€ 20.000,- per jaar) verdeeld over de komende vier jaren, te onttrekken uit de Algemene reserve voor het opzetten van een breed opgezet programma, om inzicht te krijgen in de (verborgen) armoede in de gemeente Roerdalen

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel – 1 Minuutversie

Zaaknummer: Z20-019359

Onderwerp: Programmabegroting 2022-2025

Reden besluit

Met het vaststellen van deze begroting legt de gemeenteraad de financiële en inhoudelijke kaders voor 2022 vast.

Gevraagd besluit

We stellen de gemeenteraad voor:

1. De programmabegroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 vast te stellen;
2. In te stemmen met het investeringsschema 2022-2025 en de hierin opgenomen kredieten voor 2022 beschikbaar te stellen, met uitzondering van de investering standplaatsen woonwagens. Deze zal als aparte aanvraag naar de raad gaan;
3. € 881.000 te onttrekken uit de reserve "Afdekken tekorten" voor het afdekken van het tekort in het begrotingsjaar 2022
4. €1.537.000 te onttrekken uit de Algemene reserve voor het project "dorpsontwikkeling Herkenbosch"
5. €125.000 te onttrekken uit de reserve accommodatiebeleid voor afronding accommodatiebeleid.

Inleiding, aanleiding en doelstelling

We werden de afgelopen jaren geconfronteerd met dalende inkomsten van het Rijk en stijgende kosten in de Jeugdhulp en WMO. Vooral daardoor waren onze structurele inkomsten en uitgaven niet meer in balans. Dit jaar zijn we begonnen met de uitvoering van het project Roerdalen in Balans, een meerjarige aanpak om onze inkomsten en uitgaven duurzaam in balans te brengen. Door om te vormen, kosten te besparen en nieuwe inkomsten te genereren willen we de begroting uiterlijk vanaf 2024 structureel sluitend krijgen. We zetten een deel van onze reserves in om dit te bereiken. Daarmee investeren we zowel in de kwaliteit van onze gemeenschap als de financiële gezondheid van de gemeente.

Continuïteit in deze aanpak is essentieel om dit resultaat te bereiken. De begroting 2022 is dan ook grotendeels vergelijkbaar met de begroting van 2021. Bovendien zijn in maart 2022 de gemeenteraadsverkiezingen.

Risico's

We hebben te maken met verschillende onzekerheden:

- We doen in deze begroting reële aannames over nieuwe structurele inkomsten. De komende jaren blijkt of we die ook echt realiseren;
- Het rijk moet nog een definitief besluit nemen over de structurele extra gelden voor de jeugdzorg vanaf 2023, de herverdeling van het gemeentefonds en de opschalingskorting.

We hebben de risico's uitgewerkt in de paragraaf risicobeheersing.

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z20-019359
Onderwerp:	programmabegroting 2022-2025
Datum:	4 november 2021
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	A.C.A.G. Smits
Gevraagd besluit:	1. De programmabegroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 vast te stellen; 2. In te stemmen met het investeringsschema 2022-2025 en de hierin opgenomen kredieten voor 2022 beschikbaar te stellen, met uitzondering van de investering standplaatsen woonwagens. Deze zal als aparte aanvraag naar de raad gaan; 3. € 881.000 te onttrekken uit de reserve "Afdekken tekorten" voor het afdekken van het tekort in het begrotingsjaar 2022 4. € 1.537.000 te onttrekken uit de Algemene reserve voor het project "dorpsontwikkeling Herkenbosch" 5. € 125.000 te onttrekken uit de reserve accommodatiebeleid om voor afronding accommodatiebeleid.
Bijlage(n):	1. Raadsbesluit programmabegroting 2022-2025 2. Programmabegroting 2022-2025 3. Procesbeschrijving behandeling programmabegroting

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Programmabegroting 2022-2025

2. Inleiding

Investeren in levendige, krachtige dorpen en zorgen voor een begroting die in balans is. Deze opgave staat centraal in de laatste begroting van deze raadsperiode. Daarmee bouwen we voort op de koers die de raad eind 2020 bepaalde met het vaststellen van de meerjarenbegroting en het project Roerdalen in Balans.

Het gaat om zowel een inhoudelijk als financieel ambitieuze opgave. We investeren in de kwaliteit van onze gemeenschap, bijvoorbeeld met de komst van Huttopia, het centrumplan Herkenbosch, woningbouw in meerdere dorpen, door de verduurzaming van ons vastgoed en door te werken

aan te kwaliteit van zorg en ondersteuning. En we bouwen verder aan de professionaliteit van onze organisatie. Inwoners merken dat door de groeiende kwaliteit van onze communicatie en dienstverlening.

In het project Roerdalen in Balans werken we aan drie deelprojecten:

1. Omvorming sociaal domein;
2. Investeren in duurzaamheid en om te renderen;
3. In control: projectorganisatie en kostenbesparing in onze eigen organisatie, de MER en bij verbonden partijen.

Investeren kost geld. Daarvoor zetten we een deel van onze reserves in, zonder dat onze financiële positie kwetsbaar wordt (zie bijlage .. voor het verloop van onze reserves). Bovendien zorgen investeringen voor rendement, zowel financieel als maatschappelijk.

Daarbij werken we steeds meer opgavegericht. Samen met inwoners, ondernemers en verenigingen geven we daar invulling aan. Samen doen!

3. Veranderingen ten opzichte van de begroting 2021-2024

Er is een aantal zaken veranderd ten opzichte van het voorgaande jaar. De grootste verschillen zijn:

1. Het terugdraaien van het verwachte negatieve herverdeeleffect van de gemeente. Dit heeft de komende jaren een positief effect op ons begrotingsresultaat.
2. De arbitrage-uitspraak over de Jeugdhulp betekent dat het Rijk de komende jaren extra middelen voor de jeugdzorg beschikbaar stelt. Voor 2022 gaat het om € 1,3 mln. incidenteel. Vanaf 2023 is er nog onzekerheid over de bedragen die we ontvangen van het rijk. Er is daarom landelijk afgesproken om een extra inkomst van 75% op te nemen van de bedragen die voor de uitvoering van de jeugdzorg zijn opgenomen, minus de afspraken die zijn gemaakt om de kosten terug te dringen.
3. Vanwege de stijgende uitgaven van de open-einde regeling Wmo hulp bij huishouden is er een extra bedrag geraamd in deze begroting. In vergelijking met vorig jaar bedraagt dit een extra last van € 550.000 structureel (kadernota €350.000, halfjaarrapportage €50.000, voorstel bij begroting €150.000). We dragen actief bij aan alle acties richting het Rijk om te zorgen dat het abonnementstarief wordt aangepast.
4. Vanwege de niet gehaalde besparingen op de regionale zorginnovatie zijn er hogere kosten geraamd in 2022 en 2023. We gaan er van uit dat de beoogde besparing in 2024 wel geheel gerealiseerd is.

4. Aanvullende voorstellen

We hebben bij de voorbereiding van de begroting geconstateerd dat voor een aantal ontwikkelingen incidenteel of structureel extra geld nodig is. We benoemen hier de belangrijkste punten:

- *Investeren in communicatie en digitale dienstverlening*
  We willen onze communicatiecapaciteit structureel vergroten voor gebruik van social media, actieve communicatie bij de grote ontwikkelingen in onze gemeente en de groei van de digitale dienstverlening via de website. Dat vangen we gedeeltelijk op met interne verschuiving van capaciteit en deels met uitbreiding van de formatie
  (€ 60.000 structureel)

- *Uitvoering wettelijke verplichting van GEO-basisregistraties*
  We moeten aan steeds mee eisen voldoen voor de basisregistraties van bijvoorbeeld adressen gebouwen(BAG) en grootschalige topografie (BGT). We werken zoveel mogelijk samen met Echt-Susteren om de stijging van de organisatiekosten te beperken. Desondanks is een structurele versterking nodig voor deze wettelijke taken.
  (€ 75.000 structureel, in 2022 en 2023 incidenteel meer vanwege investeringen in ICT)

- *Begeleiden grote bouwprojecten*
  Een aantal grote bouwprojecten vraagt ook in 2022 nog extra begeleiding. Het gaat onder meer om de Petrusberg en locatie Brombemke in Odiliënberg en grotere bouwlocaties in Melick, Herkenbosch en Posterholt. Met deze extra inzet kunnen we dit grote aantal projecten en procedures blijven begeleiden. We proberen bij de provincie nog subsidie te krijgen om een deel van deze kosten vergoed te krijgen.
  (€ 60.000 incidenteel)

- *Actualiseren GVVP*
  Voor het actualiseren van het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan moeten we een aantal onderzoeken doen en externe deskundigheid inhuren.
  (€ 50.000 incidenteel)

- *Maatwerk openbare ruimte*
  Zowel van inwoners als vanuit de raad groeit het aantal verzoeken voor extra meubilair in de openbare ruimte. Het gaat om bankjes voor ouderen, extra vuilnisbakken ed. Om meer mogelijkheden te hebben om hier op in te spelen is uitbreiding van het budget noodzakelijk.
  (€ 40.000 structureel)

Alle voorstellen zijn vertaald in de begrotingsprogramma's.

Daarnaast stellen we een aantal onttrekkingen uit reserves voor:

- € 1.537.000 uit de Algemene reserve, voor de herontwikkeling centrumplan Herkenbosch, waartoe de raad op 29 september besloot.
- € 125.00 uit de reserve Accommodatiebeleid voor de afronding van het accommodatiebeleid.
- € 881.000 uit de reserve Afdekken tekorten om tot een sluitende begroting te komen in 2022. Daarmee onttrekken we minder uit deze reserve dan we vorig jaar hadden voorzien. We verwachten nu dat in 2024 nog ruim € 1 mln. overblijft. Die wordt dan weer toegevoegd aan de algemene reserve.

5. Financiën

Met onze aanpak Begroting in Balans werken toe naar een duurzaam sluitende begroting, uiterlijk in 2024. In vergelijking met de begroting van het voorgaande jaar inclusief de eerste begrotingswijziging van de septembercirculaire is het begrote negatieve saldo voor 2022 en 2023 verminderd van - € 1.585.000 naar - € 881.000 in 2022 en van - € 938.000 naar - € 551.000 in 2023. Dit is vooral het gevolg van:

1. Het terugdraaien van het verwachte negatieve herverdeeleffect (voordelig effect);
2. Extra middelen jeugdzorg door arbitrage-uitspraak (voordelig effect);
3. Hogere kosten van Wmo door open-einde regeling hulp bij huishouden (nadelig effect);
4. Hogere kosten door vertraagde realisatie van besparingen op regionale zorginnovatie (nadelig effect);

In de onderstaande tabel geven we op hoofdlijnen het verloop van het begrotingssaldo weer.

(bedragen * €1.000)

	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Saldo primaire begroting 2021-2024 zonder onttrekking "Reserve afdekking tekorten"	-1.455	-818	266	37
Bijstellingen begrotingswijzigingen, bestaand beleid en kadernota				
Begrotingswijzigingen tot en met juli 2020	78	40	52	52
Meerjarige effecten halfjaarrapportage 2020 en kadernota 2022	-256	-353	83	298
Bijstellingen begrotingswijzigingen, bestaand beleid en kadernota	-178	-313	135	350
Bijstellingen in begroitng 2022				
Niet beïnvloedbare ontwikkelingen	1.809	1.372	941	781
Effecten raadsvoorstellen september 2021	-1.591	-54	-54	-54
Voorstellen bij begroting	-1.128	-738	-531	-534
Onttrekking reserves	1.662	-	-	-
Bijstellingen in begroitng 2022	752	580	356	193
Bijstellingen begrotingswijzigingen, bestaand beleid en kadernota	-881	-551	757	580
Onttrekking reserve "Afdekking tekorten"	**881**	**551**		
Begrotingsaldo na ontwikkelingen financieel meerjarig perspectief	**-**	**-**	**757**	**580**

6 Communicatie

We informeren onze inwoners met een speciale begrotingskrant. Daarin staan een samenvatting van de begroting, de eerste reactie van de raadsfracties en een reactie van het college op de inbreng van de raadsfracties. Deze krant wordt huis aan huis verspreid in de week van de begrotingsbehandeling. Daarnaast nodigen we de Limburger uit voor een gesprek met wethouder Financiën. De begroting wordt na collegebehandeling gepubliceerd op onze internetpagina. Bij de uitvoering van de vastgestelde begroting willen we, waar mogelijk, actief samen werken met onze inwoners, ondernemers en verenigingen.

7 Planning en uitvoering

We hebben met de gemeenteraad procesafspraken gemaakt over de begrotingbehandeling. Deze afspraken zijn als bijlage 4 bij dit voorstel gevoegd.
We starten met twee begrotingsavonden voor commissie- en raadsleden op 5 en 6 oktober 2021. Per avond komt een deel van de begroting aan bod in een open gesprek tussen commissie- en raadsleden, portefeuillehouders en ambtenaren.

De eerste termijn doen we ook dit jaar schriftelijk. De samenvattende reacties van de raadsfracties en het college komen in de begrotingskrant.

De raadsbehandeling vindt plaats op 4 november 2021.

8 Privacy

Er worden met dit voorstel geen persoonsgegevens verwerkt.

9 (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

Met het vaststellen van deze begroting legt de gemeenteraad de financiële en inhoudelijke kaders voor 2022 vast.

10 Bijlagen

1. Raadsbesluit programmabegroting 2022-2025
2. Programmabegroting 2022-2025
3. Procesbeschrijving behandeling programmabegroting

Sint Odiliënberg, 21 september 2021

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris, De burgemeester,

J.J.W.M. L'Ortije mr. M.D. de Boer-Beerta

gemeente roerdalen

Raadsbesluit Jaar 2021/11/04/05

Zaaknummer:Z20-019359
Onderwerp: Programmabegroting 2022-2025

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 21 september 2021,

gelet op de Nota van wijzigingen van het college van burgemeester en wethouders, gedateerd 26 oktober 2021;

het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. De programmabegroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 vast te stellen;
2. In te stemmen met het investeringsschema 2022-2025 en de hierin opgenomen kredieten voor 2022 beschikbaar te stellen, met uitzondering van de investering standplaatsen woonwagens. Deze zal als aparte aanvraag naar de raad gaan;
3. € 881.000 te onttrekken uit de reserve “Afdekken tekorten” voor het afdekken van het tekort in het begrotingsjaar 2022;
4. € 125.000 te onttrekken uit de reserve accommodatiebeleid voor afronding accommodatiebeleid.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 4 november 2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

Programmabegroting 2022 - 2025

Behandeling in de gemeenteraad op 4 november 2021

KLEIN GELUK uit roerdalen

Inhoudsopgave

1. INLEIDING 3

1.1 Uitgangspunten 4
1.2 Verbindende thema's en opgavegericht werken 4
1.3 Opbouw Programmabegroting 5
1.4 Financiële uitgangspunten 6
1.5 Financieel beeld 6

2. BEGROTING IN BALANS 9

2.1 Een uitdaging van ca. € 3,4 miljoen 9
2.2 Hoe staan we er nu voor 10
2.3 Drie Deelprojecten 11
2.4 Van een tekort in 2022 naar een positief saldo in 2025 11

3. PROGRAMMAPLAN 13

Programma 1: Krachtige dorpen 13
Programma 2: Participatie, ondersteuning en zorg 17
Programma 3: Veilige dorpen 24
Programma 4: Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid 28
Programma 5: Woonomgeving 36
Programma 6: Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen 41
Programma 7: Bestuur, organisatie en dienstverlening 48
Programma 8: Algemene middelen 56

4. PARAGRAFEN 61

Paragraaf Bedrijfsvoering 61
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 65
Paragraaf Gemeentelijk grondbeleid 69
Paragraaf lokale heffingen 72
Paragraaf Verbonden partijen 77
Paragraaf Financiering 99
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing 105

5. FINANCIËN IN HOOFDLIJNEN 117

Verloop financiële positie 117
Verloop van het saldo. 118
Overzicht baten en lasten 119
Overzicht begrotingsevenwicht 121
Financiële positie, prognose meerjarenbalans: 122
Overzicht reserves en voorzieningen 123
Investeringsschema 128

BIJLAGEN 129

Overzicht baten en lasten per programma op taakveldniveau (uitvoeringsinformatie) 129
Overzicht baten en lasten 2021 per (hoofd)taakveld 133
Overzicht beleidsindicatoren 135
Afkortingen 138

1. Inleiding

Met deze begroting bouwen we verder aan ‘Roerdalen in balans’. Een meerjarige aanpak om onze begroting structureel sluitend te krijgen en tegelijkertijd te werken aan grote opgaven in het sociaal domein, duurzaamheid en de leefbaarheid van onze mooie gemeente. We houden vast aan onze missie om te werken aan een andere overheid en om bij te dragen aan het geluk van onze inwoners.

We hebben te maken met onzekerheid over de koers van het rijk en de financiering van onze taken. Door de langdurige formatie van een nieuw kabinet is het perspectief voor de komende jaren nog onduidelijk. Het gaat bijvoorbeeld om de bekostiging van zorg en ondersteuning (Sociaal Domein), de energietransitie, de herverdeling van het gemeentefonds en de opschalingskorting.

We spraken vorig jaar af dat de begroting uiterlijk in 2024 weer structureel in balans is. Daarom staat deze begroting in het teken van veranderen, aanpakken en doorpakken. Dat betekent ook dat we nu investeren en reserves inzetten om dit resultaat te bereiken. De eerste twee jaar levert dat een negatief begrotingsresultaat op, met het perspectief van een positief resultaat vanaf 2024. Onze totale reserve positie is ruim € 26 mln, waarvan circa € 10 mln algemene reserve is. De algemene reserve staat ruim boven de ondergrens van € 3.5 miljoen, die de raad heeft bepaald.

We beginnen deze begroting met de essentie van het project Roerdalen in Balans om de begroting uiterlijk in 2024 duurzaam sluitend te krijgen. We pakken door in het omvormen van het sociaal domein. We gaan investeringen doen die voor structurele nieuwe inkomsten zorgen. Dat combineren we waar mogelijk met duurzaamheidsmaatregelen. We verlagen de kosten van onze organisatie en bedrijfsvoering en willen dat ook de verbonden partijen hier aan bijdragen. Onze toezichthouder, de Provincie Limburg, heeft positief gereageerd op onze aanpak.

Missie en visie
Wij geloven in de kracht van mensen. Zij vormen de gemeenschap van Roerdalen. Een sterke gemeenschap is ook een antwoord op eenzaamheid. Inwoners raken betrokken en nemen initiatief. Initiatieven zijn talrijk in onze gemeente. Er is een nieuwe beweging ontstaan. Wij willen deze beweging samen met onze inwoners versterken, zodat steeds meer mensen enthousiast raken en een bijdrage leveren. Zij maken zélf de samenleving. Wij maken het inwoners zo gemakkelijk mogelijk om hier aan mee te doen. Op weg naar een andere overheid. Wij kiezen voor maatwerk in een dorpsgerichte aanpak, waarbij we aansluiten bij initiatieven van onze inwoners en de gemeenschap. Ontwikkelen van nieuw beleid en nieuwe maatregelen doen we samen met de inwoners waar het voor bedoeld is. De praktijk en de behoeften van de inwoners zijn leidend voor de koers en de keuzes die we maken. We vinden de manier waarop we dat doen, het samendoen, erg belangrijk. We experimenteren en zoeken naar nieuwe slimme wegen en verbindingen. We verbeteren de dienstverlening en de communicatie. We leren van successen en van wat niet blijkt te werken. Regels dienen een hoger doel. Wij werken vanuit dit doel of ‘de bedoeling’: dit betekent voor ons *dereguleren* en experimenteren.

Met deze programmabegroting 2022-2025 bepaalt de gemeenteraad het inhoudelijk en financieel kader voor de komende tijd. Het plan van aanpak om onze begroting duurzaam in balans te brengen is een belangrijk onderdeel. Hiervoor nam de raad bij het vaststellen van de begroting 2021-2024 ingrijpende besluiten om onze uitgaven te verminderen en de inkomsten te vergroten. Daarbij houden we vast aan de koers zoals we die hierboven hebben verwoord.

1.1 Uitgangspunten

- Onze kernwaarden zijn respect en gelijkwaardigheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid.
- Onze bestuurlijke speerpunten zijn: zorgen dat iedereen mee kan doen, vergroten van autonomie/ zelfsturing en vergroten van vertrouwen, zowel in gemeente als tussen inwoners onderling.
- We investeren in duurzaamheid en versterken de woonfunctie van onze gemeente.
- We werken dorpsgericht.
- We laten los en durven te experimenteren.
- We werken resultaatgericht.
- We werken aan een compacte slagvaardige en financieel gezonde organisatie.
- Wij werken aan een communicatieve organisatie.
- Wat lokaal kan, doen we lokaal en wat op een regionale schaal moet, doen we regionaal.

We investeren de komende jaren flink in duurzaamheid, het sociaal domein en onze organisatie. Dat doen we om concrete resultaten te bereiken met en voor onze inwoners. En om structureel geld te besparen. Met een actief grondbeleid en investeringen zorgen we voor nieuwe structurele inkomstenbronnen.

1.2 Verbindende thema's en opgavegericht werken

We willen anders werken. Integraal en gebiedsgericht. Resultaatgericht, met autonomie en daadkracht van onze medewerkers. We beperken onnodige bureaucratie en de verkokering.

In het gebied tussen Herkenbosch en Vlodrop liggen grote opgaven en kansen voor een samenhangende ontwikkeling van de lokale economie, natuur en de leefbaarheid. Lokale ondernemers ontwikkelden in afstemming met de gemeente en provincie een gebiedsvisie voor de Gouden driehoek. We geven daar samen met hen een vervolg aan met de ontwikkeling van Belevingspark de Meinweg. Daarnaast ondersteunen we stichting Veer zeen Vlorp, die het voortouw neemt in de aanpak van de leefbaarheid van dit dorp. In Melick werken we met Apollo Vitaal aan een netwerkorganisatie. Via Apollo Vitaal bundelen we de krachten van inwoners, gemeente, woningcorporatie, instellingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De opgaven waar het dorp voor staat staan centraal. Belevingspark Meinweg, Vlodrop en Melick zijn gebieden waar we, samen met de inwoners en ondernemers, opgavegericht aan de slag gaan.

We blijven experimenteren met nieuwe werkvormen en inzet van onze budgetten. Dit doen we om snellere en betere resultaten te bereiken.

We kozen aan het begin van deze raadsperiode voor drie verbindende thema's. Per programma verbeelden we deze thema's met een icoontje. Daarmee laten we zien in welke mate de programma's hier aan bijdragen. Daarnaast bevat ieder programma een strategisch doel, dat vertaald wordt in operationele doelen en concrete acties.

De Mens Centraal

Wij versterken de op de persoonlijke situatie gerichte ondersteuning van inwoners met een hulpvraag en vergroten de weerbaarheid en de veerkracht van mensen in een mogelijk kwetsbare situatie.

Duurzaamheid

De aanpak op het gebied van duurzaamheid krijgt een behoorlijke impuls. We voeren ons actieplan duurzame energie uit en investeren in duurzame energiebronnen.

Wonen, werk en leefomgeving in sociale samenhang

Dit thema bevordert de sociale samenhang en leefbaarheid in de brede zin: omgevingsgericht en zowel fysiek als sociaal.

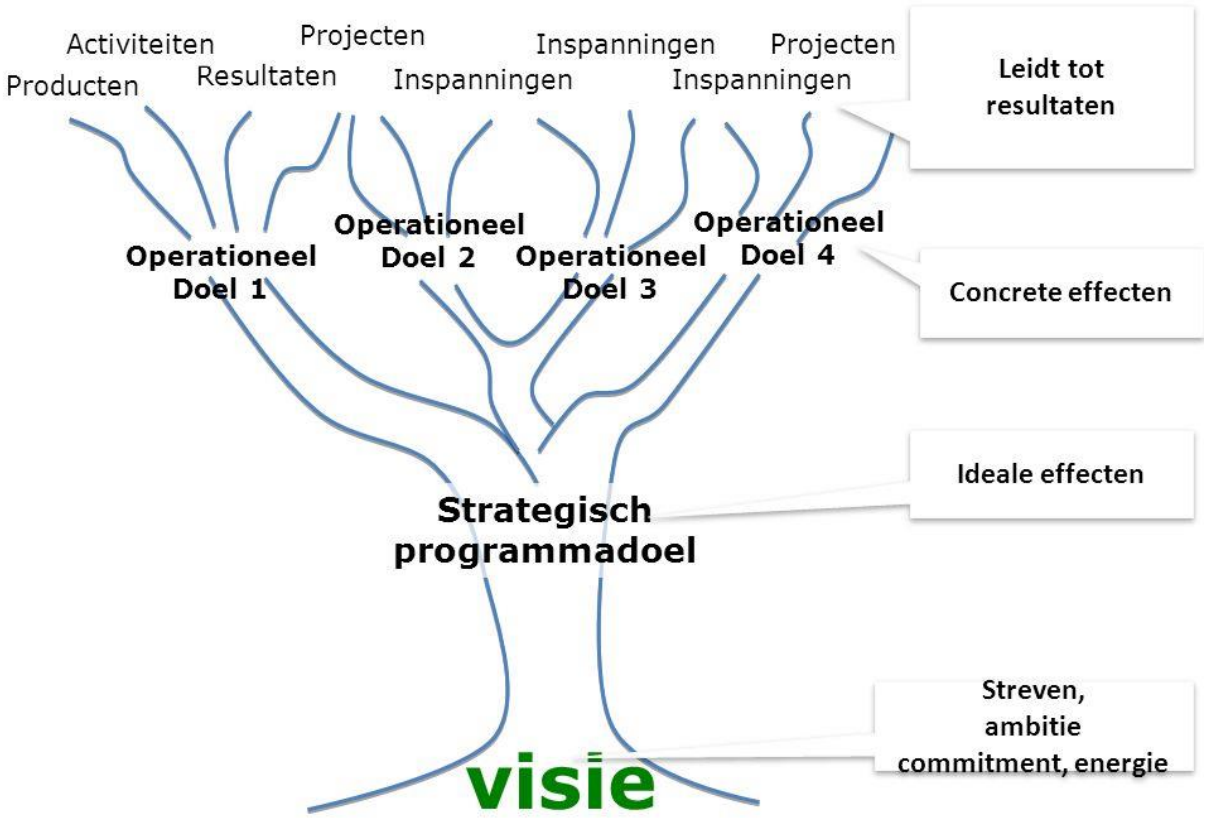

1.3 Opbouw Programmabegroting

Dit is de laatste begroting van deze raadsperiode. We stellen dan ook geen grote aanpassingen voor. In de Kadernota gaven we aan dat deze begroting in het teken staan van Roerdalen in Balans. We hebben hierover een apart hoofdstuk opgenomen, na deze inleiding.

De programmabegroting is grotendeels gelijk aan de begroting 2021. We hebben de doelen en acties geactualiseerd en vooral aandacht besteed aan het plan van aanpak om tot een duurzaam sluitende begroting te komen. Zowel het plan van aanpak als de paragraaf verbonden partijen hebben een eigen achtergrondkleur. In elk programma's zijn de doelen en acties die een relatie hebben met het plan van aanpak "Begroting in balans" met dezelfde achtergrondkleur weergegeven. Daarnaast staat in ieder programma een kopje "Grip op samenwerking" in dezelfde kleur als de paragraaf verbonden partijen.

Per programma hebben we met icoontjes in beeld gebracht in welke mate het programma bijdraagt aan een verbindend thema. Het strategisch programmadoel vertalen wij naar subdoelen en acties op tactisch of operationeel niveau, gevolgd door een financiële vertaling (*zie bovenstaande verbeelde doelenboom*). De verplichte indicatoren staan in de paragraaf "Bedrijfsvoering" en in een bijlage bij deze begroting.

1.4 Financiële uitgangspunten

Voor het opstellen van de begroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 besloot de gemeenteraad, met het vaststellen van de Kadernota 2022, de volgende uitgangspunten te hanteren:

- We streven naar een structureel en reëel sluitende begroting, ook in meerjarig perspectief;
- We gaan uit van 0% kostenstijging als algemeen inflatiepercentage (voor contractuele afspraken worden de kosten conform deze afspraken verhoogd);
- Voor de ontwikkeling van de loonkosten gaan we uit van 1,5% conform CPB-raming prijs overheidsconsumptie beloning werknemers;
- Voor de onroerende zaakbelasting gaan we uit van een opbrengstenstijging, zoals deze al in het meerjarig perspectief is opgenomen. De OZB-opbrengst wordt wel bijgesteld als gevolg van volume-aanpassing van woningen. De OZB wordt niet verder verhoogd;
- We hanteren een rekenrente van 0% over het financieringstekort;
- De algemene uitkering ramen we op basis van de meicirculaire 2021.

We hebben deze begroting voorbereid op basis van de meest actuele financiële gegevens. We hebben de septembercirculaire 2021 nog niet kunnen verwerken. Daarover informeren we u in oktober 2021 met een apart raadsvoorstel, waarbij ook een begrotingswijziging is opgenomen. We stellen voor die te behandelen op 4 november 2021, zodat de begroting meteen geactualiseerd wordt met de nieuwste financiële gegevens.

1.5 Financieel beeld

We zijn een financieel gezonde gemeente. Met het plan Roerdalen in Balans zorgen we ervoor dat we dat ook blijven. We hebben flinke reserves en onze algemene reserve staat ruim boven de ondergrens van € 3.5 miljoen, die de raad heeft bepaald. De omvang van onze bestemmingsreserves wordt de komende jaren wel kleiner. We zetten deze reserves in voor Roerdalen in Balans, voor investeringen die renderen en we investeren in de kwaliteit van onze gemeente, zoals met het centrumplan Herkenbosch. Daarmee zetten we onze reserves verantwoord in voor ontwikkelingen die onze inwoners ten goede komen. Een uitgebreid overzicht van het verloop van onze reserves en voorzieningen staat in het hoofdstuk "Financiën in hoofdlijnen".

In onderstaand overzicht staat een samenvatting van de financiële begroting voor de komende jaren. In de programma's hebben we de financiële gegevens verder uitgewerkt bij het onderdeel "Wat mag het kosten?" Daar staat een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het begrotingsjaar 2021.

Daarnaast zijn in het hoofdstuk “Financiën in hoofdlijnen” het verloop van het saldo vanaf de vaststelling van de begroting 2021, het overzicht reserves en voorzieningen, het investeringsschema en het overzicht begrotingsevenwicht opgenomen.
Het overzicht van baten en lasten per programma verdeeld naar de verschillende taakvelden (de uitvoeringsinformatie) is als bijlage toegevoegd.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma's	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
1. Krachtige dorpen	- 4.467	- 4.589	- 4.873	- 4.789	- 4.801	- 4.887
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 23.826	- 22.716	- 21.688	- 20.998	- 20.000	- 19.850
3. Veilige dorpen	- 3.063	- 2.367	- 2.342	- 2.289	- 2.289	- 2.289
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 3.969	- 2.956	- 1.420	- 1.435	- 1.131	- 1.131
5. Woonomgeving	- 3.565	- 4.943	- 7.912	- 5.313	- 4.715	- 4.710
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 5.974	- 6.859	- 7.223	- 7.245	- 7.236	- 7.301
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 10.406	- 11.123	- 10.105	- 9.808	- 9.496	- 9.271
8. Algemene middelen	- 313	- 311	- 329	- 333	- 341	- 348
Totaal Lasten	**- 55.584**	**- 55.864**	**- 55.891**	**- 52.211**	**- 50.009**	**- 49.788**
Baten						
1. Krachtige dorpen	261	271	202	182	156	156
2. Participatie, ondersteuning en zorg	6.841	5.446	4.811	4.782	4.782	4.782
3. Veilige dorpen	119	185	116	56	56	56
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	719	985	414	464	519	536
5. Woonomgeving	3.739	4.629	6.020	4.536	3.908	3.902
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.493	2.439	2.385	2.385	2.385	2.385
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	274	462	454	454	454	454
8. Algemene middelen	37.568	38.101	38.697	38.035	37.860	37.702
Totaal Baten	**52.014**	**52.518**	**53.099**	**50.892**	**50.120**	**49.973**
Saldo van baten en lasten	**- 3.570**	**- 3.345**	**- 2.792**	**- 1.319**	**111**	**185**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	**- 22.021**	**- 7.097**	**- 742**	**- 235**	**- 127**	**- 127**
Onttrekkingen	**24.452**	**10.683**	**3.534**	**1.553**	**773**	**523**
Mutatie reserves	**2.431**	**3.586**	**2.792**	**1.319**	**646**	**396**
Resultaat	**- 1.138**	**240**	**- 0**	**0**	**757**	**581**

2. Begroting in balans

Ons doel is koersvast te blijven werken aan de ontwikkeling van onze gemeente. Dat doen we binnen de financiële mogelijkheden. We zorgen ervoor dat onze inkomsten en uitgaven structureel in balans zijn. Uiterlijk in 2024 moet onze begroting sluitend zijn. In de begroting 2021-2024 stond een uitgebreid plan van aanpak hoe we in de komende 4 jaar toewerken naar een duurzaam sluitende begroting. Een aanpak waarbij we snel kunnen inspelen op veranderingen van zowel buitenaf als ook intern. Dat vraagt om een slagvaardige en wendbare organisatie.

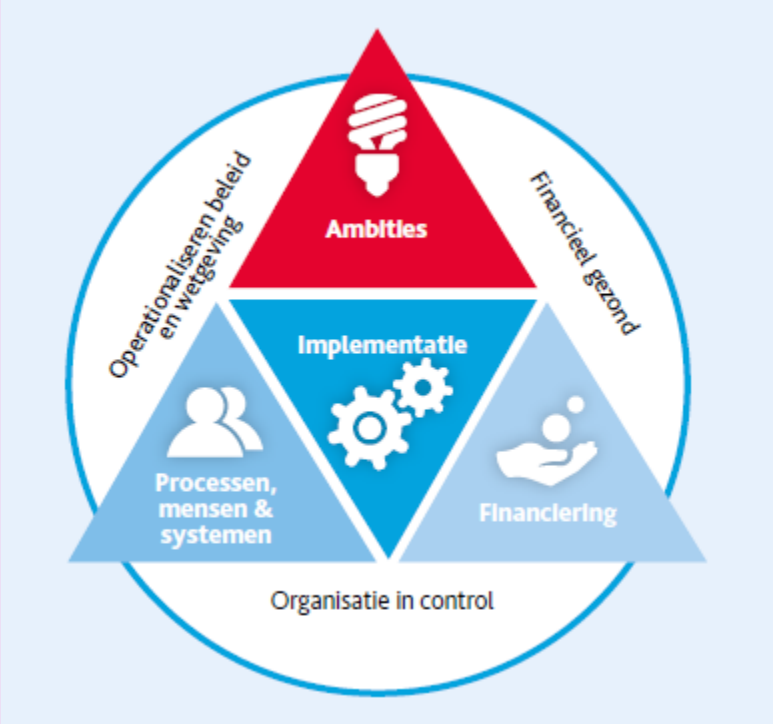

Bron afbeelding: BDO

We zorgen voor een nieuwe balans tussen onze ambities, de mensen, processen en systemen om ze te realiseren én een financieel gezond kader. Niet alleen nu, maar ook in de toekomst. Daarin staat de wendbare begroting centraal. Net als integraal denken. In 2020 hebben we met betrokkenheid van een raadsklankbordgroep een plan van aanpak voorbereid. Dat plan voeren we uit. We sturen waar nodig tussentijds bij om duurzaam financieel gezond te blijven.
Daarnaast is ook de raad aan zet om over delen van het plan besluiten te nemen. Zo besloot de gemeenteraad in juli 2021 over de omvorming van het sociaal domein.

We vatten de omvang van de financiële opgave hieronder nog een keer kort samen.

2.1 Een uitdaging van ca. € 3,4 miljoen

We benoemden in 2021 de vier belangrijkste oorzaken van de onbalans van de Roerdalense begroting:

1. De toename van de kosten in het **sociaal domein** bedragen voor Roerdalen bijna € 2 miljoen structureel. Het grootste deel daarvan, bijna € 1,3 miljoen, wordt veroorzaakt door de hogere uitgaven aan jeugdzorg. Daarnaast zorgt de landelijke invoering van het abonnementstarief in de Wmo voor hogere uitgaven.

2. De herverdeling van de **gemeentefondsuitkering** is een landelijke koerswijziging in de verdeling van de rijksgelden over de gemeenten. We gingen ervan uit dat we een nadeelgemeente zouden zijn. Waarbij het tekort uiteindelijk zou oplopen naar € 40 per inwoner in 2025. De herverdeling van het gemeentefonds komt bovenop de opschalingskorting[1]. Deze, eveneens structurele, opschalingskorting neemt jaarlijks toe van € 60.000 in 2015 naar € 920.000 vanaf 2025 en is al verwerkt in de begroting voor de jaren 2022 en verder.
3. De meerkosten van het **SC MER** schatten we in op ca. € 800.000 per jaar[2].
   Het SC MER heeft in 2021 een robuuste begroting opgesteld met integrale voorstellen voor alle domeinen. Hierbij zijn de kosten voor de verdere doorontwikkeling meegenomen. Daardoor worden we niet meer jaarlijks geconfronteerd met incidentele flinke extra bijdrage aan het SC MER.
4. De dalende **dividendinkomsten** van Enexis worden ingeschat op € 274.000 per jaar.

We werken toe naar een structureel sluitende begroting, uiterlijk in 2024. De tekorten in de tussenliggende jaren vangen we op met onze reserves. Hiervoor is een aparte reserve “Afdekking tekorten” van € 4.350.000 ingesteld, ten laste van de algemene reserve.

2.2 Hoe staan we er nu voor

Na de vaststelling van de begroting zijn er verschillende ontwikkelingen geweest die van invloed zijn om tot een sluitende begroting te komen in 2024.
Zoals in de kadernota al is aangegeven laat de ontwikkeling van de gemeentefondsuitkering een positief beeld zien. Zoals hierboven al aangeven gingen we er bij de begroting 2021 van uit dat we een nadeelgemeente zouden zijn. Op basis van de laatste berichten zijn wij voordeelgemeente. De definitieve besluitvorming over de herverdeling moet nog plaats vinden, maar de kans dat we uiteindelijk een nadeelgemeente worden is nu wel heel klein geworden. We hebben besloten de opgenomen stelpost voor het verwachte nadeel te laten vervallen. Dat betekent dat het verwachte nadeel van € 822.000 voor 2025 nu niet meer in de begroting is opgenomen.
Het rijk heeft voor 2022 incidenteel extra geld beschikbaar gesteld voor de hoge kosten van de Jeugdhulp. Dit is mede het gevolg van de uitspraak van de arbitragecommissie. Zij hebben een semibindend advies aan het kabinet gegeven over de vergoedingen voor de komende jaren. Voor onze gemeente betekent dit voor 2022 een extra incidentele inkomst van € 1,3 mln.
Vanaf 2023 is het afhankelijk van de kabinetsformatie hoeveel extra middelen we krijgen voor de uitvoering van de jeugdzorg. Hoewel er nog onzekerheid is over de bedragen die we vanaf 2023 voor Jeugdhulp van het rijk krijgen is landelijk afgesproken om een extra inkomst van 75% op te nemen van de bedragen die in het AEF rapport voor de uitvoering van de jeugdzorg zijn opgenomen minus de afspraken die zijn gemaakt om de kosten terug te dringen.
Het terugdringen van de kosten doen wij met het project "Omvorming sociaal domein".

Naast deze meevallers zijn er ook tegenvallers geweest. Zo hebben we moeten constateren dat het realiseren van de regionale zorginnovatie meer tijd kost. De verwachte besparing hebben we daarom nu stapsgewijs opgenomen. Dit betekent voor 2022 en 2023 een nadeel van respectievelijk € 350.000 en € 200.000. We gebruiken hiervoor deels de compensatie die we van het Rijk hebben ontvangen.

[1] Jaren geleden wilde het rijk dat gemeenten minimaal 100.000 inwoners hebben. Dit plan is niet doorgegaan. Het rijk hanteert de aanname dat kleine gemeenten lagere organisatiekosten hebben en heeft wel een structurele opschalingskorting doorgevoerd.
[2] In de gemeenteraad werden de begroting 2021 van het SC MER en daarbij behorende wijziging op respectievelijk 4 juni en 24 september 2020 behandeld.

Daarnaast zijn de kosten voor de Wmo voor hulp bij het huishouden nog verder gestegen. Dit maakt niet direct onderdeel uit van “Roerdalen in Balans”, maar zorgt ten opzichte van de begroting 2021 wel voor een structureel nadeel van € 550.000.
Bij het vaststellen van de lening aan Enexis is het definitieve rentepercentage geen 2% geworden maar 1,4% geworden. De jaarlijkse opbrengst is hiermee € 13.000 lager.

Tot slot heeft u in de raadsvergadering van 29 september 2021 besloten om het burgerinitiatief voor het openhouden van de buitenbaden financieel te ondersteunen. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen € 54.000. Hoewel sprake is van een pilot van één jaar hebben we in de begroting wel rekening gehouden met de structurele kosten.

We hebben met aanpassingen in het management per 2022 een besparing van € 50.000 gerealiseerd op de organisatiekosten en ook bij het SC MER zijn eerste besparingen gerealiseerd.

Naast bovengenoemde grote bijstellingen of bijstellingen die gerelateerd zijn aan het project “Begroting in balans” zijn er ook nog meerdere kleinere bijstellingen. In het hoofdstuk “Financiën in hoofdlijnen” staat een uitgebreide toelichting op het verloop van het begrotingsresultaat.

2.3 Drie Deelprojecten

We werken in drie deelprojecten:
1. Omvormen sociaal domein.
2. Investeren in duurzaamheid en om te renderen.
3. In control

De doelen en acties waaraan we werken zijn onderdeel van de programmabegroting. We hebben deze doelen en acties met dezelfde achtergrondkleur weergegeven in de programma’s.
We rapporteren bij ieder planning en controlmoment over de voortgang en resultaten.
In overleg met de klankbordgroep van de raad bepalen we op welke momenten afstemming met de klankbordgroep zinvol is.

2.4 Van een tekort in 2022 naar een positief saldo in 2025

De financiële begroting 2022 – 2025 heeft op dit moment een tekort van € 881.000 in 2022. Dit loopt op naar een positief saldo van € 581.000 in 2025. Dit is het saldo zonder een onttrekking uit de reserve “afdekking tekorten” voor de jaren 2022 en 2023.

Bij de behandeling van de begroting 2021 – 2024 (inclusief de effecten van de septembercirculaire 2020) hadden we voor de jaarschijf 2022 en 2023 begrote tekorten van respectievelijk € - 1.585.000 en € - 938.000. Het tekort is dus kleiner geworden.

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe het begrotingssaldo zich vanaf de vaststelling van de begroting 2021 heeft ontwikkeld.

	2022	2023	2024	2025
Begroting 2021 – 2024				
Saldo primitieve begroting	-1.455	-818	266	
Wijziging obv septembercirculaire 2020	-130	-130	14	
Saldo begroting 2021-2024 vastgesteld in november 2020	**-1.585**	**-938**	**280**	
Onttrekking reserve afdekking tekorten	1.585	938		
Begroting 2022 – 2025				
Saldo concept begroting 2022-2025	**-881**	**-551**	**757**	**581**
Onttrekking reserve afdekking tekorten	881	551		

We onttrekken de komende jaren minder uit de reserve “Afdekking tekorten” dan we bij het opstellen van de begroting vorig jaar hadden gedacht. Het verloop is in onderstaand staatje weer gegeven.

	2021	2022	2023	2024	2025
Stand per 1-1	**0**	**2.534**	**1.653**	**1.102**	**1.102**
Storting					
- bij opstellen begroting	4.000				
- extra storting effecten septembercirculaire	350				
Totaal storting	4.350	-	-	-	-
Onttrekking					
- onttrekking tekorten in begroting 2021	1.816	1.585	948	1	
- lagere onttrekking door lagere tekorten bij begroting 2022		-704	-397	-1	
Totaal onttrekking	1.816	881	551	-	-
Stand per 31-12	**2.534**	**1.653**	**1.102**	**1.102**	**1.102**

Gelet op de onzekerheid in het meerjarig perspectief over de extra middelen jeugdhulp willen we deze reserve gedurende de looptijd van het project wel in stand houden. In 2024 storten we het restant terug in de algemene reserve.

3. Programmaplan

Programma 1: Krachtige dorpen

Inleiding

Het programma Krachtige Dorpen gaat over sociale samenhang en leefbaarheid in Roerdalen. Het programma omvat de basisvoorzieningen zoals de school, de vereniging, het dorpshuis, het sociaal team of het consultatiebureau. Het gaat om de mogelijkheden voor inwoners om elkaar te ontmoeten, zich te ontspannen en te ontplooien. Sociale samenhang wordt door het CBS gedefinieerd in termen van *sociale participatie of maatschappelijke deelname.* Wij willen dat iedereen kan meedoen aan de samenleving en niemand wordt uitgesloten. Programma 1 gaat ook over het preventief versterken van de veerkracht en de weerbaarheid van mensen.

Afgelopen jaren is er een netwerk van burgerinitiatieven ontstaan. Steeds meer inwoners raken betrokken en nemen verantwoordelijkheid. Er is een sterke relatie met wonen en leefomgeving. Programma 1 raakt het fundament van het sociaal domein. Programma 1 en programma 2 (*Participatie*) gaan vloeiend in elkaar over en versterken elkaar, waarbij programma 1 vooral over de gemeenschap gaat en programma 2 over individuele ondersteuning.

Omvormen sociaal domein

We werken aan de omvorming van het sociaal domein omvormen. We kiezen voor een andere manier van werken om het tij te keren. Want de kosten blijven oplopen en het financieel tekort is ongekend hoog. Onze overtuiging is dat we de ingewikkelde hulp kunnen terugbrengen naar de menselijke maat. Terug naar wat de inwoner ècht nodig heeft. Vanuit zijn situatie. En hulp niet veraf, maar dichtbij georganiseerd. Daarom breiden we het sociaal team uit. We willen investeren in een sterke sociale basis, met een sterke gemeenschap met mensen die naar elkaar omkijken. Een gemeenschap waarin er gerichte aandacht is voor een gezonde leefstijl, positieve gezondheid en preventie. Daar kan iedereen een rol in spelen, ook een sportvereniging, een naaste of een buur. Deze basis staat in programma 1 centraal. Dat doen we vanuit de visie van de omvorming. Denk aan de doorontwikkeling van het subsidiestelsel samen met gebruikers. In Programma 2 benoemen we zes gerichte ambities van de omvorming gericht op basisondersteuning en meer individuele hulp.

Het resultaat van de omvorming is een gezonde begroting sociaal domein (programma's 1 en 2) en nieuwe passende (lokale) vormen van makkelijk toegankelijke hulp voor de inwoner.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: krachtige dorpen met veel sociale samenhang, goede basisvoorzieningen en weerbare inwoners.

Met de meeste inwoners in Roerdalen gaat het goed. Zij voelen zich gezond en gelukkig en voeren zelf regie over hun eigen leven en zijn autonoom. Inwoners die initiatieven nemen die bijdragen aan de sociale samenhang, leefbaarheid en duurzaamheid, willen we blijven faciliteren. We hebben oog voor wat mensen nodig hebben en luisteren naar de wensen van onze inwoners.

Vergroten van de weerbaarheid, de veerkracht en preventie

Er is een groter wordende groep kwetsbaren in de maatschappij.
Door stapeling van problemen op het gebied van gezondheid, werk en inkomen, opvoeden en laaggeletterdheid kan de kwetsbaarheid en de ongelijkheid toenemen en kan de groep kwetsbaren toenemen.
Ook is er een kleine groep ouderen en alleenstaanden die niet zelfredzaam is.
Wij ondersteunen de veerkracht en weerbaarheid van deze inwoners vanuit de visie van positieve gezondheid. Positieve gezondheid gaat ervan uit dat mensen zelf verantwoordelijk zijn, maar dat zij met hulp hun weerbaarheid in kwetsbare situaties kunnen versterken. Positieve gezondheid gaat over de veerkracht op meerdere levensdomeinen: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren. Daarnaast vergroten wij de inzet op preventie en preventieve maatregelen en vroegtijdig signaleren.

Gezondheid is het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.

Tactisch doel 1: Inwoners in een kwetsbare situatie worden weerbaarder, méér bewust van de eigen invloed op gezondheid en ontwikkelen veerkracht en vaardigheden.

Actie 1: Vroegtijdig signaleren en samenwerken met de eerstelijn en de huisarts.
Door vroeg te signaleren en samen te werken met de 1e lijn (hulp zonder verwijzing) kan er tijdig ondersteuning worden geboden en wordt voorkómen dat problemen onnodig groter worden. In een vroeg stadium is er aandacht voor geldzorgen, armoede en gezonde leefstijl . Dit vraagt, onder regie van de gemeente, om samenwerking tussen de GGD, de jeugd – en gezinswerkers, het Sociaal Team, de praktijkondersteuners en de huisartsen en de intern begeleiders van de basisscholen. Daarnaast is er samenhang met initiatieven als ‘Buurtgezinnen’ waarmee we de basisondersteuning dichtbij brengen.

Actie 2: bevorderen van een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving.
Leefstijlcoaching kan mensen helpen naar een gezonde leefstijl en mentaal welbevinden. Dit geldt voor alle leeftijden, te beginnen bij de basisschool. We verkennen de mogelijkheden voor structurele vormen van leefstijlcoaching. We bouwen voort op wat we al hebben opgezet, zoals *Happy Fit.* Geluk en gezondheid versterken elkaar. Wij koppelen het gelukconcept aan positieve gezondheid. Dit kan betrekking hebben op gezonde activiteiten, natuurbeleving en het stimuleren van ontmoetingsmogelijkheden.

De operationele doelen worden per project nog nader uitgewerkt.

Tactisch doel 2: Burgers nemen initiatieven op het gebied van leefomgeving en sociale samenhang.

Actie 1: Doorontwikkeling subsidiestelsel vrijwilligersorganisaties: educatief pakket.
De doorontwikkeling van het subsidiestelsel is nagenoeg afgerond. Op het laatste onderdeel, het educatief pakket na. We hebben als doel om de verbinding tussen basisscholen, vrijwilligersorganisaties en cultuur- en beweegaanbieders te versterken. Dit proces doen we samen met aanbieders en gebruikers.

Actie 2: Opgavegericht werken en het faciliteren van burgerinitiatieven.
We faciliteren en stimuleren burgerinitiatieven en verkennen de vraag en behoeften van inwoners. Dit gebeurt in de vorm van samenwerken, verbinden, netwerken, participeren en subsidie verlenen. Vanuit de gedachte van 'Een andere overheid' zetten we een stap verder en verkennen de mogelijkheden voor opgavegericht werken. Hierbij staat een maatschappelijke opgave centraal die door gemeente, inwoners, ondernemers en professionals gezamenlijk wordt bepaald. We gaan verkennen hoe we samen gaan werken met het burgerinitiatief Apollo Vitaal. Opgavegericht werken past goed bij de omvorming van het sociaal domein maar kan breder worden ingezet. Het is een manier van samenwerken vanuit een domeinoverstijgend vraagstuk. Het heeft betrekking op meerdere programma's. Hiermee zetten we ook een stap in de verdere organisatieontwikkeling, met name de verbinding tussen gemeentelijke teams.

Opgavegericht werken gebeurt volgens de volgende stappen:
1. Verkennen & inventariseren van mogelijke maatschappelijke opgaven;
2. Keuze voor een of meerdere geschikte opgaven
3. Formuleren van voorwaarden;
4. Starten met de uitvoering.

Grip op samenwerking

Servicecentrum MER-Sociaal domein
Deze verbonden partij ondersteunt inwoners op het gebied van participatie, werk, inkomen en zorg. Zij heeft een belangrijke rol in de persoonsgerichte benadering en maatwerk. Medewerkers van de MER SD werken 30 uur per week vanuit het Sociaal Team.

Veiligheidsregio Limburg Noord – GGD
Deze organisatie heeft een sleutelrol op het gebied van gezondheid. Brengt de gezondheidssituatie in kaart en heeft een rol in het preventief beleid. We willen de gegevens van de GGD koppelen aan onze eigen gegevens, zodat we een completer beeld krijgen van de cijfers die over onze gemeente bekend zijn.

Reguliere werkzaamheden

- Onderwijs (Voor- en vroegschoolse educatie, leerplicht, leerlingenvervoer).
  Ondanks dat de basisscholen geen gebruik hebben gemaakt van de provinciale subsidie voor Grensoverschrijdend leren en werken houden we aandacht voor euregionaal onderwijs.
- Jeugdbeleid (in de brede zin van preventie tot inkoop specialistische jeugdhulp).
- Subsidiebeleid.
- Accommodatiebeleid.
- Gezondheidsbeleid (regie en aansturing GGD).
- Kinderopvang.
- Wmo.
- Huisvesting en begeleiding van statushouders.

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

1. Krachtige dorpen	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 4.467	- 4.589	- 4.873	- 4.789	- 4.801	- 4.887
Baten	261	271	202	182	156	156
Saldo van baten en lasten	**- 4.206**	**- 4.318**	**- 4.670**	**- 4.607**	**- 4.645**	**- 4.731**
Mutatie reserves						
Onttrekkingen	477	465	520	395	395	395
Mutatie reserves	**477**	**465**	**520**	**395**	**395**	**395**
Resultaat	**- 3.729**	**- 3.853**	**- 4.151**	**- 4.212**	**- 4.250**	**- 4.336**

Toelichting verschillen tussen begroting 2021 en begroting 2022

De grootste mutaties in begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 worden veroorzaakt door:

Lasten

- In 2021 zijn de sloopkosten van het sportpark Sint Odiliënberg € 37.000 en de kosten van het onderzoek naar de buitenbaden ad € 50.000, gedekt uit de reserve accommodatiebeleid. In 2022 is € 125.000 nodig uit de reserve accommodatiebeleid voor de inhuur van externen om het accommodatiebeleid te kunnen afronden. Per saldo zijn de lasten hierdoor in 2022 € 38.000 hoger dan in 2021.
- Vanaf 2022 zijn de jaarlijkse kosten voor ondersteuning van de buitenbaden en het planmatig onderhoud (voorziening storting) van respectievelijk € 25.000 en € 29.000 opgenomen.
- Na temporisering in de voorgaande jaren wordt er vanaf 2022 weer jaarlijks € 283.000 (exclusief buitenbaden) gestort in de onderhoudsvoorziening gebouwen waardoor de lasten € 194.000 hoger zijn.
- In 2022 starten de afschrijvingen van de investering in de Martinusschool in Vlodrop (€ 30.000) en de investering in Dorpshuis de Harch in Herkenbosch (€ 17.000).

Onderstaande wijzigingen hebben per saldo geen effect op het resultaat omdat deze betrekking hebben op zowel de lasten als de baten.

- De uitgaven voor het Beweegakkoord waren conform de rijksvergoeding in 2021 incidenteel € 20.000 hoger.
- De energielasten van sporthal de Wieë in Posterholt worden in 2021 nog betaald door de gemeente, aangezien wij nog een lopend contract hadden. Deze kosten worden in rekening gebracht bij de beheersstichting. (€ 30.000).

Mutaties reserves

- In 2022 wordt, inzake onderzoekskosten, € 38.000 meer onttrokken aan de reserve accommodatiebeleid dan in 2021.
- De kapitaallasten van het dorpshuis Herkenbosch van € 17.000 worden onttrokken aan de reserve dekking investeringen met maatschappelijk nut.

Programma 2: Participatie, ondersteuning en zorg

Inleiding

Programma 2 gaat over de ondersteuning van inwoners met een hulpvraag. Wij gaan daarbij uit van nabijheid, maatwerk en empathie. We sturen op dorpsgericht en integraal samenwerken van professionals en vrijwilligers. In programma 1 gaven we al aan dat we steeds meer uitgaan van een totaalaanpak voor het sociaal domein op basis van maatwerk en het concept positieve gezondheid. Dit wordt de insteek van alle professionals in het sociaal domein in Roerdalen. De komende jaren staan in het teken van de omvorming van het sociaal domein.

Omvormen sociaal domein

We werken aan het omvormen van het sociaal domein. We kiezen voor een andere manier van werken om het tij te keren. Want de kosten blijven oplopen en het financieel tekort is ongekend hoog. Onze overtuiging is dat we de ingewikkelde hulp kunnen terugbrengen naar de menselijke maat. Terug naar wat de inwoner ècht nodig heeft. Vanuit zijn situatie. En hulp niet veraf, maar dichtbij georganiseerd. We denken door onder andere het versterken van de basisondersteuning onze inwoners beter en meer passend te kunnen helpen.

We zien dat we te afhankelijk zijn van het regionaal ingekochte zorgaanbod. Daarom kiezen we voor het vergroten van onze autonomie en het versterken van de ondersteuning en hulp die we in Roerdalen zelf kunnen bieden. Die breiden we uit. Uw raad heeft ingestemd met een ambitieus pakket van maatregelen. Dit moet leiden tot passende hulp en een forse kostenbesparing die tegemoet komt aan de taakstelling uit de begroting 2021-2024: meer dan 1,7 miljoen euro vanaf 2024. We doen dit met een meerjarenaanpak die gebaseerd op samenhangende ambities.

Samen met de professionals uit het sociaal domein hebben we de mogelijkheden voor de omvorming verkend. Die gesprekken en verder onderzoek naar wat er landelijk aantoonbaar werkt hebben tot de aanpak van de omvorming geleid. Er is draagvlak bij de professionals uit het sociaal domein en bij huisartsen.

We vragen meer aandacht voor de plaats van participatie, armoede en de aanpak van schulden. Hier zetten we meer dan ooit gericht op in. Want geldzorgen in een gezin werken als een katalysator naar andere problemen. Afgelopen jaar zien we steeds meer tekenen van een toenemende sociale ongelijkheid. Niet alleen op de woning- en de arbeidsmarkt. Ook bij het onderwijs zien we op landelijk niveau dat kansen van kinderen van laagopgeleiden afnemen en ongelijk verdeeld zijn. Het komt voor dat kinderen beneden hun niveau naar het vervolgonderwijs worden doorverwezen. Om die reden kiezen we in de omvorming voor een gerichte aanpak armoede, participatie en schulden.

We verschuiven financiële middelen van de gespecialiseerde hulp naar de basisondersteuning in Roerdalen. Meer specifiek voor de volgende ambities:

1. Inzet GGZ-expertise in de basisondersteuning bij de huisarts. In de vorm van een praktijkondersteuner jeugd GGZ.
2. (Uitbreiding van) De individuele basisondersteuning van het Sociaal Team
3. Extra gezinsondersteuning voor complexe problematiek
4. Gerichte inzet armoede en schuldhulpverlening
5. Uitbreiden van collectieve vormen van basisondersteuning naar het voorbeeld van huiskamerplus
6. Beter passend specialistisch aanbod jeugd en Wmo.

Voor het organiseren van ambitie 2 en 4 zetten we in 2022 voor 2023 een subsidietender[3] uit. Voor ambitie 1 en 3 wordt nog verkend of dit via de gemeentelijke toegang gerealiseerd kan worden of gedeeltelijk via de tender mee wordt genomen. Per ambitie geldt een concrete doelstelling die in fasen per 2024 volledig moet worden behaald. Wij monitoren onze doelstellingen continue met de arrangementenmonitor en het financieel dashboard.

Onze overtuigingen voor de omvorming:
- Ondersteuning is mensgericht en niet productgericht.
- Hulp moet terug naar de menselijke maat: dichtbij de inwoner.
- We gaan hierbij uit van positieve gezondheid en eigen verantwoordelijkheid.
- Hulp is laagdrempelig, passend en duidelijk.
- We proberen zoveel mogelijk te normaliseren i.p.v. problematiseren.
- We doorbreken de verkokering en werken integraal (intern en extern)

Nieuwe wettelijke taken
In 2022 is de nieuwe inburgeringswet van kracht en is de decentralisatie van het beschermd wonen een feit. Zoveel mogelijk in de vorm van ondersteuning van de thuisomgeving (‘beschermd thuis’), in lijn met de omvorming en in regionale samenwerking rondom de centrumgemeente.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: zelfredzame inwoners die kunnen deelnemen in de samenleving.

Tactisch doel: Mensen met een hulpvraag kunnen makkelijk terecht, worden sneller en beter geholpen en voelen zich gehoord.

Er starten in 2022 diverse pilots. Dit betekent dat we ruimte geven aan innovatie, transformeren en experimenteren. Samen met professionals leren we wat werkt voor onze inwoners en wat niet. De uitkomsten en resultaten zijn doorslaggevend voor de keuze of een pilot uiteindelijk een structureel aanbod wordt in Roerdalen. De hieronder opgesomde ambities blijven centraal staan, maar mogelijk dat de wijze waarop deze ambities gerealiseerd worden verandert.

[3] Een subsidietender is een procedure waar meerdere organisaties een subsidieaanvraag kunnen indienen. De aanvragen leiden tot een rangschikking. De aanvraag die het beste past bij de gestelde criteria en doelen komt met voorrang in aanmerking voor subsidie.

Actie 1: Inzet praktijkondersteuner en GGZ-expertise jeugd in de basisondersteuning bij de huisarts.
De praktijkondersteuner biedt zelf kortdurende begeleiding aan. Inwoners van Roerdalen voelen zich vertrouwd bij de huisarts als het gaat over psychische klachten. In 2022 starten we met een pilot. Afhankelijk van de resultaten zetten we de praktijkondersteuning structureel in vanaf 2023.

Operationeel doel

- Aantal jeugdigen dat passend en snel is geholpen in de eigen huisartsenpraktijk neemt met 50% toe (het gaat hier om psychosociale hulpvragen). We gaan daarbij uit van 150 casussen in 2022. Hierdoor bereiken we dat het aantal doorverwijzingen van jeugdigen via de huisarts naar gespecialiseerde jeugdhulp afneemt.

Actie 2: Verstevigen en uitbreiden van de basisondersteuning van het Sociaal Team.
Het Sociaal Team biedt basisondersteuning voor inwoners met een hulpvraag op alle leefdomeinen. In 2022 starten we met een pilot voor 2 fte. De pilots richten zich op complexe gezinsondersteuning enerzijds en een gerichte aanpak voor armoede en hulp bij schulden anderzijds (*zie ambitie 3 en 4)*. We introduceren een nieuwe methodiek: de doorbraakmethode (*onorthodoxe oplossingsgerichte methode voor complexe problematiek*). In samenhang met ambitie 1 introduceren we bovendien Welzijn op recept via de huisarts, om te beginnen als pilot in 2022. In plaats van medicatie verwijst de huisarts mensen met lichte psychische klachten door naar een welzijnscoach. Die gaat samen met de inwoner op zoek naar een activiteit die aansluit bij zijn/haar behoefte(n), met als doel het verhogen van het welbevinden.

Uitgangspunten

- Meer tijd en aandacht voor de inwoner hebben, meer inlevingsvermogen bij de hulpvraag.
- Pragmatisch zijn en oplossingen bieden die impact hebben.
- Aandacht hebben voor en afstemmen met de leefomgeving van de inwoner (*gezinssituatie, werk, school, huisarts)* en dit betrekken bij de oplossing.
- Problemen bij de bron aanpakken. Denk hierbij aan thema's als eenzaamheid, armoede en schulden.
- Lef om buiten de gebaande paden naar nieuwe oplossingen te zoeken. Gezinshulp is daarbij gericht op het samenspel van levensvragen en problemen in het gezin.

Operationele doelen

- Jaarlijks worden met ingang van 2023 tenminste 100 jeugdigen op een andere manier, die meer aansluit bij de jeugdige, door de basisondersteuning geholpen. We starten met deze andere manier in 2022
  (Dit betekent anders gezegd dat het aantal ('onnodige') doorverwijzingen naar gespecialiseerde hulpverlening afneemt);
- Jaarlijks worden tenminste 20 huishoudens op een andere manier die meer passend is door basisondersteuning geholpen (*Dit betekent anders gezegd dat het aantal maatwerkvoorzieningen Wmo en participatie afneemt);*

Actie 3: Gerichte extra inzet op gezinnen met complexe problematiek.
Wij zetten 1 fte gezinsondersteuning in voor complexe problematiek. We gaan werken aan een doorbraak in een beperkt aantal complexe dossiers. We experimenteren op vernieuwende manieren om inwoners uit armoede en schulden te halen. In lijn met de hierboven beschreven pilot koppelen we deze fte aan de nieuwe doorbraakmethode.

Operationeel doel

- Jaarlijks worden tenminste 10 casussen opgepakt via de doorbraakmethode. Het resultaat is dat door deze onorthodoxe aanpak patronen worden doorbroken. Gezinnen maken zich nieuwe vaardigheden eigen waardoor ze in staat zijn om grip te houden op hun financiële situatie.

Actie 4: Gerichte inzet armoede en schuldhulpverlening.

We hebben extra aandacht voor armoede en schuldhulpverlening (in lijn met ambitie 2 en 3). Problemen op dit gebied werken vaak als katalysator naar andere deelgebieden (jeugdhulp, Wmo). Er is veel onderzoek gedaan naar wat de gevolgen zijn voor iemand als hij of zij leeft in armoede. Leven, opvoeden en opgroeien in armoede heeft gevolgen die verder gaan dan alleen leven met financiële schaarste. Het heeft gevolgen voor het psychisch welbevinden en verhoogt de stress. Door de continue vorm van stress in het dagelijkse leven nemen vaardigheden af. Het wordt lastiger om te plannen, om overzicht te houden, weloverwogen besluiten te nemen en eigen emoties en gedrag bij te sturen. Dit leidt vervolgens weer tot een grotere neiging tot denkfouten, minder gevoel van grip en controle, een lager zelfbeeld en verhoogde stress. Zo raken mensen in schaarste ingesloten in de vicieuze cirkel van oorzaken en gevolgen van armoede. Het probleemoplossend vermogen om uit die cirkel te komen is beperkt door schaarste en stress, waardoor beslissingen en gedrag negatief worden beïnvloed. Om die cirkel te doorbreken is er gerichte inzet nodig.
De gemeentelijke dienstverlening continue verbeteren en de hulpverlening zo uitvoeren dat inwoners snel en goed geholpen worden is een continu streven. Dit doen we door communicatie te versimpelen, bureaucratische en complexe procedures terug te brengen, drempels tot voorzieningen te slechten en samenhang tussen verschillende organisaties en diensten beter te benutten. Dit vraagt wel continu reflectie en verbetering.
We willen met de dienstverlening en de hulp naar inwoners vooral het zelfvertrouwen van de inwoners versterken. We willen dat onze dienstverlening een positief gevoel van eigenwaarde zoveel mogelijk bekrachtigt. Dit vraagt om professionals die met inwoners een gesprek aan gaan met oprechte interesse en nieuwsgierigheid.

Operationeel doel

- Jaarlijks worden tenminste 15 casussen, waar armoede of problematische schulden een rol spelen, op deze vernieuwende manier opgepakt. Waarbij ook rekening wordt gehouden met stress en de invloed daarvan op het gedrag. Het resultaat is dat door deze vernieuwende manier mensen zich beter gehoord en geholpen voelen. Hierbij vormt gelijkwaardigheid de basis.

Actie 5: Uitbreiden collectieve vormen van basisondersteuning.

We hebben goede ervaringen met de huiskamerplus. Dit is een collectieve basisvoorziening: toegankelijk voor een groep mensen. Afgelopen jaren zijn er in vrijwel alle kernen dorpshuizen tot stand gekomen gericht op de functies ontmoeten, ontplooien en ontspannen. In de dorpshuizen kunnen disciplines en financieringsvormen gekoppeld worden onder één dak. Het gaat dan om activiteiten van zowel inwoners, ondernemers, gemeente als professionele organisaties. Eerste gedachtegang daarbij:

- Buddy's voor ouderen en statushouders.
- Laagdrempelige taallessen.
- Formulierenbrigade: vrijwilligers helpen inwoners bij het invullen van formulieren of onlinezaken.

In 2022 verkennen we de mogelijkheden. Vervolgens werken we deze vormen van basisondersteuning verder uit. Wij verwachten dat hierdoor de begeleiding vanuit de Wmo afneemt. Door in voorzieningen zaken te bundelen kunnen we op de kosten besparen.

Operationeel doel

- Ieder jaar worden 25 inwoners op een alternatieve manier geholpen door een collectieve vorm van basisondersteuning (Dit betekent anders gezegd dat het beroep op Wmo-maatwerkvoorziening waaronder Wmo-begeleiding afneemt).

Actie 6: Beter passend specialistisch aanbod jeugd en Wmo.

Aanvullend op de omvorming vindt inkoop van gespecialiseerde hulp plaats op de schaal van Midden-Limburg-Oost. Wij willen dat ook de gespecialiseerde hulp beter aansluit op de leefwereld van onze inwoners en onze basisondersteuning en de lijn van de omvorming. Samen met de regiogemeenten werken wij aan een regiovisie en nieuwe vorm van inkoop. We zijn er op gericht om meer regie lokaal in handen te krijgen. Onze invloed hierop is gezien de regionale dynamiek minder groot dan bij de vorige ambities. Het rijk stelt extra middelen beschikbaar voor de jeugdhulp. Het rijk legt op termijn een niet-verplichte vorm van regionale samenwerking op in de vorming van een gemeenschappelijke regeling. Inkoop van zeer gespecialiseerde vormen van jeugdhulp vindt op bovenregionale of landelijke schaal plaats.

Operationele doelen

- Gespecialiseerde hulp wordt meer 'nabij' georganiseerd;
- Meer sturingsmogelijkheden gespecialiseerde aanbieders;
- Zorginnovatie efficiency.
- Het rijk erkent dat de gemeente over te weinig middelen beschikt voor een goede uitvoering van de jeugdwet en stelt extra middelen beschikbaar via het gemeentefonds. Er is zorg over het behalen van de financiële regionale taakstelling van € 500.000,- op de jeugdhulp. We intensiveren de inspanningen om in de regionale samenwerking meer regie te voeren naar de taakstelling bij de zorgaanbieders. Omdat we het inhoudelijk belang van de taakstelling wel degelijk onderkennen, nemen we het initiatief door vanuit Roerdalen een concreet plan te maken over hoe de subregio hierin actief regie kan nemen. We missen dit momenteel. Tenslotte verkennen we vanuit onze lokale autonomie de mogelijkheden voor een extra subsidietender voor de lichtere vormen van behandeling jeugd.

Grip op samenwerking

Servicecentrum MER-Sociaal domein: deze verbonden partij ondersteunt inwoners op het gebied van participatie, werk, inkomen en zorg. MER heeft een belangrijke rol in de persoonsgerichte benadering en maatwerk. Medewerkers van de MER SD werken 30 uur vanuit het Sociaal Team.

Gemeenschappelijke regeling Westrom: deze partij helpt bij de ondersteuning van kwetsbare doelgroepen in de gemeente;

Regionale samenwerking Sociaal Domein Midden-Limburg-Oost: op het gebied van beleid, inkoop en business control.

Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz: Omnibuzz verzorgt het doelgroepenvervoer in onze gemeente.

Reguliere werkzaamheden

- Beleid Werk & Inkomen/arbeidsmarktbeleid;
- Aanpak armoede;
- Begeleiding statushouders en migranten
- Aanpak Bemoeizorg.

- Ondersteuning Mantelzorg.
- Aansturing Algemeen Maatschappelijk Werk & MEE.
- Aansturing MER Sociaal Domein.
- Beleid Jeugdhulp & Wmo.

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 23.826	- 22.716	- 21.688	- 20.998	- 20.000	- 19.850
Baten	6.841	5.446	4.811	4.782	4.782	4.782
Saldo van baten en lasten	**- 16.985**	**- 17.270**	**- 16.877**	**- 16.217**	**- 15.218**	**- 15.068**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 298	- 302	-	-	-	-
Onttrekkingen	848	478	-	-	-	-
Mutatie reserves	**550**	**176**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat	**- 16.435**	**- 17.094**	**- 16.877**	**- 16.217**	**- 15.218**	**- 15.068**

Toelichting verschillen tussen begroting 2021 en begroting 2022

De grootste mutaties in begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 worden veroorzaakt door:

Lasten

- Vanuit de decembercirculaire 2020 is in 2021 incidenteel € 40.000 ontvangen inzake flankerend beleid, re-integratie bijstandsgerechtigden ter dekking van de extra lasten in 2021.
- De gemeentelijke bijdrage (exclusief projecten) aan het servicecentrum MER stijgt met € 289.000 op basis van hun begroting. Deze stijging wordt veroorzaakt door de herverdeling van de bijdragen als gevolg van de nieuwe verdeelsleutel bedrijfsvoering. Zie paragraaf Verbonden Partijen.
- De kosten inzake sociale werkvoorziening dalen o.b.v. de begroting 2022 van Westrom met € 141.000.
- De doorbetaling van de rijksbijdrage 2022 Wet sociale werkvoorziening (WSW) aan Westrom, daalt met €87.000 op basis van de meicirculaire 2021.
- Vanuit de decembercirculaire 2020 is in 2021 incidenteel € 23.000 ontvangen inzake flankerend beleid, gemeentelijk schuldenbeleid. Deze inkomsten zijn opgenomen in programma 8.
- Bij het vaststellen van de begroting 2020 is besloten om het budget voor armoedebestrijding voor een periode van 2 jaar te verlagen. We hebben de laatste jaren ingezet om met betrokken partners een netwerk te creëren om armoede te bestrijden. Vanaf 2022 is het budget structureel € 73.000, dit is € 25.000 hoger dan in 2021.
- Voor de uitvoering van de TONK-regeling in 2021 zijn incidenteel € 48.000 lasten geraamd . Hier staan ook incidentele inkomsten vanuit de meicirculaire 2021 tegenover. Deze zijn verantwoord in programma 8.

- Vanuit programma 2 wordt € 23.000 ingezet ten behoeve van het project Noord Limburgs Groen in programma 6.
- Het project onafhankelijke cliëntondersteuning loopt af, dat zorgt voor daling van de kosten met € 41.000 vanaf 2022.
- De gemeentelijke bijdrage aan Omnibuzz stijgt met € 29.000 o.b.v. hun begroting 2022.
- De verwachting is dat de kosten huishoudelijke hulp blijven stijgen. We rekenen op € 150.000 extra lasten.
- De kosten stijgen met € 25.000 inzake de doorontwikkeling van het Expertteam voor complexe jeugdproblematiek in Midden-Limburg.
- In de septembercirculaire 2020 heeft het Rijk € 32.000 ter beschikking gesteld voor een brede aanpak van dak- en thuisloosheid in 2021. Deze inkomsten zijn opgenomen in programma 8.
- De inzet van stichting Buurtgezinnen is verdubbeld en met de Veiligheidsregio Limburg-Noord is een dienstverleningsovereenkomst gesloten voor “Nu niet zwanger”. Hierdoor stijgen de kosten vanaf 2022 met € 35.000.
- Met ingang van 2022 wordt het woonplaatsbeginsel in de jeugdzorg ingevoerd. De gemeente Roerdalen wordt vanwege dit feit gekort op de algemene uitkering met € 193.000, zie programma 8. Wij verwachten dat de lasten evenredig zullen dalen.
- Door intensivering van de inzet van het Centrum voor Jeugd en Gezin in het sociaal team is de subsidie vanaf 2022 € 27.000 hoger.
- Het plan omvorming sociaal domein is in de begroting verwerkt. Dit zorgt voor € 290.000 minder lasten in 2022. In 2021 werden deze kosten deels gedekt uit de Algemene reserve.

Onderstaande wijzigingen hebben per saldo geen effect op het resultaat omdat deze betrekking hebben op zowel de lasten als de baten.

- Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO); deze steunmaatregel stopt per 1 oktober 2021. In de begroting 2021 is € 758.000 opgenomen.
- Beschermd Thuis wordt m.i.v. 2022 vanuit de centrumgemeente Venlo door-gedecentraliseerd naar de lokale gemeenten. Voor Roerdalen betekent dit € 125.000 extra lasten in 2022. Hier staat een vergoeding van de centrumgemeente van eenzelfde bedrag tegenover.

Mutaties reserves
Onttrekkingen

- In 2021 werd € 135.000 onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van de omvorming sociaal domein.
- In 2021 werd € 41.000 onttrokken aan de Algemene reserve ten behoeve van het project Cliëntondersteuning Roerdalen.

Programma 3: Veilige dorpen

Inleiding

Dit programma gaat over veiligheid. Veiligheid is een gezamenlijke zorg van gemeente, politie en inwoners. Onze inwoners treffen waar mogelijk maatregelen om te voorkomen dat ze in onveilige situaties terecht komen. Waar nodig worden zij hierbij ondersteund door de partners in het veiligheidsdomein (onder meer gemeente, politie, Veiligheidsregio, zorgpartners).

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: veilige dorpen.

Doel 1: Inwoners treffen zelf preventieve maatregelen om te voorkómen dat ze slachtoffer worden van een misdrijf of situatie van overlast.

Actie 1: Inwoners faciliteren op het gebied van veiligheid.
We willen dat inwoners van Roerdalen minder en het liefst helemaal geen slachtoffer worden van criminaliteit of onveilige situaties. Dit gaan we doen via voorlichtingsacties gericht op preventie, met onderwerpen zoals cybercriminaliteit en het inleveren van (verboden) wapens. Zo kunnen inwoners zelf voorzorgsmaatregelen treffen. We informeren inwoners over hulpmiddelen zoals WhatsApp buurtpreventie-groepen en buurtbemiddeling.

Actie 2: Zichtbaarheid van de BOA's en wijkagenten.
De BOA's zijn voor onze inwoners zichtbaar door hun wijkdiensten. Zij wandelen letterlijk door de wijken heen. Daardoor zijn ze laagdrempelig aanspreekbaar, vangen in een vroeger stadium signalen op en pakken pro-actiever zaken op. Waar het kan bemiddelen ze en waar nodig handhaven ze.

De krapte bij de politie zorgt ervoor dat de politie soms keuzes moet maken. Deze krapte heeft onze aandacht. Er wordt landelijk aangedrongen op meer structureel geld voor de politie. In het bijzonder op meer geld voor de basiseenheid Limburg, mede vanwege de grensregioproblematiek. Ook zijn we bezig met een herverdeling van de politiecapaciteit binnen Limburg.

Actie 3: Optimaliseren van de communicatie.
We willen de beleving van "blauw op straat" vergroten. De politie, maar ook de gemeente, deelt actief resultaten en preventieve tips op het gebied van criminaliteit. Dit doen we via verschillende communicatiekanalen. De politie gebruikt steeds meer laagdrempelige kanalen zoals Facebook en Instagram. Veel van de criminaliteit is overigens niet meer in de zichtbare vorm zoals berovingen en inbraken. Maar juist in cybercriminaliteit en de vermenging van de onder- en bovenwereld. Dit vraagt om een andere (niet-traditionele) aanpak van de politie en de gemeente.

Actie 4: Brandpreventie.
We willen de kans op (natuur)brand verkleinen door het treffen van preventieve maatregelen en het voortzetten van het voorlichtingsproject Brandveilig Leven. Naast preventie heeft de gemeente een wettelijke taak met betrekking tot de beschikbaarheid en bereikbaarheid van bluswatervoorzieningen. Medio 2021 is vanuit de Veiligheidsregio Limburg-Noord het project 'bluswatervoorzieningen bestaande situaties' afgerond. Samen met de VRLN en het SC MER Omgevingsdienst voeren we een onderzoek uit bij locaties die extra aandacht nodig hebben.

Daarbij hebben we nadrukkelijk aandacht voor de aanwezigheid van bluswatervoorzieningen bij bedrijven en bedrijventerreinen. Het SC MER Omgevingsdienst gaat een schouw op bedrijventerreinen uitvoeren. Dit om de veiligheid op en rondom deze locaties in beeld te brengen. Hierbij houden we rekening met een tijdsinvestering die past binnen de reguliere uren van het Uitvoeringsprogramma 2022.

Op basis van de uitwerking van het project vanuit de VRLN en de uitkomsten uit de schouw op bedrijventerreinen, gaan we er vanuit dat op 3 plekken binnen onze gemeente een aanvullende bluswatervoorziening gerealiseerd moet worden. Verwachting is dat dit een extra investering van €15.000,- betekent, die wordt opgenomen in het investeringsprogramma.

Actie 5: Verkeersveiligheid.
We versterken de samenwerking met het verkeershandhavingsteam van de politie. Waar nodig en mogelijk nemen we verkeerstechnische maatregelen. Dit doen we om de verkeersveiligheid te vergroten. Dit om te zorgen dat verkeersveiligheid in onze gemeente minimaal vergelijkbaar is met het landelijk niveau.

Doel 2: Door gezamenlijk optreden met onze veiligheidspartners worden ondermijnende en overlast gevende activiteiten voorkomen en beëindigd.

Actie 1: Aanpak ondermijning.
Samen met de veiligheidspartners treden we waar mogelijk en nodig (pro)actief op tegen ondermijning. Het thema zorgcriminaliteit staat zowel regionaal als provinciaal hoog op de agenda. Helaas zijn zorgaanbieders met regelmaat betrokken bij misdrijven als drugshandel, witwassen en de uitbuiting van kwetsbare cliënten. We onderzoeken samen met het RIEC en het SC MER Sociaal Domein de aanpak van zorgcriminaliteit. Dit om te voorkomen dat onze kwetsbare inwoners slachtoffer worden van zorgaanbieders met criminele bedoelingen.

Verder is mensenhandel onder arbeidsmigranten een belangrijk speerpunt. We kunnen niet zonder arbeidsmigranten in onze gemeente. Over 10 jaar verwachten we in Limburg een verdubbeling van het aantal arbeidsmigranten. Helaas zien we vaak in het nieuws dat hun inzet hand in hand gaat met schrijnende woonomstandigheden, onveilige werksituaties en forse uitbuiting. Om deze vorm van ondermijning met het RIEC aan te pakken - en te voorkomen - is het nodig dat we nog meer zicht en regie krijgen op de woonlocaties. In 2022 bezoeken we locaties. We komen in actie bij misstanden, illegale huisvesting of als niet volgens ons Beleid huisvesting arbeidsmigranten wordt gehandeld.

Actie 2: Vergroten bewustzijn in de organisatie.
Het creëren van bewustwording over ondermijning binnen de gemeente is essentieel. Van baliemedewerker tot beleidsmedewerker en van teamleider tot medewerker van de buitendienst. We willen dat signalen van ondermijning, tijdig en op de juiste plek in beeld komen. We zetten extra

in op bewustwording van ondermijning binnen het team Maatschappelijke Ontwikkeling en het SC MER Sociaal Domein.

Actie 3: Vergroten meldingsbereidheid door bewustwording over ondermijning bij inwoners.
Het inzicht en de bewustwording van de gevolgen van ondermijnende activiteiten in de dorpskernen, vergroot de meldingsbereidheid. Dit helpt de gemeente en haar veiligheidspartners om op te treden. Regelmatig communiceren we over de impact van ondermijning en het belang van melden. We haken aan bij actuele gebeurtenissen. Zoals de sluiting van een drugspand en integrale controles op bedrijventerreinen. Ook richten we het meldpunt ondermijnende criminaliteit verder in. Hier kunnen inwoners laagdrempelig terecht met hun vermoedens over criminaliteit.

Doel 3: Slachtoffers, maar ook daders (na het uitzitten van hun straf), dienen zo snel als mogelijk zelfstandig te kunnen deelnemen aan het dagelijkse leven.

Actie 1: Personen met problemen eerder in beeld.
Samen met onze partners willen we inwoners met problematiek - vaak op justitieel, psychisch of psychiatrisch vlak - eerder in beeld krijgen. Maar hen ook helpen in het opbouwen van een goede basis. Programma 3 heeft een sterke link met de omvorming van het sociaal domein. De laagdrempelige vormen van hulp en een preventief aanbod bij de omvorming zijn essentieel. Daarmee krijgen we onze inwoners met problemen nog eerder in beeld.

Actie 2: Versterken samenwerking tussen hulpverleners.
We investeren nog meer in de verbinding tussen hulpverleners. Het structurele casuïstiekoverleg (vangnetoverleg) met Bemoeizorg en andere zorg- en veiligheidspartners nemen we onder de loep. Dit om te bekijken waar nog verbetering mogelijk is. We nemen hierin ook de doorbraakmethode mee. Deze methode introduceren we al in het Sociaal Team. De doorbraakmethode is een onorthodoxe oplossingsgerichte methode voor complexe problematiek. Daarmee verbreken we verkokering verder en werken we integraal.

Actie 3: Personen met verward gedrag beter in beeld brengen.
We zetten verder in op het inrichten van een integrale aanpak. Deze aanpak is gericht op het tijdig in beeld krijgen en bieden van passende hulp aan personen met verward gedrag. Het Sociaal Team fungeert steeds meer als poortwachter en heeft een signalerende functie. Het vergroten van de capaciteit van het Sociaal Team, in het kader van de omvorming van het sociaal domein, draagt mede bij aan dit doel.

Grip op samenwerking
Veiligheidsregio Limburg-Noord
Binnen de VRLN hebben we te maken met de maatschappelijke thema's gezondheid en veiligheid die steeds onderhevig zijn aan verandering. Nieuwe of veranderde wet- en regelgeving, verschuiving in taken tussen lokale- en landelijke overheid, veranderende samenstelling van de bevolking, veranderende waarden en normen, verschuiving van risico's en een verdergaande digitalisering zorgen voor een groot aantal nieuwe uitdagingen. De maatschappelijke, technische, economische en juridische ontwikkelingen ook de toekomst van de brandweerzorg in Nederland beïnvloed.

Eind 2021 vindt samen met de 15 regiogemeenten en de VRLN een kerntakendiscussie plaats.

Daarbij worden alle programma's van de veiligheidsregio (Publieke Gezondheid, Brandweerzorg en Crisisbeheersing) én de bedrijfsvoering VRLN tegen het licht gehouden. Uitgangspunt hiervan is de vraag te beantwoorden of de programma's en diensten de gewenste inhoud, kwaliteit en vorm hebben. Maar ook of dit in verhouding staat de kosten.

Reguliere werkzaamheden

- Borgen van operationele beschikbaarheid van de Brandweer
- Borgen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing
- Interne veiligheid (arbo)
- Aanpak ondermijnende criminaliteit (Bibob-toets, Damoclesbeleid, integrale controles)
- Regie Vangnetoverleg (Integrale aanpak multi-problem, Bemoeizorg en zorgmijders)
- Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg (Integrale aanpak multi-problem in combinatie met criminaliteit)
- Handhaving Openbare orde en veiligheid (toezicht, handhaving en buurtbemiddeling)

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

3. Veilige dorpen	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 3.063	- 2.367	- 2.342	- 2.289	- 2.289	- 2.289
Baten	119	185	116	56	56	56
Saldo van baten en lasten	**- 2.944**	**- 2.183**	**- 2.226**	**- 2.234**	**- 2.233**	**- 2.233**
Resultaat	**- 2.944**	**- 2.183**	**- 2.226**	**- 2.234**	**- 2.233**	**- 2.233**

Toelichting verschillen tussen begroting 2021 en begroting 2022
De grootste mutaties in begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 worden veroorzaakt door:

Lasten

- In 2021 bedroegen de incidentele kosten voor het opsporen en ruimen van explosieven € 150.000. Voor deze kosten hebben we een rijksvergoeding ontvangen via de gemeentefondsuitkering (zie programma 8).
- De gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio Limburg Noord stijgt met € 33.000 op basis van hun begroting.
- De gemeentelijke bijdrage aan het Servicecentrum MER OD is verdeeld over programma 3 en 5. In dit programma stijgt de bijdrage met € 72.000. Deze stijging wordt veroorzaakt door de herverdeling van de bijdragen als gevolg van de nieuwe verdeelsleutel Bedrijfsvoering. Zie paragraaf Verbonden Partijen.

Baten

- De in 2020 aangevraagde compensatie voor het bestrijden van de natuurbrand op de Meinweg is in 2021 ontvangen. Dit zorgde in 2021 incidenteel voor extra inkomsten van €106.000.

Programma 4: Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid

Inleiding

Dit programma richt zich op het bevorderen van de ruimtelijke-, economische en sociale samenhang, met het accent op ruimtelijke ontwikkeling en economische activiteiten. Economie, natuur en cultuur worden daarmee in het kader van toeristisch-recreatieve ontwikkeling met elkaar in verband gebracht. Bestaande economische dragers worden gefaciliteerd, evenals nieuwe initiatieven met een economische spin-off. We werken steeds meer integraal en gebiedsgericht. De Omgevingswet geeft ons hiervoor meer mogelijkheden.

Sinds 2018 zetten we in op het thema Duurzaamheid, waarbij de eerste jaren het accent op het aspect duurzame energie ligt. In 2020 en 2021 zijn de eerste acties van het Actieplan Duurzaamheid uitgevoerd. In 2021 zijn de RES 1.0, het beleid wind en zon en het warmtebeleid vastgesteld. Concrete uitvoering van projecten en het maken van beleid waarbij wordt ingespeeld op bestaande en toekomstige ontwikkelingen gaan daarbij hand in hand. Duurzaamheid wordt een steeds belangrijker thema. Het project “Investeren om te renderen” en de concrete acties die hieruit voortkomen, zullen vaak een sterke relatie hebben met dit programma en zetten de ambities op gebied van duurzaamheid extra kracht bij, evenals de toekomstige aanpak van de verdunningsgebieden zoals die in de Omgevingsvisie Roerdalen 2050 benoemd zijn.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: bevorderen van duurzaamheid en het versterken van de gebiedsgerichte ruimtelijke, sociale en economische samenhang.

Het doel van dit programma is om nieuwe, duurzame mogelijkheden op het gebied van recreatie, toerisme, natuur, cultuur en wonen te creëren. Deze onderwerpen vormen de economische motor van onze gemeente. Bestaande werkgelegenheid kunnen we hiermee in stand houden en er ontstaat (in)direct werkgelegenheid voor onze inwoners. Hierdoor wordt onze lokale economie verder versterkt en worden we een aantrekkelijkere woon-, werk en leefgemeente.

Roerdalen is een grensgemeente. Wanneer wij een cirkel rondom Roerdalen trekken met een doorsnee van 30 kilometer, dan valt een groot deel van deze cirkel in Duitsland. Het is dus logisch om samen te werken met onze Duitse partners. Wij zetten ons Euregionaal in en ook dat biedt nieuwe kansen. Verder werken we samen in de Samenwerking Midden-Limburg, Nationaalpark De Meinweg nieuwe Stijl, OML en in Keyport.

Doel 1: Bevorderen van de ruimtelijke en sociale samenhang van de dorpskernen en het buitengebied.

Actie 1: Uitvoeren programmaplan Omgevingswet.
De omgevingswet geeft onze inwoners meer mogelijkheden voor de invulling van hun eigen leefomgeving. Eveneens zorgt de Omgevingswet voor het samenvoegen van wetten en een vereenvoudiging van de regels. In november 2017 heeft de gemeenteraad het Programmaplan implementatie omgevingswet vastgesteld. Aangezien de inwerkingtreding van de Omgevingswet weer is uitgesteld (tot 1 juli 2022) moet de uitvoering van het Programmaplan Omgevingswet worden bijgesteld. Ook in 2022 werken we aan de implementatie van de wet in onze organisatie, waarbij in 2022 de nadruk komt te liggen op de voorbereiding van het omgevingsplan en de daarmee samenhangende besluiten (zoals delegatiebesluit, keuzenotitie en de transitiefase). Ook willen we onze medewerkers leren werken met de nieuwe wet om kennis en ervaring op te doen. We blijven samen met de gemeenteraad werken aan de rol van de raad onder de nieuwe wet.

Voor de omgevingswet is een bestemmingsreserve ingesteld waaruit de kosten van de werkzaamheden worden gedekt. Momenteel zit er nog voldoende in de reserve. Die middelen hebben we de komende periode nodig voor het opstellen van het Omgevingsplan en voor vervangingscapaciteit. Het komende jaar zal blijken of er extra middelen nodig zijn vanwege het participatiebeleid en de toepassing van de Lijst verzwaard advies of extra inzet. In 2022 hebben we zowel de huidige RO wetten als de nieuwe Omgevingswet. Er zijn na 1 juli nog de lopende aanvragen die we dan volgens de 'oude' wet en regels moeten afhandelen. We moeten ook aan de slag met de Lijst Verzwaard Advies en participatiebeleid. Hierdoor verwachten wij meer werk in de RO-procedures. Om de wettelijke termijnen van de omgevingswet te halen is de verwachting dat er (tijdelijk) meer capaciteit bij moet. Deze wordt in eerste instantie bekostigd vauit de reserve, zodat deze eerst volledig benut wordt. Het risico is dat hier niet meer voldoende middelen in zitten.

Actie 2: Aansluiten Digitaal Stelsel Omgevingswet.
Vanaf 1 juli 2022 moeten 3 lokale systemen zijn aangesloten op de landelijke voorziening van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De technische aansluitingen zijn inmiddels gerealiseerd. Voor het inrichten van de koppelingen, zodat de lokale systemen en de landelijke voorzieningen informatie kunnen uitwisselen, zijn nog financiële middelen noodzakelijk. Zodra duidelijk is wat de financiële gevolgen zijn wordt hiervoor een begrotingswijziging voorgesteld.
Over de aansluiting DSO is altijd aangegeven dat de benodigde middelen daarvan niet zijn meegenomen in het Programmaplan Omgevingswet (zie ook het raadsvoorstel uit november 2017 inzake het vaststellen van het programmaplan). Vandaar de opmerking dat daar nog een begrotingswijziging voor volgt.

Actie 3: Herijken gemeentelijk grondbeleid.
In 2021 zijn we gestart met de actualisatie van het grondbeleid met als doel raadsbehandeling in 2021. De haalbaarheid van deze planning was mede afhankelijk van grondruilprojecten van derden waaraan we mee willen werken en die mogelijk tot gevolg hebben dat we bij een gedeelte van het werk extra ondersteuning nodig hebben. Vanwege de deelname aan grondruilprojecten (o.a. Schil van Montfort) is inhuur noodzakelijk gebleken, maar is ook afronding in 2021 niet mogelijk. Behandeling van de Nota Grondbeleid is voorzien in de 1e helft van 2022. Als gevolg van het programma 'investeren in duurzaamheid en om te renderen' is het nodig om een actief grondbeleid op te stellen. Daarvoor zijn ook meer middelen nodig voor de inzet van een rentmeester voor de aankoop van gronden, om onze strategische grondpositie te vergroten.

Bij de herijking van het grondbeleid leggen we de koppeling tussen het thema duurzaamheid en ons ruimtelijk beleid. Onderdeel van het grondbeleid is het pachtbeleid (de inzet van de vrijkomende agrarische gronden). We maken een bewuste afweging tussen de opbrengst en meerwaarde van gronden voor agrarische doeleinden en de opbrengst en meerwaarde wanneer dezelfde gronden worden ingezet voor klimaatdoelen of voor de productie van duurzame energie.

Actie 4: Plan van aanpak investeringen.
In 2021 is onderzocht of we meer structurele inkomsten voor de gemeente kunnen genereren, o.a. door een actiever grondbeleid. Hierbij denken aan we het realiseren van extra pachtgronden of het plaatsen van een reclamemast of een zendmast. In 2021 zijn voor twee nieuwe zendmasten rechten van opstallen gevestigd en is een onderzoek opgestart naar de realisatie van een reclamemast. In 2022 pakken we deze opgave verder op.
Om snel te kunnen handelen en grond aan te kunnen kopen (ook voor woningbouw) voor diverse ontwikkelingen wordt voorgesteld om het in 2022 ter beschikking gestelde krediet ter hoogte van €1 miljoen beschikbaar te houden. In 2021 zijn nog vooralsnog geen gronden aangekocht, wel is een bedrag geoormerkt voor de herijking van de nota grondbeleid (omdat we naar actiever grondbeleid gaan).

Actie 5: Verbeteren toeristische en recreatieve mogelijkheden.
Onze gemeente heeft een sterk toeristisch recreatief profiel. Zowel op het gebied van dagrecreatie als verblijfsrecreatie. Dit toeristisch, recreatief profiel draagt ook voor onze inwoners positief bij aan de leefbaarheid en de economische ontwikkeling van de gemeente.

We zijn nadrukkelijk op zoek naar nieuwe ontwikkelingen in Roerdalen met een balans tussen waarde ontlenen en waarde toevoegen. Waar mogelijk verbinden we die met de ontwikkeling van de drie Nationale parken in Limburg. De kern blijft: economische ontwikkeling in dienst van gebiedsontwikkeling. In 2022:

- ontwikkelen en optimaliseren we het grensoverschrijdend ruiternetwerk (projectlooptijd tot 2025).
- geven we een vervolg aan het haalbaarheidstraject om een specifieke MTB-route toe te voegen aan ons wandel-, fiets- en ruiternetwerk verder uitwerken.
- participeren we in het haalbaarheidsproces van de hoogwaardige fietsverbinding Nederweert-Leudal-Roermond-Roerdalen-Wegberg-Mönchengladbach.
- wordt de verbinding tussen het Nederlandse- en Duitse wandelroutenetwerk gerealiseerd met de aanleg van de knuppelbrug en knuppelpad nabij het Boshotel te Vlodrop.
- wordt er verder uitvoering en invulling gegeven aan de Hiking Trail Liberation Route Europe door Limburg, waarbij aangehaakt wordt op de knooppunteroute van Roerdalen.
- gaan we aan de slag met de uitwerking van het geformuleerde uitvoeringsprogramma vanuit SML werkveld recreatie & toerisme
- verwachten we de eerste gasten bij Huttopia, op de voormalige locatie van het camping het Elfenmeer. Het programma voor de opbouw en gedeeltelijke exploitatie van het nieuwe recreatiepark wordt verder uitgewerkt.
- werken we Belevingspark de Meinweg (zie ook Programma 4, doel 1 actie 7).

Actie 6: Aanpak verkrotting en leegstand.
Om de ruimtelijke uitstraling van onze gemeente te beschermen, en daarmee ook ons economisch perspectief, willen we verkrotting van panden tegengaan door een actieve aanpak. De afgelopen periode zijn, mede vanwege de hausse op de woningmarkt, diverse plannen in ontwikkeling genomen die voorzien in een herinvulling of sloop/nieuwbouw van leegstaande panden, denk aan Garage Geelen in Melick, Café Smeets, locatie Brombemke en locatie Petrusberg in Sint Odiliënberg.

De gemeente denkt hier actief in mee om te komen tot passende oplossingen, en blijft dat in 2022 ook doen (zie ook Programma 5, doel actie 3). De provincie is hierin ook een mogelijke partner.

Actie 7: Nationaal park De Meinweg nieuwe Stijl.
In lijn met de nieuwe Omgevingswet streeft het Rijk ook naar een integrale aanpak van maatschappelijke opgaven, allemaal in interactie en in samenwerking met de regio's. Een voorbeeld hiervan is de doorontwikkeling (transitie) van de Nationale Parken naar geografisch grotere landschapsparken. In 2021 zijn we gestart met het oprichten van een stuurgroep voor het komen tot een Nationaal Park De Meinweg nieuwe Stijl. Dit ook om de titel Nationaal Park De Meinweg te kunnen behouden in verband met de economische waarde die deze heeft i.v.m. de toeristische aantrekkingskracht van deze aanwijzing. Dit transitieproces gaan we in 2022 samen met alle stakeholders in het toekomstig Nationaal Park verder handen en voeten geven: een participatief transitieproces, dat Nationaal Park De Meinweg de weg wijst naar de toekomst. Tijdens het doorlopen van dit proces wordt duidelijk welke middelen nodig zijn.

Doel 2: Bevorderen van bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Actie 1: Ondersteunen ondernemers.
We zetten in op samenwerking met ondernemers en ondersteunen daarbij economische ontwikkelingen. Ondernemers met plannen op het gebied van cultuur, recreatie en toerisme faciliteren we via maatwerk zo optimaal mogelijk. Zo is er een centraal aanspreekpunt voor ondernemers via onze bedrijfscontactfunctionaris. Aanvullend zijn er enkele stimulerings-subsidieregelingen beschikbaar waarmee ontwikkelingen met een economische spin-off worden ondersteund. De beschikbare regelingen worden veelvuldig onder de aandacht gebracht. Daarnaast vindt er periodiek overleg plaats met lokale ondernemers- en belangenverenigingen.

Het gemeentelijke accent blijft ook in 2022 liggen op de gebiedsvisie Belevingspark de Meinweg. Met deze gebiedsvisie voor ogen wordt samen met de Provincie Limburg, de lokale ondernemers, natuurbeheerders en betrokken instanties de gestelde ambities in een concrete gezamenlijke en duurzame investeringsagenda/begroting uitgewerkt. Zo concreet mogelijke afspraken over de financiering op projectniveau zullen hier ook onderdeel van uitmaken. We willen een meerjarig proces starten waarmee zowel de economie, toerisme & recreatie, infrastructuur én natuurontwikkeling een stevige impuls krijgen.

De gemeente steunt activiteiten van burgers of verenigingen door het beschikbaar stellen van subsidiegelden op het gebied van onder meer cultuur door de extra incidentele gelden die door de rijksoverheid beschikbaar zijn gesteld. In 2021 is hiervoor de nieuwe 'tijdelijke subsidieregel coronasteun lokale culture infrastructuur' vastgesteld. Afhankelijk van het project wordt hiervoor ook een bijdrage aan de Euregio gevraagd.

Actie 2: Regionale samenwerking.
Een ding hebben de regionale werkzaamheden gemeenschappelijk, ze hebben als doel bij te dragen aan onze regiovisie: "Midden-Limburg, het verbindend Hart van Limburg". Zo zijn wij er ons van bewust dat we ons als regio moeten profileren om toekomstgerichte bedrijven over te halen zich in de regio te vestigen, en niet als Midden Limburgse gemeente(n) afzonderlijk. Er wordt in Keyport en in de regionale arbeidsmarkt regionaal al goed samen gewerkt om Midden-Limburg als aantrekkelijke bedrijfsvestigingslocatie nadrukkelijker onder de aandacht te brengen. Ook in de Westrom werken we goed samen.

In 2021 hebben we in de regionale samenwerking uitvoering gegeven aan:

- het plan Taskforce Corona Midden-Limburg (werkgevers, werknemers en onderwijs).
- het opstellen van een nieuwe “Investeringsagenda Midden-Limburg”.
- het uitwerken van een aantal prioritaire samenwerkingsopgaven, zoals “Internationale werknemers” en “Laat het landschap je verrassen”.

Op dit moment wordt er vanuit de SML gewerkt aan de Investeringsagenda. In dit proces is ook nadrukkelijk ruimte voor vragen zoals: Willen we opgavegericht werken? Willen we bestuursopdrachten en businesscases blijven uitvoeren? Om dit te kunnen doen is immers een fundamentele discussie over het nut en de noodzaak van beide dingen en de daaraan gekoppelde gelden op zijn plaats. Voor de in ontwikkeling zijnde Investeringsagenda wordt ook onderzocht:
a) welk geld we in de begroting hebben en welk geld we eventueel additioneel nodig hebben;
b) welke bestuursstructuur passend is.
De oplevering van de Investeringsagenda is voorzien voor het 4de kwartaal 2021.

Eind 2021 wordt ook de Provinciale Omgevingsvisie (POVI) en de bijbehorende Provinciale Verordening vastgesteld, onze regiovisie (Midden-Limburg, het verbindend Hart van Limburg) is hierin nagenoeg ongewijzigd opgenomen. De provincie wil de POVI in 2022 met de regio doorvertalen en verder verankeren door regionale bestuursafpraken met ons af te sluiten. Hierop vooruitlopend is in 2021 door de provincie het regionale proces opgestart om de ruimte claims die vanuit de diverse beleidsvelden worden opgelegd en veelal met klimaatadaptatie verbonden zijn, via de methode Ontwerpend Onderzoeken, goed in kaart te brengen. In onze regio wordt dit proces zoveel mogelijk gekoppeld aan de bestuursopdracht “Laat het landschap je verrassen”.

OML versterkt de Midden-Limburgse economie bij ruimtelijk-economische vraagstukken zoals gebiedsontwikkeling, herstructurering en de aanleg en verkoop van nieuwe bedrijventerreinen. In 2022 worden de laatste beschikbare kavels verkocht door OML op de Attero locatie Zevenellen in Leudal.

In Keyport werken bedrijfsleven, onderwijs en overheid als ‘triple helix’ samen met als doel het duurzaam versterken van de economische structuur en het verbeteren van het vestigingsklimaat. Met het ‘Routeplan Keyport Next Level 2021-2024’ wordt uitvoering gegeven aan de grote uitdagingen die er liggen, zoals ambitieuze klimaatdoelen, de omslag van lineair naar circulair, arbeidsmarktvraagstukken, robotisering en digitalisering. Om de ambities van het routeplan Keyport Next Level te realiseren is meer inzet nodig. Het streven is door meer focus, capaciteit en een intensievere (boven) regionale samenwerking meer provinciale, nationale en Europese middelen aan te trekken, waarmee uiteindelijk de impact voor de regio vergroot kan worden.

Doel 3: Bevorderen van de duurzaamheid en invulling geven aan de energietransitie.

Het Rijk heeft aangekondigd voor de gemeente in komende jaren extra geld vrij te maken voor de rol van de gemeenten in de energietransitie. Het gaat om geld voor de ambtelijke ondersteuning van deze omvangrijke opgave. Door de demissionaire staat van het kabinet is de hoogte van dit bedrag nog niet bepaald. We verwachten dat het voor Roerdalen om meerdere fte’s gaat. Het gaat om een combinatie van vaste en tijdelijke formatie. We willen die gedeeltelijk in RES-verband inzetten. Het gaat dan vooral om specialistische kennis en taken die regionaal efficiënter te organiseren zijn. We verwachten najaar 2021 concrete informatie van het Rijk over de bijdrage voor 2022. Meerjarige zekerheid komt van het nieuwe kabinet. We starten met uitbreiding van onze capaciteit, zodra we financiële zekerheid hebben van het rijk. We zijn alert op de mogelijkheden om al eerder te zorgen voor capaciteitsuitbreiding, uiteraard binnen de financiële mogelijkheden die we op dit moment

hebben. Daarmee willen we er voor zorgen dat er meer aandacht komt voor de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen.

Actie 1: Actieplan Duurzame Energie 2019-2022.
In 2019 is het Actieplan Duurzame Energie opgesteld, met een looptijd tot en met 2022. We hebben in het Actieplan het accent gelegd op duurzame energie. In 2020 zijn we gestart met de uitvoering van dit plan. In 2021 zijn het beleidskader zon en wind en de RES 1.0 en de Transitievisie Warmte vastgesteld. We hebben onze inwoners geholpen bij het verduurzamen van meer dan 1.000 woningen, gezamenlijke inkooptrajecten begeleid en stappen gezet met het zonnepark op de voormalige stort (vergunningen rond, subsidie verleend). In 2022 komt het accent nog meer te liggen op de uitvoering, waarbij de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed, faciliteren van verenigingen en ondernemers en het verder professionaliseren van de ondersteuning van onze inwoners centraal staan.

Ook starten we met de voorbereiding van een Actieplan 2.0.

Actie 2: Zon en wind projecten faciliteren.
Na het vaststellen van het beleidskader zon en wind zullen in 2022 de eerste plannen voor zonnevelden ingediend gaan worden. Dat kan zodra de beoordelingsmatrix door de gemeenteraad is vastgesteld. We willen dat deze initiatieven op een juiste manier worden ingepast in ons landschap. Daarvoor is brede inzet van kennis van RO, juridische zaken, beleid, natuur, landschap en openbare werken nodig. De raad neemt in 2022 een besluit over de Routekaart Wind. Op basis van deze routekaart werken we aan de planvorming van windenergie in Roerdalen.

Actie 3: Warmte-transitie.
De vaststelling van de Transitievisie warmte (TVW) in 2021 is het startschot om de mogelijkheden om zonder aardgas te leven in Roerdalen te verkennen en uit te werken. We gaan experimenteren met gebieden en typen woningen. Communicatie, zowel met eigenaren als huurders (Wonen Limburg) is een speerpunt. Isoleren zien we als de basisinzet en daarnaast willen we experimenten met pilots met hybride warmtepompen of all-electric oplossingen. We hebben vooral aandacht voor woningen waar dit soort toepassingen juist niet effectief zijn. Dit vraagt brede inzet op gebied van vastgoed, communicatie, infrastructuur en projectmanagement.

Actie 4: Stimuleringsfonds Duurzaamheid.
In het Actieplan Duurzame Energie is het inrichten van een Stimuleringsfonds Duurzaamheid opgenomen. Het doel was om uitvoering van de duurzaamheidsopgave door inwoners, bedrijven en andere partijen te stimuleren. Het fonds moest een revolverend karakter krijgen. Het fonds is destijds met € 1 miljoen gevuld. We hebben deze financiële ruimte niet benut voor onze inwoners, bedrijven of andere partijen. Er zijn veel financiële stimulansen beschikbaar voor alle genoemde doelgroepen vanuit het Rijk en de provincie waar een beroep op gedaan kan worden. Met het uitgangspunt van een revolverend karakter kunnen we hier als gemeente geen meerwaarde creëren voor deze doelgroepen en de gemeentelijke duurzaamheidsopgave. We willen de middelen uit het fonds wel benutten. Daarbij moeten de uitgangspunten van het verder brengen van de duurzaamheidsopgave en het revolverend karakter samen komen. Bijvoorbeeld door (mee) te investeren in de (plan)ontwikkeling van projecten voor de opwek van zon- of windenergie, of de verduurzaming van maatschappelijk vastgoed. Dat helpt projecten van de grond te krijgen, waarbij onze steun meerwaarde heeft. En het rendeert financieel op de lange termijn.

Actie 5: Regionale Energie Strategie (RES).
In 2021 is de RES 1.0 vastgesteld. In de RES worden op regionaal niveau kaders en doelstellingen geformuleerd. We geven hier deels op regionaal en deels op het gemeentelijke niveau invulling aan.

Dat doen we met maatwerk en passend bij de schaal van onze gemeente of de regio. Lokaal faciliteren we zonnevelden en helpen we onze inwoners te verduurzamen. Regionaal bekijken we op welke manier we in de toekomst kunnen verwarmen en stemmen we af over de verzwaring van de capaciteit van het energienet. Het regionale beleid en de lokale uitvoering en beleidsvorming stemmen we daarmee op elkaar af. In 2022 en verder blijven we vanuit de gemeente meewerken aan de uitvoeringsorganisatie van de RES, waar we lokaal uiteraard ook veel baat bij hebben.

Actie 6: Riool-overstorten Vlootbeek.
We werken aan de realisatie van overstorten langs de Vlootbeek in het kader van de Kaderrichtlijn Water (programma 6). In 2020 en 2021 zijn de ontwerpen voor de overstorten opgesteld en is de grondverwerving nagenoeg afgerond. In 2021 wordt verder het vergunningentraject en aanbesteding doorlopen, evenals communicatie richting de omgeving. In 2022 is de realisatie voorzien. Het geld hiervoor komt enerzijds vanuit het Waterschap Limburg en anderzijds uit het voedingskrediet rioleringen.

Actie 7: Aanpassen bossen en project bos en natuurbrandpreventie in verband met klimaatverandering.
De komende jaren werken we verder aan het klimaatbestendiger maken van onze bossen. Met kap en bij herplant houden we rekening met soorten die beter bestand zijn tegen het toekomstige klimaat. Verder starten we in 2022 met een nieuwe Interreg subsidieaanvraag voor de uitwerking en uitvoering van het grensoverschrijdend project bos en natuurbrandpreventie. Daarnaast voeren we de reguliere onderhoudsmaatregelen uit.

Grip op samenwerking

Om al onze doelen in dit programma te behalen wordt samengewerkt met de volgende verbonden partijen: Servicecentrum MER-Omgevingsdienst (Gemeenschappelijke Regeling), Grenspark Maas-Swalm-Nette (gemeenschappelijke regeling), Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML, vennootschap), Stichting Ons WCL (stichting), de Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord (gemeenschappelijke regeling), Euregio Rijn-Maas-Noord (overige verbonden partij), SML en Keyport.

Reguliere werkzaamheden

- Afronden ontwikkeling LOG Montfort.
- Pacht- en grondzaken.
- Economie.
- Recreatie en toerisme.
- Cultureel erfgoed/cultuur.
- Ruimtelijk beleid.
- Deelname in grenspark Maas, Swalm, Nette.
- Deelname Samenwerking Midden Limburg.
- Deelname Keyport.
- Deelname Euregio.
- Deelname in VVV Midden-Limburg.
- Euregionale samenwerking (Wassenberg en Niederkrüchten).

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 3.969	- 2.956	- 1.420	- 1.435	- 1.131	- 1.131
Baten	719	985	414	464	519	536
Saldo van baten en lasten	**- 3.250**	**- 1.971**	**- 1.006**	**- 970**	**- 612**	**- 595**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	-	- 43	-	-	-	-
Onttrekkingen	572	933	257	268	39	39
Mutatie reserves	**572**	**891**	**257**	**268**	**39**	**39**
Resultaat	**- 2.677**	**- 1.080**	**- 749**	**- 702**	**- 573**	**- 556**

Toelichting verschillen tussen begroting 2021 en begroting 2022

De grootste mutaties in begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 worden veroorzaakt door:

Lasten

- In 2021 hebben we € 197.000 ontvangen voor de uitvoering van de noodmaatregel Kunst en Cultuur via de algemene uitkering (programma 8). De lasten zijn hierdoor in 2021 incidenteel €197.000 hoger.
- Vanaf 2022 vervallen de kosten voor het tijdelijk beheer van het Elfenmeer van € 155.000.
- In begroting 2021 bedroegen incidentele kosten opgenomen voor project Herkenboscher Broek € 584.000.
- In 2021 bedroegen de kosten voor duurzaamheid en het opstellen van de transitievisie warmte € 266.000.
- In 2021 is voor het uitvoeren van de omgevingswet €239.000 in de begroting opgenomen, deze kosten worden door de reserve programmaplan omgevingswet gedekt.

Baten

- Hogere pachtopbrengsten en canon erfdienstbaarheden € 55.000 in 2022.
- In de begroting 2021 waren inkomsten opgenomen voor project Herkenboscher Broek € 627.000.

Reserves

Toevoegingen

- Het resultaat van het project Herkenboscher Broek werd in 2021 aan de Algemene reserve toegevoegd € 43.000.

Onttrekkingen

- In 2021 bedroegen de onttrekkingen uit de Algemene reserve €656.000 voor duurzaamheid en uitvoering klimaatakkoord en taakmutatie cultuurmiddelen.
- De kosten van het LOG Montfort zijn in 2021 ten laste van de reserve gebiedsontwikkeling gekomen € 30.000.
- De restantkredieten van de projecten omgevingswet zijn in 2021 ten laste van de reserve programmaplan omgevingswet gekomen € 239.000.
- In 2022 wordt er een onttrekking gedaan voor actieplan duurzame energie €257.000.

Programma 5: Woonomgeving

Inleiding

Dit programma gaat over de woonomgeving van onze inwoners. Onze gemeente is een prachtige gemeente waar het mooi wonen is in het groen. Natuur, werkgelegenheid en voorzieningen zijn nabij. De sociale samenhang in onze dorpen is groot, met een actief verenigingsleven. Deze sterke punten willen we blijven inzetten en versterken om zo nog aantrekkelijker te worden voor nieuwe inwoners. Er zijn momenteel veel bouwactiviteiten. Tegelijkertijd hebben we te maken met een demografische transitie die vraagt om andere woningen. Dit speelt een rol bij de keuzes voor de toekomst. De bestaande woningvoorraad is voor een deel niet levensloopbestendig. We hebben regionale afspraken vastgelegd in de Structuurvisie Wonen 2018, die het komende jaar vervangen gaat worden door de Structuurvisie Wonen 2022 e.v.. Er worden jaarlijks prestatie-afspraken gemaakt met Wonen Limburg. We zien kansen in de plannen voor ruimtelijk en economische ontwikkelingen op de voormalige luchtmachtbasis in Elmpt. Dat biedt kansen voor werkgelegenheid en kan wellicht leiden tot extra inwoners voor onze gemeente.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: huisvesting die past bij de behoefte van onze inwoners, in relatie tot krachtige dorpen, leefbaarheid en openbare ruimte.

Uiteindelijk willen we dat onze inwoners kunnen (blijven) wonen in een woning die voldoet aan hun eigen behoefte, in een prettige en veilige leefomgeving. Midden-Limburg staat als regio op de 5de plaats in de Brede Welvaartsmonitor. Met name het goede woon- en leefklimaat ligt hieraan ten grondslag. Dit willen we graag zo houden. Hiervoor is een woningvoorraad nodig die goed aansluit op de toekomstige woonbehoefte van onze huidige en nieuwe inwoners. We hebben twee belangrijke doelen:

- een woningvoorraad die kwalitatief goed aansluit bij de wensen van onze inwoners en;
- een woningvoorraad die qua aantallen aansluit op de behoefte.

Verder is een goede sociale samenhang belangrijk. Bewoners en verenigingen dragen zelf ook bij aan het woon- en leefklimaat (zie ook programma 1).

Doel 1: Het bereiken van een woningvoorraad en woonomgeving die kwalitatief aansluit bij de behoefte van onze inwoners.

Actie 1: Structuurvisie Wonen 2018 actualiseren.

In juli 2019 is de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018 door de gemeenteraad vastgesteld. Deze regionale structuurvisie wordt geactualiseerd en in 2022 aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd. Hierin wordt ingespeeld op de huidige woningmarkt, waarvoor de provincie inmiddels ook haar kaders heeft aangepast. Omdat het een actualisatie betreft en de provinciale kaders meer ruimte bieden, wordt momenteel regionaal afgezien van een nieuw woningbehoefteonderzoek. Als tijdens de looptijd van de structuurvisie deze kaders lokaal ofwel regionaal niet meer lijken aan te

sluiten, kan door een behoefteonderzoek zoals ook aangegeven in de provinciale verordening, deze ruimte getoetst en mogelijk gewijzigd worden. Hiervoor zullen dan extra middelen moeten worden vrijgemaakt.

Actie 2: Woonwagenstandplaatsen.
In 2020 is uit het provinciaal woonbehoefteonderzoek gebleken dat er behoefte is aan extra standplaatsen in Roerdalen. In 2020 en 2021 hebben we een verdiepend gemeentelijk onderzoek uitgevoerd dat in 2021 is vertaald in een plan van aanpak.
In 2021 is door uw raad een voorbereidingskrediet (€80.000) beschikbaar gesteld voor het uitwerken van dit plan van aanpak. In 2022 willen we op de locatie in Herkenbosch de eerste uitbreidingen realiseren en voor de locaties in Montfort en Melick de benodigde gronden verwerven. Hiervoor is een investeringskrediet nodig (vooralsnog geraamd op €350.000) voor grondverwerving, het bouwrijp maken van de standplaatsen en plaatsen van bergingen in Herkenbosch. Voor de locaties Melick en Montfort kan pas krediet worden geraamd zodra de gronden zijn verworven.

Actie 3: Grotere nieuwbouwprojecten (plan van aanpak investeringen).
We zijn actief bezig met de realisatie van enkele (grotere) woningbouwprojecten zoals de herontwikkeling locatie Petrusberg en locatie Brombemke in Sint Odilienberg en diverse woonzorglocaties (zoals aan de Dorpsstraat in Melick en de Hoogstraat in Montfort). Tevens zijn er bouwontwikkelingen aan de Markt in Posterholt en de Hammerstraat/Muijtertweg in Herkenbosch. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid voor de afronding van Wienkeskoel in Melick. Gedeeltelijk zijn deze plannen ook opgenomen in de samenwerkingsagenda met de provincie (Kwaliteit Limburgse Centra). Aangezien het vooral projecten van derden betreft is voor de begeleiding van deze projecten extra capaciteit en budget nodig om de procedures voortvarend op te kunnen pakken. De provincie heeft een subsidieregeling om tegemoet te komen in ambtelijke kosten, hier willen we aanspraak op maken. Deze plannen dragen bij aan het vergroten van de leefbaarheid van de kernen.

Actie 4: Afronding wijk Holsterveld in Vlodrop.
In 2020 is gestart met een onderzoek of en op welke wijze de woningbouwontwikkelingen op Holsterveld in Vlodrop opnieuw kunnen worden opgestart. De raad heeft in 2021 besloten om de grondexploitatie te openen. De planologische procedure is opgestart en een prijsvraag doorlopen. In 2022 moet dit uiteindelijk leiden tot grondverkoop en wellicht al de eerste bouwwerkzaamheden.

Actie 5: Centrumplan Herkenbosch.
In 2021 is onderzocht of en op welke wijze het centrum van Herkenbosch (hoek van Europalaan Centrum en Stationsweg) kan worden herontwikkeld. In 2022 wordt, als de gemeenteraad instemt met de ontwikkeling, de grondexploitatie geopend.

Actie 6: Lokale prestatieafspraken.
Op 26 november 2019 zijn de Lokale Prestatieafspraken 2020-2023 door het college vastgesteld, de hierbij behorende jaarschijven worden telkens in november/december vastgesteld. Met de woningcorporatie en de huurdersbelangenvereniging geven we uitvoering aan de Prestatieafspraken Jaarschijf 2022. Bij het maken van de afspraken houden we rekening met de behoeften en wensen van onze inwoners. De onderwerpen waarover afspraken gemaakt worden, beperken zich niet tot de volkshuisvesting, ook aspecten uit het sociaal domein, leefbaarheid en de verduurzamingsopgave (levensloopbestendig alsook energetisch) komen hierbij aan bod.

Actie 7: Afvalinzameling 2022 en verder.
In december 2020 heeft de raad een keuze gemaakt hoe de afvalinzameling er per 1-1-2022 uit komt te zien. Focus hierbij ligt op het terugdringen van het restafval in verband met de verbrandingsbelasting en almaar stijgende inzamel- en verwerkingskosten. De raad zal gedurende 2022 op de hoogte worden gesteld van de voortgang en tussentijdse resultaten.

Doel 2: Het bereiken van een woningvoorraad die aansluit bij onze demografische behoefte.

Actie 1: Regionale afspraken transformatieopgave.
In 2022 wordt de regionale Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018 geactualiseerd. In dat kader worden nieuwe afspraken vastgelegd over de transformatieopgave en bouwplannen.

Actie 2: Herstructureringsontwikkelingen.
In juli 2019 is de Structuurvisie Wonen 2018 vastgesteld. Daarin is onder andere afgesproken dat onze gemeente nog 319 woningen mag bouwen tot en met 2021. Daarnaast verminderen we de overcapaciteit van de planvoorraad met 95 woningen, om ruimte te creëren voor nieuwe, goede woningbouwplannen (transformatie van de planvoorraad). Vanuit ruimtelijk oogpunt (zie ook programma 4) krijgen samenhangende herstructureringslocaties en transformatiemogelijkheden voorrang boven uitbreiding en nieuwbouw.

Met deze herontwikkelingen kunnen woningen worden gerealiseerd die aansluiten bij de kwalitatieve behoefte, aangezien onze bevolkingssamenstelling verandert. Er komen meer ouderen en de huishoudens worden kleiner. Daarnaast neemt het aantal huishoudens langzaam af. Hierdoor ontstaat er veel vraag naar appartementen met lift en seniorenwoningen. Gelijktijdig ontstaat er een overschot aan rijwoningen, twee-onder-een kap woningen en vrijstaande woningen.
In de Omgevingsvisie Roerdalen 2050 zijn gebieden aangewezen waar we in de toekomst het aantal woningen willen verminderen. Dit noemen we verdunningsgebieden. In het Uitvoeringsprogramma Omgevingsvisie Roerdalen 2050 zijn de uitwerkingen van de verdunningsgebieden in de planning gezet. Pas vanaf 2029 gaan we aan de slag met de verdunning tenzij zich eerder kansen voordoen.

Verder staan er in de kernen winkel-, kantoor en andere bedrijfsruimten leeg. Leegstand heeft een negatief effect op de leefbaarheid. We denken daarom actief met inwoners mee bij het zoeken naar goede oplossingen (zie ook programma 5, doel 1, actie 3)

Grip op samenwerking

Om de doelen in dit programma te halen werken we samen met de volgende verbonden partijen: Servicecentrum MER-Omgevingsdienst (Gemeenschappelijke Regeling), Reinigingsdienst Maasland (gemeenschappelijke regeling) en de Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord (overige verbonden partij). Verder werken we samen in SML-verband.

Reguliere werkzaamheden

- Uitvoering afvalnota.
- Grondexploitaties.
- Gebiedsontwikkeling.
- Ruimtelijke plannen.
- Planschadezaken.

- Trekkersrol Samenwerking Midden-Limburg (SML) op het gebied van Wonen, Zorg en Woonomgeving.
- Deelname Samenwerking Midden Limburg.
- Lokale prestatieafspraken (woningcorporatie, gemeente en huurdersbelangenvereniging).
- Huisvesting statushouders.

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 3.565	- 4.943	- 7.912	- 5.313	- 4.715	- 4.710
Baten	3.739	4.629	6.020	4.536	3.908	3.902
Saldo van baten en lasten	**174**	**- 314**	**- 1.892**	**- 778**	**- 806**	**- 808**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	-	- 571	- 678	- 166	- 87	- 87
Onttrekkingen	33	-	1.537	-	-	-
Mutatie reserves	**33**	**- 571**	**859**	**- 166**	**- 87**	**- 87**
Resultaat	**207**	**- 885**	**- 1.033**	**- 944**	**- 893**	**- 895**

Toelichting verschillen tussen begroting 2020 en 2021

De grootste mutaties in de lasten en baten van de begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 worden veroorzaakt door:

Lasten

- In 2021 was het budget voor externe adviseurs wonen € 25.000 hoger voor het afronden van het actieplan woonwagens, de nieuwe structuurvisie en de beleidsaanpassingen Wonen.
- Voor de inhuur van extra capaciteit om grotere bouwprojecten te begeleiden is in 2022 € 60.000 begroot.
- In 2022 is rekening gehouden met de kosten voor de herontwikkeling centrum Herkenbosch € 1.537.000, dekking uit de Algemene reserve.
- Door de nieuwe wijze van afval ophalen vanaf 2022 zijn er diverse verschuivingen in de budgetten afval, per saldo zijn de kosten € 87.000 hoger.
- De gemeentelijke bijdrage aan het Servicecentrum MER OD is verdeeld over programma 3 en 5. In dit programma stijgt de bijdrage met € 303.000. Deze stijging wordt grotendeels veroorzaakt door de herverdeling van de bijdragen als gevolg van de nieuwe verdeelsleutel Bedrijfsvoering. Zie paragraaf Verbonden Partije
- Vanaf 2022 hebben we in het kader van de uitvoering van het plan ‘Investeren in duurzaamheid en om te renderen’ een voordeel opgenomen van € 58.000 voor milieu.
- Toename in de bouwgrondexploitaties € 1.128.000 de inhoudelijke toelichting hierop staat in de paragraaf grondbeleid.

Baten

- Toename in de bouwgrondexploitaties € 1.240.000 de inhoudelijke toelichting hierop staat in de paragraaf grondbeleid.
- Hogere inkomsten afvalstoffenrecht € 135.000 en hogere inkomsten verkoop materiaal €25.000.

Reserves

Toevoegingen

- Toevoeging in 2022 van de winstneming bouwgronden in de reserve bouwgrondexploitatie € 678.000 (€571.000 in 2021).

Onttrekkingen

- Onttrekking uit de Algemene reserve voor de herontwikkeling centrum Herkenbosch € 1.537.000.

Programma 6: Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Inleiding

Dit programma richt zich op de directe leefomgeving van onze inwoners. Zowel op het onderhoud als op de ontwikkeling van de openbare ruimte. Er is dus een relatie met de nulde lijn: een verbetering van de sociale samenhang, leefbaarheid en burgerkracht in de dorpen.

We gaan door met het actief betrekken van onze inwoners bij initiatieven op het gebied van veiligheid en leefbaarheid en bij de keuzes die gemaakt moeten worden in de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte. Dat doen we binnen duidelijke kaders en vanuit het algemeen belang. We hebben hier al goede ervaringen mee opgedaan. Tegelijkertijd merken we dat dit extra inzet kost. Dit gaat ten koste van de hoeveelheid projecten die we kunnen realiseren. We werken wijkgericht en onze medewerkers van de buitendienst zijn herkenbaar in de dorpen aanwezig en voor iedereen, die dit wenst, aanspreekbaar. De medewerkers van onze buitendienst hebben een sterke binding met de kernen en weten wat er in een dorp leeft. Vanuit hun sterke verantwoordelijks gevoel werken ze dagelijks in de kernen en proberen klachten en meldingen zo snel als mogelijk op te lossen. Het digitale meldsysteem FIXI stelt onze medewerkers in staat om meldingen snel en adequaat af te handelen. Afhankelijk van de aard van de melding gebeurt dat direct of vraagt de afhandeling meer tijd.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: krachtige, leefbare dorpen waar inwoners en toeristen zich prettig voelen. Een veilige openbare ruimte waarin een aantrekkelijke kwaliteit tot uiting komt.

We doen dit met integraal ontwerp vanuit visie, met betrokkenheid van de inwoners. Toepassing van duurzame materialen, oog voor historische elementen en groen levert mooie en leefbare kernen op. Dit is belangrijk voor onze inwoners, potentiële bewoners en tegelijkertijd verhoogt het de aantrekkelijkheid van onze gemeente voor toeristen en recreanten. Ook heeft de omgeving een positieve invloed op de waarde van het vastgoed.

Prettig wonen draagt ook bij aan het halen van de doelen vanuit de Wmo. De relatie tussen leefbaarheid en openbare ruimte uit zich ook bij onder andere parkeren, (veilige) bereikbaarheid van de algemene/openbare voorzieningen zoals scholen, sportaccommodaties, BMV2 (dorps- of gemeenschapshuizen) en de in onze gemeente aanwezige clusters van winkels en horeca.

Groen draagt bij aan het geluksgevoel en een groene omgeving heeft veel voordelen. Het heeft een positief effect op de gezondheid van mensen en draagt bij aan de leefbaarheid van de wijk. Bedrijven vestigen zich graag in een groene omgeving en onroerend goed is gewilder, waardoor de economische groei in een dorp wordt versterkt. Daarnaast zijn landschap en natuur belangrijk voor onze leefomgeving. Het groen is niet alleen onze grootste zuurstofproducent, maar het zorgt ook

voor de zuivering van onze lucht en zorgt voor schaduw. Verder levert groen een leefgebied voor vele insecten en andere dieren.

We dragen, onder andere vanuit team Onderhoud, bij aan een hogere veiligheid door met een kritische blik te kijken naar ontwikkelingen in kernen. Daar waar aanwijzingen zijn van oneigenlijk en/of criminele activiteiten (bv dumpingen drugsafval) worden die gedeeld met de partijen die een rol spelen in het veiligheidsdomein. Hier ligt een link met programma 3.

We kiezen ieder jaar welke projecten we wel en nog niet oppakken. Hierin speelt de situatie ter plekke een belangrijke rol. Wat is de staat van onderhoud, ontstaat er mogelijk op korte termijn een gevaarlijke situatie, welke kansen kunnen we in het gebied benutten en kunnen we zaken samenvoegen? Vanuit het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP) zijn de kaders voor verkeerskundige inrichting en verkeersveiligheid vastgelegd. Vanuit groen zijn deze verankerd in het Groenstructuurplan en het Groenbeheerplan.

We werken aan mobiliteit en verkeersveiligheid conform het GVVP. Dit plan actualiseren we in 2022.

De diverse kwaliteitsniveaus in de openbare ruimte, op het gebied van bijvoorbeeld wegen, groen en riolering, zijn vastgelegd in de betreffende beleidsdocumenten. We continueren de gekozen kwaliteitsniveaus. De benodigde budgetten moeten aansluiten bij de gekozen ambitie. Een waarschuwing voor de toekomst is aan de orde. We zien dat op alle vlakken de markt aantrekt. Goed personeel is schaars, grondstoffen worden duurder. We zien dat het prijspeil van materieel, materiaal en arbeid stijgt. Dit leidt tot stijging van de kosten om hetzelfde kwaliteitsniveau in stand te houden. Concreet voorbeeld waarin we dit hebben gezien is de aanbesteding van het asfaltonderhoud. Dit komt aan de orde bij de behandeling van het wegenbeheerplan in de gemeenteraad van februari 2022.

Goed personeel is schaars. Dit geldt bij de aannemers, die moeite hebben gekwalificeerd personeel te binden, maar geldt ook voor onze eigen organisatie. Specialistische vacatures invullen gaat zeer moeizaam. Waar dat onvoldoende lukt, zullen we keuzes maken in de prioritering van projecten.

Doel 1: Samen met inwoners werken aan integrale gebiedsgerichte projecten.

Actie 1: Afronden reconstructie Leropperweg te Posterholt.
We zijn gestart met de reconstructie van de Leropperweg, na een uitvoerig communicatietraject met omwonenden. 1e helft van 2022 ronden we deze werkzaamheden af.

Actie 2: Voorbereidingen afronden en realiseren van de herinrichting van de markt in Vlodrop.
De Markt in Vlodrop wordt al lang genoemd in het kader van een reconstructie. In het verleden zijn hier ook reeds gesprekken gevoerd en diverse ontwerpen gemaakt. We hebben dit in 2021 samen met een grote groep inwoners voorbereid.

Actie 3: Reconstructie speeltuinen.
Onze speeltuinen zijn toe aan verandering. Speeltoestellen zijn deels versleten of passen niet meer in huidige tijdbeeld. De wijzigende bevolkingsopbouw en -samenstelling in buurten, maakt dat ook de functie en het gebruik van de speelplekken veranderen. In vrijwel alle dorpen nemen inwoners initiatief om van de oude speeltuintjes hedendaagse beweeg- en ontmoetingsplekken te maken. Niet alleen voor kinderen, maar voor jong en oud. Coronabeperkingen zorgden helaas voor extra uitdagingen om in gesprek te gaan en draagvlak op te bouwen. Initiatiefnemers hebben daarom meer tijd nodig dan gedacht. Dat vergt begrip en geduld. Initiatieven variëren in aanpak van een

speelplek tot alle plekken in het dorp. Ze zijn leerzaam en veelbelovend en de betrokkenheid en motivatie zijn groot. Het is belangrijk dat we ermee doorgaan. Niet alleen vanwege de reconstructie van de speeltuinen, maar vooral omdat het bijdraagt aan dynamiek, autonomie en gemeenschapszin in de dorpen. Met als resultaat speel- en ontmoetingsplekken die niet alleen voor, maar ook van de inwoners zijn.

Doel 2: Groenbeheer op het gewenste niveau houden, met aandacht voor de mensen die dit werk doen.

Actie 1: De organisatie van team Onderhoud en het groenbedrijf verder ontwikkelen.
Vanaf 1 januari 2020 is er een grote groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (de oude WSW) vanuit Westrom gedetacheerd bij de gemeente. Helaas heeft Westrom vanaf deze start niet het noodzakelijke aantal medewerkers kunnen leveren. Onder leiding en aansturing van het Team Onderhoud wordt het groenonderhoud uitgevoerd binnen het door de gemeenteraad vastgestelde financiële kader. Bij goedkeuring door de raad starten we in 2022 met de verbouwing van de gemeenteloods in Melick waarmee er een gezamenlijke huisvesting voor deze nieuwe groenmedewerkers en de bestaande buitendienst ontstaat. Het hele Team Onderhoud komt dan onder een dak. Dit heeft een positief effect op de integratie van de gedetacheerde medewerkers in het Team Onderhoud. Bovendien kunnen de uitvoerende taken dan efficiënter en flexibeler worden uitgevoerd.
De voornamelijk gemechaniseerde groen onderhoudswerkzaamheden, zoals het maaien van gazons, onkruidbestrijding op verhardingen en het maaien van wegbermen zijn uitbesteed aan aannemers.

Actie 2: Outdoor Campus Roerdalen.
Om de bezetting van de groen onderhoudsdienst op peil te brengen en te houden is er dringend behoefte aan (blijvende) nieuwe instroom van medewerkers. De groep Westrommedewerkers die bij onze is gedetacheerd neemt door natuurlijk verloop steeds verder af.
Op 1 april 2021 zijn we daarom van start gegaan met de Outdoor Campus Roerdalen. In dit project wordt aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (die vallen onder de Participatiewet) de mogelijkheid geboden om door middel van werken in het groen door te groeien naar de gemeentelijke groen onderhoudsdienst of naar bijvoorbeeld een commerciële partij. Dit doen we met intensieve professionele begeleiding waarbij de deelnemers naast het aanleren van werknemersvaardigheden ook een gedegen opleiding in het groen wordt geboden. Inmiddels zijn er 3 mensen uit de participatiewet uitgestroomd naar de groen onderhoudsdienst van de gemeente. Naast mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is er in dit project ook de samenwerking gezocht met het Praktijk- en Speciaal onderwijs in Roermond. Na de zomervakantie 2021 wordt de eerste kandidaat uit deze doelgroep geplaatst in de Outdoor Campus Roerdalen.

Actie 3: Maaibeleid en biodiversiteit.
We blijven zoeken naar mogelijkheden om daarvoor geschikte gemeentelijke eigendommen minder of anders te maaien waardoor de biodiversiteit zich verder kan ontwikkelen. We willen starten met het minder maaien van grotere gazons, of gedeelten daarvan, zodat er een meer bloemrijke en natuurlijke vegetatie kan ontstaan.
We gaan door met het stimuleren van bloemrijke particuliere akkerranden of percelen om de biodiversiteit te versterken. In dit kader onderzoeken we ook de mogelijkheden om gecultiveerd groen (plantsoenen en gazons) om te vormen naar meer natuurlijk groen.

Actie 4: Bestrijden schadelijke flora en fauna.
De laatste jaren krijgen we steeds vaker klachten en meldingen van overlast gevende flora en fauna. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Reuzenberenklauw, het Jacobskruiskruid en de Japanse Duizendknoop.
In het 2e kwartaal van 2022 stellen we een plan op dat richting geeft aan de aanpak van deze soorten op locaties waar dit gevaar oplevert voor paarden en koeien.
In dit plan kijken we ook naar de overlast die ontstaat door de bever. Ook hier onderzoeken we de mogelijkheden om de overlast zoveel mogelijk te beperken.

Doel 3: Naast een mooie en veilige omgeving voor onze inwoners dragen we ook bij aan recreatie en toerisme.

Actie 1: Renovatie fietspaden Meinweggebied
Ook in 2022 gaan we weer verder met de renovatie van de half verharde fietspaden in het Meinweg gebied.

Actie 2: Saneren bebording en bewegwijzering in de gemeente.
Na de uitgebreide inventarisatie ronden we deze actie in 2022 af.

Doel 4: We dragen bij aan duurzaamheid.

Actie 1: Duurzaamheid binnen de waterketen.
Als vervolg op de “stresstest light water” wordt een verdiepingsslag gemaakt, waarin ambities en een uitvoeringsplan worden opgesteld. Naast de acties en maatregelen die nu al in projecten worden opgenomen, wordt extra focus gelegd op een programmagerichte aanpak en verdere vernieuwing van mogelijke acties en maatregelen. Daarbij wordt aangesloten op de visie Waardevol Groeien uit 2015 en het regionale Waterketenplan. Er is aandacht voor de relatie tussen de waterketen, ruimtelijke inrichting en watersysteem. Waarbij gezorgd wordt voor borging van waterkwaliteit- en waterkwantiteitsaspecten in boven- en ondergrondse plannen.

Actie 2: Duurzame machines.
Bij aanschaf c.q. vervanging van vervoermiddelen en machines houden we rekening met de nieuwste normen en technieken op het gebied van uitstoot en verbruik. We bekijken tevens de mogelijkheden om meer brandstof aangedreven machines te vervangen door accu aangedreven machines.

Actie 3: In reconstructies van wegen en riolering en bij onderhoud aan de openbare verlichting houden we rekening met duurzaamheidsaspecten.
Bij onderhoud aan de riolering doen we dit waar mogelijk van binnen uit (relining). Hierdoor hoeft niet de hele weg opengebroken te worden. Bij wegen maken we gebruik van duurzame materialen. We kiezen voor producten waarin gerecyclede materialen zijn toegepast. Bij openbare verlichting meten we na de theoretische afschrijvingstermijn de kwaliteit van de masten. Hieruit blijkt dat deze in veel gevallen nog niet vervangen hoeven te worden. Daarnaast passen we LED verlichting toe bij vervanging van lampen. Daarmee zorgen we voor het meeste rendement, zowel vanuit financieel als milieuoogpunt. In de afwegingen binnen reconstructies en integrale projecten houden we ook rekening met klimaateffecten.

Actie 4: Stimuleren en/of realiseren van zonnedaken op gemeentelijk vastgoed of andere gebouwen.
Op het dak van het gemeentehuis en de Roerparel liggen zonnepanelen. In aansluiting op het actieplan duurzame energie bekijken we de komende jaren welke andere gemeentelijke daken geschikt zijn (te maken). Als eerstvolgende wordt het dak van de oude gemeenteloods in Sint Odiliënberg geschikt gemaakt voor en voorzien van zonnepanelen. Daarna volgt de gemeenteloods in Melick. We zijn ook in gesprek met de voetbalverenigingen over verduurzaming van de sportparken.

Grip op samenwerking

We werken op het gebied van water en riolering regionale samen (o.a. Limburgse Peelen), waarbij we aan het onderzoeken zijn hoe deze samenwerking in de toekomst verder vormgegeven kan worden. Daarnaast int de BSGW de rioolheffing.

Reguliere werkzaamheden

- Beheer en onderhoud wegen, riolering, groen, verkeer, openbare verlichting, civiele kunstwerken en accommodaties;
- Op vraag advisering Omgevingsdienst bij vergunningen op het gebied van water, groen, uitwegen en evenementen;
- Behandelen meldingen en klachten op het gebied van wegen, water, openbare verlichting, verkeer en groen;
- Integrale samenwerking met andere teams, onder andere bij een groot aantal ruimtelijke ontwikkelingen;
- Samenwerkingsverbanden in de regio op het gebied van wegen, water, verkeer en groen.
- Het is een wettelijke verplichting dat de gemeente van de Geo-basisregistraties, Basisadministraties Adressen en Gebouwen (BAG), Grootschalige Topografie (BGT) en Registratie Ondergrond (BRO) de kwaliteit garandeert volgens de eisen in de wet- en regelgeving. Deze kwaliteit is van groot belang bij de uitvoering van vele taken en in projecten. Uit de audit die via de ENSIA verloopt blijkt dat we én onvoldoendes scoren en dat deze wettelijke taak nog niet goed structureel is ingeregeld. We zullen dit dus anders moeten gaan organiseren en inrichten. We doen dit in samenwerking met de gemeente Echt-Susteren om meerkosten zoveel mogelijk te voorkomen. Met Echt-Susteren is gekeken naar aanpak en noodzakelijke kosten voor de toekomst. De structurele kosten bedragen €75.000,- in de 2022 en 2023 zijn deze hoger, respectievelijk €100.000,- en €85.000,-. Dit komt onder andere door verdere verbeteringen in ICT oplossingen en verbeteringen in uitwisseling van data;
- We stellen actueel beleid op in de diverse taakgebieden, openbare verlichting, groen, riolering, wegen en verkeer;

Relatie met paragraaf kapitaalgoederen

Meerjarig perspectief integrale projecten

We hebben een meerjarenprogramma ontwikkeld, gericht op integrale, en waar mogelijk gebiedsgerichte, reconstructies. Vanuit diverse disciplines is er aanleiding om zaken in de openbare ruimte te reconstrueren. Dit is niet alleen de onderhoudstoestand, maar ook ontwikkelingen op het gebied van riolering en water, groen of verkeer. We willen duidelijkheid scheppen in de grote integrale projecten voor de komende jaren. De prioritering wordt in grote mate bepaald vanuit het gemeentelijk verkeer- en vervoerplan. Daarnaast voeren we nog (groot) asfaltonderhoud uit op diverse plekken in de gemeente, zowel plaatselijk als op grote delen van wegen. In al deze projecten speelt burgerparticipatie een belangrijke rol. We maken per project afspraken hoe we

burgerparticipatie en communicatie vorm geven. Dit kan verschillen per project. We stellen voor de integrale projecten de volgende volgorde vast:

2022

- Markt Vlodrop: Afronding voorbereiding + realisatie;
- Leropperweg: Afronding realisatie;
- Verdere voorbereiding fietspad Rothenbacherweg;
- Voorbereiding reconstructie Dorpsstraat / Groenstraat Melick;
- Groot onderhoud Stationsweg Montfort binnen de bebouwde kom;
- Voorbereiding reconstructie Zandstraat Montfort;
- Realisatie Infrastructurele voorzieningen dorpspark Sint Odiliënberg / gemeentehuis;
- Groot onderhoud gedeelte Middenweg / Heerbaan Posterholt;

2023-2024

- Reconstructie Dorpsstraat / Groenstraat Melick: realisatie;
- Reconstructie wijk Reewoude;
- Groot onderhoud Waarderweg (binnen en buiten de bebouwde kom);
- Sportlaan e.o. Montfort: Voorbereiding en realisatie nadat de wateropgave (saneren overstorten is gerealiseerd);
- Reconstructie wegen Reutje;
- Reconstructie Zandstraat Montfort: Realisatie;
- Groot onderhoud Akerstraat Posterholt;
- Reconstructie Rector van de Boornlaan e.o. Posterholt;

2025 e.v.

- Vlodropperweg Posterholt;
- Bernhardlaan Sint Odiliënberg;
- Overstorten Melicker Leigraaf;
- Fietspad Donckerstraat;
- Reconstructie wijk Rothenbach;
- Groot onderhoud Bosscherveldweg Sint Odiliënberg;
- Kerkstraat Melick;
- Europalaan Oost Herkenbosch;

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 5.974	- 6.859	- 7.223	- 7.245	- 7.236	- 7.301
Baten	2.493	2.439	2.385	2.385	2.385	2.385
Saldo van baten en lasten	**- 3.481**	**- 4.420**	**- 4.838**	**- 4.860**	**- 4.851**	**- 4.916**
Mutatie reserves						
Onttrekkingen	3	57	-	-	-	-
Mutatie reserves	**3**	**57**	**-**	**-**	**-**	**-**
Resultaat	**- 3.479**	**- 4.363**	**- 4.838**	**- 4.860**	**- 4.851**	**- 4.916**

Toelichting verschillen tussen begroting 2020 en 2021
De grootste mutaties in de lasten en baten van de begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 worden veroorzaakt door:

Lasten

- Om aan de kwaliteit te voldoen die in de wet aan de BAG, BGT en BRO (GEO-basisregistraties) wordt geëist, moeten er verbeteringen worden doorgevoerd. In samenwerking met gemeente Echt-Susteren wordt deze taak anders georganiseerd en ingericht. De lasten bedragen € 100.000 in 2022.
- Voor maatwerk in de openbare ruimte zoals banken, afvalbakken, sport- en spelvoorzieningen is er vanaf 2022 € 40.000 begroot.
- Door de langdurige kwakkelwinter was het budget gladheidsbestrijding in 2021 incidenteel € 30.000 hoger.
- Voor het opstellen van de beleidsplannen GVVP is in 2022 € 50.000 begroot voor de inhuur van externe adviseurs.
- Voor de bestrijding van schadelijke flora en fauna is vanaf 2022 € 25.000 opgenomen.
- De overige mutaties hebben vooral betrekking op de kapitaallasten.

Onderstaande wijzigingen hebben per saldo geen effect op het resultaat omdat deze betrekking hebben op zowel de lasten als de baten.

- In 2021 werd eenmalig een bedrag verhaald op de eigenaar voor de kosten van het opruimen van XTC afval €54.000.

Reserves
Onttrekkingen

- In 2021 werd € 57.000 onttrokken uit de reserve toerisme ten behoeve van de kwaliteitsimpuls dorpentrees.

Programma 7: Bestuur, organisatie en dienstverlening

Inleiding

Dit programma gaat vooral over HOE we werken. Een andere overheid is voor ons een overheid die meer dienend is aan de gemeenschap, met minder regels en waar mogelijk ook goedkoper. Onze manier van werken kenmerkt zich door de kernwaarden *respect en gelijkwaardigheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid, z*owel in de organisatie als naar de lokale samenleving. We werken steeds meer met in plaats van voor onze inwoners aan een krachtig Roerdalen. Dit doen we met medewerkers die ruimte krijgen voor het ontwikkelen van hun talenten en met een communicatieve organisatie. Daarom investeren we in verbetering van onze communicatie en dienstverlening. We dereguleren waar het kan en investeren in de ontwikkeling van burger- en overheidsparticipatie. Samen met de gemeenteraad werken we aan de ontwikkeling van ons lokaal bestuur; de manier waarop we inwoners kunnen betrekken bij beleidsontwikkeling, besluitvorming en uitvoering. We werken regionaal samen. Een toenemend aantal taken wordt uitgevoerd door verbonden partijen zoals de MER, Reinigingsdienst Maasland en de Veiligheidsregio. We willen onze grip op deze samenwerking verbeteren.
Het sleutelwoord is *communicatie*. Daarom investeren we verder in de verbetering hiervan in onze eigen organisatie. Daarnaast sturen we ook in de samenwerking op de kwaliteit van communicatie, bijvoorbeeld bij het Servicecentrum MER. Veel inwoners hebben immers vooral contact met de gemeente via de Omgevingsdienst of de afdeling Sociaal Domein.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: een eigentijdse, open en transparante vorm van besturen. Een communicatieve organisatie, die de kracht van de samenleving ondersteunt en stimuleert, ruimte geeft aan initiatieven en de gemeenschap als partner betrekt.

We werken aan de ontwikkeling van de gemeentelijke organisatie, op weg naar een andere overheid. Het is een ontwikkeling waarin onze kernwaarden tastbaar worden. Zowel in alle contacten met inwoners en ondernemers, als in onze manier van besturen en organiseren. Vernieuwen betekent samen met inwoners ontdekken wat het beste werkt. Daarom zorgen we voor ruimte om te experimenteren; anders uitvoeren, anders verantwoorden, anders reguleren, anders organiseren en anders financieren. Succesvolle resultaten vertalen we in het reguliere takenpakket.

We optimaliseren onze werkprocessen, met name op het gebied van dienstverlening, burgerparticipatie, bestuursprocessen en planning en control. Dat doen via de Lean-systematiek. Daarbij gaat het niet alleen om het voorkomen van verspilling in de inzet. Het gaat ook om een procesontwerp waardoor we voor inwoners, bedrijven, verenigingen en ook het bestuur resultaten leveren en effecten bereiken die nog beter aansluiten bij de behoefte. Op essentiële punten in onze processen zoals bij het tijdig terugbellen is de monitoring verbeterd. We investeren om tot structureel lagere lasten te komen. Dat doen we onder andere door meer automatische

werkprocessen in te richten in onze dienstverlening én door meer samen te werken in MER verband. Dit is ook in 2022 een speerpunt in onze (online) dienstverlening.

Een andere overheid is een overheid die loslaat en de inwoners en ondernemers de mogelijkheid biedt om zoveel mogelijk zelf te regelen. Hiervoor wordt veel gebruik gemaakt van de gemeentelijke website en communicatiekanalen, voornamelijk via mobiele apparaten. Gebruiksvriendelijke en altijd bereikbare digitale dienstverlening wordt dan ook steeds belangrijker voor onze inwoners en ondernemers. Het is belangrijk om hier zo goed mogelijk bij aan te sluiten. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat iedereen mee kan doen. Daarom zorgen we naast goed toegankelijke online dienstverlening ook voor andere kanalen voor communicatie en dienstverlening, zoals telefonie en RoerdalenBericht.

Doel 1: Communicatieve organisatie en toegankelijke dienstverlening waardoor inwoners zich gehoord, geholpen en betrokken voelen.

Actie 1: Verbeteren communicatieve organisatie.
Roerdalen wil een communicatieve organisatie zijn. Een organisatie die oog heeft voor de omgeving en ermee in verbinding staat. Dit vraagt om een omslag in houding en gedrag van alle medewerkers. De antenne voor communicatie moet bij iedereen op elk moment ‘aan’ staan. Ook in 2022 werken we verder aan het groter maken van de communicatiekracht van onze organisatie.

Gemeentenieuws en nieuws uit de gemeenschap
Elke week communiceren we het gemeentelijke nieuws via verschillende online en offline middelen. Hierbij spelen we zoveel mogelijk in op het nieuws en wat er leeft in onze dorpen. We laten zien wat we doen en leggen uit waarom en hoe we dit doen. We bekijken waar ‘het schuurt’ en passen onze communicatie of dienstverlening hierop aan.

Lokale samenwerking
Samen met inwoners en de dorpsbladen proberen we gemeentenieuws en nieuws uit de gemeenschap te verbinden. Een nieuwe samenwerking die hiervoor volop kansen biedt, is het informatieplatform RoerdalenNU.nl. Als alles volgens planning verloopt, start in 2022 het proefjaar voor de vernieuwde dorpsbladen. Ook komen er een website, digitale nieuwsbrief en facebookpagina. De maandelijkse uitgave RoerdalenBericht verdwijnt dan. Deze wordt vervangen door elke week gemeentepagina’s en nieuws via RoerdalenNu.nl.

Heldere taal
Heldere taal staat in onze communicatie centraal. We organiseren opleidingen voor medewerkers en werken met interne Taalcoaches. Dit zijn eigen medewerkers met gevoel voor taal. Zij steunen collega’s bij heldere taal. Ook maken we gebruik van Taalambassadeurs. Dit zijn inwoners die een paar keer in het jaar de teksten van de gemeente beoordelen. Verder meten we via steekproeven de kwaliteit van onze brieven. In onze middelen gebruiken we teksten op B1 niveau. Daarnaast letten we op het doel en de lezers.

Omgevingsgericht
Om de communicatiekracht van de organisatie groter te maken, gebruiken we Factor C. Dit is een aanpak die uitgaat van een stappenplan dat helpt bij omgevingsgericht communiceren. Dit is onderdeel van ons opleidingsprogramma.

Rol team Communicatie
In een communicatiever wordende organisatie verandert de rol van team Communicatie. Er komt meer nadruk te liggen op expertise, strategie, advies en coaching. We werken in 2022 verder aan deze omslag. Daarnaast maken we, waar nodig, keuzes in het takenpakket. De belangrijkste projecten voor 2022 zijn duurzaamheid, afval en de Omgevingswet.
Door steeds meer aandacht te vragen voor communicatie, komen er ook steeds meer vragen. Vragen uit de eigen organisatie (bestuur en medewerkers), samenwerkingspartners of inwoners (burgerinitiatieven). Ook de uren voor social media nemen flink toe. Bovendien vinden we het belangrijk dat communicatie bij belangrijke ontwikkelingen extra aandacht krijgt. Bijvoorbeeld over het centrumplan Herkenbosch of de nieuwe invulling van de Zwarte Berg. Vanwege de toenemende behoefte aan gemeentecommunicatie willen we de capaciteit hiervoor structureel vergroten voor een bedrag van € 60.000.

Actie 2: Verbeteren werkprocessen.
We beoordelen onze werkprocessen vanuit het perspectief van onze inwoners. Via klantreizen organiseren we de feedback over hoe inwoners aankijken tegen de processen in onze organisatie. Deze feedback gebruiken we om processen te verbeteren, zodat het voor inwoners duidelijker, logischer en makkelijker wordt.

Tijdens een klantreis komt van elk onderdeel in een proces specifiek naar voren of het als positief of negatief ervaren wordt en waarom. Dit levert signalen op hoe wij ons werk moeten inrichten om méér waarde te kunnen leveren voor onze inwoners tegen lagere kosten. Maar ook hoe we hierover naar de inwoner en tussen de teams communiceren. Met deze signalen gaan we binnen de organisatie aan de slag om processen daadwerkelijk te verbeteren. Dat doen we op basis van lean-principes.

Bij burgerzaken nemen eenvoudige gestandaardiseerde werkzaamheden voor onze medewerkers af. Onder andere doordat producten en diensten langer geldig zijn. Denk aan de geldigheidsduur van ID-bewijzen en reisdocumenten. Maar ook omdat technologie en digitalisering zorgen voor minder handelingen. Denk bijvoorbeeld aan volwaardige digitale dienstverlening die door de inwoner vanuit thuis te doen is. Daar staat tegenover dat complexere vragen en taken toenemen. Al deze ontwikkelingen maken onderdeel uit van de verbetering van de werkprocessen.

Verbeteren van werkprocessen kan alleen maar worden gedaan wanneer ook wordt geïnvesteerd in de mensen die de processen uitvoeren. Daarom is strategische personeelsplanning hierbij een essentieel speerpunt. Zowel voor de korte als de lange termijn. Voor de korte termijn zijn de klantadviseurs in 2020 gezamenlijk gestart met de e-learning voor burgerzaken. Deze opleiding duurt drie jaar. Het doel is om de kwaliteit van de dienstverlening burgerzaken naar een hoger niveau te tillen, door het kennisniveau over de hele linie te vergroten.

Werkprocessen omzetten van analoog naar digitaal is een belangrijke stap in het verbeteren van de dienstverleningsprocessen. Goed ingericht digitaal en zaakgericht werken (ZGW) draagt via proces-ondersteuning en informatievoorziening bij aan de dienstverlening aan inwoners en bedrijven. Denk hierbij aan de processen van o.a. burgerzaken, maatschappelijke dienstverlening, ruimtelijke ordening en -beheer, omgevingsdienst en sociaal domein. ZGW faciliteert ook de interne organisatie en moet daarbij uiteraard voldoen aan wet- en regelgeving.

De aanschaf en implementatie van een zaaksysteem is hiervoor noodzakelijk geweest.
Na een aanbesteding in 2015 is ZGW (zaakgericht werken) binnen de vier organisaties in gezamenlijkheid opgepakt. Het rendement voor de vier organisaties is onvoldoende. Er zijn nog voldoende verbetermogelijkheden. Dit willen we mogelijk maken door gezamenlijk op te trekken in de doorontwikkeling van het ZGW op basis van één visie, één strategie en één uniforme inrichting

van het ZGW voor de 4 organisaties. Dit project is gestart in april 2021 en heeft een geschatte doorlooptijd van 2,5 jaar.

Komend jaar gaan we verder met het intensiveren van de samenwerking tussen de 4 organisaties op het gebied van dienstverlening. Zonder verlies van de eigen identiteit kunnen veel zaken heel goed samen worden geregeld. Uitgangspunt hierbij is de dienstverleningsvisie die gezamenlijk is vastgesteld en waarin de inwoner centraal staat. Deze dienstverleningsvisie dient als basis voor projecten in de digitale doorontwikkeling. Meer samenwerken leidt tot efficiënter werken, eenduidigheid in de 4 organisaties en is kostenbesparend. Door samen te werken kunnen we van elkaar leren, gebruik maken van dezelfde systemen, profiteren van kortingen door bulkafname, en het werk efficiënt verdelen. We inventariseren steeds meer mogelijkheden om samen te werken. Voorbeeld hiervan is het gezamenlijk afnemen van het zelfde systeem voor e-formulieren en het aanbieden van dezelfde e-formulieren en eDiensten waar dit mogelijk is (zie ook actie 3). Dat scheelt enorm in kosten en in beheer.

Voor onder meer de processen voor bestuurlijke besluitvorming, burgerparticipatie en planning en control zijn concrete verbetertrajecten gestart vanuit een lean-opleidingsprogramma.

Actie 3: Verbeteren website en online dienstverlening.
Gebruiksvriendelijke en altijd bereikbare digitale dienstverlening wordt steeds belangrijker voor onze inwoners en ondernemers. Er wordt veel gebruik gemaakt van de gemeentelijke website als men iets wil doorgeven of regelen, voornamelijk via mobiele apparaten (blijkt uit data-analyse). Om hier zo goed mogelijk bij aan te sluiten, zijn er diverse verbeteringen nodig en ontwikkelingen gaande.

Zo maken we bijvoorbeeld steeds meer formulieren geschikt om online in te vullen en zorgen we ervoor dat deze automatisch in onze systemen worden verwerkt. Deze e-formulieren en e-Diensten maken de tussenkomst van een medewerker voor het overgrote deel overbodig. Inwoners en ondernemers kunnen hun zaken hierdoor altijd en overal regelen. Het gaat om veel formulieren en alle systemen moeten hiervoor aan de achterkant goed op elkaar aansluiten. Dit is een groot project dat ook in 2022 nog flink wat aandacht nodig heeft.

Daarnaast gaan we bekijken hoe we inwoners zo gemakkelijk mogelijk digitaal toegang kunnen geven. Bijvoorbeeld via een portaal op de website, waarop inwoners de status van hun aanvragen kunnen inzien, contact op kunnen nemen met de gemeente, of documenten kunnen toevoegen aan een aanvraag.

Natuurlijk zorgen we er bij onze online dienstverlening voor dat alle diensten en informatie voor iedereen toegankelijk zijn. Ook voor mensen met een beperking. Daarop scoort onze website op dit moment erg goed en dat niveau willen we in 2022 graag aanhouden. Dat willen we ook voor alle andere websites waarvoor we als gemeente verantwoordelijk zijn.
Daarnaast blijven we inwoners betrekken bij nieuwe ontwikkelingen en meten we regelmatig de klanttevredenheid. Dat doen we op verschillende manieren. Denk aan het ophalen van feedback via knoppen op onze website, het uitvoeren van data-analyses en enquêtes, en het inzetten van gebruikersonderzoeken waarbij we inwoners door de website laten gaan en meekijken waar ze tegenaan lopen. Met het verbeteren van de online dienstverlening wordt dit nog belangrijker. Daarom willen we hier in 2022 meer op inzetten.
Voor mensen die geen internet gebruiken blijven we uiteraard andere mogelijkheden aanbieden. Kanalen als balie en telefonie moeten goed ingericht zijn en ook voor de communicatie moeten verschillende kanalen ingezet worden om iedereen te bereiken. Zo zorgen we ervoor dat iedereen mee kan blijven doen. We zien wel mogelijkheden om te besparen op de formatie klantadviseurs.

Deze ruimte gebruiken we voor de extra inzet die nodig is in de online dienstverlening. Hierdoor beperken we de formatieuitbreiding die nodig is voor al deze ontwikkelingen zoveel mogelijk. Bijkomend voordeel van deze ontwikkelingen is dat we hierdoor al een eind op weg zijn om aan enkele wettelijke taken te voldoen die gelden of er nog aan komen. Voorbeelden zijn de Wet digitale overheid, het Besluit digitale toegankelijkheid overheid en de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. We vangen zo dus twee vliegen in één klap.

Op het gebied van online dienstverlening zijn dus flinke ontwikkelingen gaande. Hier zijn in 2022 investeringen voor nodig. Sommige kosten kunnen gedekt worden door bestaande budgetten, maar er zullen ook extra middelen nodig zijn. In het kader van efficiëntere processen en betere samenwerking, kan dit mogelijk centraal ingericht worden binnen de MER voor zaken die alle MER-organisaties aangaan. Op termijn zorgt dit voor besparingen en zijn er minder uren nodig voor directe dienstverlening of informatievoorziening.

Actie 4: Ontwikkelen Klant Contact Centrum (KCC).
Het KCC is voor onze inwoners de telefonische toegangspoort naar onze gemeente. De klantadviseurs van het KCC handelen vragen van inwoners zoveel mogelijk in één keer zelf af.
We verbeteren de telefonische dienstverlening. Door onze applicaties en systemen slimmer en beter in te richten, te gebruiken en te beheren kunnen we enerzijds meer zelf beantwoorden en anderzijds beter doorverbinden naar de juiste collega die de inwoner wel direct kan helpen met zijn of haar vraag.

Terugbellen doen we binnen 48 uur. Daarom hebben we geïnvesteerd in een klantvolgsysteem, zodat we kunnen monitoren, bijsturen en verantwoorden. We bouwen een actuele kennisbank zodat vragen direct beantwoord kunnen worden. We zorgen voor korte lijntjes tussen het KCC, de teams en het Servicecentrum MER zodat de kennisbank altijd actueel is.

Actie 5: Gegevensveiligheid.
Wij gebruiken de term gegevensveiligheid als de verzamelnaam voor informatiebeveiliging en privacy. We zorgen voor veilige en betrouwbare verwerking van gegevens volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Hiernaast biedt de Wet Digitale Overheid (WDO) in de toekomst voor burgers een veilige toegang tot gemeentelijke website en dienstverlening. Ten derde geldt de Baseline Informatievoorziening Overheid (BIO) als kader voor de informatiebeveiliging. Naarmate de afhankelijkheid van digitalisering toeneemt, neemt ook de kwetsbaarheid en het risico op dat gebied toe. Vandaar dat er allerlei maatregelen getroffen zijn en worden die binnen de wet- en regelgeving zijn geregeld (AVG, WDO en BIO). Voor de meeste zaken op het gebied van gegevensveiligheid wordt jaarlijks getoetst hoe goed de gemeente uitvoering geeft aan haar taken conform deze wet- en regelgeving.

Doel 2: Minder en duidelijkere regels, doen wat nodig is.

Actie 1: Deregulering.
We verminderen of vereenvoudigen het aantal regels. De regels die blijven zijn duidelijk en begrijpelijk. Daarmee willen de regeldruk voor onze inwoners én onze medewerkers beperken.

Actie 2: Werken vanuit de bedoeling.
Minder regelen, uitgaan van vertrouwen betekent meer werken vanuit de bedoeling van de regels in plaats van het strikt toepassen ervan. We zullen bewuster risico's afwegen en accepteren.

Doel 3: Meer samenwerken met inwoners en ondernemers.

Actie 1: Uitwerken van de begroting met inwoners.
Meerdere inwoners hebben aangegeven actief betrokken te willen zijn bij de uitvoering van de begroting. We nodigen hen uit dit samen vorm te geven. Het gaat zowel om bijdragen aan concrete beleidsvragen (zoals afval en subsidies) als om de rolverdeling tussen gemeente, inwoners en ondernemers

Actie 2: Aanbevelingen rekenkamercommissie uitvoeren.
We vertalen de aanbevelingen van de rekenkamercommissie over burgerinitiatieven (Roerdalen roert zich) samen met de gemeenteraad en onze inwoners in concrete acties. Onderdeel hiervan zijn de beeldvormende bijeenkomsten. De ontwikkeling van deze bijeenkomsten gaat door de beperkende Coronamaatregelen langzamer dan we willen.

Actie 3: Experimenteerruimte.
We bepalen samen met onze inwoners en ondernemers welke taken of onderwerpen het meest kansrijk zijn om te experimenteren met nieuwe manieren van werken. Het gaat er om dat we sneller, effectiever en beter tot resultaten komen. Daarnaast ondersteunen we initiatieven van inwoners die met een vernieuwend plan komen.

Grip op samenwerking

Het Servicecentrum MER is een verlengstuk van onze gemeentelijke organisatie op het gebied van bedrijfsvoering, sociaal domein en de omgevingsdienst. We sturen op verbetering van de dienstverlening van de MER-organisatie. Daar waar we samenwerken in MER-verband is met name de betere werking van afdeling bedrijfsvoering hard nodig. Hierin zijn het afgelopen jaar concrete resultaten geboekt. Zo worden voor 2022 via een UitvoeringsProgramma (UP) werkafspraken vastgelegd en de organisatiestructuur van de MER is zo aangepast dat de afstemming met de moedergemeenten directer plaatsvind. Werken aan verbetering blijft wat ons betreft ook de belangrijkste prioriteit voor de MER-organisatie. De MER begroting 2022 geeft perspectief op een robuuste en duurzame ontwikkeling van het Servicecentrum, op een zo efficiënt mogelijke manier.

Reguliere werkzaamheden

- Bestuursorganen ondersteunen.
- Bestuursondersteuning B&W.
- Bestuursondersteuning gemeenteraad/rekenkamer. In 2022 zijn de gemeenteraadsverkiezingen. In een verkiezingsjaar zijn er extra kosten, bijvoorbeeld voor het inwerkprogramma, extra vergaderingen en representatie.
- Burgerzaken.
- Bestuurlijke samenwerking.

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 10.406	- 11.123	- 10.105	- 9.808	- 9.496	- 9.271
Baten	274	462	454	454	454	454
Saldo van baten en lasten	**- 10.132**	**- 10.661**	**- 9.651**	**- 9.354**	**- 9.042**	**- 8.817**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	-	- 1.000	-	-	-	-
Onttrekkingen	909	1.725	250	250	250	-
Mutatie reserves	**909**	**725**	**250**	**250**	**250**	**-**
Resultaat	**- 9.224**	**- 9.937**	**- 9.401**	**- 9.104**	**- 8.792**	**- 8.817**

Toelichting verschillen tussen begroting 2020 en 2021

De grootste mutaties in de lasten en baten van de begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 worden veroorzaakt door:

Lasten

- Voor de uitvoering van de Wet Open Overheid is conform de rijksvergoeding vanaf 2022 structureel € 98.000 opgenomen.
- Bij de doorontwikkeling digitale dienstverlening en e-diensten verwachten we een stijging van de structurele lasten voor software € 24.000 vanaf 2022.
- De organisatiekosten van onze communicatie, o.a. via social media en digitale dienstverlening stijgen structureel met € 60.000 vanaf 2022.
- De bijdrage aan Servicecentrum MER voor Bestuur & Organisatie is € 34.000 hoger ten opzichte van 2021.
- De bijdrage aan Servicecentrum MER Bedrijfsvoering is € 755.000 lager dan in 2021. Deze daling wordt veroorzaakt door de herverdeling van de bijdragen als gevolg van de nieuwe verdeelsleutel Bedrijfsvoering. Zie paragraaf Verbonden Partijen.
- In 2021 waren de kosten voor organisatie ontwikkeling € 297.000. In 2022 is hiervoor geen bedrag opgenomen.
- In 2021 bedroegen de extra kosten voor de 2^{e} kamer verkiezingen t.g.v. Corona € 53.000. In 2022 zijn er geen extra kosten voor coronamaatregelen opgenomen.
- Voor het project digitalisering dienstverlening werd in 2021 € 104.000 begroot. In 2022 is hiervoor geen bedrag opgenomen.
-

Mutatie reserves

Toevoegingen

- In 2021 werd ten laste van de algemene reserve de reserve uitvoeringskosten Begroting in Balans gevormd € 1.000.000.

Onttrekkingen

- In 2021 werden de volgende onttrekkingen aan de reserves gedaan:
  - € 1.074.000 t.l.v. de algemene reserve.
  - €104.000 ten laste van de reserve programma digitale dienstverlening.
  - €297.000 ten laste van de reserve organisatieontwikkeling.

Overzicht kosten overhead

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de baten en lasten van overhead niet meer onder de afzonderlijke programma's mogen worden opgenomen. Overhead is gedefinieerd als 'alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces'. Deze kosten zijn verantwoord in dit programma.

bedragen x € 1.000

Taakveld Overhead	Begroting 2021	Begroting 2022
Overhead organisatiekosten		
Personeel en organisatie	- 3.159	- 3.146
Bedrijfsvoering	- 291	- 283
Bedrijfsvoering MER	- 3.296	- 2.583
ICT kosten	- 527	- 551
Facilitaire diensten	- 424	- 422
Huisvestingskosten gemeentehuis en werf	- 556	- 505
Bedrijfsmiddelen openbare werken	- 396	- 444
Communicatie	- 121	- 120
Totaal overheadkosten	**- 8.768**	**- 8.054**

Programma 8: Algemene middelen

Inleiding

In dit programma staat de financiële positie van de gemeente Roerdalen centraal. Een solide financiële positie is randvoorwaardelijk voor het realiseren van onze ambities. Er moet ruimte zijn om te investeren, zodat de leefbaarheid in onze gemeente duurzaam wordt versterkt. Het programma draagt vanuit dat oogpunt indirect bij aan de verbindende thema's.

Dit programma zorgt op zich zelf niet voor een solide financiële positie, maar we beschrijven hier wel het strategische doel in dit kader.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: een duurzaam gezonde financiële huishouding van de gemeente.

Wij willen een sluitende begroting met een gezond meerjarenperspectief. We streven naar jaarlijks repressief toezicht van de provincie.
We hebben voldoende middelen beschikbaar voor het opvangen van tegenvallers. Dat wil niet zeggen dat we een risicomijdende gemeente zijn. We hebben echter een bewuste risicohouding.
De schuldpositie van de gemeente is op een verantwoord niveau.

De lastendruk voor de burgers heeft een acceptabel niveau. Voor ons betekent dit in ieder geval dat, op de plaatsen waar zich dit voordoet, zoveel mogelijk gestreefd wordt naar kostendekkendheid. Ofwel de gebruiker betaalt. Daarnaast nemen de algemene belastingen niet meer toe dan noodzakelijk is.

De effecten op de verschillende onderdelen van de financiële positie zijn uitgewerkt in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing, de paragraaf financiering en de paragraaf lokale heffingen. Hier staan ook de kengetallen die hiermee samenhangen.

Grip op samenwerking

Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap (BsGW)
De heffing en inning van belastingen wordt uitgevoerd door de BsGW. Hiermee hebben we de kwaliteit geborgd, zijn we efficiënter gaan werken en heeft er kostenreductie plaatsgevonden. De gemeenteraad bepaalt welke belastingen er geheven worden en welke voorwaarden en tarieven gehanteerd worden.

Servicecentrum MER-Bedrijfsvoering (SC MER BV)
Een groot deel van de uitvoering van de treasury functie gebeurt binnen SC MER BV. Wij stellen hiervoor de kaders. De SC MER BV verzorgt de dagelijkse uitvoering en adviseert over het aantrekken en uitzetten van gelden.

Verschillende deelnemingen
Wij hebben aandelen in bezit van een aantal vennootschappen. Hoewel er geen direct belang is bij het aanhouden van deze aandelen, krijgen we ieder jaar dividend hiervan uitgekeerd.

Reguliere werkzaamheden

- Heffing en inning van belastingen (zie paragraaf lokale heffingen).
- Uitvoeren treasury functie (zie paragaaf financiering).
- Aandelenbeheer (zie paragraaf verbonden partijen).
- Analyse en berekeningen gemeentefonds.
- Financiële informatieverstrekking en - verantwoording

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

8. Algemene middelen	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 313	- 311	- 329	- 333	- 341	- 348
Baten	37.568	38.101	38.697	38.035	37.860	37.702
Saldo van baten en lasten	**37.254**	**37.790**	**38.369**	**37.701**	**37.519**	**37.354**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 21.723	- 5.181	- 64	- 69	- 40	- 40
Onttrekkingen	21.611	7.025	970	640	90	90
Mutatie reserves	**- 112**	**1.844**	**906**	**571**	**50**	**50**
Resultaat	**37.142**	**39.634**	**39.275**	**38.273**	**37.568**	**37.403**

Toelichting verschillen tussen begroting 2020 en 2021

De grootste mutaties in de lasten en baten van de begroting 2022 ten opzichte van de begroting 2021 worden veroorzaakt door:

Lasten

- De bijdrage aan de BsGW stijgt met € 17.300. Dit is het gevolg van een andere toerekenwijze van de proceskosten en de looninflatie.

Baten

- De gemeentefondsuitkering fluctueert per jaar. In 2022 is deze € 503.300 hoger dan in 2020. Het verloop van de gemeentefondsuitkering wordt hieronder verder toegelicht.
- Door een verhoging van de tarieven stijgt de opbrengst van de onroerendzaakbelasting € 141.600.
- We verwachten dat de opbrengsten toeristenbelasting en arbeidsmigranten vanaf 2021 weer gaat stijgen € 146.000.
- In het kader van de treasuryfunctie zien we een daling van de dividendbelasting en het rendement op de obligatieportefeuille met € 195.000.

Mutatie reserves

- In 2021 werd ten laste van de algemene reserve de reserve afdekking tekorten gevormd € 4.000.000. Uit deze reserve is € 1.815.700 onttrokken in 2021 om het begrotingstekort te dekken. Voor de jaren 2022 en 2023 zijn op dit moment onttrekkingen nodig uit deze reserve om tot een sluitende begroting te komen. Voorzien wordt dat er komend jaar een tekort is van € 881.000 euro en in 2023 van € 551.000.

Algemene dekkingsmiddelen

In de eerste zeven programma's zijn de specifieke baten per programma opgenomen. Het grootste deel van de baten van de gemeenten kan niet rechtstreeks worden toegerekend aan een inhoudelijk programma. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn de gemeentefondsuitkering, de belastingen en de opbrengsten van obligaties en aandelen.

Belastingen

Voor een toelichting op de belastingen verwijzen we naar de paragraaf lokalen heffingen.

Gemeentefondsuitkering

Het gemeentefonds kent drie uitkeringstypen:

- Algemene uitkering
- Decentralisatie- en integratie-uitkeringen
- Aanvullende uitkeringen

De algemene uitkering is de grootste inkomstenpost voor de gemeente. Wij kunnen dit geld naar eigen inzicht besteden aan medebewindstaken of autonoom beleid. De verdeling van de algemene uitkering over de verschillende gemeenten gebeurt via diverse verdeelmaatstaven.

De decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn van tijdelijke aard. De duur hiervan is maximaal 5 jaar. De reden voor deze uitkeringen kan zijn dat er een andere verdeelsystematiek wordt gevolgd of een andere indexering plaats vindt. Er kunnen door het rijk beleidsafspraken over gemaakt worden. Vanaf 2018 is het grootste deel van de integratie-uitkeringen voor het sociaal domein geïntegreerd in de algemene uitkering (sociaal deelfonds en WMO-hulp bij het huishouden). Voor het deel participatie dat betrekking heeft op de sociale werkvoorziening en voor de gelden die we krijgen voor de uitvoering van de taken in het kader van voogdij voor 18+ zijn nog wel integratie-uitkeringen opgenomen.

Aanvullende uitkeringen zijn uitkeringen die gemeenten specifiek krijgen, bijvoorbeeld de artikel 12 uitkering. Deze uitkeringen worden bekostigd uit de gemeentefondsuitkering en worden dus door alle gemeenten gezamenlijk betaald. De gemeente Roerdalen heeft geen aanvullende uitkeringen.

De ontwikkeling van het gemeentefonds hangt af van de ontwikkeling van de uitgaven van het Rijk. Stijgen deze uitgaven dan groeit het gemeentefonds, dalen deze uitgaven dan krimpt het gemeentefonds. Dit is de normeringssystematiek die ook wel de "samen de trap op, samen de trap-af methode" wordt genoemd en wordt verwerkt door aanpassingen in het accres. Het ministerie van Binnenlandse Zaken informeert de gemeenten in diverse circulaires over het verloop van het gemeentefonds.
Om te voorkomen dat er in deze bijzondere tijd te veel schommelingen plaatsvinden in het gemeentefonds is in overleg met de VNG besloten om de stand van het accres volgens de meicirculaire 2020 te bevriezen voor de jaren 2020 en 2021. De zogenaamde "samen de trap op – samen de trap af"-systematiek wordt hiermee tijdelijk losgelaten. Vanaf 2022 is deze weer in werking gesteld.

In onderstaand overzicht is de opbouw van de gemeentefondsuitkering voor de gemeente Roerdalen weergegeven.

bedragen x € 1.000

Algemene uitkering	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Algemene uitkering	27.461	29.060	28.898	28.696	28.584	28.728
Integratie uitkering Sociaal deelfonds	4.104	3.690	3.404	3.307	3.185	3.055
Integratie en decentralisatie-uitkeringen	894	752	437	432	430	423
Verdeling extra middelen jeugdzorg 2022			1.282			
Stelpost extra middelen jeugd, afhankelijk van kabinetsformatie				845	780	701
Subtotaal	**32.459**	**33.502**	**34.021**	**33.280**	**32.979**	**32.907**
Verrekening voorgaande jaren	78	16	-	-	-	-
Totaal Algemene uitkering	**32.537**	**33.518**	**34.021**	**33.280**	**32.979**	**32.907**

De belangrijkste effecten als gevolg van de meicirculaire 2021 zijn:

- De vergoeding voor loon- en prijsinflatie: aangezien wij bij het opstellen van de begroting uitgaan van constante prijzen, wordt de algemene uitkering hier ieder jaar op bijgesteld. Voor 2022 en verder betekent dit een stijging van € 382.000.
- De overige ontwikkelingen van het accres en de hoeveelheidsverschillen hebben voor 2022 een positief effect van € 369.000 dat omslaat in een negatief effect van € 84.000 in 2025.
- Voor de uitvoering van de Wet Open Overheid[4] ontvangen we vanaf 2022 € 98.000 oplopend naar € 133.000 in 2025. Hier tegenover staan ook extra uitgaven.
- Door de aanpassing van de woonplaatsbeginsel bij voogdij/18+ vindt er een verschuiving plaats tussen de gemeenten. De lagere ontvangsten (€ 193.000) moeten ook leiden tot lagere uitgaven.

Naast de bijstellingen van de meicirculaire 2021 is rekening gehouden met de extra middelen voor jeugdzorg. Na de meicirculaire is er van het ministerie nog een brief ontvangen over de verdeelwijze incidentele middelen jeugd 2022. Voor onze gemeente betekent dit een extra incidentele inkomst van € 1,3 mln.
Vanaf 2023 is het afhankelijk van de kabinetsformatie hoeveel extra middelen we krijgen voor de uitvoering van de jeugdzorg. Hoewel er nog onzekerheid is over de bedragen die we vanaf 2023 voor jeugdzorg van het rijk krijgen is landelijk afgesproken om een extra inkomst van 75% op te nemen van de bedragen die in het AEF rapport voor de uitvoering van de jeugdzorg zijn opgenomen minus de afspraken die zijn gemaakt om de kosten terug te dringen. We hebben deze stelpost als inkomsten bij de gemeentefondsuitkering meegenomen.

Treasury
We ontvangen jaarlijks dividenduitkeringen, omdat we aandelen bezitten in onder andere de Bank Nederlandse Gemeenten en Enexis BV. Door de provincie is in hun begrotingsbrief advies gegeven over de raming van het dividend van de BNG en Enexis Holding. Wij hebben het dividend op dit advies geraamd.

[4] De wet is bedoeld om overheden meer transparant te maken en deze wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar en toegankelijk wordt. De wet verplicht overheidsorganen en colleges die onder reikwijdte van deze wet vallen om bepaalde informatie actief openbaar te maken.

Naast het dividend op aandelen, valt hier ook de beleggingsopbrengst van de obligaties onder. Door de invoering van het schatkistbankieren, mag de gemeente de vrijgevallen obligaties niet opnieuw beleggen. Dit heeft tot gevolg dat onze rente-inkomsten naar de toekomst afnemen.
Voor een nadere toelichting op treasury verwijzen we naar de paragraaf financiering.

Onvoorzien
We nemen in de begroting een bedrag van € 100.000 op voor onvoorziene uitgaven.

4. Paragrafen

De paragrafen in de programmabegroting behandelen onderwerpen die invloed hebben op meerdere programma's.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Ontwikkelingen bedrijfsvoering via Servicecentrum MER

In 2022 wordt voor het eerst gewerkt met een uitvoeringsprogramma voor de teams van HRM, Financiën en Informatisering binnen het Servicecentrum MER. In 2020 en 2021 is er gewerkt aan een verbeterde basis voor de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering binnen het SC MER. Binnen de kaders van de robuuste begroting 2022 van het Servicecentrum MER wordt nu verder gewerkt aan het stroomlijnen van processen en kwaliteitsverbetering van de dienstverlening. In het uitvoeringsprogramma zijn afspraken vastgelegd over de basistaken en de volgorde van projecten en specifieke afspraken. Het is ook de bedoeling dat binnen het Servicecentrum MER ruimte ontstaat om te werken aan verdere standaardisering en uniformering van producten en diensten die zich daarvoor lenen.

Zoals is aangegeven in de begroting van het servicecentrum MER worden er de komende jaren besparingen gerealiseerd die bijdragen aan 'Roerdalen in balans'.

Organisatieontwikkeling

In 2022 werken we verder aan de ontwikkeling van de organisatie. De organisatieontwikkeling heeft de laatste jaren vorm gekregen in het programma Andere overheid, onder het motto 'Samen doen!'. De essentie ligt ook vast in onze missie 'Bijdragen aan het geluk en de levenskwaliteit van alle inwoners en bezoekers' en in de kernwaarden 'respect en gelijkwaardigheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid'.
De concrete vertaling hiervan betekent dat we:

- er aan werken om binnen de teams de verantwoordelijkheden en de rollen beter te verdelen, waardoor we inhoudelijke sturing en verantwoordelijkheid beter binnen de teams verankeren en een smallere overhead creëren.
- via de methodiek van lean werken aan verbetering van werkprocessen. Afhankelijk van het type proces dat hiermee wordt aangepakt leidt dit tot verbetering van efficiency of kwaliteitsverbetering.

Met bovenstaande organisatieontwikkeling worden de uitgaven voor personeel de komende jaren verminderd conform de taakstelling 'Roerdalen in balans'. Voor de realisatie van het plan van aanpak 'Begroting in balans' en monitoring hiervan tot en met 2024 is in de begroting 2021-2024 een reserve gevormd van €1.000.000. Voor 2022 t/m 2024 is een jaarlijkse onttrekking geraamd van € 250.000.

Afgelopen jaren gingen we noodgedwongen tijdens de 'intelligente lockdown' rigoureus anders werken. Vooral het digitaal werken en digitaal vergaderen zijn in een stroomversnelling gekomen. De goede ervaringen die we hebben opgedaan willen we behouden. Denk aan de tijdwinst die het oplevert als niet gereisd hoeft te worden of gevolgen voor de huisvesting. We vertalen dit in nieuwe afspraken en regelingen om te komen tot hybride werken, de optimale mix van thuiswerken en kantoorwerk. In 2022 willen deze manier van werken verder verankeren en faciliteren.

Gegevensveiligheid (informatiebeveiliging en privacy)

In het kader van de digitale overheid willen we steeds meer zaken zo veel mogelijk digitaal en hiermee plaats- en tijdonafhankelijk aanbieden aan onze inwoners. Hoe meer zaken digitaal gaan, hoe meer eisen er gesteld worden aan stabiliteit, betrouwbaarheid, veiligheid en kwaliteit van de digitale informatiestromen. Er is informatie-uitwisseling tussen gemeente en inwoners, maar ook tussen overheden of tussen gemeenten en professionele organisaties. De inwoners van gemeente Roerdalen moeten er op kunnen vertrouwen dat hun gegevens in goede handen zijn. De aandacht voor informatiebeveiliging en privacy groeit. Daarbij hebben we te maken met toenemende wet- en regelgeving. En als gevolg daarvan extra inzet, aanpassen van werkprocessen (volgens de leanmethodiek) en zorgen voor bewustwording over het belang van informatiebeveiliging en privacy.

Een succesvolle implementatie van informatiebeveiliging hangt af van het gedrag door medewerkers, zowel individueel als collectief. We betrekken onze medewerkers zodat zij hun rol kunnen nemen. We werken aan een organisatie die dicht bij de praktijk staat, waar medewerkers professioneel en autonoom kunnen werken. Het inrichten van een organisatie met aandacht voor en kennis van gegevensveiligheid binnen de teams draagt hieraan bij.
Servicecentrum MER voert vanaf 2022 voor Roerdalen de regie op informatiebeveiliging en privacy (CISO, PO en FG). Bij de afdelingen Sociaal Domein en Omgevingsdienst van het Servicecentrum MER is de uitvoering van gemeentelijke taken belegd. Een deel van de verwerking van gegevens speelt zich dan ook af binnen deze afdelingen.

Personeel

Er is in toenemende mate sprake van krapte op de arbeidsmarkt, ook onze ambtelijke organisatie heeft hier last van. Daarom maken we gebruik van junior functies die worden begeleid door ervaren krachten. Vanuit de junior functies ontstaan er doorstroommogelijkheden naar andere functies. Als het echt niet lukt om een vacature tijdig in te vullen en de werkzaamheden wel door moeten gaan huren we tijdelijk capaciteit in om taken uit te voeren of leggen we opdrachten bij externen.

We zetten in op het verlagen van het ziekteverzuim en het vergroten van de inzetbaarheid van medewerkers. Verzuim is echter altijd maar voor een deel te beïnvloeden. Het verzuimpercentage was in de eerste helft van 2021 7,86%. Hiervan bestond 7,03% uit langdurig ziekteverzuim. Dit is nauwelijks beïnvloedbaar en vaak niet werk gerelateerd. Het kortdurend en middellang ziekteverzuim is dus 0,65%. Daarnaast is de meldingsfrequentie laag (0,38). Dat betekent dat de drempel om je ziek te melden hoog is. Wij willen deze lijn (laag beïnvloedbaar verzuimpercentage en weinig ziekmeldingen) in de komende jaren vasthouden.
De ambtelijke organisatie van de gemeente Roerdalen bestaat uit 97,37 fte (fulltime-equivalenten). Dit is inclusief de griffie, tijdelijke extra formatie voor projecten en tijdelijke extra inzet.

In onderstaande tabel is de verdeling van alle fte's over de verschillende teams opgenomen.

Formatie	2020	2021	2022
Directie	1,00	1,00	1,00
Team Geluk/dorpscoördinatoren	3,50	3,50	3,50
Team Concern control	4,83	4,83	5,83
Team Dienstverlening	19,95	19,95	21,12
Team Bestuurszaken	9,61	9,61	10,50
Team MO	8,95	8,95	8,95
Team Onderhoud	17,00	17,00	18,00
Team Openbare werken	12,00	13,25	12,25
Team REO	11,00	14,00	14,72
Griffie	2,00	2,00	2,00
Formatie in fte totaal	89,84	94,09	97,87

Bron 2022: functieboek met uitbreiding 0,5 fte communicatie, met tijdelijke formatieruimte voor Actie Duurzame Energie, uitvoering woningbouw- en ruimtelijke projecten en "Roerdalen in Balans". In totaliteit 3,72 fte.

Sinds de invoering van de nieuwe BBV voorschriften (m.i.v. begrotingsjaar 2016) zijn er op het gebied van bedrijfsvoering indicatoren vastgesteld die verplicht opgenomen worden in de begroting en jaarrekening. In onderstaande tabel zijn deze vijf indicatoren bepaald op basis van alle actuele gegevens van deze begroting. Ter vergelijking zijn de indicatoren van 2021 opgenomen.

Indicator	Toelichting	2021	2022
Formatie	De toegestane formatie in fte's per 1.000 inwoners	4,57	4,70
Bezetting	De werkelijke bezetting in fte's per 1.000 inwoners	3,99	4,38
Apparaatskosten	De apparaatskosten per inwoner	€ 478	€ 482
Externe inhuur	Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + kosten inhuur externen	13,3%	12,9%
Overheadkosten	De kosten voor de overhead als % van de totale lasten	16,1%	13,9%

Toelichting:
De formatie is toegenomen met ruim 3 fte en de bezetting is gestegen. Ten opzichte van vorig jaar zijn er meer functies ingevuld en zijn er verhoudingsgewijs minder vacatures.
Apparaatskosten zijn de kosten die gemaakt worden om de gemeentelijke organisatie in stand te houden en te laten functioneren. De capaciteitsuitbreiding en een kleine stijging in software kosten zijn de belangrijkste oorzaken van de stijging.
De daling van de indicator externe inhuur is het gevolg van lagere inhuurkosten.
Overheadkosten zijn de kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces en organisatiekosten die niet rechtstreeks kunnen worden

toegerekend aan de taakvelden van de organisatie, zoals ICT, HR, facilitaire zaken, kosten van de accountant, fiscalist en advocaat, lease, energie- en verzekeringskosten. De indicator is gedaald van 16,1% naar 13,9%. Dit wordt grotendeels veroorzaakt doordat de kosten van bedrijfsvoering binnen SC MER rechtstreeks worden toegerekend aan de uitvoeringskosten van de OD en SD. Per saldo betekent de herschikking van de toerekening van kosten voor de totale begroting dat het budgettair neutraal gebeurt, maar het heeft wel gevolgen voor de hoogte van de overhead en binnen de programma's.

Rechtmatigheid

Tot nu toe rapporteert de accountant over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarstukken. Vanaf het boekjaar 2022 rapporteren wij over rechtmatigheidsfouten en eventuele onduidelijkheden. Deze verantwoording vindt plaats door het opnemen van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarstukken. Dit betekent dat wij rechtstreeks aan uw raad verantwoording gaan afleggen over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de gemeente. Uw raad moet een afweging gaan maken over wat wel en niet opgenomen moet worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Voor een goede verantwoording is het van belang dat de interne beheersing van de processen op orde is. Hoe beter de interne beheersing is hoe minder interne controle nodig is om de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen. Eén van de aspecten die bij de verbetering van de werkprocessen via de methodiek van lean dan ook meegenomen wordt is de interne beheersing van een proces in het kader van rechtmatigheid.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Het grondgebied van de gemeente Roerdalen beslaat een oppervlakte van ongeveer 88,5 km².
Hier wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. De gemeente heeft daarbij de directe zorg voor de noodzakelijke infrastructuur zoals wegen, riolering, bruggen, groen, openbare verlichting, sport- en spelfaciliteiten en een aantal gebouwen.
Een groot deel van het vermogen van de gemeente bestaat uit deze kapitaalgoederen. Deze bevinden zich meestal op, maar ook onder de grond. Op deze kapitaalgoederen wordt over meerdere jaren afgeschreven.
De levensduur wordt gemaximaliseerd door planmatig en adequaat onderhoud aan de kapitaalgoederen te plegen. De kapitaalgoederen bepalen grotendeels de kwaliteit van de openbare ruimte. In deze paragraaf worden de kaders gesteld voor het onderhoud van de infrastructuur.

De huidige kwaliteitsniveaus zijn vastgelegd in de betreffende beleidsdocumenten. We continueren de gekozen kwaliteitsniveaus. De benodigde budgetten moeten aansluiten bij de gekozen ambitie. Een waarschuwing voor de toekomst is aan de orde. We zien dat op alle vlakken de markt aantrekt. Goed personeel is schaars, grondstoffen worden duurder. We zien tekenen dat het prijspeil van materieel, materiaal en arbeid stijgt. Waarschijnlijk leidt dit op termijn tot stijging van de kosten, om hetzelfde kwaliteitsniveau in stand te houden. Zodra we hier meer concreet inzicht in hebben zullen we u hierover informeren via de reguliere planning en control cyclus.

Riolering en water

Het GRP 2017-2021 en het Waterketenplan zijn het kader op het gebied van riolering en water. Hierin komt de regionale samenwerking verder tot uitdrukking en is ook gekeken naar de veranderende klimatologische omstandigheden. De stimuleringsregeling voor het afkoppelen van hemelwater is een goed voorbeeld hiervan. Onderzocht wordt of nog verdergaande samenwerking op onderdelen gunstiger kan zijn. In de raadsvergadering van februari 2022 zal het nieuwe beleidsplan worden behandeld.

Voor het onderhoud aan en vervanging van rioleringen zijn de volgende bedragen beschikbaar.

bedragen x € 1.000

Onderhoud rioleringen	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Regulier onderhoud	207	207	207	207
(Vervangings-)investeringen	740	740	790	740

Wegen

De onderhoudsplicht van de wegen valt onder de Wegenwet. Als wegbeheerder is de gemeente verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de wegen. De gemeente vindt het belangrijk om het onderhoudspeil van de wegen op een kwalitatief voldoende niveau te brengen en te houden. Conform het wegenbeleidsplan onderhouden we de verharde wegen binnen de kernen op niveau basis (cf. CROW normen) en de wegen in het buitengebied op niveau laag, met uitzondering van de recreatieve routes en verbindingswegen. CROW staat voor Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek. In de raadsvergadering van februari 2022 zal het nieuwe beheerplan worden behandeld.

We hebben een meerjarenprogramma ontwikkeld, zie hiervoor tevens programma 6. In 2022 worden

onder andere de volgende investerings- en onderhoudswerken uitgevoerd:

- Markt Vlodrop: Afronding voorbereiding + realisatie;
- Leropperweg: Afronding realisatie;
- Verdere voorbereiding fietspad Rothenbacherweg;
- Voorbereiding reconstructie Dorpsstraat / Groenstraat Melick;
- Groot onderhoud Stationsweg Montfort binnen de bebouwde kom;
- Voorbereiding reconstructie Zandstraat Montfort;
- Realisatie Infrastructurele voorzieningen dorpspark Sint Odiliënberg / gemeentehuis;
- Groot onderhoud gedeelte Middenweg / Heerbaan Posterholt;

Daarnaast worden asfaltwegen, elementenverhardingen en andere onderdelen in de openbare ruimte regulier onderhouden. We hebben hierbij het volgende ambitieniveau vastgesteld:

Scenario 3: Gedifferentieerd, minimaal veilig

Structuurelement:	Hoofdstructuur	Woongebied	Centra	Buitengebied
Kwaliteit:	Basis	Basis	Basis	laag
Beeld:				
Technische staat (duurzaamheid):	Redelijk, matige schade	Redelijk, matige schade	Redelijk, matige schade	Matig, beperkt ernstige schade
Aanzien:	Standaard	Standaard	Standaard	Sober
Comfort:	Voldoende, incidenteel hinderlijk	Voldoende, incidenteel hinderlijk	Matig, hinderlijk	Voldoende, incidenteel hinderlijk
Risico-index:	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Matig
Kapitaalvernietiging:	Nihil	Nihil	Nihil	Matig

Voor het onderhoud aan en vervanging van verhardingen zijn de volgende bedragen beschikbaar. Uit het wegenbeheerplan volgen de gemiddelde budgetten benodigd om het onderhoudsniveau te bereiken en handhaven. Vervolgens verwerken we de investeringsbedragen per jaar op basis van de planning van de werkzaamheden. Zie hiervoor het investeringsschema.

bedragen x € 1.000

Onderhoud wegen	**Begroting 2022**	**MJR 2023**	**MJR 2024**	**MJR 2025**
Regulier onderhoud	814	814	814	814
(Vervangings-)investeringen	1.916	1.916	1.866	1.866

Openbare verlichting

Goede openbare verlichting draagt bij aan het veiligheidsgevoel van inwoners en de leefbaarheid in de gemeente. Openbare verlichting is ook belangrijk voor de verkeersveiligheid. Het Beleidsplan Openbare Verlichting is het kader voor de uitvoering. We dragen daarmee ook bij aan duurzaamheid. We passen LED-verlichting toe en sluiten hierbij aan bij het actieplan duurzame energie. De masten (palen) vervangen we pas als het echt nodig is.

Voor het onderhoud aan en de vervanging van de openbare verlichting zijn de volgende bedragen beschikbaar:

bedragen x € 1.000

Onderhoud openbare verlichting	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Regulier onderhoud	114	114	114	114
(Vervangings-)investeringen	108	108	108	108

Openbaar groen

Roerdalen beschikt over circa 100 hectare groen in de vorm van plantsoenen en gazons en zo'n 21.000 bomen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de groene ligging een groot deel van het uiterlijke aanzien van onze gemeente bepaalt. De kwaliteit van de openbare ruimte en in dit geval het groen maakt Roerdalen een aantrekkelijke gemeente om in te wonen en te recreëren. Het is voor ons daarom belangrijk de groene landschappelijke uitstraling zoveel mogelijk te behouden. Tussen deze paragraaf en programma 6 zit een verbinding. In het programma leest u meer over de beleidskeuzes en onderhoudsniveaus. We handhaven de eerder vastgestelde onderhoudsniveaus.

In verband met de toegankelijkheid en verkeersveiligheid van de Grote Bergerweg voor grote landbouwvoertuigen en vrachtverkeer moeten er waarschijnlijk bomen verwijderd worden langs deze weg. Dit is met name van belang omdat dit een belangrijke weg is voor verkeer richting Montfort (het Landbouwontwikkelingsgebied en omgeving). Hier is een bedrag mee gemoeid van €100.000, -. Ook op onder andere de Vlootveestraat (Montfort) worden de bomenlanen gerenoveerd. De bomenlaan aan de Melickerweg tussen Herkenbosch en Melick worden onderzocht op veiligheid. Mogelijk moeten hier maatregelen worden genomen. Uitvoeringen zijn gepland in 2022. Voor kunstwerken in de openbare ruimte is op dit moment weinig aandacht en bovendien ook geen budget.

Bedragen die beschikbaar zijn voor het onderhoud openbaar groen:

bedragen x € 1.000

Onderhoud openbaar groen	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Regulier onderhoud	1.324	1.324	1.349	1.349
(Vervangings-)investeringen	140	140	140	140

Civiele kunstwerken

Binnen de gemeente Roerdalen liggen 38 civiele kunstwerken. Dit zijn bruggen, viaducten, etc. Meer dan de helft van deze kunstwerken is aangelegd in de jaren ’70 en ’80. Het betreft met name betonnen kunstwerken.

Kunstwerken maken een essentieel onderdeel uit van een deugdelijk functionerend en veilig netwerk. Vanaf 2020 is hiervoor structureel € 95.000, - opgenomen in de begroting.

Bedragen die beschikbaar zijn voor het onderhoud van de civiele kunstwerken:

bedragen x € 1.000

Onderhoud civiele kunstwerken	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Regulier onderhoud	95	95	95	95
(Vervangings-)investeringen	-	-	-	-

Gebouwen

Relatie met de programma’s

De hoofddoelstelling in het programma Krachtige Dorpen is om dorpskernen met veel sociale samenhang en passende basisvoorzieningen te realiseren en/of te behouden. Hierin ligt een directie relatie met de begrotingsprogramma’s 1 en 6. We onderscheiden 3 categorieën:

- Accommodatiebeleid: De afgelopen jaren zijn hierover vele besluiten genomen en uitgevoerd. De gestelde doelen zijn nagenoeg bereikt. In de komende jaren gaan we deze verder opvolgen en bewaken. Hiermee krijgen we ook meer inzicht in de effecten op maatschappelijk gebied.
- Overig vastgoed: Vanaf 2019 is gestart met het onderzoeken van de toekomst van het maatschappelijk vastgoed dat niet onder het accommodatiebeleid valt (buitenbaden, jeugdhuizen, buurthuizen). In 2021 zijn hierover de nodige besluiten genomen. We ronden dit nu af;
- Cultureel vastgoed: Er is nog onvoldoende invulling gegeven aan het maken van keuzes voor dit vastgoed (molens, kapellen, wegkruizen). We werken hier aan verder, met de bedoeling om in 2022 keuzes hiervoor ter besluitvorming voor te leggen.

Onderhoud

Voor al het gemeentelijke vastgoed zijn de meerjarige onderhoudsplannen (MOP’s) geactualiseerd en opgenomen in de meerjarenbegroting. Met ingang van 2020 worden de gebouwen onderhouden conform de MOP’s en de daarin benoemde onderhoudsniveaus.

Bedragen die beschikbaar zijn voor het onderhoud van onze gebouwen:

bedragen x € 1.000

Onderhoud gebouwen	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Regulier onderhoud	75	75	75	75
Planmatig onderhoud	482	569	547	961

Onderwijshuisvesting

In 2021 is het integraal huisvestingplan (IHP) vastgesteld door uw Raad. Dit is de basis voor toekomstige ontwikkelingen.

Paragraaf Gemeentelijk grondbeleid

Beleidskaders

Grondposities zijn belangrijk voor ons. Zij helpen ons om ruimtelijke doelen te realiseren.
Deze ruimtelijke doelen zijn vastgelegd in de Omgevingsvisie Roerdalen 2050 en in de bestemmingsplannen. Ook de regionale structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018-2021 is een belangrijk kader voor het grondbeleid. Daarnaast is er de Kadernota grondbeleid 2016-2019 en de uitwerkingsnota grondbeleid, waarin de kaders worden gesteld waarbinnen het grondbeleid wordt uitgevoerd en grondzaken worden afgehandeld. De Kadernota en uitwerkingsnota worden momenteel geactualiseerd.
Om snel te kunnen handelen en grond aan te kunnen kopen voor diverse ontwikkelingen is in 2021 een krediet ter hoogte van € 1.000.000 beschikbaar gesteld. Dis is onderdeel van het project “Roerdalen in Balans”, investeren om te renderen.

Bouwgrondexploitatie

Ontwikkelingen
De woningmarkt is al enkele jaren flink aangetrokken. Er is in alle 6 de dorpen flink gebouwd en er zijn bestemmingsplannen gewijzigd of in voorbereiding om woningbouw mogelijk te maken. We zien dit ook terug in de oplopende legesopbrengsten voor omgevingsvergunningen bouw. Daarnaast is de ontwikkeling zichtbaar dat er steeds meer behoefte is aan (tijdelijke) woningen voor arbeidsmigranten.

De behoefte aan een transformatie van de bestaande woningmarkt (vaak particulier eigendom) wordt steeds groter. Het huidige aanbod sluit niet meer aan op de toekomstige vraag. In de ontwikkelingen worden de regionale afspraken steeds belangrijker. Samen richten we onze aandacht de komende jaren vooral op het bewust maken van onze inwoners zodat ze langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Daarom communiceren en stimuleren we mogelijkheden om woningen duurzamer (levensloopbestendiger en energiezuiniger) te maken.

De structurele inkomsten uit beleggingen lopen terug. We zoeken naar alternatieve inkomsten. Hierbij zetten we het grondbeleid in, van passief naar actief grondbeleid. Hiervoor zijn diverse voorstellen opgenomen in het plan van aanpak bij de begroting.

Bouwgrondexploitatie
Wij hebben nog drie grotere uitbreidings- of uitleggebieden in eigendom die bestemd zijn voor woningbouw. Dit zijn Wienkeskoel ll in Melick, Oortjensveld III in Herkenbosch en Holsterveld in Vlodrop. Aanvullende nieuwe uitbreidings- of uitleggebieden zijn niet gepland door de afnemende behoefte die vanuit de bevolkings- en huishoudensprognoses wordt voorspeld. Daarom hanteren we nu nog een passief grondbeleid voor woningbouw en kopen we geen nieuwe uitbreidingslocaties aan. Ook dit is onderwerp van onderzoek in het nieuwe grondbeleid.

Onze focus ligt daarom op inbreidingslocaties en op de mogelijkheden tot de herontwikkeling van vrijkomende gronden en stedenbouwkundig rotte plekken, in afstemming met de behoefte.

Bouwgrond is een middel om het gemeentelijke ruimtelijk beleid te realiseren. De gemeente richt zich op doelen met een algemeen sociaal maatschappelijk belang. We voeren een marktconform grondprijsbeleid. Overeenkomstig de wettelijke eisen moeten de bouwgrondprijzen op basis van een onafhankelijk onderzoek regelmatig worden geëvalueerd. In 2013 heeft een dergelijk onafhankelijk onderzoek plaatsgevonden. Dit heeft geresulteerd in het adviesrapport "Grondprijzen woningmarkt

Roerdalen" dat een woningmarktanalyse en grondprijsadvies bevat. In het kader van het nieuwe grondbeleid laten we ook de grondprijs actualiseren.

Voor de drie uitbreidingsgebieden zijn er de volgende ontwikkelingen:

- De exploitatie voor Holsterveld (Vlodrop) is in 2021 heropend. Momenteel wordt gewerkt aan de planologische procedure en het civieltechnisch plan. Volgens planning kunnen in 2022 de eerste inkomsten uit grondverkoop worden verwacht.
- In Oortjensveld III (Herkenbosch) zijn de laatste bouwkavels verkocht. Bij drie kavels wordt nog gebouwd of is een vergunningaanvraag in behandeling. Naar verwachting zijn de bouwwerkzaamheden in 2022 afgerond en kunnen de laatste werkzaamheden voor het woonrijp maken worden uitgevoerd.
- In Wienkeskoel II (Melick) dekken de gerealiseerde verkopen op dit moment ruimschoots alle reeds gemaakte kosten. Dit geldt ook voor de kosten die we nog zullen maken. Inmiddels zijn alle kavels verkocht en is de laatste woning bijna gereed. Daarna wordt het gebied woonrijp gemaakt.
- In 2021 is een eerste studie uitgevoerd naar de mogelijkheden voor Wienkeskoel – fase III (mede in relatie tot investeren om te renderen). We hebben hier in de begroting nog geen rekening mee gehouden.

bedragen x € 1.000

Verwachte resultaten bouwgronden in exploitatie	Boek-waarde 31-12-2020	Prognose 2021-2023		Boekwaarde einde doorlooptijd
		Lasten	Baten	
Oortjensveld III - Herkenbosch	26	-89	241	178
Holsterveld	0	-1.128	1.650	522
Wienkeskoel II, fase 2 - Melick	632	-146	0	486
	658	**- 1.363**	**1.891**	**1.186**

bedragen x € 1.000

Winstneming bouwgronden in exploitatie (POC-methode)	Te nemen winst per jaar			Totale winst-neming
	2021	2022	2023	
Oortjensveld III - Herkenbosch	176	29	-26	179
Holsterveld	0	156	192	348
Wienkeskoel II, fase 2 - Melick	19	466	0	485
	195	**651**	**166**	**1.012**

In de huidige boekwaarde zijn de winstnemingen uit het verleden verwerkt. Hierboven is in de eerste tabel zichtbaar welke winsten op dit moment nog verwacht worden tot het einde van de looptijd van de twee bouwgrondexploitaties en welk effect dit heeft op de boekwaarde, indien er geen winst wordt genomen.

Volgens de Percentage of Completion methode moet ieder jaar een gedeelte van de gemaakte winst genomen worden. Deze te nemen winst is te zien in de tweede tabel. De genomen winst wordt in de reserve bouwgrondexploitatie gestort. Hierdoor verdwijnt de boekwaarde en neemt de stand van de reserve bouwgrondexploitatie toe.

Als winst gebruikt wordt voor dekking van het begrotingssaldo wordt deze uit de reserve bouwgrondexploitatie onttrokken. In de winstneming is nog geen rekening gehouden met de vennootschapsbelasting die over gemaakte winst betaald moet worden. Een mogelijke betaling wordt ten laste gebracht van de reserve bouwgrondexploitatie.

Landbouwgrond

We hebben ongeveer 470 ha landbouwgrond in eigendom. Deze gronden verpachten we grotendeels langjarig middels reguliere (langjarige) pachtcontracten. Daarnaast verpachten we nog ongeveer 33 ha voor periodes van 1, 3 of 6 jaar middels liberale pachtcontracten; deze grond kunnen we in principe inzetten voor gebiedsontwikkelingen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische hoofdstructuur)

We hebben ook ruim 400 ha bos- en natuurgebieden in eigendom. Deze liggen grotendeels in het Nationaal Park de Meinweg en in het Roerdal. We beheren de gronden op een duurzame wijze volgens de beheervisie voor de gemeentelijke bossen, natuurterreinen en landschapselementen. Dit doen we aan de hand van jaarlijkse werkplannen. Landelijk en Europees natuurbeleid spelen een belangrijke rol bij onze grondpositie. Dankzij een actieve grondpolitiek kunnen we de provincie ondersteunen bij het realiseren van prioritaire Rijksdoelen zoals Natura 2000, het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) en de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Ook kunnen we onze agrariërs zo helpen aan een betere (concurrentie)positie bij het uitvoeren van hun kerntaak als voedselproducent. Dit doen we door gemeentegronden in te zetten voor structuurverbetering van de toekomstgerichte agrarische bedrijven.

Gezien de verplichtingen aan Europa moeten we de prioritaire gebieden (Natura 2000) met voorrang realiseren. Dankzij de inzet van gemeentelijke gronden ontstaan er meer kavelruilmogelijkheden waardoor de gewenste doelen sneller worden gerealiseerd. We willen het liefst dat dit budgettair neutraal gebeurt.

Paragraaf lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen heel direct. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid te bepalen welke belastingen een gemeente heft, welke heffingsmaatstaven worden gehanteerd en welke tarieven daarbij gelden. De mogelijke belastingen die een gemeente kan heffen zijn bij wet bepaald.

De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn zogenaamde 'bestemmingsheffingen'. De overheid verstrekt een dienst vanuit wettelijk verplichte zorgtaken, waarbij niet alleen de individuele dienst, maar vooral het collectieve belang een rol speelt. Iedereen in de gemeente is er bijvoorbeeld bij gebaat dat het afval wordt ingezameld en verwerkt. De begrote opbrengst van de heffingen mag bij bestemmingsheffingen niet hoger zijn dan de begrote kosten voor de zorgtaken.
Leges en begraafrechten zijn andere betalingen voor overheidsdiensten waar een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat, maar deze tegenprestatie is strikt individueel. Deze worden 'retributies' of 'rechten' genoemd. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aanvragen van een paspoort of een omgevingsvergunning of begraven worden. Ook hiervoor is bepaald dat er geen winst mag worden gemaakt. De opbrengst van de heffing mag dan in totaliteit niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente moet maken om de diensten te verlenen. De opbrengsten mogen, evenals bij bestemmingsheffingen, wel lager zijn. Tezamen met de bestemmingsheffingen zullen in deze paragraaf de rechten 'kostendekkende heffingen' worden genoemd.

Beleid

De uitgangspunten die wij hanteren bij het opleggen van lokale heffingen zijn:

- Een beheerste lastendruk ontwikkeling realiseren door de ontwikkeling van de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffingen gezamenlijk in beeld te brengen.
- Voor de rechten die we als gemeenten heffen wordt toegewerkt naar kostendekkende tarieven.

In Roerdalen worden de volgende belastingen en kostendekkende heffingen geheven:

Belastingen	Kostendekkende heffingen
Onroerendezaakbelasting	Rioolheffing
Toeristenbelasting	Afvalstoffenheffing
Hondenbelasting	Begraafrechten
	Leges

In de Programmabegroting van 2022 is voor de opbrengst van de belastingen uitgegaan van de financiële kaders uit de Kadernota: Wij hebben het meerjarig perspectief aangehouden dat al bij de Programmabegroting van 2021 is vastgesteld.

In 2019 is een applicatie in gebruik genomen waarmee berekend wordt in welke mate de opbrengsten van leges en begraafrechten opwegen tegen de voor de dienst gemaakte kosten. Deze verhouding wordt de kostendekkendheid van het tarief genoemd.

De berekeningen met de gegevens van de begroting 2022 waren bij het schrijven van deze begroting nog niet gereed. Bij de behandeling van de belastingverordeningen 2022 in december zal de kostendekkendheid van de legestarieven 2022 en begraafrechten 2022 alsnog in beeld gebracht en door de Raad vastgesteld worden. Indien de vaststelling van de belastingverordeningen op dat

moment aanleiding geeft tot een bijstelling in de opbrengsten, dan zal een begrotingswijziging 2022 aan de Raad worden voorgelegd.

Kwijtscheldingsbeleid
Als inwoners niet in staat zijn om de belastingaanslag te bepalen, kunnen zij hiervoor kwijtschelding aanvragen. Om voor kwijtschelding in aanmerking te komen wordt gekeken naar de financiële situatie van de aanvrager. De kwijtscheldingsnorm die wordt gehanteerd is 100% van de bijstandsnorm. Alleen particulieren, die geen zelfstandig beroep uitoefenen en geen ondernemer zijn, komen in aanmerking voor kwijtschelding. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor het basisbedrag van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting (alleen 1ste hond).
De BsGW voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Zij maken hierbij gebruik van het Inlichtingenbureau[5]. Deze toetsen de gegevens van de aanvrager die nodig zijn om voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

Overzicht van diverse heffingen en de ontwikkelingen

Vaststelling belastingverordeningen 2022
De vaststelling van de tarieven voor de verschillende belastingen en rechten vindt plaats bij het vaststellen van de belastingverordeningen in de raad.

Onroerendezaakbelasting (OZB)
De OZB wordt geheven over de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen. De taxatie van deze waarde vindt jaarlijks plaats. Voor het belastingjaar 2022 wordt de WOZ-waarde gebruikt met peildatum 1 januari 2021. De taxaties hiervan worden jaarlijks door de BsGW op 15 oktober aangeleverd.

Landelijk is de gemiddelde WOZ-waarde van woningen voor het jaar 2020 gestegen met 7,3%. De gemiddelde WOZ-waarde per woning komt daarmee landelijk uit op € 270.000. In Roerdalen is deze gemiddelde waarde per 1 januari 2020 € 230.000[6]. Dit is ten opzichte van 2018 een stijging van 5,5%. In de provincie Limburg steeg de gemiddelde WOZ-waarde per woning in die zelfde periode met 5,3% (van € 200.000 naar € 215.000).

De OZB-opbrengsten met betrekking tot woningen stijgen in 2022 met 3,5% ten opzichte van de begroting 2020. Vanaf 2022 stijgen ook de opbrengsten OZB met betrekking tot niet-woningen, met zo'n € 50.000.

Het Rijk heeft met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) afgesproken dat vanaf 2020 een benchmark woonlasten wordt ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale lasten inzichtelijker te maken. Met de invoering van de benchmark stappen we in Nederland af van de afspraak dat de ontwikkeling van de lokale lasten jaarlijks wordt gemonitord met de macronorm onroerende zaakbelasting (ozb, de macronorm). In de benchmark woonlasten wordt weergegeven wat een huishouden met een eigen woning aan de gemeente betaalt. Deze gegevens zijn terug te vinden in de Atlas van de Lokale Lasten, zoals deze door COELO gepubliceerd wordt.
De woonlasten zijn de som van de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing minus een eventuele heffingskorting. Landelijk gezien betaalt een meerpersoonshuishouden met een eigen woning in 2021 gemiddeld 5,1% meer aan lokale lasten dan in 2020.

[5] Het inlichtingenbureau is een landelijke stichting die actief is de informatiedistributie voor gemeenten. Zij doen dit door het verzamelen van gegevens uit verschillende bronnen. Door slim combineren van de verzamelde gegevens maken zij de informatie makkelijk toepasbaar. Dit helpt bij het beslissen of inwoners recht hebben op bepaalde voorzieningen. In dit geval kwijtschelding van lokale belastingen.
[6] Bron CBS gemiddelde WOZ-waarde woningen per gemeente, 2020.

Toeristenbelasting
Voor de toeristenbelasting geldt dat een nieuwe verordening wordt vastgesteld voor 2022-2023. Voorgesteld wordt een tarief per overnachting van € 1,70 en het tarief voor logiesverblijf, als gevolg van huisvesting van arbeidsmigranten, per overnachting van € 1,00. Dat zijn dezelfde tarieven als in 2020 en 2021. De opbrengst toeristenbelasting stond in 2020 en 2021 wat onder druk vanwege de maatregelen omtrent COVID-19. Het Rijk compenseert echter (een deel van) het tekort.

Hondenbelasting
De opbrengsten hondenbelasting zijn ten opzichte van 2021 gelijk gehouden.

Rioolheffing
De rioolheffing wordt geheven over het waterverbruik en wordt berekend op basis van 100% kostendekking. Aanpassingen in de kosten worden verrekend met de voorziening riolering. De rioolheffing werd tot en met 2021 jaarlijks verhoogd met € 2, -. Dit is conform het Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021. Het nieuwe rioleringsplan wordt echter pas begin 2022 vastgesteld. Daarom wordt als gevolg van een vergelijking tussen de nu geprognosticeerde rioleringskosten en de verwachte opbrengst 2021 geen tariefwijziging voorgesteld.

Berekening kostendekkendheid riolering	**Begroting 2022**	
	Bedrag	**%**
Kosten heffing		
Netto kosten		
Directe kosten	- 1.352	61,7%
Storting voorziening rioleringen	- 12	0,6%
Netto kosten	**- 1.364**	**62,3%**
Toe te rekenen kosten		
Overhead	- 570	26,0%
BTW *1)	- 121	5,5%
Extra toegerekende rente cf. GRP	- 135	6,2%
Toe te rekenen kosten taakveld	**- 826**	**37,7%**
Totale kosten heffing	**- 2.191**	**100,0%**
Totale opbrengsten heffing	**2.191**	
Dekkingspercentage heffing	**- 0**	**100,0%**

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.

Afvalstoffenheffing
De kosten voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden gedekt uit de afvalstoffenheffing. In 2022 gaan huishoudens naast een vastrechtbedrag een bedrag betalen voor elke lediging van de restafvalcontainer en voor elke inworp in de ondergrondse restafvalcontainer. De restafvalcontainer kunnen huishoudens nog één keer per vier weken aanbieden. Voor het laten legen van de GFT-container wordt geen apart tarief meer in rekening gebracht.
Deze kosten zitten in het vastrechtbedrag. Uitgangspunt van deze systematiek is dat een huishouden dat afval goed scheidt goedkoper uit is dan een huishouden dat z'n afval niet goed scheidt. Getracht is om een juiste balans te vinden tussen het vastrechtbedrag en het variabele ledigingstarief. De exacte bedragen worden de belastingverordeningen gepresenteerd, maar uitgegaan kan worden van

een vastrecht van rond de € 180, met een opslag van € 27 en € 50 euro voor containers van 140 respectievelijk 240 liter. Daarnaast komt er tarief per lediging. Deze wijziging in systematiek vindt plaats in een breder verband met de gemeenschappelijke regeling RD Maasland en de gemeenten Maasgouw en Leudal. Op basis van ervaringen in het land is het aantal ledigingen geprognosticeerd, waaraan gekoppeld de beoogde Roerdalense tarieven:

	240 liter container	140 liter container	80 liter container	60 liter container	40 liter container	60 liter inworp
tarief per lediging/ inworp	€ 12,00	€ 7,00	€ 4,00	€ 3,00	€ 2,00	€ 3,00
gemiddeld aantal ledigingen/ inworpen	8	10	13	13	13	13
variabel tarief	€ 96,00	€ 70,00	€ 52,00	€ 39,00	€ 26,00	€ 39,00

De kosten voor afval stijgen, vooral door stijgende tarieven voor afvalverwerking. Deze hogere kosten worden doorberekend in de afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing is gebaseerd op 100% kostendekking. De totale opbrengst is voor 2022 begroot op ruim € 2,6 miljoen. Dit zorgt voor een lastenstijging voor inwoners van 5,8% bij inwoners met de grootste containermaat. Bij andere containermaten is dit percentage lager. Een definitieve uitwerking daarvan volgt bij de vaststelling van de Verordening afvalstoffenheffing in december 2021.

Berekening kostendekkendheid afval	**Begroting 2022**	
	Bedrag	**%**
Kosten heffing		
Netto kosten		
Directe kosten	- 2.638	98,2%
Inkomsten, exclusief heffingen	602	-22,4%
Netto kosten	**- 2.036**	**75,7%**
Toe te rekenen kosten		
Overhead	- 310	11,5%
BTW *1)	- 342	12,7%
Toe te rekenen kosten taakveld	**- 652**	**24,3%**
Totale kosten heffing	**- 2.687**	**100,0%**
Totale opbrengsten heffing	**2.687**	
Dekkingspercentage heffing	**0**	**100,0%**

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.

Begraafrechten
De opbrengsten begraafrechten worden ten opzichte van de begroting 2021 gelijk gehouden.

Legesverordening
De legesopbrengsten zijn voor 2022 (vooralsnog) ongeveer gelijk aan de begroting 2021, na de eerdere onderzoeken naar de mate van kostendekking van de leges. In de begroting en de legesverordening is de invoering van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging nog niet verwerkt. Beide wetten zijn beoogd in werking te treden op 1 juli 2022, maar zekerheid daaromtrent is er nog niet.
Zodra bekend is wat de gevolgen zijn van de invoering van beide wetten op de gemeentelijke activiteiten en de daarmee samenhangende leges, dan zal een begrotingswijziging alsmede een wijziging van de legesverordening worden voorgesteld.

Bij het vaststellen van de legestarieven door de Raad in december zal gespecificeerd worden welke legesproducten een ontwikkeling ondergaan.

Financiële gegevens gemeentelijke heffingen

bedragen x € 1.000

Lokale heffingen	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Belastingen						
Onroerende zaakbelasting woningen	2.579	2.619	2.710	2.805	2.903	2.903
Onroerende zaakbelasting niet-woningen	656	683	733	783	853	853
Toeristenbelasting	227	325	396	446	446	446
Hondenbelasting	114	117	117	117	117	117
Totaal Belastingen	**3.576**	**3.744**	**3.957**	**4.152**	**4.320**	**4.320**
Heffingen						
Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	2.263	2.553	2.687	2.729	2.723	2.717
Rioolheffing	2.258	2.191	2.191	2.191	2.191	2.191
Totaal Heffingen	**4.520**	**4.743**	**4.878**	**4.920**	**4.914**	**4.908**
Leges en rechten						
Leges bouwvergunningen	347	404	404	404	404	404
Leges burgerzaken	149	215	215	215	215	215
Begraafplaatsrechten	35	40	40	40	40	40
Overige leges en rechten	66	89	89	89	89	89
Totaal Leges en rechten	**596**	**747**	**747**	**747**	**747**	**747**
Kwijtscheldingen						
Kwijtscheldingen	- 124	- 100	- 100	- 100	- 100	- 100
Totaal Kwijtscheldingen	**- 124**	**- 100**	**- 100**	**- 100**	**- 100**	**- 100**
Totaal lokale heffingen	**8.569**	**9.135**	**9.482**	**9.719**	**9.881**	**9.875**

Lastendruk

Bij de lastendruk kijken we naar de belastingen en heffingen die een gemiddeld gezin aan de gemeente moet betalen. Dit betekent dat er gekeken wordt naar de onderdelen OZB, afval en riolering. Aangezien de tarieven voor de verschillende onderdelen nog niet duidelijk zijn, wordt er nu een indicatie gegeven van de verwachte ontwikkeling van de lastendruk. Daarbij is uitgegaan van een woning met een gemiddelde WOZ-waarde en de grootste containermaat bij de afvalstoffenheffing. Gemiddeld komt de lastenstijging dan uit op 3,3%.

Indicatie lokale lastendruk gemiddeld gezin	2021	2022	Lasten-stijging (%)
OZB eigenaar	€ 285,28	€ 295,26	3,5%
Afvalstoffenheffing	€ 309,00	€ 326,00	5,8%
Rioolrechten	€ 214,00	€ 214,00	0,0%
	€ 808,28	**€ 835,26**	

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan we ons bestuurlijk en financieel verbonden hebben. Als de gemeente stemrecht heeft of een zetel heeft in het bestuur, is er sprake van een bestuurlijk belang. Ook als de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die we kwijt zijn bij een faillissement of als financiële problemen verhaald kunnen worden op de gemeente, is er sprake van een financieel belang.

We willen meer grip krijgen op de verbonden partijen en de ontwikkeling van sommige samenwerkingsverbanden naar WGR (Wet gemeenschappelijke regeling). We willen daarbij voor de gemeenteraad de medebewindstaken inzichtelijker maken.

De gemeenteraad heeft de informatie die zij over verbonden partijen wil ontvangen bepaald. In deze paragraaf wordt deze informatie zo veel mogelijk verstrekt. Bij behandeling van de begrotingen van de verbonden partijen in de gemeenteraad komt de informatie verder aan de orde.

Beleidskaders

In 2015 is de nota 'Governance bij verbonden partijen' vastgesteld. Hierin zijn algemene kaders gesteld met betrekking tot het aangaan van verbonden partijen[7], tijdens de uitvoeringsfase en het beëindigen van een verbonden partij.
Tevens is een kader afgesproken op basis waarvan een risicoanalyse van de verbonden partijen wordt uitgevoerd. Het risico dat de gemeente loopt met de verbonden partijen wordt gewogen op kenmerken die het financieel en bestuurlijk risico meten. Financiële kenmerken zijn bijvoorbeeld hoe hoog de jaarlijkse financiële bijdrage is en in hoeverre de gemeente financieel aansprakelijk is. Bestuurlijke kenmerken zijn bijvoorbeeld of de gemeente vertegenwoordigd is in het bestuur en of er duidelijke afspraken zijn over te behalen doelen en te leveren prestaties.
De uitkomst van deze risicoanalyse bepaalt het van toepassing zijnde toezichtarrangement.

Er is sprake van 'Good Governance' als de te onderscheiden pijlers van het Governance model juist en evenwichtig worden toegepast. De belangen zijn groot omdat verbonden partijen:

- (publieke) doelen voor ons realiseren;
- financiële, bestuurlijke en organisatorische risico's voor ons kunnen impliceren.

Overzicht verbonden partijen

Hieronder staan de partijen waaraan we ons verbonden hebben. Het zijn vooral gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast hebben we aandelen in een aantal NV's en BV's (deelnemingen). Het merendeel van deze deelnemingen is voor het bereiken van onze doelstellingen niet direct van belang. Deze verbintenissen zijn gebaseerd op wettelijke kaders, waarbij de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) BV een uitzondering vormt. Voor de overige deelnemingen is aan het einde van de paragraaf een totaaloverzicht opgenomen met het aantal en percentage aandelen, de waarde van de bezitting, de dividenduitkering en de waarde van het eigen vermogen en vreemd vermogen.

[7] De kaders zijn toepasbaar op alle soorten van samenwerkingsverbanden omdat ze betrekking hebben op risicobeheersing bij het uitbesteden van taken.

Als in onderstaande overzichten een bronverwijzing is opgenomen, wordt hiermee verwezen naar de documenten van de desbetreffende verbonden partij.

1. Gemeenschappelijke regelingen
1 Veiligheidsregio Noord Limburg (VRLN)
2 Westrom
3 Reinigingsdienst Maasland
4 Servicecentrum MER
5 Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
6 Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)
7 Omnibuzz
8 Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord
2. Vennootschappen en corporaties
1 Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML)
2 NV BNG
3 Enexis Holding BV
4 CSV Amsterdam BV
5 PBE BV
6 NV WML
7 Nazorg Limburg BV (Bodemzorg Limburg)
3. Stichtingen en verenigingen
1 Ons WCL
4. Overige verbonden partijen
1 Euregio Rijn-Maas-Noord (RMN)

Risicomatrix verbonden partijen

	Bestuurlijk risico		
Financieel risico	Laag	Gemiddeld	Hoog
Laag	**- Vennootschappen en corporaties (excl. OML BV)**	**- Grenspark MSN - Ons WCL - Euregio Rijn Maas Noord - RUD**	
Gemiddeld		**- Veiligheidsregio - RD Maasland - Omnibuzz - OML BV**	
Hoog			**- Westrom - Servicecentrum MER**

Toezichtsarrrangement	
	Basis pakket
	Plus pakket
	Plusplus pakket

Bron: Nota Governance bij verbonden partijen 2015

In de nota verbonden partijen is het volgende toezichtsarrangement opgenomen:

- Basis: De gemeenteraad wordt over verbonden partijen geïnformeerd bij de gemeentelijke begroting en jaarrekening. Dit gebeurt in de paragraaf verbonden partijen;
- Pluspakket: Aanvullend op het Basis pakket wordt de gemeenteraad ook bij de gemeentelijke halfjaarrapportage geïnformeerd over deze verbonden partijen. Daarnaast zal de bestuurlijke en ambtelijke overleg frequentie met deze verbonden partijen hoger zijn dan bij de partijen in het basispakket. Tot slot worden deze verbonden partijen ook periodiek geagendeerd in het college;
- Plusplus pakket: Verbonden partijen waarbij de gemeente een hoog bestuurlijk en financieel risico loopt worden ingedeeld in het Plusplus pakket. Aanvullend op het Plus pakket wordt de bestuurlijke en ambtelijke overleg frequentie met deze verbonden partijen verder opgevoerd.

Naam	**Veiligheidsregio Limburg-Noord**		
Openbaar belang	De Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft tot doel: De behartiging van de belangen van de gemeente en hun ingezetenen op het gebied van: • brandweerzorg; • geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; • rampenbestrijding en crisisbeheersing; • het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; • het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; • de publieke gezondheidzorg als bedoeld in de Wet publieke gezondheid (Wpg).		
Deelnemers	Aantal gemeenten op 1 januari 2021: 15 Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert.		
Bestuursstructuur	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling twee bestuurscommissies: GGD en Veiligheid. Daarin vindt periodiek overleg plaats met de betreffende portefeuillehouders uit de aangesloten gemeenten.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2022*	*31 december 2022*
	Eigen vermogen	€ 6.395.000	€ 6.177.000
	Vreemd vermogen	€ 37.098.000	€ 35.723.000
	Verwacht resultaat 2022: 0 Bron; Ontwerpbegroting 2022		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2022 bedraagt € 2.176.000 (bron: ontwerpbegroting 2022) (2021: € 2.126.000; bron “Ontwerpbegroting 2021”) en vindt plaats vanuit de programma’s 1 en 3.		

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Risico	De deelnemende gemeenten kunnen bij het niet nakomen van financiële verplichtingen, als gevolg van aangetrokken geldleningen, verstrekte garanties of claims van derden, hoofdelijk worden aangesproken (art. 32). Bij uittreding uit de gemeenschappelijke regeling regelt het algemeen bestuur de gevolgen hiervan. Bij opheffing wordt een liquidatieplan opgesteld met daarin de gevolgen voor de deelnemende gemeenten.
Ontwikkelingen	*Meerjarenstrategie* De meer-jarenstrategie van de VRLN kent 3 speerpunten: • risicogericht: door sturing op risico's en continue omgevingsanalyse kunnen we onze inspanningen beter richten (effectiviteit); • vraaggericht: elke vraag gaat eigenlijk over een risico. We helpen de klant het liefst voordat hij een vraag stelt; • informatie gestuurd: we maken op een slimme manier informatie levend en versterken hiermee de betrouwbare en deskundige informatiepositie. *Verdeelsystematiek algemene bijdrage gemeenten (harmonisatie)* Met ingang van de begroting 2017 is de besluitvorming over de verdeling van de kosten en opbrengsten naar de deelnemende gemeenten geharmoniseerd. Er zijn verdeelsleutels vastgesteld die bepalend zijn voor de toewijzing van de kosten en opbrengsten van de diverse programma's over de deelnemende gemeenten. Bij de vaststelling van de nieuwe verdeelsystematiek is met de gemeenten een ingroeiregeling afgesproken van 4 jaar, de verschillen worden telkens in stappen van 25% vereffend. Dat betekent dat het verschil tussen de gemeentelijk aandeel volgens de oude systematiek en de nieuwe systematiek in het vierde jaar conform de gewenste situatie is. 2020 was het laatste jaar van het ingroeimodel. Vanaf 2021 dragen alle deelnemers bij conform de in 2017 vastgestelde verdeelsleutels. *Veiligheid* Periodiek dient de Veiligheidsregio het risicoprofiel te actualiseren. In het verlengde hiervan wordt bepaald welke maatregelen nodig zijn om de gewijzigde risico's beheersbaar te houden. Daarnaast wordt ingespeeld op de maatschappelijke ontwikkelingen en de invloed hiervan op de brandweerorganisatie. Hierbij zal nadrukkelijk aandacht zijn voor de Paraatheid van de brandweer en inzet van de brandweervrijwilliger, de groei van evenementenadvisering bij crisisbeheersing en de effecten van de nieuwe Omgevingswet op risicobeheersing. *Gezondheid* Publieke gezondheidszorg is een vorm van zorg waar mensen niet om vragen omdat ze klachten hebben (cure) of omdat ze ondersteuning nodig hebben (care). Publieke gezondheidszorg omvat de (door individuele burgers ongevraagde) zorg die de overheid aanbiedt om ziekte en gezondheidsschade van de gehele (of groepen in de) bevolking op te sporen en te voorkomen. Tijdens het opmaken van de begroting 2022 is de GGD nog steeds volop bezig met het bestrijden van de coronapandemie. De lessen die uit de aanpak van de coronacrisis kunnen worden getrokken, zijn van invloed op de toekomstige taakuitoefening van de GGD. Zo wordt op landelijk niveau besproken wat de voor- en nadelen zijn van de lokale aanpak van de infectieziektebestrijding. In

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord
	het verlengde hiervan vragen de GGD'en in Nederland duidelijkheid van het kabinet over de verantwoordelijkheden, de samenwerking, de sturing, de financiering en de uitvoering in de infectieziektebestrijding. Halverwege 2021 is er een manifest geschreven waarin de GGD Limburg-Noord en de 15 regiogemeenten een gezamenlijke ambitie vast hebben gelegd op het gebied van preventieve gezondheid: 'naar gelijke kansen op gezondheid'. Positieve Gezondheid stellen we hierbij centraal in ons denken en doen. Twee opgaven die in de komende jaren in onze regio de volle aandacht vragen: 1. het vergroten van gelijke kansen op positieve gezondheid; 2. het makkelijker maken van gezond leven. Dit is niet iets dat we bereiken in korte tijd, integendeel, dit vraagt een lange adem. En ook concrete actie. Het manifest geeft langjarig richting, tot 2030. De uitwerking in een regionaal programma telt drie jaar, waarna we opnieuw kijken welke acties bijdragen aan onze ambitie. Het uitwerken van deze acties zal in 2022 verder vorm krijgen in kleine werkgroepen waar zowel contactambtenaren van de GGD als gemeenteambtenaren in vertegenwoordigd zullen zijn. Dit manifest is ook de basis voor de kerntakendiscussie GGD die plaatsvindt, hierbij wordt gekeken naar het nut, de noodzaak, de samenhang en het maatschappelijk rendement op het gebied van de GGD. De besluitvorming over nieuwe voorstellen/acties die uit de kerntakendiscussie komen vindt plaats in 2022.

Naam	Westrom		
Openbaar belang	Westrom integreert mensen, die om welke reden dan ook een afstand hebben tot de arbeidsmarkt in de samenleving door middel van werk. In dit kader is de Westrom partner voor de uitvoering van de participatiewet. Daarnaast kan beheer van diverse contractactiviteiten bij Westrom worden ondergebracht. In het kader van de participatiewet zorgt Westrom voor werkplekken voor beschut werken, voor mensen die op basis van de oude WSW zijn aangewezen op werk onder aangepaste omstandigheden.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 5 Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond. Aantal inwoners 1-1-2021: 171.144 (1-1-2020: 170.296)		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. De gemeente is met 2 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. De deelname is gebaseerd op het aantal inwoners.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2022*	*31 december 2022*
	Eigen vermogen	€4.073.815	€4.110.815
	Vreemd vermogen	€0	€0
	Verwacht resultaat 2022: € 27.000		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2022 bedraagt € 342.000 (bron begroting Westrom 2022) (2021: € 634.000). Daarnaast betaalt de gemeente een bedrag per WSW-er aan de Westrom, bekostigd vanuit het participatiebudget. In 2022 bedraagt de bijdrage uit het participatiebudget		

Naam	Westrom
	€ 2.494.000 (bron: meicirculaire 2021) (2021: € 2.556.000) en vindt plaats vanuit programma 2.
Risico	De weerstandscapaciteit in 2021 is voldoende om de geïnventariseerde risico's, zoals die genoemd zijn in de begroting, op te vangen. De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort. De bedrijfsresultaten van Westrom zijn afgelopen jaren sterk verbeterd. Prio Verve De huidige groen werkzaamheden die eerder door Prio Verve werden uitgevoerd zijn nu tijdelijk bij Westrom Groen BV ondergebracht. Hier vinden ook de verschillende financiële activiteiten plaats. Door dat te doen, heeft de ontbinding in de eerste jaren geen financieel effect op de begroting van de Westrom en daarmee ook geen financiële consequenties voor de deelnemende gemeenten. Nadat de definitieve situatie in 2023 is gerealiseerd en de opdrachten niet meer de verantwoordelijkheid zijn van de Westrom, vindt de financiële overdracht naar de GR Westrom plaats.
Ontwikkelingen	De begroting 2022 is geschreven vanuit de huidige strategienota, die eind 2020 afloopt. De strategienota die in 2017 is vastgesteld voor de periode 2018 – 2020 in combinatie met de verbetermaatregelen voor 2020 - 2024 uit het onderzoek van Robert Capel vormen vooralsnog de basis voor de begroting 2022. Bestuur en directie van Westrom hebben met elkaar en met de deelnemende gemeenten als 'partners in participatie', de volgende drie doelstellingen in de strategienota geformuleerd: 1. Uitvoeren van de re-integratie in gezamenlijkheid 2. Succesvol invullen van (beschutte) werkplekken 3. Ontwikkelen van medewerkers via (zo regulier mogelijk) werk Ten aanzien van het uitvoeren van de re-integratie speelt men in op het feit dat de Wsw geen nieuwe instroom meer kent. Mensen die al een Wsw-plek hebben, behouden deze. Het project "doorontwikkeling Participatiewet" is opgezet om de werkwijze voor re-integratie van de nieuwe doelgroep participatiewet te borgen. De gemeenten willen, evenals Westrom en het WSP, de resultaatsturing op dit vlak verfijnen. De ambitie is om per 2022 een aparte gezamenlijke entiteit op te starten.

Naam	RD Maasland		
Openbaar belang	Het vervullen van de zorgplicht van de lokale overheid ten aanzien van de inzameling van huishoudelijk afval en kunststofverpakkingsafval tegen de laagst mogelijke kosten met de meest optimale service.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 4 Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren (noord). Aantal aansluitingen: 44.150 (Roerdalen: 9.250) (bron: begroting RD Maasland 2022)		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling De gemeente is met 2 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2022*	*31 december 2022*
	Eigen vermogen	€ 1.042.000	€ 793.000
	Vreemd vermogen	€ 7.549.000	€ 7.717.000
	Verwacht resultaat 2022: € 0		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2022 bedraagt € 743.472 (bron begroting 2022) (2021: € 634.411) en vindt plaats vanuit programma 5.		
Risico	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort.		
Ontwikkelingen	De volgende beleidsmatige ontwikkelingen worden doorgevoerd: • Het bestuur van RD Maasland streeft er naar om in het kader van circulaire economie, samen met andere gemeenten en/of collega bedrijven, het ingezamelde afval zo veel als mogelijk her te gebruiken. Dit op een zodanige wijze dat tevens de afhankelijkheid van de markt, en daarmee de onzekerheid over de kosten die de burger moet betalen, afneemt. Deze opgave kan alleen slagen indien gemeenten en overheid-gedomineerde bedrijven meer gaan samenwerken. • Het bestuur van RD Maasland streeft naar een bredere samenwerking inzake grondstoffenmanagement. Afval Samenwerking Limburg onderzoekt de mogelijkheden gezamenlijk in Limburg de circulaire verwerking van afval te realiseren. RD Maasland participeert in de voorbereiding hiertoe en wil hierop aansluiten. • De afgelopen jaren zijn in de GR gemeenten Leudal, Maasgouw en Roerdalen geen grote beleidsmatige wijzigingen doorgevoerd. Ofschoon de doelstelling voor 2020 van 75% afvalscheiding reeds vroegtijdig is gerealiseerd, is de hoeveelheid nog te verbranden afval niet meer gedaald. Dit is de reden dat er in 2020 een onderzoek is opgestart of er via verandering in de afvalinzameling een verbetering kan worden gerealiseerd. Eind 2020 / begin 2021 hebben de raden van Roerdalen, Leudal en Maasgouw besloten om de afvalinzameling per 1-1-2022 op een aantal punten te wijzigen om de hoeveelheid ingezameld restafval te verlagen zodat de kostenstijging voor de inwoners beperkt blijft.		

Naam	**Servicecentrum MER**		
Openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling MER (GR-MER) behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen op de taakvelden back office dienstverlening voor de afdelingen Omgevingsdienst (OD) (sinds 1-9-2013) en Sociaal Domein (SD) (sinds 1-1-2016). Op 1 juli 2017 zijn ook de bedrijfsvoeringstaken op de gebieden Personeel & Organisatie (HRM), Financiën, Digitale Informatie Voorziening (DIV) en Informatie & Automatisering (I&A) overgedragen. De MER-gemeenten beogen met de samenvoeging: • continuïteit in verbetering van de dienstverlening als eerste overheidsloket voor inwoners; • zo efficiënt mogelijk te werken; • afname van de kwetsbaarheid van de drie afzonderlijke gemeenten. Door de schaalvoordelen van samenwerking te benutten zullen de toekomstbestendigheid van de organisaties van de gemeenten en de bestuurskracht toenemen en zullen op den duur besparingen worden bereikt.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 3 Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling De colleges van de deelnemende gemeenten vormen het algemeen bestuur. De samenstelling van het dagelijks bestuur wordt gevormd door een afvaardiging van de colleges. Per gemeente is er één afgevaardigde in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd. Per 1 september 2021 is de nieuwe vaste directeur van het Servicecentrum MER gestart.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2022*	*31 december 2022*
	Eigen vermogen	€ 130.681	€ 130.681
	Vreemd vermogen	€ 3.800.000	€ 3.800.000
	Verwachte resultaat 2022: € 0 (bron: Programmabegroting 2022 Servicecentrum MER)		

<table>
<tr><th>Naam</th><th>Servicecentrum MER</th></tr>
<tr><td>Bijdrage gemeente</td><td>De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2022 bedraagt € 6.233.840 (Programmabegroting 2022 en Begrotingswijziging 2021-2 van het Servicecentrum MER). Deze bijdrage is als volgt opgebouwd:
<table>
<tr><th></th><th>2022</th><th>2021</th><th>2020</th></tr>
<tr><td>Omgevingsdienst (excl. UP en VVGB)</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>- directe kosten</td><td>€ 1.495.339</td><td>€ 1.510.195</td><td>€ 1.396.369</td></tr>
<tr><td>- toerekening bedrijfsvoering</td><td>€ 390.082</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Sociaal Domein</td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>- directe kosten</td><td>€ 1.434.422</td><td>€ 1.506.997</td><td>€ 1.552.339</td></tr>
<tr><td>- toerekening bedrijfsvoering</td><td>€ 361.464</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Bedrijfsvoering</td><td>€ 2.427.973</td><td>€ 3.183.498</td><td>€ 3.234.798</td></tr>
<tr><td>Bestuur en organisatie</td><td>€ 124.560</td><td>€ 91.049</td><td>€ 145.932</td></tr>
<tr><td>Totaal</td><td>€ 6.233.840</td><td>€ 6.291.739</td><td>€ 6.329.438</td></tr>
</table>
De bijdrage vindt plaats vanuit de programma’s 2 (SD), 3 en 5 (OD) en 7 (Bedrijfsvoering). De specifieke UP afspraak voor OD bedraagt € 39.400 en voor de VVGB € 31.802. De specifieke UP afspraak voor SD bedraagt € 20.000 voor uitvoering BBZ, € 56.160 voor uitvoering TOZO, € 112.500 bijdrage WSP (werkgevers-servicepunt) en € 60.750 voor het SWT (sociaal wijkteam).</td></tr>
<tr><td>Risico</td><td>De gemeente blijft beleidsmatig en financieel verantwoordelijk en is hierbij ook afhankelijk van besluitvorming van de samenwerkingspartners. De GR MER heeft zelf een algemene reserve van beperkte omvang. De GR MER vormt, vanwege de recente oprichting, een specifiek aandachtspunt in het kader van risicomanagement. De administratieve organisatie wordt nog verder ontwikkeld.
De Wet Kwaliteitsborging voor de bouwsector en de Omgevingswet kunnen effect hebben op de aard en omvang van de werkzaamheden en daarmee ook financieel effect hebben voor de afdeling MER/OD. Deze effecten worden naar verwachting pas in de loop van 2022 duidelijk en krijgen hun beslag om die reden eerst in het kader van de begroting en UP 2022.</td></tr>
<tr><td>Ontwikkelingen</td><td>In 2021 is ingezet op de volgende actiepunten:
• een integrale begroting 2022 voorbereiden (Gemeenteraad 3 juni 2021);
• de dienstverlening verbeteren naar het niveau van de inmiddels MER-breed vastgestelde visie op dienstverlening, inclusief opstart deelprojecten dienstverlening (telefonie / e-formulieren / zaakgericht werken);
• de investeringen op het gebied van informatisering en automatisering heroverwegen en de daarbij behorende projectenkalender actualiseren;
• Verdere uitvoering van verbetertraject Servicecentrum MER (op basis van opdracht interim-directeur, rapport BMC)
• Voorbereidingen geïntensiveerd mbt de komst van de Omgevingswet per 1-7-2022</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Naam</th><th colspan="3">Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap</th></tr>
<tr><td>Openbaar belang</td><td colspan="3">De BsGW draagt zorg voor het heffen en innen van alle lokale belastingen en beheert de basisregistratie WOZ (administratie en waardering). Tot het takenpakket horen:
• Advisering en opstellen van conceptverordening(en);
• De opbouw van benodigde basisregistraties;
• Het opleggen en innen van de aanslagen tot en met de dwanginvordering en oninbaar verklaring;
• Afhandeling van klantreacties gedurende al deze processtappen.
De BsGW doet dit tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. In het kader van efficiency hoort hierbij ook de uitbouw van de samenwerking als groeimodel gericht op uitbreiding met andere deelnemende gemeenten.</td></tr>
<tr><td>Deelnemers</td><td colspan="3">Aantal gemeenten: 31
Alle Limburgse gemeenten met uitzondering van de gemeenten Venray en Horst aan de Maas.

Aantal waterschappen: 1
Waterschap Limburg.</td></tr>
<tr><td>Bestuursstructuur</td><td colspan="3">Openbaar lichaam ingesteld bij gemeenschappelijke regeling.

De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. De stemverhouding is gebaseerd op het aandeel van de deelnemer in de kosten van de regeling zoals die voortvloeit uit de begroting.</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Financiën verbonden partij</td><td>Per</td><td>1 januari 2022</td><td>31 december 2022</td></tr>
<tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.190.000</td><td>€1.190.000</td></tr>
<tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 5.630.000</td><td>€ 5.630.000</td></tr>
<tr><td colspan="3">Verwacht resultaat 2022: 0</td></tr>
<tr><td>Bijdrage gemeente</td><td colspan="3">De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2021 bedraagt € 311.354 (bron: begroting 2022) (2021: € 262.600).</td></tr>
<tr><td>Risico</td><td colspan="3">De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort. Dit kan ontstaan door bedrijfsvoering risico’s.
BsGW heeft een risicoanalyse uitgevoerd op haar bedrijfsvoering risico’s. Het totale benodigde weerstandsvermogen voor de geïnventariseerde risico’s is € 1.190.000. Gegeven de beschikbare weerstandscapaciteit kan de BsGW net voldoen aan de risico’s.
Het grootste risico voor de BsGW blijven de proceskosten als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedure ten aanzien van de WOZ-waarde.</td></tr>
</table>

Naam	Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap
Ontwikkelingen	Bij de BsGW is in 2021 de gemeente Mook en Middelaar toegetreden. Met die toetreding zijn op twee na alle Limburgse gemeenten bij BsGW aangesloten. Om de verdere stijging van uitkering van proceskosten te kunnen beteugelen wordt door BsGW, de VNG en diverse gemeenten en samenwerkingsverbanden, druk uitgeoefend op de landelijke wetgever. Met de bewindspersonen van de ministeries van BZK en Justitie vindt overleg plaats. Op 1 januari 2017 is de Fiscale Vereenvoudigingswet 2017 aangenomen. Dit is een rijksregeling, waarbij wordt aangesloten op de reguliere rechtsbescherming. Er zijn geen uitzonderingsregels meer voor fiscale besluiten die door het rijk worden genomen. De inwerkingtreding voor de lokale overheden is inmiddels opgeschort naar op zijn vroegst 1 januari 2022. Er wordt een businesscase geformuleerd voor het centraliseren van een samenhangende objectregistratie. Dat moet leiden tot schaalvoordelen en vergroting van de kwaliteit en de continuïteit. Vanaf 2022 wordt de WOZ-waarde wettelijk niet meer bepaald op basis van de m3 inhoud, maar op basis van m2 gebruiksoppervlakte. BsGW heeft dat traject voor Roerdalen afgerond, zodat in 2022 aan de wettelijke verplichting wordt voldaan. In de begroting van BsGW 2022 zijn de ontwikkelingen nader uitgewerkt.

Naam	Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)		
Openbaar belang	Het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht met het doel de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van natuur en landschap, recreatie en toerisme en marketing en PR te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur- en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die hier leven. Eén van de belangrijkste doelen van de grensoverschrijdende samenwerking is het behoud en de ontwikkeling van de karakteristieke natuur en cultuurlandschappen. Het Grenspark Maas-Swalm-Nette voert daartoe grensoverschrijdende projecten uit, zoals het project Natuur- en bosbrandpreventie, en maakt daarbij gebruik van Europese subsidies. Door de samenwerking over de grens heen kan de regio zich beter en breder presenteren. Het presenteren en het verder verbeteren van de mogelijkheden tot recreatief gebruik van de gebieden aan weerszijde van de grens is een uitdrukkelijk doel van de samenwerking. De basis voor het wekken van interesse voor dit waardevol grensgebied ligt in een afgestemde en uitgebreide marketing, milieueducatie en voorlichting.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 7 Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Venlo Aantal instellingen: 1 Zweckverband Naturpark Schwalm-Nette (Duits)		
Bestuursstructuur	Internationaal openbaar lichaam ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2022*	*31 december 2022*
	Eigen vermogen	€ 39.000	€ 39.000
	Vreemd vermogen	€ 104.118	€ 104.118
	Verwacht resultaat 2022: 0		

Naam	Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)
Bijdrage gemeente	De bijdrage (lidmaatschap) van de gemeente Roerdalen over 2022 bedraagt € 2.888 (2021: € 2.888).
Risico	Verplichting naar rato van bijdrage (voor Roerdalen 17%) aan openstaande verplichtingen bij ontbinding en vereffening.
Ontwikkelingen	Het grenspark MSN continueert haar werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Het Grenspark MSN is bezig met de voorbereiding van een Interreg aanvraag voor het vervolgproject brandpreventie Natuurgebieden. Daarnaast loopt nu een pilotproject voor grensoverschrijdend ruiteren. Voor de realisatie van het grensoverschrijdend ruiteren zal een interregaanvraag in de nieuwe interregperiode gedaan worden.

Naam	Omnibuzz		
Openbaar belang	Omnibuzz is ingesteld in het belang van een kwalitatief hoogwaardige en een zo doelmatig mogelijke gezamenlijke regie op, en uitvoering van, het aan de gemeenten opgedragen doelgroepenvervoer. In opdracht van de colleges van de deelnemende gemeenten voert Omnibuzz sinds 11 december 2016 de regie over het doelgroepenvervoer en het vervoer zelf uit voor de deelnemende gemeenten en eventueel voor derden. Gelet op de ambitie van de samenwerking zullen de colleges in beginsel ook toekomstige opdrachten met betrekking tot doelgroepenvervoer die voortkomen uit wet- en regelgeving opdragen aan Omnibuzz. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 ligt ten grondslag aan de huidige opdracht voor Omnibuzz. Aan uitbreiding van de opdracht liggen andere wetten ten grondslag. Omnibuzz voert overleggen met stakeholders, in het bijzonder met de provincie Limburg, om te komen tot een zo optimaal mogelijk doelgroepenvervoer in de provincie Limburg.		
Deelnemers	De gemeenten Beek, Beesel, Beekdaelen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert.		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz wordt gevormd door collegeleden van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door 7 wethouders.		
Financiën	Per	*1 januari 2022*	*31 december 2022*
	Eigen vermogen	€ 588.064	€ 581.939
	Vreemd vermogen	€ 3.642.796	€ 3.615.553
	Verwacht resultaat 2022: € 0		
Bijdrage gemeente	De jaarlijkse vervoerskosten zijn afhankelijk van het vervoersvolume en de bij aanbesteding te bepalen tarieven. In 2022 zijn de vervoerskosten begroot op € 233.480 (in 2021: € 202.900). Daarnaast draagt de gemeente bij in de organisatiekosten van Omnibuzz. Voor 2022 bedragen deze € 83.690 (2021: € 84.950). De vervoersopbrengsten (inning eigen bijdrage reizigers) zijn begroot op € 33.290 (2021: € 33.324).		
Risico	Onderstaande kernrisico's zijn de belangrijkste strategische risico's die realisatie van de visie en ambities van Omnibuzz bedreigen:		

Naam	Omnibuzz
	• Verminderd draagvlak en/of draagkracht bij gemeenten voor missie en visie Omnibuzz; • Plotselinge wijzigingen in vervoersvolume ten gevolge van externe ontwikkelingen; • Economische kwetsbaarheid taxibedrijven; • Gebrek aan kennis omtrent nieuwe activiteiten, processen en projecten; • Toenemende digitalisering en afhankelijkheid ICT.
Ontwikkelingen	De belangrijkste actuele ontwikkeling is de uitbraak van COVID-19 en alle maatregelen die daaruit voortvloeien. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat het vervoer na een lange periode van structurele toename vanaf maart 2020 plotseling enorm in omvang is afgenomen. De uitvoeringsprotocollen die elkaar snel opvolgen vragen op allerlei gebied afstemming en communicatie met gemeenten, klanten en vervoerders. Ook de interne organisatie is als het ware opnieuw ingericht, omdat de maatregelen ook betrekking hebben op het personeel en de bedrijfsvoering van Omnibuzz. Het vervoervolume is inmiddels weer wat aangetrokken maar nog niet op het niveau van voor de uitbraak van COVID-19. Al deze ontwikkelingen en het gebrek aan een duidelijk toekomstperspectief maken het opstellen van een betrouwbare begroting een uitdaging. <u>Overige ontwikkelingen:</u> - Automatisering en ICT In het kader van compliance aan de normering voor digitale toegankelijkheid worden de nodige investeringen in de automatisering verwacht. De omvang hiervan is nog niet helder, omdat deze afhankelijk is van de aanbevelingen uit de verplichte inspectierapporten die in een later stadium worden opgesteld. - Omgaan met groeiende zorgbehoefte en verward gedrag De toenemende problematiek van beperkte zelfregie bij klanten uit zich op de momenten dat er contact is met klanten; bij het uitvoeren van de rit (contact met de chauffeur), maar ook bij het telefonisch contact. Dit leidt tot langere beltijden en meer benodigde capaciteit bij ritreservering en klantenservice. - Digitalisering en toegankelijkheid Ontwikkelingen in de wettelijke verplichting voor het aanbieden en toegankelijk maken van digitale communicatie (drempelvrij) maken investeringen noodzakelijk. Dit betreft de huidige website, in- en externe informatiesystemen en het digitale klantplatform MijnOmnibuzz dat in ontwikkeling is. De omvang van deze investeringen is niet helder. Wel is duidelijk dat dit tot structurele kosten zal leiden.

<table>
<tr><th>Naam</th><th colspan="3">Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord</th></tr>
<tr><td>Openbaar belang</td><td colspan="3">De RUD Limburg-Noord heeft als doel de verbetering van:
• de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunnings-verlenings-, toezichts- en handhavingstaken (VTH-taken);
• de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving.
Daarbij ligt de focus van de RUD hoofdzakelijk op het zicht en grip hebben op risicovolle inrichtingen, activiteiten en milieucriminaliteit.
De regionale uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 voortgezet als netwerkorganisatie, op basis van een gemeenschappelijke regeling.</td></tr>
<tr><td>Deelnemers</td><td colspan="3">Aantal gemeenten op 1 januari 2021: 15
Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert.
Provincie Limburg.</td></tr>
<tr><td>Bestuursstructuur</td><td colspan="3">Netwerkorganisatie op basis van een bestuursovereenkomst. Per 1-1-2018 is de netwerkorganisatie omgezet in een Gemeenschappelijke Regeling (GR), waarbinnen de netwerkconstructie in stand blijft. Dit netwerkconstruct houdt in dat de concrete uitvoering van taken plaatsvindt bij de RUD-partners, de gemeenten dus (voor Roerdalen is dat de MER-Omgevingsdienst). De RUD zet daarbij vooral in op kennis- en capaciteitsuitwisseling, bewaking en verbetering van de kwaliteit van de uitvoering en de coördinatie van werkzaamheden. Bij de RUD zijn om die reden slechts een handvol medewerkers in dienst, samen vormen zij het coördinatiecentrum.
In het bestuurlijk overleg (AB) is per gemeente 1 bestuurslid vertegenwoordigt. Daarnaast is Roerdalen vertegenwoordigd in het DB (burgemeester).</td></tr>
<tr><td rowspan="4">Financiën</td><td>Per</td><td>1 januari 2022</td><td>31 december 2022</td></tr>
<tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 148.000</td><td>€ 118.000</td></tr>
<tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€1.150.000</td><td>€ 1.150.000</td></tr>
<tr><td colspan="3">Verwacht resultaat 2022: € 0</td></tr>
<tr><td>Bijdrage gemeente</td><td colspan="3">De bijdrage in 2022 is € 48.060 (2021: € 46.169).</td></tr>
<tr><td>Risico</td><td colspan="3">Bij de GR RUD Limburg Noord blijven de medewerkers in dienst van de eigen gemeente (of in ons geval het Servicecentrum MER) en vindt de dagelijkse aansturing ook van daar uit plaats. Het risico bestaat dat de medewerkers grotendeels voor hun eigen organisatie blijven werken en dat niet optimaal geprofiteerd wordt van de samenwerking. De beoogde kwaliteits- en efficiencyverbeteringen kunnen dan in de knel komen. Mede om die reden is in 2019 een evaluatie uitgevoerd en een verbetertraject gestart, zie hierna bij ‘Ontwikkelingen’.
Er is nu gekozen voor een “lichte” GR waarbij de netwerkconstructie grotendeels in stand blijft. We voldoen hiermee aan de wettelijke verplichting. Het risico blijft dat de minister dit niet ver genoeg vindt gaan. Dat kan betekenen dat er alsnog een “zware” GR moet komen, waarbij ook personeel over gaat. Zeker door het onlangs verschenen rapport van de commissie Van Aartsen “Om de Leefomgeving” komt de netwerksamenwerking van de RUD LN wat onder druk te staan, zie ook hierna.</td></tr>
<tr><td>Ontwikkelingen</td><td colspan="3">In 2019 is een evaluatie uitgevoerd naar de werking van de RUD LN. Deze evaluatie is aanleiding geweest voor een verbetertraject, dat in 2020 is ingezet en in 2021 en 2022 doorloopt. Dit RUD-verbetertraject wordt begeleid door een ambtelijk kernteam en periodiek teruggekoppeld met het DB en AB van de RUD.</td></tr>
</table>

Naam	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord
	Dit verbetertraject heeft in 2021 een extra dimensie gekregen naar aanleiding van het rapport “Om de Leefomgeving” van de commissie Van Aartsen. Uit dit rapport blijkt dat er bij de RUD’s in Nederland veel verbeterd moet worden om te komen tot een adequaat niveau van uitvoering van de milieutaken. Dat geldt ook voor onze RUD LN. Daarbij speelt specifiek voor onze RUD dat in het rapport conclusies/aanbevelingen worden gegeven mbt de omvang, robuustheid, mandatering en onafhankelijkheid van RUD’s, die mogelijk ook het netwerkconstruct van Limburg Noord in gevaar zouden kunnen brengen. De strategie is er nu op gericht om in het kader van het reeds lopende verbetertraject ook de aanbevelingen van het rapport Van Aartsen zoveel mogelijk mee te nemen, met behoud van het netwerkconstruct. De belangrijkste inhoudelijke uitdagingen van de RUD zitten in de komst van de Omgevingswet (vooral het coördineren van de opleidingen die nodig zijn voor de uitvoerende medewerkers), de implementatie van het nieuwe provincie-brede softwarepakket Squit2020 en de inhoudelijke ontwikkelingen op het gebied van bodemregelgeving (overdracht provinciale taken aan gemeenten) en energie (wat betekent de energietransitie voor het uitvoerende werk?).

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML)		
Openbaar belang	OML is een onderneming (BV) die is opgericht door een aantal gemeenten in de regio Midden-Limburg. Doel is om namens de aandeelhoudende gemeenten het aanspreekpunt en Servicecentrum te zijn voor het bedrijfsleven. Getracht wordt om het vestigingsklimaat te verbeteren en de regionale economische structuur te versterken. De doelen van OML BV zijn als volgt: • het ontwikkelen, beheren en revitaliseren van bedrijfsterreinen in de regio; • het fungeren als intermediair tussen bedrijfsleven en overheidsorganisaties; • het uitvoeren van structuurversterkende projecten in de regio; • het bevorderen van en het invullen van de één loket functie binnen de gemeenten.		
Deelnemers	Aandeelhoudende gemeenten: 5 Echt-Susteren (725 aandelen, 19,6 %), Leudal (799 aandelen, 21,6%), Maasgouw (533 aandelen, 14,4%), Roerdalen (463 aandelen, 12,5 %), Roermond (1.713 aandelen, 31,9%).		
Bestuursstructuur	OML is een besloten vennootschap. De gemeente is op basis van aandelenbezit vertegenwoordigd via de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2021*	*(prognose) 31 december 2021*
	Eigen vermogen	€ 18.150.587	€ 19.694.000
	Vreemd vermogen	€ 12.719.558	€ 3.571.000
	Verwacht resultaat vpb 2021 € 2.058.000 *NB: er zijn momenteel geen actuele begrotingscijfers voor 2022 voorhanden.*		

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML)
Bijdrage gemeente	De gemeente heeft geen vaste jaarlijkse bijdrage aan de OML. De gemeente Roerdalen bezit 463 aandelen met een nominale waarde van € 450. De aanschafwaarde (= boekwaarde) van de deelneming bedraagt € 721.000. Dividend wordt enkel uitgekeerd bij een solvabiliteitsratio hoger dan 40% én daarbij geldt dat dividenduitkering met voorrang zal worden ingezet om achtergestelde leningen mee af te lossen.
Risico	Eind 2019 was de lening van de Provincie afgelost waardoor er geen verschil meer is tussen solvabiliteit o.b.v. risicodragend vermogen en o.b.v. eigen vermogen.
Ontwikkelingen	OML opereert op basis van het ondernemingsplan 2018-2022 dat het kader vormt voor de activiteiten van OML. In het Ondernemingsplan 2018-2022 is aan OML ruimte gegeven om nieuwe activiteiten te ontplooien zoals: 1) ruimtelijk-economische advisering aan overheden en de markt; 2) revitalisering van verouderde terreinen/strategische verwervingen; 3) naast sales ook acquisitie van bedrijven richting Midden-Limburg. OML heeft percelen te koop op de bedrijventerreinen: Businesspark Midden-Limburg te Echt, Duurzaam Multifunctioneel Bedrijvenpark Zevenellen te Haelen/Leudal, de Schroof, de Hanze en Boven de Wolfskuil te Herten/Roermond en Zuidelijke Stadsrand, Oosttangent Roerstreek-West te Roermond.

Naam	NV BNG		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Volgens de statuten is de BNG 'bankier ten dienste van overheden', zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.		
Deelnemers	Aandeelhouders		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2020*	*31 december 2020*
	Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 5.097.000.000
	Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 155.262.000.000
	Resultaat 2020 € 221.000.000 Aantal aandelen: 17.199. In % van totaal 0.03%		
Dividend	Verwacht dividend 2021 € 31.130. BNG Bank stelt conform haar kapitalisatie- en dividendbeleid een dividenduitkering over 2020 voor van EUR 101 miljoen (EUR 1,81 per aandeel). Dat is 50% van de nettowinst die overblijft na aftrek van de uitkering aan houders van hybride kapitaal. Uitkering van het dividend over 2020 zal niet plaatsvinden vóór 30 september 2021 en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.		

Naam	NV BNG
Risico	Het bedrag dat de bank jaarlijks aan dividend uitkeert is afhankelijk van de winst die de bank in enig jaar behaalt. Gelet op de omvang van de jaarlijkse inkomsten is dit risico zeer klein.
Ontwikkelingen	-

Naam	Enexis Holding NV		
Vestigingsplaats	’s-Hertogenbosch		
Openbaar belang	Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent in 2009 gesplitst in een Netwerkbedrijf en een Productie- en Levering Bedrijf. Het Productie- en Levering Bedrijf (PLB) is per 1 oktober 2009 verkocht aan RWE. Op basis van de wet werden de publieke aandeelhouders van Essent voor exact hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder van het nieuwe zelfstandig opererende netwerkbedrijf, dat vanaf 2010 Enexis (Holding N.V.) heet. De vennootschap heeft ten doel: • Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water. • Het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie. • Het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld. • Het binnen de wettelijke grenzen ontplooien van andere operationele en ondersteunende activiteiten.		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn zes provincies en 116 gemeenten.		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2021*	*1 juli 2021*
	Eigen vermogen	€ 4.116.000.000	€ 4.141.000.000
	Vreemd vermogen	€ 4.635.000.000	€ 5.098.000.000
	Resultaat 2020 € 108.000.000 Aantal aandelen 577.800 In % van totaal 0.39% Waarde aandelen € 15.872.166		
Dividend	Verwacht dividend 2022: € 288.900		
Risico	Laag		

Naam	CSV Amsterdam BV		
Vestigingsplaats	’s-Hertogenbosch		
Openbaar belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Atterro. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Atterro)		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn zes provincies en 116 gemeenten.		
Bestuursstructuur	Besloten Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2020*	*31 december 2020*
	Eigen vermogen	€ 670.000	€ n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 0	€ n.n.b.
	Verwacht resultaat 2021: € 0 Aantal aandelen 7.720 In % van totaal 0.39%		
Dividend	Verwacht dividend 2021 € 0		
Risico	geen		
Ontwikkelingen	CSV Amsterdam is in 2020 tot een compromis gekomen Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. De aandeelhouders hebben in de Algemene Vergadering van april 2020 ingestemd met de Vaststellingsovereenkomst tussen de drie partijen. Dit heeft geleid tot uitbetaling van de (na aftrek van kosten) nog resterende € 8 miljoen aan de aandeelhouders (aandeel Roerdalen € 31.515). CSV Amsterdam B.V. houdt nog een bescheiden bedrag aan voor het voeren van een bezwaarprocedures tegen de Belastingdienst inzake een naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Hierdoor kan de vennootschap nog niet worden ontbonden. Tevens is CSV Amsterdam B.V. bewaarder van de boeken en bescheiden van de in 2020 geliquideerde SPVs CBL Vennootschap, Verkoop Vennootschap en Vordering op Enexis.		

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.		
Vestigingsplaats	’s-Hertogenbosch		
Openbaar belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent.		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn zes provincies en 116 gemeenten.		
Bestuursstructuur	Besloten Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2020*	*31 december 2020*
	Eigen vermogen	€ 1.590.000	€ n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 5.000	€ n.n.b.
	Verwacht resultaat 2020 € 0 Aantal aandelen 577.800 In % van totaal 0.39%		
Dividend	Verwacht dividend 2021: 0		
Risico	Met de liquidatie van het General Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap.		

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
Ontwikkelingen	Ondanks dat het Escrow fonds in juli 2016 is uitbetaald en geliquideerd dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden. De reden hiervoor is dat de vennootschap partij is in een aantal juridische overeenkomsten (convenanten) die bij de overdracht van EPZ aan RWE c.q. Delta zijn afgesloten. Het Convenant en de daarin opgenomen garantieverplichting kent geen termijn en PBE zou in overleg met de Staat uit de garantieverplichting ontslagen moeten worden of gezamenlijk met de Staat, ERH en Delta Energy B.V. het Convenant moeten beëindigen. Beide opties worden verkend. Het gesprek met de Staat is gestart maar heeft nog niet tot een concrete afspraak geleid.

Naam	NV WML		
Vestigingsplaats	Maastricht		
Openbaar belang	De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids)instellingen in Limburg. WML stelt de openbare watervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water		
Deelnemers	Limburgse Gemeenten en Provincie Limburg		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2020*	*31 december 2020*
	Eigen vermogen	€ 215.305.000	€ 221.314.000
	Vreemd vermogen	€ 395.345.000	€ 397.127.000
	Resultaat 2020 € 6.008.000 Aantal aandelen 7 In % van totaal 1.4%		
Bijdrage gemeente	-		
Risico	Laag		
Ontwikkelingen	WML moet voor 40% van haar leningen van bank wisselen. BNG heeft namelijk aangegeven per direct te stoppen met het verstrekken van nieuwe leningen en het oversluiten van oude leningen van drinkwaterbedrijven. In de komende 15 jaar moet WML voor alle leningen een andere bank hebben in plaats van de BNG. De BNG heeft 40% van de leningen van WML in portefeuille. De eerste BNG-lening die WML moet oversluiten loopt begin 2022 af. Om bij andere banken in aanmerking te komen voor een lening met vergelijkbare voorwaarden zoals WML deze gewend was, moet de ontwikkeling van enkele financiële kengetallen van WML omgekeerd worden. Om dit te bereiken bespaart WML op haar kosten en verhoogt het haar drinkwatertarief voor 2021 met 12% (€ 6 per jaar voor een gemiddeld huishouden).		

Naam	**Bodemzorg Limburg**		
Vestigingsplaats	Maastricht		
Openbaar belang	Nazorg over veertien (gesloten) stortplaatsen in Limburg.		
Deelnemers	Limburgse Gemeenten		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	*Per*	*1 januari 2020*	*31 december 2020*
	Eigen vermogen	€ 5.493.254	€ 5.640.872
	Vreemd vermogen	€ 28.883.074	€ 32.285.161
	Resultaat 2020 € 147.618 Aantal aandelen 510 (van 55.280) In % van totaal 0.93%		
Bijdrage gemeente	2020 € 5.169		
Risico	Laag		
Ontwikkelingen	Bodemzorg Limburg (voorheen bekend onder de naam Nazorg Limburg BV) functioneert vanaf 1998 als zelfstandige vennootschap. Vanaf 2003 is er een organisatorische scheiding aangebracht tussen Bodemzorg Limburg en Essent Milieu. Dit betekent dat Bodemzorg Limburg als een geheel zelfstandige onderneming functioneert. Bodemzorg Limburg blijft haar activiteiten uitvoeren: Administratieve vastlegging van alle gegevens en verplichtingen die van toepassing zijn op de desbetreffende locatie; Het meten en registreren van de invloed van de stortlocaties op de omgeving (monitoring) en rapportage aan het bevoegd gezag; Het beheren en in stand houden van alle voorzieningen die zijn aangebracht en het voldoen aan alle verplichtingen die te maken hebben met het eigendom; Het vervangen van bestaande voorzieningen of het aanbrengen van nieuwe voorzieningen mocht dat noodzakelijk zijn. Voortvloeiend uit de afspraken tussen de Limburgse colleges met Bodemzorg Limburg wordt voor het beheer van voormalige stortplaatsen een inwonerbijdrage van € 0,25 in de afvalbegroting opgenomen.		

<table>
<tr><th>Naam</th><th>Ons WCL</th></tr>
<tr><td>Openbaar belang</td><td>De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994.
Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten.
Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van het landelijk gebied in Midden-Limburg.
De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel:
▪ het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten;
▪ het zelfstandig uitvoeren van projecten, maar ook het afmaken van lopende WCL-projecten;
▪ het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.
▪ Stichting Ons WCL voert namens de regio het project Nationaal Park De Meinweg nieuwe Stijl uit.</td></tr>
<tr><td>Participanten</td><td>Deelnemende gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.</td></tr>
<tr><td>Bestuursstructuur</td><td>Stichting</td></tr>
<tr><td>Financiën</td><td><table>
<tr><th>Per</th><th>1 januari 2020</th><th>31 december 2020</th></tr>
<tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 439.575,-</td><td>€422.507,-</td></tr>
<tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€46.653,-</td><td>€ 40.414,-</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>Bijdrage</td><td>2022 € 39.500</td></tr>
<tr><td>Risico</td><td>Zeer klein</td></tr>
<tr><td>Ontwikkelingen</td><td>Ons WCL continueert haar werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Er is een samenhang met SML. We willen nagaan of de gezamenlijke middelen efficiënter ingezet kunnen worden om de doelen uit de SIA (Strategische Investeringsagenda) te halen. Ons WCL heeft een coördinerende taak bij de subsidieaanvraag en uitvoering van de omvorming van het Nationaal Park naar het Nationaal Park Nieuwe stijl.</td></tr>
</table>

Naam	Euregio Rijn-Maas-Noord		
Openbaar belang	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de circa 2 miljoen inwoners van dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit streven middels verschillende subsidieregelingen.		
Deelnemers	De Euregio Rijn-Maas-Noord telt op dit moment 29 leden, maar hierin komt vanaf 1-1-2022 verandering. Aantal Nederlandse gemeenten: 13 Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Maasgouw, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, en Venray. Aantal Nederlandse instellingen: 1 Kamer van Koophandel Aantal Duitse participanten 15: Mönchengladbach, Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Nettetal, Wassenberg, Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg en Landeshaupstadt Düsseldorf. Ontwikkelingen: Vanaf 1-1-2022 treedt Kreis Heinsberg ook toe (met 5 stemmen). Met de gemeenten Sittard-Geleen en Beekdaelen en de Gemeinde Issum (Kreis Kleve) lopen gesprekken over eventuele toetreding.		
Bestuursstructuur	Publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht. De gemeente is met 3 stemmen vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en de burgemeester zit als enige lid in het dagelijks bestuur.		
Financiën	*Per*	*1 januari 2020*	*31 december 2020*
	Eigen vermogen	€ 379.799	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 673.829	n.n.b.
	Verwacht resultaat 2020: volgt later		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2022 bedraagt € 10.320 (betreft 3 stemmen) (2021 € 10.320). Daarnaast betalen we een jaarlijkse bijdrage voor het Grensinformatiepunt van € 1.800, -. Er is geen wijziging in de bedragen voorzien.		
Risico	Risico's zijn beperkt, kleine organisatie met financiële reserve en bij ontbinding/liquidatie naar rato van stemmen verdeling kosten.		
Ontwikkelingen	Met de Euregio-visie 2030 gaat de Euregio Rijn-Maas-Noord de nieuwe uitdagingen aan. Er wordt gewerkt aan 6 thema's: - Wij gaan voor jouw toekomst (… zonder vrede zijn we nergens!) - Wij planten 10 miljoen bomen - Wij zijn altijd mobiel en bereikbaar - Wij werken aan grensverleggende banen - Wij spreken dezelfde taal - Wij helpen je de grens over De zes grote thema's staan voor het hele actiegebied van de euregio Rijn-Maas-Noord en hangen tegelijkertijd samen met het programma van de EU tussen 2021 en 2027.		

Paragraaf Financiering

Inleiding

Wij bekostigen onze activiteiten met eigen middelen, maar ook met geleend geld. Daarnaast hebben we geld belegd in obligaties en verstrekken we soms leningen in het kader van de publieke taak.
De financiering van al deze onderdelen is aan veel wettelijke kaders gebonden, die zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Fido).
Het belangrijkste uitgangspunt rondom financiering is het beheersen van de risico's die hiermee samenhangen. De wettelijke regels zijn er op gericht dat grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen worden vermeden.
Gedurende het jaar ontvangen we geld en doen we betalingen, deze geldstromen lopen in tijd niet synchroon. Om deze schommelingen op te kunnen vangen, lenen we geld om op tijd aan onze betalingsverplichtingen te voldoen.

Beleid

De belangrijkste doelen van ons beleid zijn:

- voorzien in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn;
- vanuit onze publieke taak, waar nodig, instellingen helpen bij hun financiering;
- risico's beheersen en beperken bij het aangaan of het verstrekken van een lening;
- leningen aantrekken tegen zo laag mogelijke (rente)kosten;
- voldoen aan wet- en regelgeving, waaronder de Wet Fido.

Om deze doelen te bereiken beoordelen we voordat we leningen voor de langere termijn aantrekken of dit vanuit rente-oogpunt voordeliger is, dan een deel van onze obligatieportefeuille te verhandelen. Doel van deze afweging is het renteresultaat voor de gemeente zo gunstig mogelijk te houden. Het merendeel van de leningen hebben we afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. We lossen hierop jaarlijks af. Bij nieuwe leningen wordt beoordeeld of deze jaarlijks afgelost worden of aan het einde van de looptijd.
Voor leningen op de korte termijn wordt gekeken naar het daadwerkelijke banksaldo. Op basis hiervan worden kasgeldleningen met verschillende looptijden afgesloten, variërend van 2 weken tot 2 maanden.
Bij het verstrekken van leningen of borgstellingen worden zoveel mogelijk zekerheden gesteld, de gemeente is immers geen bank. Wij willen dat instellingen en verenigingen zelf lenen zonder onze tussenkomst. Slechts indien dit niet lukt, kan door een instelling of vereniging aan de gemeente gevraagd worden om een lening of een borgstelling, waarbij borgstelling onze voorkeur heeft.

Hoeveel lenen we als gemeente?

De behoefte aan financiering ontstaat hoofdzakelijk door investeringen en leningen aan derden. Investeren kost geld; dit betreft bijvoorbeeld onze gebouwen, wegen en riolering, maar ook de investeringen in het kader van duurzaamheid en de projecten uit het plan van aanpak bij het onderdeel "Investeren om te renderen". Ook als we aan derden leningen verstrekken moeten we dit zelf financieren.

In het tweede kwartaal van 2021 is de kasgeldlimiet overschreden. Op basis van de wet Fido mag er maar twee kwartalen achter elkaar de kasgeldlimiet worden overschreden zonder extra maatregelen te treffen. Op het moment van schrijven is de verwachting nog altijd dat de kasgeldlimiet in het derde kwartaal 2021 niet wordt overschreden. Dit wordt goed gemonitord. Mocht er toch een financieringsbehoefte ontstaan, zullen we deze met langlopende leningen moeten gaan financieren.

Op het moment is het mogelijk langlopende leningen te financieren met een rentepercentage van nagenoeg 0%.

Ons huidige leningenportefeuille is laag. Dit blijkt ook uit de financiële kengetallen (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing). Onze netto-schuldquote in 2020 was uiteindelijk 6,9%, terwijl het gemiddelde van de andere gemeenten met minder dan 25.000 inwoners bijna 40% (bron: waarstaatjegemeente.nl 2019)

In onderstaand overzicht is het verloop van de leningenportefeuille weergegeven. Begin 2021 hebben we in totaal vier leningen uitstaan, waarvan de laatste wordt afgelost in 2025. Deze laatste lening zal in 2025 waarschijnlijk geherfinancierd moeten worden. Het gemiddelde rentepercentage dat we over de uitstaande leningen betalen in 2022 is 0,53%.

bedragen x € 1.000

Leningenportefeuille	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Stand per 1 januari	**13.000**	**11.000**	**7.000**	**7.000**
Nieuwe leningen	-	-	-	7.000
Reguliere aflossingen	- 2.000	- 4.000	-	- 7.000
Vervroegde aflossingen	-	-	-	-
Stand per 31 december	**11.000**	**7.000**	**7.000**	**7.000**

Waar hebben we ons geld in belegd?

De gemeente heeft beleggingen, doordat we aandelen bezitten in een aantal vennootschappen (deelnemingen). In de paragraaf verbonden partijen zijn alle deelnemingen en de daaraan verbonden risico's opgenomen. De drie grootste deelnemingen zijn: Enexis, OML en de BNG. Gesteld kan worden dat in dit kader er sprake is van een beperkt risico.
In 2010 heeft de gemeente de middelen die zijn ontvangen door de verkoop van de aandelen Essent belegd in obligaties. De marktwaarde van deze belegging was op 30 juni 2021 € 10,468 mln. Het cumulatief rendement dat we tot nu toe hebben behaald over de obligatieportefeuille bedraagt 47,10%.

De verdeling van de obligaties per 30 juni 2021 is als volgt:

bedragen x € 1.000

Verdeling obligaties	Overheid en overheidsgerelateerd		Financiële instellingen		Totaal	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Rating						
AAA	2.780	27%	2.117	20%	4.897	47%
AA	1.387	13%	4.184	40%	5.571	53%
A	-	0%	-	0%	-	0%
BBB	-	0%	-	0%	-	0%
Totaal	**4.167**	**40%**	**6.301**	**60%**	**10.468**	**100%**

Alle obligaties voldoen aan de voorwaarden die bij aanschaf in het treasurystatuut stonden. Obligaties met een rating tussen A en AAA zijn kredietwaardig. Dat wil zeggen van goede kwaliteit, de kans op terugbetaling is nagenoeg gegarandeerd.

In de komende jaren hebben we jaarlijks te maken met vrijval van obligaties. De laatste obligaties worden in 2027 afgelost. We mogen niet meer in nieuwe obligaties beleggen als gevolg van de

invoering van het verplichte schatkistbankieren. Obligaties die worden afgelost worden ingezet als financieringsmiddelen of weggezet op de rekeningcourant bij het Rijk.
In onderstaand overzicht is het vrijvalschema voor de resterende looptijd vanaf 30 juni 2021 opgenomen.

bedragen x € 1.000

Vrijval obligaties	Nominaal bedrag	rente-baten
Jaar van vrijval		
2021	4.100	511
2022	2.750	316
2023	1.000	200
2024	1.600	158
2025	700	72
2026	100	40
2027	585	37
	10.835	

Risicobeheersing

Door het Rijk zijn verschillende normen gesteld die erop moeten toe zien dat overheidsinstellingen op verantwoorde wijze met hun financiering omgaan. Deze normen zijn:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm;
- het EMU-saldo;
- het drempelbedrag voor schatkistbankieren.

Vanuit risicobeheersing zijn door het Rijk financiële kengetallen verplicht gesteld, om een valide risico-inschatting te kunnen maken. Deze zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, aangezien deze over de totale financiële risicobeheersing van de gemeente gaan en niet alleen maar betrekking hebben op financiering.

Kasgeldlimiet

Beheersing van het rente risico op korte schuld wordt weergegeven in de kasgeldlimiet.

bedragen x € 1.000

Liquiditeitspositie t.o.v. kasgeldlimiet	3e kwartaal 2020	4e kwartaal 2020	1e kwartaal 2021	2e kwartaal 2021
Netto vlottende schuld				
Omvang vlottende schulden	7	1.004	5.156	8.000
Omvang vlottende middelen	6.181	6.058	856	2.195
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	**- 6.174**	**- 5.054**	**4.300**	**5.805**
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting (=grondslag)	49.321	49.321	51.778	51.778
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	**4.192**	**4.192**	**4.401**	**4.401**
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	**10.366**	**9.246**	**101**	
Overschrijding van de kasgeldlimiet				**- 1.404**

Met deze limiet wil de wetgever voorkomen dat uitsluitend kortlopende leningen worden afgesloten.

Het aantrekken van dit type leningen is aantrekkelijk wanneer de rente erg laag is. Het risico van een stijgende rente bij herfinanciering is daarmee in verhouding groot. Daarom is bepaald dat gemeenten maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mogen gebruiken voor kortlopende leningen.

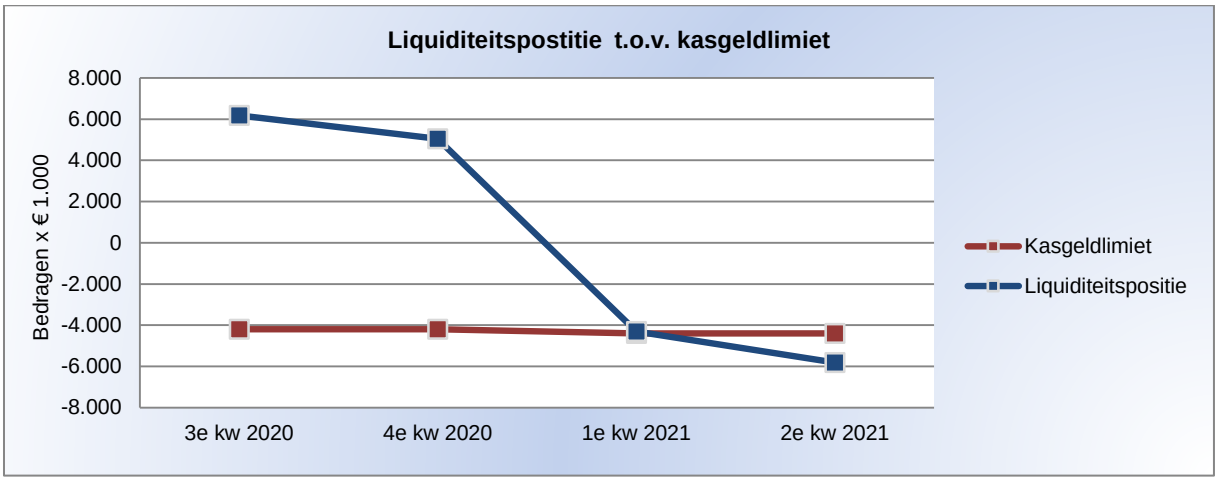

Renterisiconorm

Beheersing van het rente risico op langlopende schuld wordt weergegeven door de renterisiconorm. Deze norm draagt bij aan een zodanige opbouw van de langlopende leningenportefeuille dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering in voldoende mate wordt beperkt. Het totaal aan aflossingen en herfinanciering mag jaarlijks maximaal 20% bedragen van het begrotingstotaal. Door een goede spreiding van de looptijd wordt flexibiliteit in de toekomst behouden tegen zo laag mogelijke rentekosten.

bedragen x € 1.000

Renterisico	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Renterisico vaste schulden				
Renteherzieningen	-	-	-	-
Herfinanciering	-	-	-	7.000
Renterisico vaste schulden	**-**	**-**	**-**	**7.000**
Toegestane renterisiconorm				
Omvang begroting 2022 (=grondslag)	55.891	55.891	55.891	55.891
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Minimum bedrag	2.500	2.500	2.500	2.500
Toegestane renterisiconorm	**11.178**	**11.178**	**11.178**	**11.178**
Toets renterisiconorm				
Ruimte onder renterisiconorm	**11.178**	**11.178**	**11.178**	**4.178**
Overschrijding renterisiconorm				

EMU-saldo

Voor landen die deelnemen aan de Europese Monetaire Unie (EMU) gelden Europese begrotingsvoorschriften waaronder de zogenaamde EMU-normen. De EMU-normen stellen limieten aan de overheidsschuld van een land. De jaarlijkse groei van de netto overheidsschuld, ook wel het financieringstekort of EMU-saldo genaamd, mag in een jaar niet meer bedragen dan 3% van de omvang van de economie (bruto binnenlands product). Naar aanleiding van de schuldencrisis heeft Nederland in Europees verband afgesproken de Europese normen in nationale wetgeving te verankeren. Met de Wet houdbare overheidsfinanciën (wet Hof) is daar gevolg aan gegeven.

Ook gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen vallen onder de Nederlandse overheid. De schulden van de gemeenten en de jaarlijkse groei van deze schulden tellen mee in de EMU-schuld en het EMU-saldo van de Nederlandse overheid. Daarom gaat de wet Hof ook over de ontwikkeling van de schulden van gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen.
Het EMU-saldo (begrotingssaldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (Rijksoverheid, sociale fondsen en de decentrale overheden) van een bepaald land in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. Decentrale overheden moeten het EMU-saldo berekenen, zodat op macro niveau het EMU-saldo voor Nederland kan worden bepaald. Ons EMU-saldo voor de begroting 2022-2025 is in het volgende overzicht berekend.

bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)			Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	- 3.345	- 2.792	- 1.319	111	185
2.	(-)	Mutatie (im)materiële vaste activa	- 394	13.532	959	4.663	120
3.	(+)	Mutatie voorzieningen	- 1.574	208	- 142	- 92	- 538
4.	(-)	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	- 415	303	-	-	-
Berekend EMU-saldo			**- 4.111**	**- 16.419**	**- 2.420**	**- 4.644**	**- 473**

Het toegestane EMU-saldo voor de gemeente Roerdalen is door het Rijk voor 2022 is ten tijde van het opstellen van de programmabegroting nog niet bekend. De laatste jaren echter zaten we ruim onder het toegestane EMU-saldo. Het cijfer voor 2022 wordt pas gepubliceerd bij de Septembercirculaire.

Schatkistbankieren
Decentrale overheden zijn verplicht alle overtollige middelen boven een drempelbedrag in de schatkist te houden. Dagelijks wordt bepaald of er overtollige middelen zijn. Het drempelbedrag wordt bepaald op 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Roerdalen is deze drempel afgerond dus € 419.000. Afhankelijke van de liquiditeitsbehoefte worden deze gelden teruggehaald vanuit de schatkist naar de rekening courant van de gemeente.

Rentevisie
Naast deze wettelijke normen die vooral kijken naar de huidige financieringsstructuur, hebben we als gemeente ook te maken met de renteontwikkeling op de markt. De ECB blijft in komend jaar een ruim monetair beleid voeren. De lange rentetarieven zullen naar verwachting beperkt stijgen maar blijven nog steeds op een zeer laag niveau.

Rentetoerekening

Deze toerekening geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.
Door de ontvangen rente op de obligatieportefeuille hebben we een positief renteresultaat. Hierdoor is de omslagrente die wordt gebruikt voor de rentetoerekening aan vaste activa 0%. Er vindt dus geen rentetoerekening plaats aan de verschillende taakvelden.

bedragen x € 1.000

Renteschema		Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(+)	- 85	- 77	- 68
b. Externe rentebaten (idem)	(+)	856	533	338
Saldo rentelasten en rentebaten		**771**	**456**	**270**
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	(+)	-	-	-
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= project-financiering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		**771**	**456**	**270**
d1. Rente over eigen vermogen	(+)	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(+)	47	46	45
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		**818**	**502**	**315**
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	(-)	-	-	-
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		**818**	**502**	**315**

Meerjarenbalans

De geprognotiseerde balans is opgenomen in hoofdstuk 5 “Financiën in hoofdlijnen”.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Risicobeheersing of risicomanagement is een continu proces dat risico's identificeert, beoordeelt en vervolgstappen definieert. Er zijn verschillende gebieden waarop risicomanagement toegepast kan worden. In de planning en control-cyclus kijken we naar het financieel risicomanagement.
We streven naar beheersing van de risico's en een goede balans tussen de bestuurlijke ambities en de daarmee gepaard gaande risico's. Door inzicht in de risico's kunnen we op verantwoorde wijze besluiten nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot onze vermogenspositie. Door deze tegen elkaar af te zetten krijg je de ratio weerstandsvermogen[8]. Dit is voldoende als daar een getal uitkomt dat groter is dan 1.

Om onze risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Hierdoor wordt inzichtelijk wat op basis van deze risico's de benodigde weerstandscapaciteit is. Voor 2022 komt deze uit op € 1.910.000.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandcapaciteit, bestaande uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.
De beschikbare weerstandcapaciteit is € 12.078.000. Dit betekent dat onze ratio voor het weerstandsvermogen 6,3 (jaarrekening 2020: 9,3) is, dit is ruim voldoende. De daling wordt vooral veroorzaakt doordat van de algemene reserve een bedrag is afgezonderd voor de afdekking van de tekorten voor de komende jaren. Dit is hiermee een structureel dekkingsmiddel geworden en mag niet meer worden ingezet voor het weerstandsvermogen.

De verschillende onderdelen van risicomanagement worden hieronder verder uitgewerkt.
Aan het eind van deze paragraaf gaan we in op een aantal andere financiële kengetallen die inzicht geven in onze financiële positie.

De verschillende deelprojecten van "Begroting in balans" zorgen ervoor dat het risicoprofiel van onze gemeente sinds vorig jaar is veranderd. We gaan als gemeente immers nieuwe dingen doen binnen het kader van "Investeren in duurzaamheid en om te renderen". Daarnaast gaan we binnen de omvorming van het sociaal domein taken fundamenteel anders organiseren. Dit zorgt voor een grotere mate van financiële onzekerheid. Naast de grotere risico's vanuit beleidsaanpassingen, moet ook de gemeentelijke organisatie in deze veranderingen meegaan. Risicomanagement wordt de komende jaren een steeds belangrijker onderdeel van de sturing in onze organisatie.

Risico-inventarisatie, beoordeling en kwantificering

Om te bepalen of we voldoende weerstandsvermogen hebben moeten eerst de risico's in beeld gebracht worden. Het gaat dan om risico's waarvoor geen (afdoende) maatregelen zijn getroffen of zijn te treffen en die gevolgen kunnen hebben voor de financiële positie.
Als de risico's bekend zijn is het van belang om deze te beoordelen en kwantificeren. Hierbij worden de risico's inhoudelijk beoordeeld:

- hoe groot is de kans dat een risico zich voordoet (waarschijnlijkheid) en;
- welke financiële impact heeft dit dan, zowel maximaal als verwacht.

[8] Voor de bepaling van de ratio en waardering hiervan maken we gebruik van de gegevens van het Nederlands adviesbureau risicomanagement

Op basis hiervan word de risicoscore berekend, waarbij over de geïnventariseerde risico's een risicosimulatie wordt uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. In de verschillende mogelijke scenario's doorgerekend.
In onderstaande grafiek en tabel wordt weergegeven hoe de kansverdeling is op basis van deze simulatie. Daarnaast is aangegeven wat de omvang van de weerstandscapaciteit moet zijn bij verschillende zekerheidspercentages. Voor de bepaling van de weerstandsratio gaan we uit van een zekerheid van 90%.

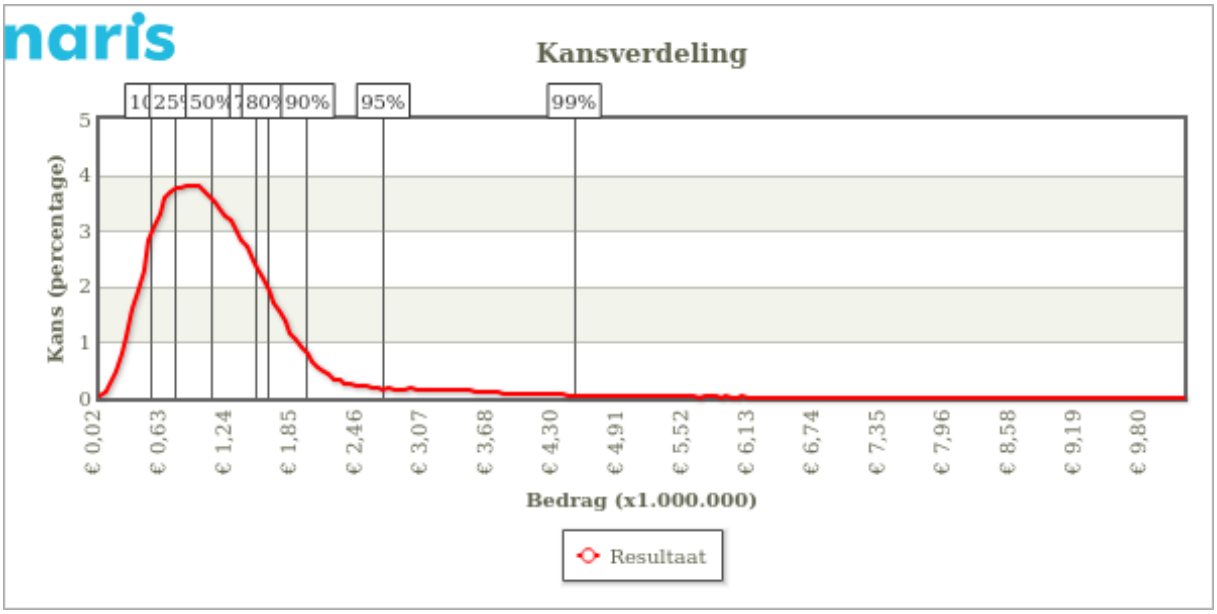

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	€ 451.137
25%	€ 679.239
50%	€ 1.017.697
75%	€ 1.427.834
80%	€ 1.540.087
90%	€ 1.910.105
95%	€ 2.616.232
99%	€ 4.403.730

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met het nummer van het risico zoals beschreven in de risico-inventarisatie. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd.

Financieel	Bruto				
x > € 1.000.000	**3, 13, 14**		**4**		
€ 500.000 < x < € 1.000.000	**18**	**9**	**11**		
€ 100.000 < x < € 500.000	**2. 15**		**7, 8, 12**	**6**	5
€ 10.000 < x < € 100.000	**16**	**10**	**1**		**17**
x < € 10.000					
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Risico-inventarisatie

In de tabel op de volgende pagina's is per risico aangegeven:

- wat de risicogebeurtenis is;
- hoe we het risico hebben beoordeeld en gekwantificeerd;
- hoe we op het risico willen sturen om dit te beheersen;
- wat het maximale en het verwachte risico en in welke risico klasse het valt;
- hoe groot we de kans achtte dat een risico zich voordoet;
- welke score een risico heeft op basis van bovenstaande inschattingen.

Onderwerp	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Maximaal risico	Verwacht risico	Financiële klasse	Kans	Score
Algemene uitkering	1	Het gehanteerde principe van 'samen de trap op, samen de trap af' is voor de jaren 2021 en 2022 losgelaten (dit heeft het kabinet besloten vanwege de coronamaatregelen). Het accres is voor deze jaren bevroren. Onduidelijk is hoe vanaf 2023 de omvang van het accres bepaald gaat worden. Dit kan zowel een positief als een negatief effect hebben.	Tijdens de vorige crisis is het accres bevroren geweest van 2008 tot en met 2011. Vanaf 2012 is de systematiek van "samen de trap op, samen de trap af" weer in werking getreden. Het Rijk is in 2012, na een periode van ondersteuning van de economie, gaan bezuinigen op de rijksuitgaven. Dit had ook een effect op de omvang van de algemene uitkering. Voor onze gemeente had dit in 2012 een nadelig effect van € 70.000 ten opzichte van 2011 tot gevolg. Gelet op de grote uitgaven die nu in het kader van de coronacrisis plaatsvinden is er een reële kans dat het accres voor 2023 lager wordt vastgesteld.	Wij hebben zelf geen directe invloed op de omvang van de algemene uitkering. We spelen zoveel mogelijk in op aangekondigde wijzigingen en volgen hierover de berichtgeving op internet en de circulaires van het Rijk. We ondersteunen landelijke acties die inzetten op meer stabiliteit in de algemene uitkering.	70.000	0	2	50%	6
Algemene uitkering	2	In 2023 vindt een herverdeling plaats van zowel het klassieke domein als het sociaal domein. Het totaal van de algemene uitkering blijft gelijk, de verdeling over de gemeenten wordt bijgesteld. Bij het opstellen van de begroting 2021 gingen we er nog van uit de herverdeling voor ons negatief zou uitpakken. Op basis van de laatste berichten laat de herijking voor onze gemeente op dit moment uiteindelijk een voordeel zien van € 21,-- per inwoner. In de bijstellingen van de begroting gaan we voor als nog uit van een effect van € 0 per inwoner.	Het maximale risico dat we als gemeente lopen bij de herverdeling van de algemene uitkering is per jaar € 15,- per inwoner. De laatste doorrekeningen op basis van de gegevens van het jaar 2019 wijzen uit dat we een voordeelgemeente zijn en zou de algemene uitkering dus stijgen.		300.000	0	3	10%	3
Obligaties	3	De waarde van de obligatieportefeuille neemt af	Alle obligaties hebben een rating van AA- of hoger. De obligaties bij financiële instellingen maken op dit moment afgerond 60% van de totale obligatieportefeuille uit. Hiervan bestaat weer 40% uit covered bonds. Dit zijn obligaties waar een onderpand als garantie achter zit. Rechtstreekse overheidsobligaties maken 19% van de portefeuille uit. Het betreft twee leningen aan Frankrijk en Oostenrijk.	We zetten gelet op de lagere waarschijnlijkheid en de afloop van obligaties in de komende jaren geen specifieke beheersmaatregelen in. We monitoren de voortgang op basis van de kwartaalrapportage van onze vermogensbeheerder. Bij nieuwe financieringsbehoefte beoordelen we of eerdere vrijval dan einde looptijd wenselijk is in plaats van andere externe financiering.	3.000.000	0	5	5%	5
Sociaal domein	4	Onvoldoende voortgang in de omvorming van het sociaal domein. Met de ervaring van de afgelopen jaren hebben wij de budgetten voor Jeugd, Participatie en Wmo aangepast aan de nieuwste prognoses. Daarnaast zijn we bezig met de omvorming van het sociaal domein. In drie jaar tijd werken we naar evenwicht in de kosten en de baten. We willen naar passende hulp bij financieel evenwicht in 2024. Wij realiseren ons dat dit een zware opgave is, met de nodige risico's. Het risico bestaat dat er meer wordt uitgegeven, aangezien dit open einde regelingen zijn. We hebben een zorgplicht. Bovendien kunnen externe factoren zoals CAO stijgingen en rijksbeleid, zoals het abonnementstarief Wmo, invloed hebben op kostenstijgingen in het sociaal domein.	We zijn in deze begroting uitgegaan van een totale besparing op het sociaal domein van € 1.220.000 in 2024 als gevolg van de omvorming sociaal domein. Dit is gebaseerd op het Plan Omvorming 2021-2024, zoals vastgesteld in de raad van 15 juli 2021. Van deze besparingen is een deel direct realiseerbaar. Het grootste deel (€ 1.166.000) is een inschatting van de effecten van de omvorming. In de komende jaren krijgen we steeds meer zekerheid over de realisatie hiervan.	Met de arrangementenmonitor krijgen we steeds meer ervaringscijfers en daardoor inzicht in de ontwikkelingen in het sociaal domein. In het financiële dashboard zetten we de prognose af tegen de begroting. Met deze twee instrumenten monitoren we de uitgaven binnen het sociaal domein en de voortgang van het project "Omvormen sociaal domein". Voor de realisatie van de omvorming gaan we stap voor stap te werk, kijken wat wel en wat niet werkt vanuit een nulmeting of uitgangssituatie. We houden focus en kiezen voor een zakelijke aanpak naar onze partners.	1.166.000	583.000	5	50%	15

Onderwerp	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Maximaal risico	Verwacht risico	Financiële klasse	Kans	Score
Sociaal domein	5	Meer inwoners maken gebruik van het vaste lage abonnementstarief voor hulp bij huishouden.	Sinds de invoering van het lage abonnementstarief voor hulp bij het huishouden is het aantal aanvragen hiervoor behoorlijk gestegen. In deze begroting hebben we de uitgaven al verhoogd met € 550.000 op basis van de huidige kennis. Aangezien het hier om een open-einde-regeling gaat nemen we dit voor nu op als risico.	Wij hebben, evenals een groot deel van de gemeente, een brief aan de Rijksoverheid geschreven waarin de problematiek waar we tegen aan lopen wordt uitgelegd. Daarnaast onderschrijven we andere landelijke acties die op touw zijn gezet. We monitoren de ontwikkeling van de aanvragen voor huishoudelijke hulp in de planning- en controlcyclus.	200.000	0	3	90%	15
Sociaal domein	6	Onvoldoende voortgang met overige partners zorginnovatie jeugd	We hebben regionaal afspraken gemaakt met de zorgaanbieders om te komen tot meer kwaliteit met minder geld. Hiervoor werken we samen in het zorg- en innovatieplatform, waar zorgaanbieders innovatieve plannen voorleggen voor de realisatie hiervan. Wij gaan ervan uit dat op basis van de vastgelegde afspraken de besparing van € 500.000 in 2024 gerealiseerd wordt. Voor de jaren 2022 en 2023 hebben we respectievelijk een voordeel ingeboekt van € 150.000 en € 300.000. We nemen regionaal het voortouw om tot deze zorginnovatie te komen.	Met de arrangementenmonitor krijgen we steeds meer ervaringscijfers en daardoor inzicht in de ontwikkelingen in het sociaal domein. In het financiële dashboard zetten we de prognose af tegen de begroting. Met deze twee instrumenten monitoren we de uitgaven binnen het sociaal domein en de voortgang van het project “Omvormen sociaal domein”.	250.000	0	3	70%	12
Sociaal domein	7	In de jeugdzorg zitten veel open-einde regelingen. Zeker de open-einde regeling voor duurdere jeugdzorg is een groot risico. Een extra traject in dit kader kost € 150.000	We zijn van de raming voor de duurdere jeugdzorg uitgegaan van ervaringscijfers van de afgelopen jaren. We zijn echter verplicht om extra aanvragen te financieren. Daarom nemen we als extra risico nog 2 extra duurdere zorg trajecten op.	Met de arrangementenmonitor krijgen we steeds meer ervaringscijfers en daardoor inzicht in de ontwikkelingen in het sociaal domein. We monitoren de ontwikkelingen en sturen zo nodig bij.	300.000	150.000	3	50%	9
Investeren om te renderen	8	Rendement investeren om te renderen is lager dan we hebben ingeschat. We gaan van een passief grondbeleid naar een actief grondbeleid. We gaan zelf investeren in duurzaamheid door te participeren in projecten of door projecten zelf te trekken. Hierdoor ontstaan hogere rendementen of verlagen we uitgaven. We moeten eerst investeren om deze rendementen te realiseren. Voor een aantal projecten hebben we daarnaast de ondersteuning van andere partijen nodig. Ook is nog onduidelijk of we zelf het voortouw nemen in projecten of dat we kiezen voor deelname of samenwerking. Het project ontwikkelen en exploiteren van windmolens is hiervan een goed voorbeeld.	We gaan uit van een totale besparing c.q. extra opbrengst € 325.000 in 2024. De mogelijke opbrengsten van het ontwikkelen en exploiteren van windmolens is hierin nog niet meegenomen. Een groot deel van de besparingen/hogere inkomsten (€ 285.000) is nog niet zeker. Dit is afhankelijk van de verdere uitwerking van de projecten en de medewerking van derden. Zo is de realisatie van een reclamemast naar de A73 afhankelijk van de medewerking van Rijkswaterstaat en de mogelijkheid van grondverwerving. Daarnaast spelen er nog andere zaken een rol die van invloed kunnen zijn, bijvoorbeeld: netwerk, verkoop energie, tarieven, procedures, omgevingskwaliteit. Ten aanzien van het zonnepark in Montfort is onzeker of dit al in 2022 gerealiseerd wordt. De besluitvorming over de wijze van deelnemen door de gemeente moet nog plaatsvinden in overleg met de andere externe partijen.	We zijn de verschillende projecten nog aan het uitwerken in businesscases. Hierdoor ontstaat duidelijkheid over de mate van risico welke we willen lopen binnen het project. Ook geven we de momenten aan waarop wordt besloten of en hoe we tot uitvoering overgaan. Op basis hiervan worden de opgenomen rendementen bijgesteld.	285.000	142.500	3	50%	9
Ontwikkeling bedrijfsvoering	9	We hebben een inschatting gedaan van de mogelijke bezuinigingen op de bedrijfsvoering. Voor het overige deel gaat het om kostenverlaging van het SC MER. Op dit moment worden er acties ondernomen om meer efficiency te bereiken door de inzet van lean en door het onderzoeken naar dubbelingen.	Op basis van de landelijke benchmark “Vensters voor bedrijfsvoering” schatten we in dat de besparing op kosten van de organisatie en bedrijfsvoering van het SC MER reëel is. We zijn wel afhankelijk van de inzet van de andere gemeenten om tot resultaat te komen.	De veranderingen worden jaarlijks gemonitord. We sturen op de vertaling van de kostenbesparing in concrete afspraken.	540.000	135.000	4	25%	8

Onderwerp	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Maximaal risico	Verwacht risico	Financiële klasse	Kans	Score
Ontwikkeling bedrijfsvoering	10	We hebben een inschatting gedaan van de mogelijke bezuinigingen op de organisatie. Deze inschatting is gebaseerd op ontwikkelmogelijkheden binnen de eigen organisatie met een kleinere top en iets meer ondersteuning. Voor de realisatie hiervan is een verdere organisatie-ontwikkeling noodzakelijk. Deze kan alleen gerealiseerd worden als alle medewerkers hierin worden meegenomen.	We willen de besparingen bereiken door het werk slimmer te organiseren. Hiervoor maken we gebruik van de lean-methodiek. Daarnaast zien we kansen om de overheadkosten de komende jaren te verlagen.	De veranderingen worden jaarlijks gemonitord.	100.000	37.500	2	25%	4
Leningen en borgstellingen	11	Aan Laco, de eigenaar van het Apollocomplex, is circa 2/3e deel van de exploitatiebijdrage ten behoeve van het zwembad over de eerste 10 jaar vooruitbetaald. De gemeente loopt hierbij een financieel risico wanneer het Apollocomplex na verbouwing en binnen 10 jaar niet levensvatbaar blijkt.		Jaarlijks monitoren	608.300	304.200	4	50%	12
Leningen en borgstellingen	12	De leningen die zijn versterkt aan de dorpshuizen in het kader van het accommodatiebeleid worden niet of deels terugbetaald.	Om de dorpshuizen klaar te maken voor de gewenste maatschappelijke functie was bij een aantal locaties een verbouwing nodig. De beheerstichting moet zelf voor financiering van een gedeelte van deze investering zorgen. Wanneer de beheerstichting hiervoor geen lening uit de markt kan halen, kan zij onder voorwaarden een beroep doen op de gemeente. Zij kan op dat moment tegen marktconforme voorwaarden bij de gemeente een lening afsluiten. Hier is tot op heden door twee beheerstichtingen gebruik van gemaakt. Zij hebben een lening van de gemeente ontvangen, die zij in maandelijkse termijnen aflossen. Wanneer de dorpshuizen niet rendabel blijken te zijn, bestaat het risico dat de leningen niet verder afgelost worden.	Jaarlijks monitoren	258.000	129.000	3	50%	9
Leningen en borgstellingen	13	Afschrijving op achtervang Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	Voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staan wij per 31/12/2020 voor € 22.447.000 in de achtervangpositie. Het bedrag waarvoor wij rechtstreeks garant staan is 25% hiervan. Het WSW geeft zelf aan dat op basis van risicomodellen en stresstesten de kans zeer klein wordt geacht dat achtervanggemeenten een renteloze lening moeten verstrekken als de andere buffers onvoldoende zijn.	Halverwege 2021 is de nieuwe vorm van garantstelling ingegaan voor nieuwe leningen. Bij nieuwe leningen wordt het risico voor de gemeente groter. We kunnen garantstelling alleen afwijzen als alle gemeenten waarin de woningcorporatie actief is het hierover eens zijn. Op dit moment zijn er nog geen garantie verleend onder deze nieuwe regeling.	5.611.750	0	5	5%	5
Leningen en borgstellingen	14	Het risico van leningen en borgstellingen is dat de debiteur de betalingen niet verricht aan ons of aan de geldverstrekker waarvoor wij borg staan. Een borgstelling kost niet direct geld. Wij geven met een borgstelling aan dat wij de restantschuld van de lening op ons nemen als de schuldenaar niet aan de verplichtingen voldoen. Op het moment dat wij aan de geldverstrekker (een deel van) de verplichting moeten voldoen, komt hiervoor een directe lening aan de schuldenaar in de plaats.	De borgstellingen aan Stichting Wonen Limburg en OML BV bedragen afgerond € 1,3 mln. We hebben hier in de afgelopen jaren nog nooit een kennisgeving ontvangen van de schuldeisers dat de schuldenaars niet aan hun verplichtingen voldoen. Toch loop je als borgnemer altijd een risico naar de toekomst toe. Daarom we nemen 5% van de borgstelling mee in het weerstandsvermogen.	Jaarlijks monitoren.	1.268.000	0	5	5%	5

Onderwerp	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Maximaal risico	Verwacht risico	Financiële klasse	Kans	Score
Investeren om te renderen	15	Voor de projecten bij investeren om te renderen willen we in een vroeg stadium al gronden aankopen. Als de projecten niet doorgaan of op een andere plek binnen de gemeente, wordt het rendement kleiner. De gronden kunnen dan alleen verpacht of verkocht worden.	Bij een aantal projecten moeten we al in een vroeg stadium gronden gaan aankopen. Hiervoor hebben we een krediet opgenomen. Door de gronden in een vroeg stadium aan te kopen is de kans op waardevermindering klein. Het rendement wordt kleiner als de gronden uiteindelijk alleen worden verpacht als landbouwgrond.		500.000	100.000	3	10%	3
Leningen en borgstellingen	16	Wij hebben aan Enexis een hybride converteerbare lening versterkt van bijna € 2 mln. Op deze lening vindt de eerste 10 jaar geen aflossing plaats. Wel is er een jaarlijkse rentevergoeding. Enexis heeft het recht om de lening onder voorwaarden om te zetten in aandelenvermogen. Of en hoeveel na omzetting het dividend veranderd is onzeker. Daarnaast kan de betaling van de rente door Enexis worden opgeschort naar een later tijdstip.			27.000	0	2	10%	2
Ruimtelijke ontwikkeling	17	De inwerkingtreding van de Omgevingswet is opnieuw uitgesteld. De langere duur van de overgangsperiode betekent wel dat er extra kosten bijkomen. De latere inwerkingtreding van de Omgevingswet betekent dat de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen, die een deel van de verantwoordelijkheid van het toezicht op de bouw weghaalt bij gemeenten en neerlegt bij bouwers en opdrachtgevers, ook een halfjaar wordt uitgesteld.	Een latere inwerkingtreding van de Omgevingswet brengt extra kosten met zich mee. Deze extra kosten zijn nog niet duidelijk. We schatten deze op dit moment in op €100.000. Voor een deel hebben we hiervoor dekking in de beschikbare middelen.	We monitoren de extra kosten via de planning en control cyclus. Daarnaast vindt in 2022 landelijk een financiële evaluatie plaats naar welke extra kosten de nieuwe inwerkingtredingsdatum met zich heeft meegebracht voor overheden. Het uitgangspunt is dat de Omgevingswet budgetneutraal kan worden ingevoerd in een periode van tien jaar. Het Rijk en de bestuurlijke partners hebben afgesproken dat zij in interbestuurlijk verband zullen zoeken naar oplossingen voor financiële knelpunten.	50.000	0	2	90%	10
Verbonden partijen	18	Verbonden partijen voeren een deel van ons beleid uit. Dit gebeurt onder meer door gemeenschappelijke regelingen (GR). GR's hebben te maken met risico's die voor hen specifiek zijn. Deze hebben we per partij opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. Voor alle verbonden partijen geldt dat er momenteel veel onzekerheden zijn in de omgeving waarin zij werkzaam zijn. Wanneer risico's bij verbonden partijen uiteindelijk uitgroeien tot feitelijke gebeurtenissen, zal dit ook bij de ons tot dilemma's leiden. Ofwel doordat er een (financieel) beroep op ons gedaan wordt, ofwel doordat de dienstverlening van de verbonden partij aan onze inwoners verandert.	We nemen een inschatting op voor de mogelijke bijbetaling als gevolg van een nadelig exploitatiesaldo of tussentijdse begrotingsbijstellingen. We schatten dit in op 5% van de totale bijdragen.	We houden de ontwikkelingen van de gemeenschappelijke regelingen bij en nemen onze standpunten mee in het algemeen bestuur. Waar we zitting hebben in het dagelijks bestuur zijn we kritisch op de voorstellen die aan de deelnemers worden voorgelegd. Bij de advisering over zienswijzen die de raad kan indienen op begrotingen en begrotingswijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen houden we dezelfde koers aan als die we uitdragen in de algemene besturen van de gemeenschappelijke regelingen.	504.000	300.000	4	5%	4

Naast de risico's in bovenstaande tabel hebben we ook nog een aantal risico's waarvan de impact niet of moeilijk te bepalen. Deze risico's hebben we hieronder weergegeven.

Juridische geschillen
Het besturen van een gemeentelijke organisatie betekent ook dat we continu keuzes moeten maken. Keuzes maken kan ook negatieve gevolgen hebben voor bedrijven en inwoners. De mogelijkheid bestaat dat hieruit juridische geschillen ontstaan.
Daarnaast bewegen we ons steeds meer op het snijvlak tussen markt en overheid. Dit vraagt bewustwording in de organisatie over van de inzet van publieke middelen, in het bijzonder op het terrein van het mededingingsrecht.
Verder zijn we bezig met dorpsgericht werken. Deze manier van werken gaat uit van vertrouwen in de burger en het zo veel mogelijk praktisch aanpakken en oplossen van zaken. Dit uitgangspunt past bij de gewenste ontwikkelingen in Roerdalen. Wel is het van belang dat vanuit juridisch oogpunt gezocht wordt naar een balans tussen praktische oplossingen en wettelijke mogelijkheden en risico's.

Dit risico kunnen we verkleinen door, voordat we een keuze maken, de gevolgen in beeld te brengen en hiervoor een procedure op te stellen of maatregelen te treffen.

Gegevensveiligheid (informatieveiligheid en privacy)
De risico's van een slechte informatiebeveiliging zijn talrijk: privacy schendingen door een datalek, economische schade door het uitlekken van vertrouwelijke plannen, fysieke schade door storingen in systemen in de openbare ruimte.
Inwoners en ondernemers moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens veilig zijn, dat de informatie die de gemeente uitwisselt met andere overheden betrouwbaar is en dat de gemeente zorgt voor een veilige leefomgeving.

Beoordelen en kwantificeren
In 2019 is het "Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten 2019/2020" opgesteld. Dit dreigingsbeeld van de informatiebeveiligingsdienst (IBD) biedt inzicht in verschillende risico's.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft de focus verlegd van voorlichting naar handhaving. Gemeenten zijn in het licht van bijzondere aandacht die de AP heeft voor lokale overheden extra kwetsbaar bij eventuele toezichts- en handhavingsacties van de AP. Naast mogelijke bestuurlijke boetes lopen we het risico van het in verkeerde handen vallen van tot persoon herleidbare gegevens. De impact en de kans is moeilijk te vertalen in een risicoscore.

Sturen en beheersen
Via training van medewerkers en bestuurders vergroten we de bewustwording. Daarnaast stellen wij middelen ter beschikking voor een veilige verwerking van gegevens. Deze middelen moeten ook zorgen voor borging van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en informatiesystemen. Het versterken van de menselijke schakel en de inzet van geschikte middelen dragen bij aan de basis op orde. Verder maken wij afspraken met Servicecentrum MER, afdeling Bedrijfsvoering (I&A) om de ontbrekende basismaatregelen te implementeren.

De weerstandscapaciteit en ratio weerstandsvermogen

Bij de weerstandscapaciteit kan onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele capaciteit en tussen directe en indirecte capaciteit.

De *incidentele weerstandscapaciteit* is het vermogen om calamiteiten éénmalig op te vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. Het valt samen met de (algemene) reservepositie. De *structurele weerstandscapaciteit* zijn de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

De *direct beschikbare weerstandscapaciteit* bestaat uit gelden die direct kunnen worden gebruikt voor de kosten van een calamiteit.
De *niet direct beschikbare weerstandscapaciteit* zijn gelden waarvan besloten kan worden om ze vrij te maken. Hiervoor moeten eerst trajecten in gang worden gezet. In het verleden werden hierbij ook de bestemmingsreserves meegenomen. Op basis van het nieuwe toezichtkader van de provincie zijn deze nu buiten beschouwing gelaten.

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt op basis van de geïnventariseerde risico € 1.910.000. Voor de berekening van de ratio weerstandsvermogen wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit per 1-jan-2022	Structureel	Incidenteel	Totaal
Direct beschikbare weerstandscapaciteit			
Algemene reserve		10.307	10.307
Post onvoorzien	100		100
Direct beschikbare weerstandscapaciteit	**100**	**10.307**	**10.407**
Niet direct beschikbare weerstandscapaciteit			
Onbenutte belastingcapaciteit	1.671		1.671
Stille reserves		p.m.	-
Niet direct beschikbare weerstandscapaciteit	**1.671**	**-**	**1.671**
Beschikbare weerstandscapaciteit	**1.771**	**10.307**	**12.078**
Benodigde weerstandscapaciteit			**1.910**
Ratio weerstandsvermogen			**6,3**

Ratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,5 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,5	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen financiële positie

Als richtlijn voor de streefwaarden van de financiële positie gaan we uit van de classificaties die door de provincie Limburg zijn afgegeven. Voor de weerstandsratio gaan we uit van de normen van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement.

Deze streefwaarden geven een richting aan. Als niet voldaan wordt aan de streefwaarden betekent dit dat inspanningen verricht moeten worden om tijdig bij te sturen. De kengetallen worden dan ook niet als harde norm voorgesteld, maar moeten altijd in samenhang worden bekeken.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Verplichte kengetallen			
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Solvabliliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%
Eigen kengetallen			
6. Ratio weerstandsvermogen	>1,0	0,8 - 1,5	<0,8
7. Omvang algemene reserve (x € 1.000)			

Kengetallen	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Verplichte kengetallen						
1a. Netto schuldquote	6,9%	12,5%	43,0%	49,4%	59,2%	60,1%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	5,0%	10,6%	41,4%	48,0%	58,0%	59,1%
2. Solvabliliteitsratio	44,3%	45,5%	33,9%	32,0%	30,8%	31,3%
3. Grondexploitatie	-1,3%	-1,4%	-0,2%	-0,3%	-0,3%	-0,3%
4. Structurele exploitatieruimte	-2,6%	-0,1%	-2,4%	-1,6%	1,4%	1,1%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	97,6%	102,4%	104,1%	104,1 %	104,1 %	104,1 %
Eigen kengetallen						
6. Ratio weerstandsvermogen	9,3	5,9	6,3	5,3	5,3	5,3
7. Omvang algemene reserve (x € 1.000)	16.456	10.307	8.559	8.348	8.348	8.348

Conclusie

Onze kengetallen zijn door de financiële problemen verslechterd. Door de inzet van de algemene reserve als tijdelijke oplossing van onze financiële tekorten loopt de solvabiliteitsratio terug. Dit vertaalt zich ook in de het negatieve percentage bij de structurele exploitatieruimte en de teruglopende ratio van het weerstandsvermogen. Bij de belastingcapaciteit zien we dat we van net onder het landelijk gemiddelde stijgen naar net boven het landelijk gemiddeld. Dit komt naast de stijging van de OZB vooral ook door de stijging van de afvalstoffenheffing.
Met de inzet zoals beschreven in het hoofdstuk “Begroting in balans” willen we zorgen voor een structureel sluitende begroting. Hierdoor zijn in de toekomst minder onttrekkingen uit de algemene reserve noodzakelijk en worden de risico’s kleiner. Het is van belang om in het kader van de “Begroting in balans” wel oog te blijven houden voor de ontwikkeling van de financiële kengetallen.

Uitleg kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote beoordeelt de schuld als aandeel van de inkomsten. Bij een lage netto schuldquote is dit een indicatie dat de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie laag zijn. Hoe lager het percentage, hoe gunstiger. Om een zuiver beeld te krijgen van het (netto) effect, wordt het bedrag aan schulden gecorrigeerd met het bedrag dat is doorgeleend.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Dit gebeurt door het eigen vermogen uit te drukken in een percentage van het totale vermogen.

Grondexploitatie

Dit kengetal is in het algemeen vooral opgenomen vanwege de mogelijke impact van de grondexploitatie op de financiële positie van een gemeente. Hiervan is vooral sprake als een gemeente geldleningen heeft afgesloten om grond van toekomstige woningbouwprojecten te verwerven. Dit is bij ons niet het geval.

Structurele begrotingsruimte

Het kengetal geeft in verhouding aan wat de structurele begrotingsruimte is door het saldo van de structurele lasten en lasten te vergelijken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Er is dan sprake van een structureel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

5. Financiën in hoofdlijnen

Verloop financiële positie

Het vertrekpunt voor de programmabegroting 2022-2025 is het meerjarig perspectief van de vorige begroting inclusief de begrotingswijzigingen. In de kadernota hebben we een eerste actualisatie van de financiële positie voor de komende jaren. Tevens hebben we u in de raadsinformatiebrief over de meicirculaire 2021 over de impact hiervan geïnformeerd.
Na de meicirculaire is het budgettaire beeld verder geactualiseerd op basis van de financiële ontwikkelingen.

De financiële begroting 2022 – 2025 heeft op dit moment een tekort van € 881.000 in 2022. Dit loopt op naar een positief saldo van € 581.000 in 2025. Dit saldo is zonder een onttrekking uit de reserve “afdekking tekorten” voor de jaren 2022 en 2023.

Bij de behandeling van de begroting 2021 – 2024 hadden we voor de jaarschijf 2022 en 2023 begrote tekorten van respectievelijk € - 1.455.000 en € - 818.000. In deze zelfde raadsvergadering is toen ook de eerste begrotingswijziging vastgesteld met daarin de effecten van de septembercirculaire 2020. Het tekort voor de jaren 2022 en 2023 liep hierdoor verder op naar respectievelijk € - 1.585.000 en € - 938.000.

Bij het opstellen van de begroting 2022 blijkt het tekort voor 2022 nu dus niet € 1.585.000, maar € 881.000 te zijn. De benodigde onttrekking uit de reserve afdekking tekorten is dus ook lager. Ook voor 2023 is het verwachte tekort nu lager. Deze wijzigingen zorgen ervoor dat we verwachten dat we eind 2024 circa € 1.000.000 over houden in de reserve afdekking tekorten.

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe het begrotingssaldo zich vanaf de vaststelling van de begroting 2021 heeft ontwikkeld.

	2022	2023	2024	2025
Begroting 2021 – 2024				
Saldo primitieve begroting	-1.455	-818	266	
Wijziging obv septembercirculaire 2020	-130	-130	14	
Saldo begroting 2021-2024 vastgesteld in november 2020	**-1.585**	**-938**	**280**	
Onttrekking reserve afdekking tekorten	1.585	938		
Begroting 2022 – 2025				
Saldo concept begroting 2022-2025	**-881**	**-551**	**757**	**581**
Onttrekking reserve afdekking tekorten	881	551		

Op de volgende pagina’s gaan we verder in op de wijzigingen die hebben plaatsgevonden sinds de vaststelling van de begroting 2021 – 2024 en de voorstellen die we in deze begroting doen.

Verloop van het saldo.

Na de vaststelling van de begroting 2021 – 2024 hebben wij u op verschillende momenten geïnformeerd over het verloop van het begrotingssaldo. In onderstaand overzicht geven we kort weer welke ontwikkelingen er zijn geweest tot en met juli 2021. Voor een de verdere toelichting hierop verwijzen we naar de raadsvoorstellen die ten grondslag liggen aan de wijzigingen.

(bedragen * €1.000)

	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Saldo primaire begroting 2021-2024 zonder onttrekking "Reserve afdekking tekorten"	-1.455	-818	266	37
Ontwikkelingen financieel meerjarig perspectief (begrotingswijzigingen en kadernota)				
Begrotingswijzigingen tot en met juli 2021				
- Dorpshuis Herkenbosch, exploitatiebijdrage	-27	-27	-27	-27
- Effecten september- en decembercirculaire 2020	105	67	79	79
Begrotingswijzigingen tot en met juli 2021	78	40	52	52
Meerjarige effecten halfjaarrapportage 2021 en kadernota 2022				
- financiële ontwikkeling gemeentefondsuitkering	380	380	791	1.102
- loonkostenontwikkeling	-157	-157	-157	-157
- bijstellingen bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen, conform hun begrotingen	146	110	91	75
- hogere kosten WMO hulp bij het huishouden door toename vraag	-400	-400	-400	-400
- diverse bijstellingen, lager dan € 100.000	-225	-286	-242	-322
Meerjarige effecten halfjaarrapportage 2021 en kadernota 2022	-256	-353	83	298
Ontwikkelingen financieel meerjarig perspectief (begrotingswijzigingen en kadernota)	-178	-313	135	350
Begrotingsaldo na ontwikkelingen financieel meerjarig perspectief	**-1.633**	**-1.131**	**401**	**387**

We hebben bij het opstellen van de begroting 2022 – 2025 nog een aantal andere bijstellingen gehad, zowel positief als negatief.

Hierbij maken we onderscheid tussen niet-beïnvloedbare bijstellingen, raadsvoorstellen met meerjarig financieel effect na juli 2021 en voorstellen die nu bij in deze begroting zijn opgenomen.

De toelichting op de voorstellen is terug te vinden in de verschillende programma's.

(bedragen * €1.000)

	Begroting 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Begrotingsaldo na ontwikkelingen financieel meerjarig perspectief	-1.633	-1.131	401	387
Niet beïnvloedbare ontwikkelingen				
Financiële ontwikkeling gemeentefondsuitkering (prog 8 en RIB				
- hogere gemeentefondsuitkering op basis van meicirculaire	372	395	26	-83
- Incidentele middelen jeugdzorg 2022 (brief min. Van BiZa 29-6-2021)	1.282	-	-	-
- extra middelen jeugdzorg afhankelijk van kabinetsformatie	-	845	780	701
Effect aanpassing kapitaallasten van lopende investeringskredieten	30	23	27	23
Effect sluiten afval, riolering en bouwgrondexploitatie	118	102	101	133
Effect financieringsresultaat	7	7	7	7
Niet beïnvloedbare ontwikkelingen	1.809	1.372	941	781
Effecten raadsvoorstellen september 2021				
Toekomst buitenbaden	-54	-54	-54	-54
Dorpsontwikkeling Herkenbosch	-1.537	-	-	-
Effecten raadsvoorstellen september 2021	-1.591	-54	-54	-54
Voorstellen bij begroting				
Afronding accommodatiebeleid, onderzoekskosten en externe deskundigen (prog 1)	-125	-	-	-
DVO "Nu niet zwanger" (VRLN) (prog 2)	-15	-15	-15	-15
Invoering (landelijk verplicht) Expertteam voor complexe jeugdproblematiek (prog 2)	-25	-25	-25	-25
Inzet Stichting Buurtgezinnen met steungezinnen ten behoeve van vraaggezinnen (prog 2)	-20	-20	-20	-20
Hogere kosten WMO hulp bij het huishouden door toename vraag (prog 2)	-150	-150	-150	-150
Subsidie Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) (prog 2)	-27	-27	-27	-27
Stapsgewijze realisatie regionale zorginnovatie (prog 2)	-350	-200	-	-
Inzet rentmeester voor uitvoering actief grondbeleid (prog 4)	-10	-10	-10	-10
Project bosbrand preventie (2022-2026) (prog 4)	-15	-15	-15	-15
Begeleiden grotere bouwprojecten (prog 5)	-60	-	-	-
Beleidsplannen GVVP laten opstellen door externe deskundigen (prog 6)	-50	-	-	-
Maatwerk in de openbare ruimte (prog 6)	-40	-40	-40	-40
Bestrijding schadelijke flora en fauna (prog 6)	-25	-25	-25	-25
Uitvoering wettelijke verplichting GEO-basisregistraties (prog 6)	-100	-85	-75	-75
Doorontwikkeling digitale dienstverlening software (prog 7)	-24	-24	-24	-24
Communicatie onder andere via social media (prog 7)	-60	-60	-60	-60
Extra kosten ivm gemeenteraadsverkiezingen (prog 7)	-20	-	-	-
Diverse kleinere bijstellingen	-12	-15	-15	-15
Nieuwe investeringskredieten en kapitaallasten				
Watervoorziening sportvelden (investering € 25.000 in 2022) (prog 1)	-	-2	-2	-2
Bluswatervoorziening (investering van €15.000 in 2022) (prog 3)	-	-1	-1	-1
Standplaatsen woonwagens (investering van € 350.000 in 2022) (prog 5)	-	-21	-21	-21
Renovatie plantsoenen (investering van € 30.000 in 2022-2023-2024) (prog 6)	-	-3	-6	-9
Voorstellen bij begroting	-1.128	-738	-531	-534
Begrotingssaldo 2022-2025 exclusief mutaties in reserves	-2.543	-551	757	580
Mutaties in reserves				
Onttrekking reserves				
Algemene reserve (Dorpsontwikkeling Herkenbosch)	1.537	-	-	-
Reserve accommodatiebeleid (Afwikkeling accommodatiebeleid)	125	-	-	-
Onttrekking reserves	1.662	-	-	-
BEGROTINGSSALDO 2022-2025 zonder onttrekking uit de "reserve afdekking tekorten"	**-881**	**-551**	**757**	**580**

Het tekort voor de jaren 2022 en 2023 dekken we af via een onttrekking uit de reserve afdekking tekorten.

Overzicht baten en lasten

Onderstaande tabel laat het totaal van de lasten en baten per programma zien. Uit de tabel is ook af te lezen wat het exploitatieresultaat vóór bestemming van resultaat is en welk beroep wij doen op onze reservepositie om de begroting sluitend te maken.

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Programma's						
Lasten						
1. Krachtige dorpen	- 4.467	- 4.589	- 4.873	- 4.789	- 4.801	- 4.887
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 23.826	- 22.716	- 21.688	- 20.998	- 20.000	- 19.850
3. Veilige dorpen	- 3.063	- 2.367	- 2.342	- 2.289	- 2.289	- 2.289
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 3.969	- 2.956	- 1.420	- 1.435	- 1.131	- 1.131
5. Woonomgeving	- 3.565	- 4.943	- 7.912	- 5.313	- 4.715	- 4.710
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 5.975	- 6.312	- 6.618	- 6.623	- 6.616	- 6.673
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 2.391	- 2.448	- 2.506	- 2.501	- 2.502	- 2.515
Totaal Lasten	**- 47.257**	**- 46.330**	**- 47.359**	**- 43.948**	**- 42.053**	**- 42.055**
Baten						
1. Krachtige dorpen	261	271	202	182	156	156
2. Participatie, ondersteuning en zorg	6.841	5.446	4.811	4.782	4.782	4.782
3. Veilige dorpen	119	185	116	56	56	56
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	719	985	414	464	519	536
5. Woonomgeving	3.739	4.629	6.020	4.536	3.908	3.902
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.493	2.438	2.384	2.384	2.384	2.384
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	228	355	340	340	340	340
8. Algemene middelen	227	325	471	521	521	521
Totaal Baten	**14.628**	**14.634**	**14.758**	**13.264**	**12.666**	**12.677**
Totaal Programma's	**- 32.628**	**- 31.696**	**- 32.600**	**- 30.684**	**- 29.387**	**- 29.378**
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien						
Lasten						
Algemene dekkingsmiddelen	- 355	- 299	- 308	- 309	- 317	- 324
Overhead	- 7.951	- 9.114	- 8.105	- 7.834	- 7.519	- 7.289
Onvoorzien	-	- 100	- 100	- 100	- 100	- 100
Heffing Vpb	- 21	- 20	- 20	- 20	- 20	- 20
Totaal Lasten	**- 8.327**	**- 9.534**	**- 8.533**	**- 8.262**	**- 7.955**	**- 7.733**
Baten						
Algemene dekkingsmiddelen	37.385	37.833	38.290	37.577	37.402	37.245
Overhead	0	51	51	51	51	51
Heffing Vpb	1	-	-	-	-	-
Totaal Baten	**37.386**	**37.884**	**38.341**	**37.628**	**37.454**	**37.296**
Totaal Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	**29.059**	**28.350**	**29.808**	**29.366**	**29.498**	**29.563**
Mutatie reserves						
Toevoegingen	**- 22.021**	**- 7.097**	**- 742**	**- 235**	**- 127**	**- 127**
Onttrekkingen	**24.452**	**10.683**	**3.534**	**1.553**	**773**	**523**
Totaal Mutatie reserves	**2.431**	**3.586**	**2.792**	**1.319**	**646**	**396**
Resultaat	**- 1.138**	**240**	**0**	**0**	**757**	**581**

Overzicht begrotingsevenwicht

Als in het betreffende begrotingsjaar structurele lasten gedekt zijn door structurele baten is er sprake van structureel evenwicht. Incidentele lasten mogen gedekt worden door zowel structurele als door incidentele baten.

Het structureel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat over blijft moet op termijn positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten).

bedragen x € 1.000

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2022			MJR 2023			MJR 2024			MJR 2025		
	Str.	Inc.	Totaal	Str.	Inc.	Totaal	Str.	Inc.	Totaal	Str.	Inc.	Totaal
Programma's												
Lasten												
1. Krachtige dorpen	- 4.873	-	- 4.873	- 4.789	-	- 4.789	- 4.801	-	- 4.801	- 4.887	-	- 4.887
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 21.688	-	- 21.688	- 20.998	-	- 20.998	- 20.000	-	- 20.000	- 19.850	-	- 19.850
3. Veilige dorpen	- 2.342	-	- 2.342	- 2.289	-	- 2.289	- 2.289	-	- 2.289	- 2.289	-	- 2.289
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 1.420	-	- 1.420	- 1.435	-	- 1.435	- 1.131	-	- 1.131	- 1.131	-	- 1.131
5. Woonomgeving	- 5.931	- 1.981	- 7.912	- 5.313	-	- 5.313	- 4.715	-	- 4.715	- 4.710	-	- 4.710
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 6.618	-	- 6.618	- 6.623	-	- 6.623	- 6.616	-	- 6.616	- 6.673	-	- 6.673
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 2.256	- 250	- 2.506	- 2.251	- 250	- 2.501	- 2.252	- 250	- 2.502	- 2.515	-	- 2.515
8. Algemene middelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	**- 45.128**	**- 2.231**	**- 47.359**	**- 43.698**	**- 250**	**- 43.948**	**- 41.803**	**- 250**	**- 42.053**	**- 42.055**	**-**	**- 42.055**
Baten												
1. Krachtige dorpen	202	-	202	182	-	182	156	-	156	156	-	156
2. Participatie, ondersteuning en zorg	4.811	-	4.811	4.782	-	4.782	4.782	-	4.782	4.782	-	4.782
3. Veilige dorpen	116	-	116	56	-	56	56	-	56	56	-	56
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	399	15	414	449	15	464	504	15	519	521	15	536
5. Woonomgeving	4.892	1.128	6.020	4.370	166	4.536	3.821	87	3.908	3.815	87	3.902
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.384	-	2.384	2.384	-	2.384	2.384	-	2.384	2.384	-	2.384
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	340	-	340	340	-	340	340	-	340	340	-	340
8. Algemene middelen	471	-	471	521	-	521	521	-	521	521	-	521
Totaal Baten	**13.615**	**1.143**	**14.758**	**13.083**	**181**	**13.264**	**12.564**	**102**	**12.666**	**12.575**	**102**	**12.677**
Programma's	**- 31.512**	**- 1.088**	**- 32.600**	**- 30.615**	**- 69**	**- 30.684**	**- 29.239**	**- 148**	**- 29.387**	**- 29.480**	**102**	**- 29.378**
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien												
Lasten												
Algemene dekkingsmiddelen	- 308	-	- 308	- 309	-	- 309	- 317	-	- 317	- 324	-	- 324
Overhead	- 8.105	-	- 8.105	- 7.834	-	- 7.834	- 7.519	-	- 7.519	- 7.289	-	- 7.289
Heffing Vpb	- 20	-	- 20	- 20	-	- 20	- 20	-	- 20	- 20	-	- 20
Onvoorzien	- 100	-	- 100	- 100	-	- 100	- 100	-	- 100	- 100	-	- 100
Totaal Lasten	**- 8.533**	**-**	**- 8.533**	**- 8.262**	**-**	**- 8.262**	**- 7.955**	**-**	**- 7.955**	**- 7.733**	**-**	**- 7.733**
Baten												
Algemene dekkingsmiddelen	38.290	-	38.290	37.577	-	37.577	37.402	-	37.402	37.245	-	37.245
Overhead	51	-	51	51	-	51	51	-	51	51	-	51
Totaal Baten	**38.341**	**-**	**38.341**	**37.628**	**-**	**37.628**	**37.454**	**-**	**37.454**	**37.296**	**-**	**37.296**
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	**29.808**	**-**	**29.808**	**29.366**	**-**	**29.366**	**29.498**	**-**	**29.498**	**29.563**	**-**	**29.563**
Mutatie reserves												
Toevoegingen	**1**	**- 743**	**- 742**	**0**	**- 235**	**- 235**	**0**	**- 127**	**- 127**	**- 0**	**- 127**	**- 127**
Onttrekkingen	**1.337**	**2.197**	**3.534**	**1.018**	**535**	**1.553**	**523**	**250**	**773**	**523**	**-**	**523**
Mutatie reserves	**1.338**	**1.454**	**2.792**	**1.019**	**300**	**1.319**	**523**	**123**	**646**	**523**	**- 127**	**396**
Resultaat	**- 366**	**366**	**- 0**	**- 231**	**231**	**-**	**782**	**- 25**	**757**	**606**	**- 25**	**581**

Financiële positie, prognose meerjarenbalans:

Met het oog op een betere raming en beheersing van het EMU-saldo wordt in het BBV voorgeschreven dat bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde balans moet worden opgenomen. Deze balans moet meerjarig zijn en geeft inzicht in de ontwikkeling van onder meer investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. De presentatie van de geprognosticeerde balans moet aansluiten op de balans in de jaarrekening, maar behoeft niet dezelfde mate van detail te kennen. In de prognose zitten veel aannames omdat de toekomstige mutaties ongewis zijn. Het vertrekpunt is de jaarrekening 2020.

bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie Ultimo 2020	Begroting Ultimo 2021	Begroting Ultimo 2022	MJR Ultimo 2023	MJR Ultimo 2024	MJR Ultimo 2025
Activa						
Vaste Activa						
Immateriële vaste activa	371	372	959	1.025	915	807
Materiële vaste activa	42.246	41.851	54.796	55.689	60.462	60.690
Financiële vaste activa	14.721	10.621	7.918	6.918	5.318	4.618
Totaal vaste activa	**57.338**	**52.844**	**63.673**	**63.632**	**66.695**	**66.115**
Vlottende Activa						
Voorraden	- 635	- 1.050	- 747	- 747	- 747	- 747
Uitzettingen korter dan één jaar	5.841	4.500	5.000	5.000	5.000	5.000
Liquide middelen	221	150	150	150	150	150
Overlopende activa	1.827	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Totaal vlottende activa	**7.254**	**5.100**	**5.903**	**5.903**	**5.903**	**5.903**
Totaal activa	**64.591**	**57.944**	**69.576**	**69.535**	**72.598**	**72.018**
Passiva						
Vaste Passiva						
Eigen vermogen	28.595	26.387	23.595	22.277	22.388	22.573
Voorzieningen	10.790	9.216	9.424	9.282	9.190	8.652
Vaste schulden van één jaar of langer	13.800	13.000	11.000	7.000	7.000	7.000
Totaal vaste passiva	**53.185**	**48.603**	**44.019**	**38.558**	**38.578**	**38.225**
Vlottende Passiva						
Netto vlottende schulden korter dan één jaar	8.530	6.841	20.557	25.977	29.020	28.793
Overlopende passiva	2.876	2.500	5.000	5.000	5.000	5.000
Totaal vlottende passiva	**11.406**	**9.341**	**25.557**	**30.977**	**34.020**	**33.793**
Totaal passiva	**64.591**	**57.944**	**69.576**	**69.535**	**72.598**	**72.018**

Een verdere toelichting op de financiering is opgenomen in des betreffende paragraaf.

In volgende onderdelen gaan we verder in op het verloop van de reserves en voorzieningen en het investeringsschema voor de komende jaren.

Overzicht reserves en voorzieningen

We zijn een financieel gezonde gemeente. Met het plan Roerdalen in Balans zorgen we ervoor dat we dat ook blijven. We hebben flinke reserves en onze algemene reserve staat ruim boven de ondergrens van € 3.5 miljoen, die de raad heeft bepaald. De omvang van onze reserves wordt de komende jaren wel kleiner. We zetten deze reserves in voor Roerdalen in Balans, voor investeringen die renderen en we investeren in de kwaliteit van onze gemeente, zoals met het centrumplan Herkenbosch. Daarmee zetten we onze reserves verantwoord in voor ontwikkelingen die onze inwoners ten goede komen. Het totale verloop van de reserves vanaf 2018 tot en met 2025 is hieronder gepresenteerd. De algemene reserves zijn: de algemene reserve, de reserve afdekking tekorten en de reserve bouwgrondexploitatie. Tot de administratieve reserves rekenen we de reserves die zijn gevormd om kapitaallasten te dekken van investeringen die in het verleden zijn gedaan.

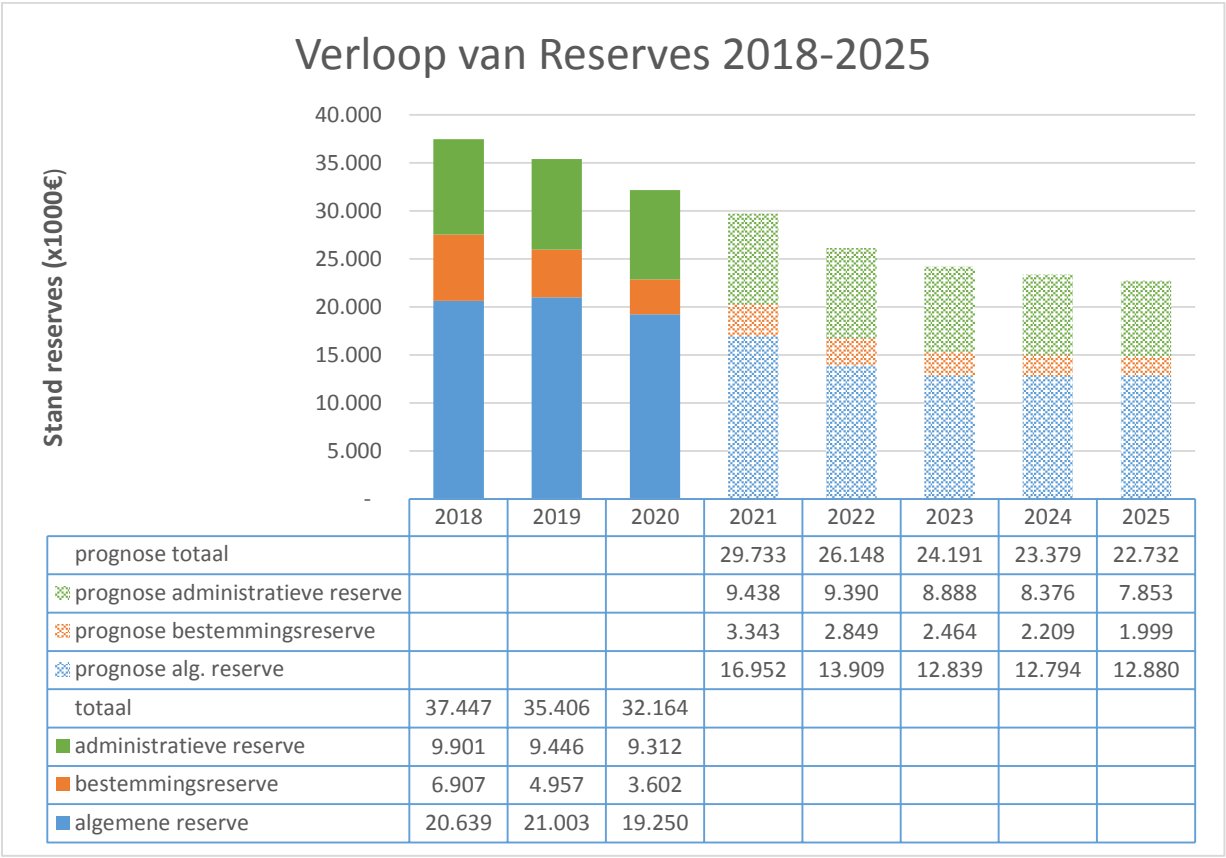

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
prognose totaal				29.733	26.148	24.191	23.379	22.732
prognose administratieve reserve				9.438	9.390	8.888	8.376	7.853
prognose bestemmingsreserve				3.343	2.849	2.464	2.209	1.999
prognose alg. reserve				16.952	13.909	12.839	12.794	12.880
totaal	37.447	35.406	32.164					
administratieve reserve	9.901	9.446	9.312					
bestemmingsreserve	6.907	4.957	3.602					
algemene reserve	20.639	21.003	19.250					

Het verloop van de voorzieningen in de loop van de tijd is gepresenteerd in onderstaande grafiek. Deze kunnen niet vrij ingezet worden. De voorzieningen zijn om toekomstige verplichtingen en risico's mee af te dekken.

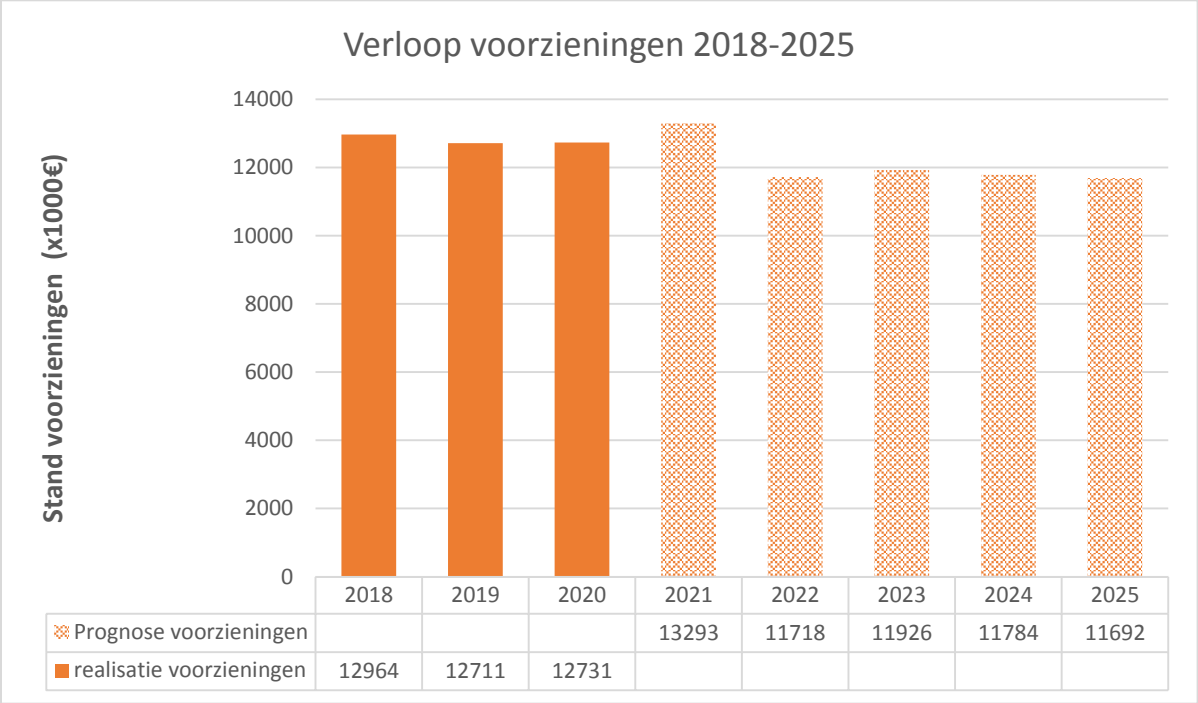

Het verloop van de verschillende reserves en voorzieningen is in het overzicht op de volgende pagina weergegeven.

Bedragen * € 1.000

	BEGROTING 2022			BEGROTING 2023			BEGROTING 2024			BEGROTING 2025			
	Stand 1-1	Storting	Onttrekking	Stand 1-1	Storting	Onttrekking	Stand 1-1	Storting	Onttrekking	Stand 1-1	Storting	Onttrekking	31-12
Reserves													
Algemene reserve	10.307	29	1.777	8.559	29	240	8.348	-	-	8.348	-	-	8.348
Reserve dekking investeringen met economisch nut	8.656	-	472	8.184	-	482	7.702	-	493	7.209	-	493	6.716
Reserve dekking investeringen met maatsch. nut	734	-	30	704	-	30	674	-	30	644	-	30	614
Reserve programma digitale dienstverlening	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0
Reserve projectenkalender MER Info.architectuur	206	-	-	206	-	-	206	-	-	206	-	-	206
Reserve toerisme	195	35	-	230	40	-	270	40	-	310	40	-	350
Reserve beleggingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve organisatie ontwikkeling	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0
Reserve accommodatiebeleid	676	-	125	551	-	-	551	-	-	551	-	-	551
Reserve gebiedsvisie LOG Montfort - Maria Hoop	12	-	-	12	-	-	12	-	-	12	-	-	12
Reserve decentralisaties	10	-	-	10	-	-	10	-	-	10	-	-	10
Reserve overige bestemmingen	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0
Reserve Stimuleringsfonds Duurzaamheid	1.000	-	-	1.000	-	-	1.000	-	-	1.000	-	-	1.000
Reserve Afdekking tekorten	2.534	-	881	1.654	-	551	1.103	-	-	1.103	-	-	1.103
Reserve Begroting in Balans	750	-	250	500	-	250	250	-	250	-	-	-	-
Reserve bouwgrondexploitatie	1.067	678	-	1.745	166	-	1.911	87	-	1.998	87	-	2.085
Reserve Programmaplan Omgevingswet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal reserves	26.147	742	3.534	23.355	235	1.553	22.037	127	773	21.390	127	523	20.995
Voorzieningen													
Onderhoudsvoorzieningen													
Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	555	505	482	579	505	569	515	505	547	472	505	961	17
Voorzieningen gelden derden													-
Voorziening riolering toekomstige investeringen	5.607	12	-	5.620	-14	-	5.606	15	-	5.621	-18	-	5.603
Voorziening afval	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0
Voorziening natuurontwikkeling	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0	-	-	-0
Voorziening LKM binnen rode contour	34	-	-	34	-	-	34	-	-	34	-	-	34
Voorziening LKM buiten rode contour	50	251	15	286	-	-	286	-	-	286	-	-	286
Voorziening beheer gemeentelijke woningvoorraad	25	-	-	25	-	-	25	-	-	25	-	-	25
Risicovoorzieningen													-
Voorziening dubieuze debiteuren	449	-	-	449	-	-	449	-	-	449	-	-	449
Voorziening dubbieuze debiteuren WWB	295	-	-	295	-	-	295	-	-	295	-	-	295
Voorziening ivm vordering op Verkoop Vennootschap	1.706	-	-	1.706	-	-	1.706	-	-	1.706	-	-	1.706
Voorziening ivm met escrow Attero	52	-	-	52	-	-	52	-	-	52	-	-	52
Voorziening pensioenverplichting wethouders	2.941	68	168	2.841	67	168	2.740	67	168	2.639	67	168	2.538
Voorziening mobiliteit organisatie	3	60	23	39	60	23	76	60	23	113	60	23	149
Voorziening mobiliteit collegeleden	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0
Totaal voorzieningen	11.718	896	688	11.926	618	760	11.784	647	739	11.692	614	1.152	11.154
	37.865	1.639	4.223	35.281	853	2.314	33.821	774	1.512	33.083	741	1.675	32.149

De inzet van reserves verloopt altijd via de exploitatie en is apart opgenomen in de staatjes “Wat mag het kosten”. In onderstaand overzicht is per programma aangegeven welke mutaties er per reserve plaatsvinden.

Overzicht verloop reserves per programma

bedragen x € 1.000

Mutatie reserves	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
1. Krachtige dorpen						
Onttrekkingen						
Reserve Accommodatiebeleid	113	87	125	-	-	-
Reserve dekking investeringen economisch nut	365	365	365	365	365	365
Reserve dekking investeringen met maatsch. nut	-	13	30	30	30	30
Totaal Onttrekkingen	**477**	**465**	**520**	**395**	**395**	**395**
Totaal 1. Krachtige dorpen	**477**	**465**	**520**	**395**	**395**	**395**
2. Participatie, ondersteuning en zorg						
Toevoegingen						
Reserve Decentralisaties	- 298	- 302	-	-	-	-
Totaal Toevoegingen	**- 298**	**- 302**	**-**	**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen						
Reserve Decentralisaties	556	302	-	-	-	-
Algemene reserve	81	176	-	-	-	-
Reserve beleggingen	210	-	-	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	**848**	**478**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal 2. Participatie, ondersteuning en zorg	**550**	**176**	**-**	**-**	**-**	**-**
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur						
Toevoegingen						
Algemene reserve	-	- 43	-	-	-	-
Totaal Toevoegingen	**-**	**- 43**	**-**	**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen						
Reserve dekking investeringen economisch nut	-	8	17	28	39	39
Algemene reserve	453	656	240	240	-	-
Reserve Programmaplan Omgevingswet	116	239	-	-	-	-
Reserve Gebiedsvisie LOG Montfort - Mariahoop	3	30	-	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	**572**	**933**	**257**	**268**	**39**	**39**
Totaal 4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	**572**	**891**	**257**	**268**	**39**	**39**
5. Woonomgeving						
Toevoegingen						
Reserve bouwgrondexploitatie	-	- 571	- 678	- 166	- 87	- 87
Totaal Toevoegingen	**-**	**- 571**	**- 678**	**- 166**	**- 87**	**- 87**
Onttrekkingen						
Algemene reserve	33	-	1.537	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	**33**	**-**	**1.537**	**-**	**-**	**-**
Totaal 5. Woonomgeving	**33**	**- 571**	**859**	**- 166**	**- 87**	**- 87**

bedragen x € 1.000

Mutatie reserves	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen						
Onttrekkingen						
Reserve toerisme	3	57	-	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	**3**	**57**	**-**	**-**	**-**	**-**
Totaal 6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	**3**	**57**	**-**	**-**	**-**	**-**
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening						
Toevoegingen						
Reserve Begroting in Balans	-	- 1.000	-	-	-	-
Totaal Toevoegingen	**-**	**- 1.000**	**-**	**-**	**-**	**-**
Onttrekkingen						
Algemene reserve	170	1.074	-	-	-	-
Reserve organisatieontwikkeling	103	297	-	-	-	-
Reserve Progr. Dig. Dienstverlening	77	104	-	-	-	-
Res. uitv. proj.kalender realisatie MER info.arch.	560	-	-	-	-	-
Reserve Begroting in Balans	-	250	250	250	250	-
Totaal Onttrekkingen	**909**	**1.725**	**250**	**250**	**250**	**-**
Totaal 7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	**909**	**725**	**250**	**250**	**250**	**-**
8. Algemene middelen						
Toevoegingen						
Reserve dekking investeringen economisch nut	- 580	-	-	-	-	-
Reserve Decentralisaties	- 301	- 308	-	-	-	-
Algemene reserve	- 15.900	- 64	- 29	- 29	-	-
Reserve toerisme	- 23	- 33	- 35	- 40	- 40	- 40
Reserve organisatieontwikkeling	- 300	-	-	-	-	-
Mutatie reserve	- 3.619	-	-	-	-	-
Reserve dekking investeringen met maatsch. nut	-	- 427	-	-	-	-
Reserve Stimuleringsfonds Duurzaamheid	- 1.000	-	-	-	-	-
Reserve afdekking tekorten	-	- 4.350	-	-	-	-
Totaal Toevoegingen	**- 21.723**	**- 5.181**	**- 64**	**- 69**	**- 40**	**- 40**
Onttrekkingen						
Reserve Accommodatiebeleid	-	427	-	-	-	-
Reserve dekking investeringen economisch nut	90	90	90	90	90	90
Reserve Decentralisaties	1.301	308	-	-	-	-
Algemene reserve	2.420	4.350	-	-	-	-
Reserve overige bestemmingen	-	35	-	-	-	-
Reserve Gebiedsvisie LOG Montfort - Mariahoop	558	-	-	-	-	-
Reserve beleggingen	17.242	-	-	-	-	-
Reserve afdekking tekorten	-	1.816	881	551	-	-
Totaal Onttrekkingen	**21.611**	**7.025**	**970**	**640**	**90**	**90**
Totaal 8. Algemene middelen	**- 112**	**1.844**	**906**	**571**	**50**	**50**
Totaal	**2.431**	**3.586**	**2.792**	**1.319**	**646**	**396**

Investeringsschema

bedragen x € 1.000

Investeringen		Investeringen				Kapitaallasten		
		Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Nieuwe investeringen								
P1	Basisschool	2.390	150	4.023	-	60	90	190
P4	Duurzaamheid	160	160	-	-	11	21	21
P4	Aankoop grond(-en)	-	-	-	-	-	-	-
P5	Woonwagens	350	-	-	-	21	21	21
P5	Centrumplan Herkenbosch	1.864	-	-	-	-	-	-
P6	Uitvoering GRP	740	740	740	740	19	37	56
P6	Groenrenovaties	60	60	60	60	9	8	28
P6	Herinrichting openbare ruimte	100	100	100	100	3	5	8
P6	Openbare verlichting	108	108	108	108	5	11	16
P6	Reconstructie wegen	1.893	1.893	1.843	1.843	109	105	329
P6	Uitvoering verkeersveiligheidsplan	50	50	50	50	1	3	4
P6	Overigen openbare ruimte	40	25			-	3	2
P7	Vervoermiddelen	45	-	-	-	6	6	6
P7	Machines en gereedschappen	-	-	137	-	-	-	14
Totaal nieuwe investeringen		**7.800**	**3.286**	**7.061**	**2.901**	**244**	**310**	**694**
Vervangingsinvesteringen								
P6	Materieel groenonderhoud	-	-	-	-	-	-	-
P6	Uitvoering GRP	-	-	50	-	-	-	-
P6	Speeltuinen en speeltoestellen	50	50	-	-	5	10	10
P6	Materieel gladheidsbestrijding	90	20	100	-	9	11	24
P7	Inventaris	-	-	-	-	-	-	-
P7	Vervoermiddelen	115	80	35	-	16	30	35
P7	Machines en gereedschappen	12	155	33	-	1	16	27
Totaal vervangingsinvesteringen		**267**	**305**	**218**	**-**	**32**	**68**	**97**
Totaal investeringen		**8.067**	**3.591**	**7.279**	**2.901**	**276**	**377**	**791**

Bijlagen

Overzicht baten en lasten per programma op taakveldniveau (uitvoeringsinformatie)

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
1. Krachtige dorpen	- 4.467	- 4.589	- 4.873	- 4.789	- 4.801	- 4.887
4.2 Onderwijshuisvesting	- 678	- 701	- 726	- 779	- 803	- 901
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 111	- 95	- 96	- 96	- 96	- 96
5.1 Sportbeleid en activering	- 127	- 206	- 312	- 167	- 167	- 167
5.2 Sportaccommodaties	- 1.253	- 1.228	- 1.142	- 1.144	- 1.142	- 1.118
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 370	- 512	- 505	- 505	- 505	- 505
5.6 Media	- 267	- 240	- 240	- 240	- 240	- 240
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 841	- 789	- 1.034	- 1.035	- 1.033	- 1.033
7.1 Volksgezondheid	- 821	- 818	- 818	- 824	- 815	- 827
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 23.826	- 22.716	- 21.688	- 20.998	- 20.000	- 19.850
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 645	- 795	- 775	- 775	- 775	- 775
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 215	- 353	- 352	- 346	- 343	- 341
6.2 Wijkteams	- 1.345	- 1.359	- 1.650	- 1.850	- 1.850	- 1.850
6.3 Inkomensregelingen	- 8.533	- 7.598	- 6.833	- 6.610	- 6.565	- 6.565
6.4 Begeleide participatie	- 3.551	- 3.080	- 2.859	- 2.671	- 2.470	- 2.319
6.5 Arbeidsparticipatie	- 268	- 313	- 334	- 356	- 356	- 356
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 852	- 871	- 901	- 907	- 911	- 915
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	- 3.274	- 3.189	- 3.406	- 3.412	- 3.343	- 3.343
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 4.477	- 4.305	- 3.893	- 3.440	- 2.835	- 2.835
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	- 32	-	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	- 608	- 776	- 600	- 577	- 496	- 496
7.1 Volksgezondheid	- 57	- 45	- 85	- 55	- 55	- 55
3. Veilige dorpen	- 3.063	- 2.367	- 2.342	- 2.289	- 2.289	- 2.289
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 1.622	- 1.514	- 1.547	- 1.556	- 1.556	- 1.556
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 1.441	- 853	- 794	- 734	- 733	- 733
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 3.969	- 2.956	- 1.420	- 1.435	- 1.131	- 1.131
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 409	- 340	- 354	- 354	- 354	- 354
3.4 Economische promotie	- 2.340	- 321	- 140	- 142	- 138	- 138
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 28	- 236	- 24	- 22	- 21	- 21
5.4 Musea	- 4	-	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	- 76	- 71	- 44	- 44	- 44	- 44
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 173	- 615	- 14	- 14	- 14	- 14
7.4 Milieubeheer	- 285	- 599	- 319	- 330	- 31	- 31
8.1 Ruimtelijke ordening	- 655	- 774	- 525	- 529	- 529	- 529

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
5. Woonomgeving	- 3.565	- 4.943	- 7.912	- 5.313	- 4.715	- 4.710
7.3 Afval	- 2.363	- 2.551	- 2.638	- 2.674	- 2.669	- 2.664
7.4 Milieubeheer	- 264	- 313	- 243	- 181	- 132	- 133
8.1 Ruimtelijke ordening	- 61	- 49	- 1.646	- 49	- 49	- 49
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	- 188	- 423	- 1.552	- 563	- 20	- 20
8.3 Wonen en bouwen	- 689	- 1.607	- 1.833	- 1.847	- 1.845	- 1.845
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 5.974	- 6.859	- 7.223	- 7.245	- 7.236	- 7.301
0.4 Overhead	1	- 547	- 605	- 622	- 619	- 628
2.1 Verkeer en vervoer	- 2.794	- 2.755	- 3.176	- 3.173	- 3.216	- 3.273
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 1.573	- 2.057	- 1.935	- 1.950	- 1.911	- 1.922
7.2 Riolering	- 1.478	- 1.361	- 1.370	- 1.362	- 1.354	- 1.344
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 131	- 139	- 138	- 138	- 135	- 135
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 10.406	- 11.123	- 10.105	- 9.808	- 9.496	- 9.271
0.1 Bestuur	- 1.453	- 1.425	- 1.561	- 1.545	- 1.556	- 1.569
0.2 Burgerzaken	- 852	- 972	- 835	- 845	- 835	- 835
0.4 Overhead	- 7.952	- 8.567	- 7.498	- 7.211	- 6.898	- 6.660
0.5 Treasury	- 42	- 89	- 80	- 76	- 76	- 76
0.8 Overige baten en lasten	- 87	- 50	- 110	- 110	- 110	- 110
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	- 21	- 20	- 20	- 20	- 20	- 20
8. Algemene middelen	- 313	- 311	- 329	- 333	- 341	- 348
0.4 Overhead	-	- 1	- 1	- 1	- 1	- 1
0.5 Treasury	- 74	-	-	-	-	-
0.61 OZB woningen	- 240	- 210	- 228	- 232	- 240	- 247
0.8 Overige baten en lasten	-	- 100	- 100	- 100	- 100	- 100
Totaal Lasten	**- 55.584**	**- 55.864**	**- 55.891**	**- 52.211**	**- 50.009**	**- 49.788**
Baten						
1. Krachtige dorpen	261	271	202	182	156	156
4.2 Onderwijshuisvesting	98	98	98	98	98	98
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	2	-	-	-	-	-
5.1 Sportbeleid en activering	35	40	20	-	-	-
5.2 Sportaccommodaties	56	89	49	49	43	43
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	71	15	15	15	15	15
7.1 Volksgezondheid	-	30	20	20	-	-
2. Participatie, ondersteuning en zorg	6.841	5.446	4.811	4.782	4.782	4.782
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	159	376	367	367	367	367
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9	10	10	10	10	10
6.2 Wijkteams	10	-	-	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	6.412	4.855	4.096	4.096	4.096	4.096
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	18	30	33	34	34	34
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	147	150	275	275	275	275
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	48	-	-	-	-	-
7.1 Volksgezondheid	38	25	30	-	-	-

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
3. Veilige dorpen	119	185	116	56	56	56
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	34	137	31	31	31	31
1.2 Openbare orde en veiligheid	85	48	85	25	25	25
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	719	985	414	464	519	536
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	368	330	385	435	490	507
3.4 Economische promotie	31	-	-	-	-	-
5.5 Cultureel erfgoed	5	5	5	5	5	5
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	205	651	25	25	25	25
7.4 Milieubeheer	106	-	-	-	-	-
8.1 Ruimtelijke ordening	4	-	-	-	-	-
5. Woonomgeving	3.739	4.629	6.020	4.536	3.908	3.902
0.2 Burgerzaken	1	53	53	53	53	53
7.3 Afval	2.927	3.129	3.290	3.331	3.325	3.319
8.1 Ruimtelijke ordening	135	30	30	30	30	30
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	317	995	2.235	708	87	87
8.3 Wonen en bouwen	360	422	413	413	413	413
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.493	2.439	2.385	2.385	2.385	2.385
0.4 Overhead	-	1	1	1	1	1
2.1 Verkeer en vervoer	161	141	141	141	141	141
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6	54	-	-	-	-
7.2 Riolering	2.292	2.202	2.202	2.202	2.202	2.202
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	35	40	40	40	40	40
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	274	462	454	454	454	454
0.1 Bestuur	1	-	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	223	340	340	340	340	340
0.4 Overhead	-	49	49	49	49	49
0.5 Treasury	45	57	64	64	64	64
0.8 Overige baten en lasten	5	15	-	-	-	-
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1	-	-	-	-	-
8. Algemene middelen	37.568	38.101	38.697	38.035	37.860	37.702
0.4 Overhead	0	1	1	1	1	1
0.5 Treasury	1.433	826	631	515	473	387
0.61 OZB woningen	2.600	2.631	2.722	2.817	2.915	2.915
0.62 OZB niet-woningen	656	683	733	783	853	853
0.64 Belastingen overig	114	118	118	118	118	118
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	32.537	33.518	34.021	33.280	32.979	32.907
3.4 Economische promotie	227	325	471	521	521	521
Totaal Baten	**52.014**	**52.518**	**53.099**	**50.892**	**50.120**	**49.973**
Saldo van baten en lasten	**- 3.570**	**- 3.345**	**- 2.792**	**- 1.319**	**111**	**185**

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	MJR 2023	MJR 2024	MJR 2025
Mutatie reserves						
Onttrekkingen	24.452	10.683	3.534	1.553	773	523
Toevoegingen	- 22.021	- 7.097	- 742	- 235	- 127	- 127
Mutatie reserves	2.431	3.586	2.792	1.319	646	396
Resultaat	- 1.138	240	0	- 0	757	581

Overzicht baten en lasten 2021 per (hoofd)taakveld

bedragen x € 1.000

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
0. Bestuur en ondersteuning	**- 11.039**	**38.734**	**27.695**
0.1 Bestuur	- 1.561		- 1.561
0.2 Burgerzaken	- 835	393	- 442
0.4 Overhead	- 8.105	51	- 8.054
0.5 Treasury	- 80	695	615
0.61 OZB woningen	- 228	2.722	2.495
0.62 OZB niet-woningen		733	733
0.64 Belastingen overig		118	118
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		34.021	34.021
0.8 Overige baten en lasten	- 210		- 210
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	- 20		- 20
1. Veiligheid	**- 2.342**	**116**	**- 2.226**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 1.547	31	- 1.517
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 794	85	- 709
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	**- 3.176**	**141**	**- 3.034**
2.1 Verkeer en vervoer	- 3.176	141	- 3.034
3. Economie	**- 495**	**856**	**361**
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 354	385	31
3.4 Economische promotie	- 140	471	331
4. Onderwijs	**- 1.597**	**464**	**- 1.133**
4.2 Onderwijshuisvesting	- 726	98	- 628
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 871	367	- 505
5. Sport, cultuur en recreatie	**- 4.215**	**99**	**- 4.117**
5.1 Sportbeleid en activering	- 312	20	- 292
5.2 Sportaccommodaties	- 1.142	49	- 1.093
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 528		- 528
5.5 Cultureel erfgoed	- 44	5	- 39
5.6 Media	- 240		- 240
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 1.949	25	- 1.924
6. Sociaal domein	**- 21.862**	**4.430**	**- 17.432**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 1.386	25	- 1.361
6.2 Wijkteams	- 1.650		- 1.650
6.3 Inkomensregelingen	- 6.833	4.096	- 2.737
6.4 Begeleide participatie	- 2.859		- 2.859
6.5 Arbeidsparticipatie	- 334		- 334
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 901	33	- 868
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	- 3.406	275	- 3.131
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 3.893		- 3.893
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	- 600		- 600
7. Volksgezondheid en milieu	**- 5.610**	**5.582**	**- 28**
7.1 Volksgezondheid	- 903	50	- 853
7.2 Riolering	- 1.370	2.202	833

bedragen x € 1.000

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2022		
	Lasten	Baten	Saldo
7.3 Afval	- 2.638	3.290	652
7.4 Milieubeheer	- 562		- 562
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 138	40	- 98
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**- 5.556**	**2.678**	**- 2.878**
8.1 Ruimtelijke ordening	- 2.171	30	- 2.140
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	- 1.552	2.235	683
8.3 Wonen en bouwen	- 1.833	413	- 1.420
Saldo van baten en lasten	**- 55.891**	**53.099**	**- 2.792**
Mutatie reserves			
0. Bestuur en ondersteuning	**- 742**	**3.534**	**2.792**
0.10 Mutaties reserves	- 742	3.534	2.792
Mutatie reserves	**- 742**	**3.534**	**2.792**
Resultaat	**- 56.634**	**56.634**	**- 0**

Overzicht beleidsindicatoren

	2017		2018		2019		2020		2021	
	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners
Verwijzingen Halt [per 1.000 jongeren]	12	11	6	10	10	11	5	10		
Winkeldiefstallen [per 1.000 inwoners]	0,5	0,7	0,5	0,6	0,2	0,7	0,4	0,7		
Geweldsmisdrijven [per 1.000 inwoners]	3,1	3,1	3,1	3	2,1	2,8	1,6	2,7		
Diefstallen uit woning [per 1.000 inwoners]	2,9	2,3	3,1	2,1	1,9	2	1,4	1,4		
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) [per 1.000 inwoners]	2,9	4,2	2,3	3,7	2,6	4,1	3,9	4,7		
Functiemenging [%]	35,8	48	36	48,3	36,7	48,7	36,6	48,6		
Vestigingen (van bedrijven) [per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar]	122,9	148,7	125,8	153,6	134,8	159,2	138,7	170,4		
Absoluut verzuim [per 1.000 leerlingen]	5,8	1,3	-	1,2						
Relatief verzuim [per 1.000 leerlingen]	28	19	12	17	39	19				
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) [%]	1,1%	1,3%	1,5%	1,4%	1,6%	1,5%	1,7%	1,3%		

	2017		2018		2019		2020		2021	
	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners
Niet-sporters [%]										
Banen [per 1.000 inwoners van 15-64 jaar]	407,6	636,8	415,6	649,9	435,2	664,2	439,3	559,8		
Jongeren met een delict voor de rechter [%]	1%	1,00%	-	1,00%		1%	1%			
Kinderen in uitkeringsgezin [%]	4,00%	4,00%	4,00%	4,00%	4%	4%				
Netto arbeidsparticipatie [%]	63,4%	67,7%	65,4%	68,7%	66,5%	69,6%	64,7%	69,4%		68,4%
Werkloze jongeren [%]	1%	1%	2%	1%	2%	1%				
Personen met een bijstandsuitkering [per 10.000 inwoners]	225,3	215,5	218,6	206,2	207,4	194	276,1	262,9		
Lopende re-integratievoorzieningen [per 10.000 inwoners van 15-64 jaar]	419,6	n.b.	390,8	190,3	142,8	148,1	176,4	148,7		
Jongeren met jeugdhulp [%]	15,00 %	10,00 %	15,10 %	10,40 %	15,20 %	10,90 %	16,30 %	10,80 %		
Jongeren met jeugdbescherming [%]	1,50%	0,90%	1,30%	1,00%	1,40%	1,10%	1,40%	1,10%		
Jongeren met jeugdreclassering [%]		0,50%	0,40%	0,50%		0,40%		0,40%		

	2017		2018		2019		2020		2021	
	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO [per 10.000 inwoners]	310	509	310	532	380	576	720	614		
Omvang huishoudelijk restafval [kg per inwoner]	137	140	152	136	150	133				
Hernieuwbare elektriciteit [%]	6,40%	n.b.	9,70%	n.b.	13,20 %	19%				
Gemiddelde WOZ waarde [x €1.000]	202	n.b.	209	n.b.	218	n.b.	230	298		
Nieuw gebouwde woningen [per 1.000 woningen]	3,5	9	1,2	8,6	1,4	9,3		10,4		
Demografische druk [%]	75,80 %	77,90 %	77,30 %	78,60 %	79,00 %	79,00 %	80,30 %	79,50 %	81,70 %	79,50 %
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden [€]	558	683	607	687	633	708	685	749	714	
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden [€]	599	774	650	764	667	784	726	827	756	

Afkortingen

AFKORTING	OMSCHRIJVING
APV	Algemeen plaatselijke verordening
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijzondere bijstand zelfstandigen
BGT	Basisregistratie grootschalige topografie
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeente
BIBOB	Bevordering Integriteits Beoordelingen door het Openbaar Bestuur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BRO	Basisregistratie ondergrond
BRP	Basisadministratie Personen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBL	Cross Border Lease
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
CIZ	Centrum Indicatieorgaan Zorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
DIGID	Digitale Identiteit
DSO	Digitaal stelsel omgevingswet
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige normatiek single information audit
EU-regio	Europese-regio
FIDO	Financiën Decentrale Overheden
GGD	Gemeentelijke Gezondheids Dienst
GGOR	Gewenst Grond en Oppervlakte Regime (Nieuw Limburgs Peil)
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GI	Gecertificeerde Instelling (in het kader van jeugdzorg)
GOML	Gebieds Ontwikkeling Midden-Limburg
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoers Plan
IKC	Integraal kind centrum
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal Overleg
LKM	Limburgs Kwaliteits-Menu
LLTB	Limburgse Land- en Tuinbouwbond
LOG	Landbouw Ontwikkelingsgebied
(SC) MER	(Servicecentrum) Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen
MSN (grenspark)	Maas-Swalm-Nette

AFKORTING	OMSCHRIJVING
NML (zorggroep)	Noord- en Midden-Limburg
NNN	Natuurnetwerk Nederland
OML	Ontwikkelingsmaatschappij Midden Limburg
(Ons) WCL	Waardevol Cultuur Landschap
OZB	Onroerende Zaak Belasting
PGB	Persoonsgebonden budget
POC	percentage of completion (berekenmethode winstneming bij bouwgrondexploitatie)
PNIK	zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling Nederland
RES	Regionale Energie Strategie
RUD	Regionale Uitvoerings Diensten
RUDDO	Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden
SD	Sociaal Domein
SML	Samenwerking Midden Limburg
SPUK	Regeling Specifieke Uitkering stimulering sport
SUWI	Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VAB	Vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
WIZ	Werkorganisatie Informatieberaad Zorg
WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Wet Onroerend Zaakbelasting
WSP	Werkgevers servicepunt
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWNV	Wet Werken naar Vermogen
ZIP	Zorg- en innovatieplatform

gemeente roerdalen

Brief aan de gemeenteraad

zaaknummer Z20-019359-D163164	**uw kenmerk**	**contactpersoon** Laurens Bijl
onderwerp Programmabegroting 2022-2025	**datum** 21 september 2021	**telefoon** 0475 - 538 888

Geachte leden van de gemeenteraad,

Voor de laatste keer bieden wij u deze raadsperiode een nieuwe programmabegroting aan. We blijven koersvast werken aan de ontwikkeling van onze mooie gemeente. We zijn op weg naar een andere overheid én structureel sluitende meerjarenbegroting. Roerdalen in balans.

Ambitie en balans
Zowel uw raad als dit college zijn ambitieus. We willen er samen alles aan doen om ervoor te zorgen dat het goed wonen, werken en leven blijft in Roerdalen. De ambitie wordt zichtbaar in de grote hoeveelheid raadsvoorstellen en de diverse raadswerkgroepen die betrokken zijn bij de voorbereiding van nieuw beleid. Dat zorgt voor mooie nieuwe plannen en concrete resultaten voor onze inwoners. Maar, het vraagt ook veel van u en van onze organisatie. Wij waarderen uw inzet en betrokkenheid.

Het besturen van een gemeente is anno 2021 geen eenvoudige opgave. Het takenpakket neemt toe, de financiële uitdagingen zijn groot en alles wat raad en college doen ligt onder een vergrootglas. Bijvoorbeeld op social media. Laten we samen niet alleen zorgen voor een begroting die in balans is, maar laten we er ook voor zorgen dat wij zelf in balans blijven.

Effecten septembercirculaire meteen verwerken
We sturen u in de loop van oktober nog een raadsvoorstel met begrotingswijziging, waarmee we de effecten van de Septembercirculaire in de begroting verwerken. Daarmee zorgen we ervoor

dat de nieuwe begroting direct geactualiseerd wordt met de meest actuele financiële cijfers.

Op 5 en 6 oktober zijn twee avonden gereserveerd ter voorbereiding op de begrotingbehandeling:

- Op 5 oktober staan programma 4,5,6 en de paragrafen onderhoud kapitaalgoederen en gemeentelijk grondbeleid centraal
- Op 6 oktober staan programma 1,2,3,7 en 8 en de overige paragrafen centraal

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

Bijlage(n): Programmabegroting 2022-2025
Raadsvoorstel
Concept raadsbesluit

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn Roerstreek Lokaal!

En dan zijn we al weer bij de laatste begroting aanbeland van deze raadsperiode. Vier jaar geleden met optimisme de toekomst tegemoet. Vier jaar hard werken aan grote thema's als Zorg en Accommodaties. Vier jaar hard werken aan onze samenleving in Roerdalen, dag in dag uit, en dan ook nog ineens een pandemie die de wereld ontwricht. Zo langzaamaan hervatten we steeds meer van wat eens ons normale dagelijks leventje was. Maar waar is iedereen nu eigenlijk aan toe?

We zijn nog lang niet af van corona. Hoe gaan we de winter in? Waren de steunmaatregelen voldoende om de bedrijven van talloze ondernemers blijvend overeind te houden? Wat betekent een winterseizoen voor de mensen die in de zorg werken? Allemaal mensen die óók in Roerdalen wonen. Mensen waarvoor wij als samenleving en lokale overheid oog moeten houden. Zekerheden lijken er niet meer te zijn. Wat doet dat met de psyche en de kloof tussen hen die meekunnen en hen die dat niet meer kunnen, om welke reden dan ook? Daar maken wij ons oprecht zorgen om.

Wendbaarheid is het nieuwe toverwoord in overheidsland. Hoe geven we antwoord op veranderingen die zich steeds vaker lijken aan te dienen? Een paar jaar geleden ging het hier in de raad over een krimpende bevolking, woningen die jarenlang te koop stonden of de trek van het platteland naar de stad. En duurzaamheid was de sluitpost van de begroting.

Anno 2021 kijken we daar toch weer met andere ogen tegenaan. De financiële zorgen rond de betaalbaarheid van de jeugdzorg bleken helaas een constante factor, terwijl het meer om de mensen zou moeten gaan die de zorg nodig hebben. Maar hoe gaan we daarnaast om met woningprijzen die de pan uit rijzen? Energie die we duurzaam willen opwekken, maar die we simpelweg niet via een energienetwerk kunnen ontsluiten. En dat ook nog eens in een energiemarkt die op dit moment ineens van de leg is, met gigantische prijsstijgingen als gevolg. Schaarste alom in de bouw, niet alleen in arbeid, maar nu ook in materialen.

Roerstreek Lokaal! wil geen rampspoed spreken, en ja de markt zal ook wel weer eens stabiliseren. Maar we maken ons wel zorgen hoe we hier vanuit de gemeente antwoord op kunnen blijven geven. Daarom geldt voor Roerstreek Lokaal!:

- **De mens centraal** is een van de peilers in de begroting van Roerdalen, voor Roerstreek Lokaal! blijft dat ook het belangrijkste uitgangspunt. De lokale overheid moet er echt voor de burger zijn.
- Een **open vizier** blijft nodig. De toekomst die we nu denken te voorspellen, blijft een inschatting op basis van de beelden en kennis van nu.
- Creëer houvast en probeer een **stabiele overheid** te zijn voor inwoners, ondernemers en samenwerkingspartners.

Beste college, hoe geeft u vorm aan enige vorm van stabiliteit, in de wetenschap dat in maart verkiezingen zijn? Over het graf heen regeren lijkt een politieke doodzonde, maar is het niet ook eens tijd om daar over na te denken? Een duidelijke visie meegeven vanuit ervaring helpt een volgend college alleen maar.

Dit jaar hebben we wederom met ambtelijke organisatie, raad en college gewerkt om ideeën uit te werken om een **toekomstbestendige begroting** op te stellen. Investeren om te renderen vraagt immers om een lange termijn-aanpak om de begroting in balans te krijgen én te houden. Er is weer keihard gewerkt door de gehele organisatie om de negatieve ontwikkelingen om te buigen en inzichtelijk te maken aan welke knoppen gedraaid kan worden. Financiën spelen de prominente rol, en de focus moet op de kerntaken liggen. Het doet ons deugd te merken dat de keuzes zorgvuldig gemaakt zijn en dit niet direct ten koste gaat van alles dat door en voor onze inwoners de laatste jaren is opgebouwd. De begroting komt meer en meer in balans. 2024 lijkt dan het omslagjaar te worden in positieve zin.

Er blijft aandacht voor **accommodaties** en de **ruimtelijke omgeving** waar we zuinig op willen zijn. Ook zijn er in '21 nieuwe lokale initiatieven ontstaan, die door onze inwoners opgepakt worden zoals de buitenbaden in Montfort en Vlodrop of 't Vinkenès in Posterholt. Dat is echt een grote schouderklop waard! Voor Vlodrop kunnen we heel binnenkort een voorstel verwachten rond de sporthal, school en dorpszaal. Daarmee is de accommodatiediscussie grotendeels klaar. Een compliment is op zijn plaats voor iedereen die aan dit jarenlange traject bijgedragen heeft. Van vrijwilliger tot uiteindelijk de verantwoordelijk wethouder. Als laatste resten dan de jeugd- en buurthuizen. Wethouder, wat kunnen we nog op dit vlak verwachten?

De eerder genoemde onzekerheid is voor de komende jaren een blijvertje. Dit maakt de risicoparagraaf des te belangrijker. Roerstreek Lokaal wil dat we vooral de focus houden op **sturing en risicobeheersing**. We gaan straks op gebieden aan de slag die voor de gemeente relatief nieuw zijn en steken daar een hoop geld in of hebben nog verplichtingen uit het verleden. Beste college, hoe houdt de raad de vinger aan de pols als volgend jaar tijd nodig is voor de vorming van nieuw college en programma? Hoe zorgt u ervoor dat de raad op tijd informatie krijgt om bij te kunnen sturen?

De risicomatrix op pagina 107 is voor onze fractie een belangrijk instrument om de voornaamste risico's in beeld te houden. We willen hierbij wel opmerken dat de waarschijnlijkheid in de loop van jaren kan veranderen. Een aantal grotere financiële risico's scoren nu nog vaak relatief laag, maar blijf alert als de waarschijnlijkheid toeneemt.

De grootste risico's vinden we op het sociaal domein. Geen verrassing, en er zijn de nodige acties uitgezet in vorm van de omvorming. Het is ook een kwestie van de lange adem én het preventieve spoor blijven bewandelen. U geeft zelf al een winstwaarschuwing af. Dus de vraag is gerechtigd: is het genoeg? Worden de juiste zorgverleners ingezet? Wanneer slaat eigenbelang voor een ZZP-er door ten opzichte van de benodigde zorg die iemand echt nodig heeft? Roerstreek Lokaal! heeft hier

al vaak om gevraagd. Het is naast een groot financieel risico, bovenal een risico voor de gesteldheid van de zorgvrager. Beste college, kunt u ons meenemen hoe we ons scherp blijven houden in het beleid dat we uitzetten. Als klein voorbeeld de fitheidstesten op de basisschool. Doen daar wel de juiste kinderen aan mee, en wat wordt nu werkelijk met de scores of adviezen gedaan? Wie volgt en evalueert dat?

Maar ook hoe gaan we om met ontwikkelingen die voor ons simpelweg niet goed voelen zoals de inkomensafhankelijkheid van de WMO huishoudelijke hulp? Is hier niet ook meer actie geboden om zo meer geld te besparen die we beter kunnen uitgeven aan mensen die in armoede leven of de middelen hebben om energiebesparende maatregelen te nemen? Of is een signaal vanuit Roerdalen richting Den Haag nodig om iets te veranderen?

Gemeentelijke belastingen betekent minder vrije bestedingsmogelijkheden voor onze inwoners. Daarom moeten we goede keuzes maken en die helder uitleggen.
Vorig jaar moesten we de **belasting (OZB) verhogen**, meer dan de 'normale' prijsindexering. Dit jaar is dat gelukkig niet nodig.

Voor de inwoners zal dat anders ervaren worden, wanneer het afvalinzamelings-systeem wijzigt. Het gaat meer kosten. Verwerking van **afval** kost steeds meer geld. En de reacties op sociale media zijn niet mals. Neemt niet weg dat Roerstreek Lokaal! nog steeds achter de ingeslagen keuze staat, maar er is nog een hele slag te slaan om het gedrag te wijzigen. Ook dit vraagt wendbaarheid zonder telkens te verzanden in eindeloze evaluaties. Ziet de wethouder nog kansen om binnen de samenwerking met Leudal en Maasgouw het ambitieniveau te verhogen voor Roerdalen? Kansen om de kosten te verlagen? Preventieve gedragsinterventies zien wij nog weinig en dat is toch echt de sleutel achter het nieuwe inzamelingsbeleid.

Corona liet ook zien dat toen het anders moest, het ook anders kón. De **organisatie** moest zelf dingen anders aanpakken door de beperkingen van thuiswerken en anders met elkaar in contact zijn. Het bleek zeker mogelijk. Wat zijn de conclusies die hierover getrokken zijn voor de ambtelijke organisatie en wat hebben we ervan geleerd? Of hebben we toch weer stiekem een aantal zaken opgepakt die we vooral zelf denken te moeten doen? In programma 7 schrijft u dat we meer dienend moeten zijn aan de gemeenschap. Wat ons betreft mag dat volledig dienend aan de gemeenschap zijn.

We willen ook graag dat het college zaken afrondt en blijft oppakken. Duurzaamheid en energietransitie bleven voor ons nog te veel in papier hangen. In de begroting is een aantal routes en mogelijkheden benoemd, met een grote mate van onzekerheid. Inwoners meenemen in deze transitie en het eerlijke verhaal vertellen vinden wij belangrijk.

De opmars naar de nieuwe **Omgevingswet** en bijbehorende omgevingsvisie vraagt om een hele andere manier van werken en denken. Roerstreek Lokaal! is tevreden met de interactieve aanpak in de raadswerkgroep Omgevingswet. Ook de diverse manieren waarop inwoners bij dit onderwerp

betrokken worden spreekt ons aan. Over de ingangsdatum zullen we het maar niet hebben, maar het mag geen verrassing zijn dat met name de geest van deze wet Roerstreek Lokaal! enorm aanspreekt; vertrouwen in elkaar. Vertrouwen in initiatiefnemers en het college dat uitvoert. Wij, als raad, moeten ook durven loslaten. Een raadsvergadering moet wel ergens over gaan en wat ons betreft over de hoofdzaken. Het grote aantal gereserveerde raadsvergaderingen voor 2022 vinden we dan ook een zorgwekkende ontwikkeling.

De Omgevingswet vraagt ook om meer participatie, hand in hand met goede communicatie. Vaak is dat nu te veel (informatie) zenden. Extra communicatiekracht is nodig. We moeten er steeds eerder en dichter op zitten.

De kas die klopt

Een sluitende begroting is voor Roerstreek Lokaal essentieel voor een toekomstbestendig Roerdalen. Dat lukt in 2024. We investeren in de toekomst en het blijven roerige en onzekere tijden. Wendbaarheid en snelheid zijn des te belangrijker. Zeker met de jaarlijkse bijdrage vanuit het Rijk die wisselend kan uitvallen. Met name op de zorgportefeuille hopen we langzaam vruchten te gaan plukken.

Afsluiting

Met deze begroting sluiten we bijna deze raadsperiode af. We zijn positiever gestemd dan vorig jaar en onderschrijven deze begroting. Deze begroting is een prima basis om aan de slag te gaan de komende jaren. Maar we moeten wel alert blijven

Ons verhaal is in grote lijnen ook uw verhaal. Wij zijn zeer benieuwd naar de reactie van het college op onze inbreng. En via deze weg dank aan eenieder die heeft bijgedragen aan deze heldere begroting.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn CDA

Middels de projectgroep ‘Roerdalen in Balans’ hebben zowel het college als ook de raad en medewerkers van onze gemeente laten zien een gezamenlijke verantwoordelijkheid te nemen om tot een structureel sluitende begroting te komen. Een heel moeilijke puzzel waarvan het eindresultaat nu voor ons ligt ter besluitvorming.

Wij hebben dus de gezamenlijke verantwoording genomen en betreuren het dan ook ten zeerste dat de uiteindelijke uitkomst van deze begroting voor het grootste deel afhankelijk is van personen die tot voor kort geen verantwoordelijkheid wilden nemen.

Want het uiteindelijke regeerakkoord zal in grote lijnen richting geven aan hoe wij onze gelden kunnen gaan uitgeven en toch onze begroting sluitend kunnen houden.

Duurzaamheid, stikstof, bouwen, de gasprijs….. allemaal landelijke macro problemen die echter uiteindelijk wat betreft de uitvoering grotendeels weer op het bordje van onze en andere gemeenten wordt gelegd. Het beleid dat hiervoor nodig is loopt tevens nu ook vertraging op. Het is immers moeilijk haalbare doelen te stellen als je de richting van de landelijke beleidsmakers niet weet.

En niet onbelangrijk, zonder passende maar zeker structurele financiële bijdrage vanuit de rijksoverheid zal onze uitdaging de komende jaren alleen nog maar groter worden.

We hebben nu dus een begroting met een zeer grote onzekerheidsfactor in de bepaling van de haalbaarheid hiervan. Met klem en gezien het bovenstaande wijs ik erop dat hieraan de gemeente absoluut niet debet is.

Onze uitdaging zal erin moeten liggen om nieuw landelijk beleid te implementeren in het lokale beleid en de door ons gewenste doelen toch te behalen. Want als gemeente kunnen we niet stil blijven staan. Zo zal onze woningtransitie versneld doorgezet dienen te worden om zo aan de nijpende vraag naar, zeker ook door onze eigen inwoners, passende woningbouw.

Het probleem met de stikstof is tevens een behoorlijke uitdaging voor ons als gemeente. Los van de beperkingen met betrekking tot bouwen raakt dit ook de bedrijfsvoering van onze agrarische sector. Dit zal een grote uitdaging worden, temeer daar de geluiden die momenteel uit Den Haag komen zorgelijk en onwenselijk zijn.

Voorzitter, bovenstaande uitdagingen zijn slechts een kleine greep uit de vele uitdagingen waarvoor we als gemeente ‘aan de lat’ komen te staan, hier komen we in tweede termijn nog op terug.

Wat wij als fractie als zeer prettig ervaren is dat iedereen vanuit haar eigen positie constructief de verantwoordelijkheid neemt en de wil toont om de vele uitdagingen in de toekomst aan te gaan.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn Democraten Roerdalen

Inleiding

'Roerdalen in balans', dit is de meerjarige aanpak om onze begroting structureel sluitend te krijgen. We werken aan andere regels, dit betekent deregulering en experimenteren.

We moeten onze uitgaven verminderen en onze inkomsten vermeerderen en dat kan alleen als we resultaatgericht werken, zodat we structureel geld kunnen besparen.

Begroting in balans

De belangrijkste oorzaken in 2021 voor de onbalans zijn:

- Het Sociaal Domein bijna € 2 miljoen waarvan € 1,3 miljoen hogere uitgaven aan jeugdzorg. En de landelijke invoering van het abonnementstarief;
- Herverdeling van de gemeentefondsuitkering hetgeen ons ten positieve komt (met de wetenschap van nu);
- Meerkosten SC MER ca. € 800.000 per jaar;
- Dalende dividendinkomsten Enexis € 274.000.

Hoe staan we er nu voor

Het rijk heeft voor 2022 incidenteel extra geld beschikbaar gesteld voor Jeugdhulp, dit betekent voor Roerdalen eenmalige extra inkomsten van € 1,3 mln. Om de kosten terug de dringen doen wij het project "Omvorming sociaal domein".

Maar er zijn ook nadelen

- Regionale zorginnovatie kost meer tijd, dit betekent voor 2022 een nadeel van € 350.000;
- Hulp in de huishouding stijgt naar € 550.000;
- Het dividend van Enexis valt lager uit, een nadeel van € 13.000.

Drie deelprojecten

We werken in 3 deelprojecten:

1. Omvorming sociaal domein
2. Investeren in duurzaamheid en om te renderen
3. In control

Van tekort in 2022 naar een positief saldo in 2025.

De financiële begroting 2022-2025 heeft op dit moment een tekort van € 881.000 in 2022.

Programma 1: Krachtige dorpen

Sociale samenhang en leefbaarheid in Roerdalen. Basisvoorziening school, vereniging, dorpshuis, sociaal team, consultatiebureau.

Dit programma gaat voornamelijk over de gemeenschap (sociale participatie en maatschappelijke deelname)

Omvorming sociaal domein

We kiezen voor een andere manier van werken, want de kosten en dus het financieel tekort is ongekend hoog. Investeren in een sterke sociale basis met mensen die naar elkaar omkijken.

Strategisch programmadoel: krachtige dorpen met veel sociale samenhang, goede basisvoorzieningen en weerbare inwoners. Vergroten van de weerbaarheid, de veerkracht en preventie.

Krantenartikel (woensdag 29 september 2021): “Ouderen in tranen om toegangsbewijs”

Uit dit artikel blijkt volgens ouderenbond ANBO dat ruim 1 miljoen Nederlanders moeite hebben met digitalisering.

Onze oproep aan het college is zorg dat de mensen die digibeet zijn, dus moeite hebben met digitalisering, ook mee kunnen blijven doen en dat niet door de gemeente klakkeloos wordt overgegaan tot alles te digitaliseren. Informeer de inwoners ook nog steeds via een papieren versie. Hierdoor doen we ook iets tegen de vereenzaming van veel inwoners.

Burgers nemen initiatieven op het gebied van leefomgeving en sociale samenhang

Opgavegericht werken gebeurt volgens de volgende stappen:

1. Verkennen & inventariseren van mogelijke maatschappelijke opgaven;
2. Keuze voor een of meerdere geschikte opgaven;
3. Formuleren van voorwaarden;
4. Starten met de uitvoering;

Graag hadden wij nog twee punten hieraan toegevoegd.
5. Wat heeft het opgebracht, wat zeggen prestatie-indicatoren over doel en realisatie, waar staan we;
6. Evaluatie, benoem succesfactoren, leermomenten en missers.
Wilt u die toevoegen?

Vroegtijdig signaleren en samenwerken met de eerstelijns en de huisarts.

In een vroeg stadium is er aandacht voor geldzorgen, armoede en gezonde leefstijl. Dit vraagt onder regie van de gemeente, om samenwerking tussen de GGD, de jeugd- en gezinswerkers, het Sociaal Team, de praktijkondersteuners en de huisartsen en de intern begeleiders van de basisscholen.

Wat heeft dit tot nu toe concreet opgeleverd? Hoeveel mensen zijn zo al vroegtijdig geholpen? En is aantoonbaar dat deze aanpak werkt?

Lasten

In 2022 is € 125.000 nodig uit de reserve accommodatiebeleid voor inhuur van externen om het accommodatiebeleid af te ronden.

De beantwoording van onze vraag hierover was als volgt. “Hierbij kunt u denken aan specifieke juridische of bouwtechnische kennis, dan wel vaardigheden zoals uitwerking van het ontwerp Dorpshuis Vlodrop en de basisschool.”

Toch blijven wij ons afvragen of dit echt nodig is en of we zelf niet voldoende expertise in huis hebben?

Programma 2: Participatie, ondersteuning en zorg

OMVORMING SOCIAAL DOMEIN

Gerichte inzet armoede en schuldhulpverlening

Voor 2022 is het budget structureel € 73.000. Dit was in 2021 € 48.000.
Is dit bedrag voldoende voor 2021? En waar gaat het aan op?

Armoedebeleid

De Armoedenota Arm in Arm 2019-2021 wordt met 1 jaar verlengd en de overbruggingsperiode biedt de gelegenheid om nieuwe ontwikkelingen op te nemen in de nieuw te ontwikkelen nota in 2022.

Voor de kinderen is gelukkig altijd al veel aandacht geweest, en met onze motie van 13-12-2018 (M2018-10) hebben we specifiek ook de ouderen in het armoedebeleid kunnen opnemen. *Wij zouden graag weten wat de stand van zaken op dit moment is met betrekking tot de ouderen in Roerdalen?*

En hierin willen we nog een stap verder gaan.

Aantal uitkeringen inkomensverzekering huishoudens per 1 januari 2018 (laatste stand van zaken voor zover beschikbaar) geeft aan dat er 4.981 huishoudens een AOW-uitkering hadden.

Voor 2022 willen wij graag achterhalen hoeveel mensen er alleen AOW ontvangen, zonder aanvullend pensioen. Deze mensen moeten extra aandacht krijgen want met de stijgende kosten krijgen deze mensen de eindjes zeker niet meer aan elkaar geknoopt. Wij pleiten ervoor dat met deze mensen contact wordt opgenomen en dat hun gewezen wordt op zaken waar ze eventueel recht op hebben. Ook vinden wij het raadzaam om een budgetcoach in te schakelen. *Kunt u ons toezeggen dat u alles in het werk zult stellen om deze mensen te bereiken en verder te helpen?*

Laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid gaat vaak samen met armoede. Van de in totaal laaggeletterden zijn er 1315 mensen 66+. Oftewel 65,8% van de laaggeletterden is 65+. Ook dit geeft al aan dat er extra aandacht naar de ouderen moet om hun verder te helpen. Leesbare taal wil niet voor iedereen zeggen dat het begrijpend wordt gelezen. Tijdens de kennissessie voor laaggeletterdheid hebben wij vernomen dat de gemeente Maasgouw ook hier succesvol werkt met budgetcoaches. *Ook hier de vraag kunt u ons toezeggen dat u dit probleem beter in kaart brengt en gaat aanpakken?*

Beter passend specialistisch aanbod jeugd en Wmo.

Het rijk stelt extra middelen ter beschikking voor jeugdhulp. Het rijk legt op termijn een niet verplichte vorm van regionale samenwerking op in de vorming van een gemeenschappelijke regeling (GR). Inkoop van zeer gespecialiseerde vormen van jeugdhulp vindt op bovenregionale of landelijke schaal plaats. Dit moet leiden dat op alle niveaus evenwicht tussen kosten en beschikbare budgetten ontstaat.

Wij vragen ons af of dit ook werkelijk te realiseren is?

1 Januari 2022 gaat het woonplaatsbeginsel gelden. Wat gaat dit voor onze gemeente betekenen.

Zie *https://vng.nl/artikelen/woonplaatsbeginsel-jeugdhulp*

Programma 3: Veilige dorpen

Veiligheid is een gezamenlijke zorg van gemeente, politie en inwoners.

Zichtbaarheid van de Boa's en wijkagenten.

Dit is nog steeds een heet hangijzer. Er is krapte bij de politie en er zou een herstructurering komen, meer geld voor de basiseenheid Limburg. Binnen Limburg vindt herverdeling van de politiecapaciteit plaats. Daarnaast hebben wij als Roerdalen ook last van de grensregioproblematiek.

Al met al zaken die vragen om meer efficiëntie, meer agenten en Boa's. De 4e wijkagent zou hier goed van pas komen.

Veiligheid van onze mensen staat voorop en daar moet dus extra aandacht aan besteed worden.

Gelet op het onveiligheidsgevoel dat leeft in Roerdalen (Waar staat je gemeente) moeten we hier duidelijk op focussen. En maatregelen nemen, zodat ook de inbraken in stallingen en schuurtjes afnemen. *Hoe denkt u dit aan te pakken?*

Als we de monitor "Waar staat je gemeente" erop naslaan springen enkele zaken eruit.
Allereerst het onveiligheidsgevoel, in de monitor:
Onveiligheidsbeleving, Landelijk 89, Roerdalen 101.
Dit is al jaren een issue waar niet of nauwelijks iets aan gedaan wordt, wij hebben dit al meerdere malen aangehaald. *Wat gaat hieraan nu concreet gebeuren?*

Verder punten die extra aandacht verdienen

- Diefstal voertuigen
- Overval
- Straatroof
- Brandstichting

Al deze feiten hebben te maken met geweld. *Wat gaat hieraan concreet gebeuren?*

Er zijn ook een heleboel zaken die uiteraard goed gaan, maar de zojuist genoemde zaken springen er in negatieve zin uit.

We moeten zorgen dat mensen zich veilig voelen in hun eigen omgeving door meer toezicht op straat.

Optimaliseren van de communicatie

We willen de beleving van “blauw op straat” vergroten. Naast inbraken en berovingen is er nu ook meer cybercriminaliteit en de vermenging van de onder- en bovenwereld.

Wij adviseren de politie om ook gebruik te maken van de papieren versies van de Dorpsbladen, dan kunnen inwoners die niet digitaal onderlegt zijn deze informatie die de politie met de inwoners wil delen, ontvangen.

Brandpreventie

Wij zijn tevreden dat het voorlichtingsproject Brandveilig Leven verlengd wordt. En dat de gemeente de kans op (natuur)brand wil verkleinen door het treffen van preventieve maatregelen, concreet komen er binnen de gemeente 3 plekken waar bluswatervoorzieningen gerealiseerd moeten worden. *Kunt u aangeven waar die plekken liggen?*

Verkeersveiligheid

Wij streven naar goed onderhoud van de wegen en trottoirs, zodat de verkeersveiligheid niet in gevaar komt.

Programma 4: Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid.

Verbeteren toeristische en recreatieve mogelijkheden.

Graag de stand van zaken fietspad Rothenbach.

Als we inzetten op recreatie vragen wij ook de wegen en fietspaden in knooppuntroutes op een acceptabel onderhoudsniveau te houden. We zien een verbetering van onverharde wegen, waarvoor onze complimenten.

Programma 5: Woonomgeving.

Lokale prestatieafspraken.

Nogmaals aandacht voor de nood van onze inwoners en oud inwoners van Roerdalen om te zorgen dat hun kinderen kunnen blijven wonen in Roerdalen. Wij vragen het college zich sterk te maken bij de woningcorporatie dat niet alle huurwoningen naar mensen van buiten Roerdalen gaan. *Kunt u ons dit toezeggen? Kunt u dergelijke afspraken ook vastleggen in prestatieafspraken met de woningcorporatie?*

Aandacht door de woningcorporatie om hun huurders mee te geven dat ook zij dienen te zorgen dat hun straat, maar zeker in en om hun huis, er netjes uitziet.

Verder kijken naar het tegengaan van gettovorming, niet te veel inwoners met een immigratie-achtergrond bij elkaar, dit komt de integratiegedachte niet ten goede.

Herstructureringsontwikkeling

Hier worden aannames gedaan die op dit moment zeker niet de waarheid bevatten, neem de zin “Gelijktijdig ontstaat er een overschot aan rijtjeswoningen, twee-onder-een-kap woningen en vrijstaande woningen”.

Wij willen de opsteller van dit stuk adviseren om Funda na te slaan en te kijken hoeveel van deze woningen in Roerdalen te koop c.q. te huur staan.

Er is momenteel een enorme krapte op de woningmarkt zowel voor koop- als huurwoningen. Ouderen worden verzocht om zo lang mogelijk zelfstandig in hun woningen te blijven wonen, want er zijn geen bejaardenhuizen meer, alleen nog verzorgingshuizen. Doordat mensen langer zelfstandig blijven wonen stagneert de doorstroming zoals die vroeger was.

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Reconstructie Speeltuinen

Graag aandacht voor wat er in de late avonduren gebeurt in deze speeltuinen, door de oudere jeugd en niet alleen uit Roerdalen wordt gedeald en drugs gebruikt.
Houd met de inrichting van de speeltuinen rekening met verlichting en dat het groen laag gehouden wordt, zodat er van buitenaf zicht is op deze speeltuinen.

Maaibeleid en biodiversiteit

Kunnen gedeeltes van taken, onkruidbestrijding en maaien niet door de mensen van Team Onderhoud gedaan worden, *nu er plus minus 32 mensen extra zijn ingestroomd vanuit de Westrom?*

Ook vragen wij aandacht voor de trottoirs in de gemeente Roerdalen, op sommige plaatsen is de begaanbaarheid van deze trottoirs echt slecht.

We moeten eens goed nadenken over de gevolgen van bezuinigingen, denk hierbij aan het MOP (Meerjaren Onderhouds Plan), om dit tot een minimum te beperken. Zoals nu al enkele keren gebleken is dat - door dit tot een minimum te beperken - er later een veelvoud aan kosten ontstaat. (Voorbeeld de buitenzwembanden, de molen in Melick, ect.)

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening.

Onder aan pagina 48
Laatste zin van deze pagina “Dat doen we onder andere door meer automatische werkprocessen in te richten in onze dienstverlening én door meer samen te werken in MER verband.”

Graag vragen wij uw aandacht voor een van deze automatische werkprocessen.

Bij aanvraag subsidie cultuur. Als je als organisatie wilt aanvragen loop je vast in de inlog.

U wilt inloggen bij gemeente Roerdalen voor internetdiensten, niveau 2. U heeft hiervoor een inlogmiddel nodig van minimaal niveau betrouwbaarheidsniveau 2.

Een gewone stichting heeft geen van deze inlog niveaus*. Hoe kan men dan subsidie aanvragen?*

Verbeteren communicatieve organisatie

Gestreefd wordt naar het schrijven van begrijpelijke en heldere taal. Helaas lukt dit niet altijd en wij vragen het college aandacht om hier toch alert op toe te zien.

Programma 8 Algemene middelen

Voorzien wordt dat er komend jaar een tekort is van € 881.000 en in 2023 van € 551.000.

In de begroting voor 2022 willen wij graag een bedrag opgenomen zien van € 10.000, welk bedrag dan ter beschikking van de raad komt voor onvoorziene kosten die niet op andere posten geboekt kunnen worden. Zo heeft de raad nog enige speelruimte om zaken die voor de raad belangrijk zijn, maar waarmee geen rekening is gehouden in de begroting, toch te kunnen bekostigen.

Tot Slot

De Programmabegroting is slechts een begroting van de kosten en de baten. Of dit de werkelijke bedragen zullen worden zal de tijd uitwijzen. Want wie had kunnen denken dat de huizenprijzen torenhoog worden, dat er zo goed als geen huizen meer te krijgen zijn, dat de energieprijzen omhoogschieten en noem maar op.

We zullen er zoveel mogelijk aan doen om de kosten in de hand te houden.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn Ons Roerdalen

Een nieuwe en tevens laatste begroting voor de verkiezingen in maart 2022.

Roerdalen in Balans in 2024. Daar zetten we onze vraagtekens bij.

Wij hebben nog 10 miljoen in onze algemene reserves waarvan 3.5 miljoen de ondergrens is. Van het oorspronkelijke bedrag van 4 jaar geleden, hebben wij weinig investeringen gezien die rendement opbrachten.

Om Roerdalen weer in balans te brengen zullen de structurele uitgaven gedekt moeten worden door structurele inkomsten en niet zoals de laatste jaren gebeurd is door een greep in de algemene reserves te doen.

Dus de gemeentelijke organisatie zet de tering naar de nering en geen externe inhuur meer en overschrijding van de budgetten.

Met de 6,5 miljoen die nog in de algemene reserves zitten moeten we voorzichtig omgaan. Niet alleen om incidentele tegenvallers op te vangen en structurele inkomsten te genereren, maar ook om onze reserves op niveau te brengen.

Dan zal er naar alle waarschijnlijkheid nog geen balans zijn tussen deze twee posten. Om die balans te vinden kunnen onderstaande punten een grote bijdrage leveren.

Meer ruimte voor onze ondernemers waaronder ook de agrarische, zij zorgen dat er geld binnen komt in de gemeente en dragen bij aan de leefbaarheid in onze kernen.

We blijven aandacht vragen via de gemeente om zich bij het rijk in te zetten voor indexering van de uitkeringen, de pensioenen en het optrekken van het minimum loon.

De doorstroming in de huizenmarkt. Bouwen voor ouderen die graag willen verhuizen naar een kleinere woning en daardoor komen huizen vrij starters en jonge gezinnen die op hun beurt dan vaak een sociale huurwoning vrij maken.

Hier gaan we ons voor inzetten of we nu wel of niet deel gaan uitmaken van het nieuwe college na maart 2022.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn PvdA

Vorig jaar hadden wij het over brand in de geldkist van Roerdalen.
Nu kunnen wij melden dat de overheid de grootste brand voor ons geblust heeft.

Neemt niet weg dat we uit de 'brand' zijn. Het programma Roerdalen in balans is zeker nodig om ook meerjarig weer in balans te komen.

Deze raadsperiode zit er bijna op en we mogen wel zeggen dat we een hele turbulente periode achter de rug hebben. We hadden te maken met extreme hitte, opgedroogde beken, grote brand op de Meinweg, pandemie, hoog water, het verwijderen van een tientonner bom, het maaien van een stuk berm in een periode waar ons zeer zeldzame vlindertje het donker pimpernel blauwtje net het kwetsbaarst is en met het einde in zicht nog een wethouderswissel in het college. Komt daarbij het digitaal vergaderen achter je webcam thuis waarbij je de interactie mist die in een raadszaal normaal wel aanwezig is.
Kortom het was deze keer niet 'business as usual'.

Met het einde van deze periode in zicht willen wij het volgende nog inbrengen voor de programmabegroting, waarbij we natuurlijk hopen dat de PvdA in de volgende periode ook deel uit maakt van de gemeenteraad.

Programma 1 en 2 zijn een vertaling van het voorstel 'Omvorming Sociaal Domein' dat in juli 2021 goedgekeurd is door de Raad. Destijds hebben wij hierover al het een en ander ingebracht. Toch vinden wij het belangrijk om de volgende zaken nogmaals te herhalen:

- Het is van groot belang de menselijke maat die de afgelopen jaren verloren is gegaan binnen het Sociaal Domein zo snel mogelijk terug te laten keren! Dit betekent zaken bij de bron aanpakken en op een normale wijze met elkaar het gesprek aangaan, want voorkomen blijft altijd beter dan genezen! Hierbij behoort de vraag van de burger centraal te staan, niet het aanbod.

- In de gemeente Peel en Maas is er een goede ontwikkeling ingezet aangaande de omvorming van het Sociaal Domein. Wij zouden graag zien dat de gemeente Roerdalen deze ontwikkeling goed in de gaten houdt en hier ook voor zover dat mogelijk is lering uit trekt.

Programma 4 en 5

- We zien dat de herstructureringsontwikkelingen in onze ogen op dit moment toch anders uitpakken dan dat we in de begroting lezen. Er moet meer vaart gemaakt worden met het realiseren van betaalbare huur en koopwoningen die de vraag op dit moment dekken. Het bouwen van tijdelijke woningen of zoals we in ons verkiezingsprogramma 4 jaar geleden al hebben aangegeven de 'One of Tiny huizen lijken ons de beste oplossing. Inwoners die kleiner willen wonen krijgen dan de kans om dat betaalbaar te doen waardoor er ook weer huizen vrijkomen voor jonge gezinnen. We krijgen zo ook de mogelijkheid om de statushouders te huisvesten die wij door het COA moeten huisvesten zonder onze eigen inwoners tekort te doen.

- Het opstellen van een actief grondbeleid is hard nodig om alle doelen en wensen op gebied van duurzaamheid en het genereren van meer inkomsten door b.v. extra pachtgrond of het plaatsen van zend of reclamemast te realiseren. Maar ook, nog bestaande natuur opgaven

vanuit de provincie te kunnen aanleggen. Rug recht en het algemeen belang voor ogen houden is onze mening in deze lastige opgave.

Programma 6

- In dit programma komen openbaar groen en mobiliteit soms in conflict. Wij vinden dat bomen niet standaard moeten wijken als ze door groei te dicht op de weg komen. Ook het verkeer kan zich aanpassen aan de situatie. Wij willen dan ook dat de zeer waardevolle bomenlaan op de weg tussen St. Odiliënberg en Linne niet moet wijken voor het verkeer en vragen de wethouder bij het voornemen om dat wel te doen dit eerst voor te leggen aan de raad.
- De PvdA wil dat de infrastructuur meer rekening houdt met de dieren die er leven en die een weg b.v. moeten oversteken. Concreet – Wij willen dat er nu eindelijk dassentunnels komen op de Grote Bergerweg. Is de wethouder bereid om hier geld voor te reserveren?
- Het is goed om te zien dat het onderhoud van de fietspaden op de Meinweg in deze begroting is opgenomen. Wat we in deze begroting niet kunnen lezen is de fietspadverlichting tussen Vlodrop en Posterholt. We gaan ervan uit dat dit wel gerealiseerd wordt in 2022.

Programma 7

- Hierin willen we de organisatie een compliment geven. Communicatie en dienstverlening zijn zichtbaar verbeterd. Helaas is het meldsysteem FIXI niet bij iedereen bekend. Meer aandacht hiervoor eventueel huis aan huis zou voor beide partijen positief zijn.
- Een nog grotere plus voor de manier waarop het personeelstekort is opgepakt. De beste mensen voor een functie zijn niet altijd de mensen met de juiste diploma's.

Lokale heffingen

- Steeds meer gemeentes schaffen de hondenbelasting af. Wij hopen dat we in de volgende raadsperiode wel de meerderheid hebben om dat in Roerdalen ook te doen.
  De perceptiekosten (handhaving, heffings- en invorderingskosten) zijn bij de hondenbelasting al vrij hoog en neemt veel tijd in beslag van onze BOA. Bij het afschaffen van de hondenbelasting heeft de BOA meer tijd voor handhaving van overtredingen en overlast en de lasten voor het spekken van de gemeentekas wordt eerlijker verdeeld over alle inwoners.

Als laatste willen wij ons richten naar onze collega-raadsleden. Onze taak is onze inwoners goed te vertegenwoordigen. We stellen kaders en we controleren het college. Met name bij het laatste moeten we ervoor waken dat we niet zoveel email vragen stellen dat we het ambtelijk apparaat 'gijzelen' met het beantwoorden van alle vragen waardoor ze niet aan het reguliere werk toe komen. Met andere woorden vraag wat nodig is om een goed besluit te kunnen nemen. Vragen om je eigen kennis uit te breiden of nieuwsgierigheid te stillen, kunnen b.v. gesteld worden tijdens de beeldvormende bijeenkomsten.

Tot zover in 1e termijn.

Programmabegroting 2022-2025 eerste termijn VVD

De samenleving heeft het afgelopen anderhalf jaar te maken gehad met een pandemie die op vele momenten en op vele niveaus buitengewoon zelfs onwerkelijk plaats vond.

Ontwrichting van de reguliere zorg, ontwrichting van de arbeidsmarkt en economie maar bovenal veel menselijk leed. Met on-Hollandse steunpakketten zijn we door deze tijd geloodst. Dagelijks spraken wetenschappers elkaar publiekelijk tegen, hun goede bedoelingen leidden vooral tot verwarring en de zoveelste polarisatie.

De vaccinatiebereidheid van het overgrote deel van de bevolking bracht het openbare leven stapje voor stapje bij de oude normaal.

Gemeentelijke processen lopen hoe dan ook door, zo ook het opstellen van een begroting die het gemeentebestuur in staat stelt uitgaven rechtmatig te doen. In een verkiezingsjaar is zoals gebruikelijk niet gekozen voor grote verschuivingen. De ingeslagen weg wordt vervolgd, bijbehorende tarieven berekend en daar waar mogelijk wordt geschaafd.

Hoewel de VVD liever bestuurt dan oppositie voert, zullen wij ook die rol op ons nemen en de o zo nodige tegenmacht vormen. Wij zullen blijven waken dat de goede besluiten genomen worden en daar waar nodig ons inspannen deze besluiten te verbeteren.

Wij zullen dan ook met name opletten dat bij de gemeentelijke zoektocht naar geld niet vals gespeeld wordt en ondernemers een minimaal gelijk speelveld geboden wordt als de gemeente.

Wij blijven er aandacht voor vragen dat publieke middelen voor het algemeen belang en niet voor het individueel belang ingezet worden. Op leges mag geen winst worden gemaakt, maar er hoeft ook geen verlies op te worden geleden. De gemeentelijke belastingen moeten zo laag mogelijk gehouden worden en grote verspillingen van algemene middelen die de afgelopen jaren hebben plaatsgevonden zullen wij blijven aankaarten, aanvechten en zo nodig bestrijden.

Als van inwoners en ambtelijke organisatie het uiterste verlangd wordt, kan het niet zo zijn dat miljoenen onnodig uit de gemeentekas verdwijnen.

Samenvattend:

Wij verwachten van Den Haag meer geld, geld dat de pijn in Roerdalen kan verzachten mits verstandig ingezet.
Wij verwachten van het college kostendekkende legestarieven voor kwalitatief goede gemeentelijke dienstverlening.
Wij willen aansturen op lage belastingen en verstandige besteding van de middelen.

Namens de VVD fractie

Herman Nijskens

Begrotingsbehandeling programmabegroting 2022-2025
Reactie in de eerste termijn, van het college van B&W van de gemeente Roerdalen

Na een korte inleiding reageert iedere portefeuillehouder op de eerste termijn van de raadsfracties. Daarbij wordt de opbouw van de programmabegroting gevolgd.

Inleiding

Pandemie, klimaatverandering, duurzaamheid, kansenongelijkheid, energietransitie, stikstof, gasprijzen, polarisatie, woningmarkt. Als iets ons het afgelopen anderhalf jaar heeft geleerd is dat we niet alles in de hand hebben en de wereld om ons heen snel verandert. Wij willen (en moeten!) samen met de gemeenteraad en ambtelijke organisatie, binnen onze mogelijkheden, snel op deze veranderingen (kunnen) reageren. Dat vraagt iets van ons allemaal. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid maar altijd samen!

De zorgen rond het gemeentelijke huishoudboekje staan, naast het gegeven dat er in maart volgend jaar een nieuwe gemeenteraad wordt gekozen, in de bijdragen van de verschillende raadsfracties centraal. Daarbij wordt heel nadrukkelijk gekeken naar Den Haag en wordt er gewezen op de gevolgen van de pandemie.

Wij hebben er heel nadrukkelijk voor gekozen geen wijzigingen in beleid aan te brengen. Wij kiezen dan ook nadrukkelijk voor stabiliteit en continuïteit en zullen tot op het moment dat er een nieuw college aantreedt dit beleid onverkort doorzetten.
Als logisch gevolg op in Den Haag genomen besluiten t.a.v. jeugd en huishoudelijke hulp hebben we een fors te kort in de begroting. Los van het feit dat nu ook Den Haag erkent dat er iets structureel fout zit en we in 2022 incidenteel extra geld krijgen kiezen wij er bewust voor al het goede dat in Roerdalen gebeurd niet kapot te bezuinigen. Naar onze mening is het op dit moment zonder zware bezuinigingen onmogelijk structurele uitgaven – het goede in Roerdalen - uit structurele inkomsten te bekostigen. Wij kiezen er voor onze reserves in te zetten om zowel de begroting weer in balans te krijgen als de kwaliteit van de leefomgeving te verbeteren. Hierbij denken wij aan het centrumplan Herkenbosch, de ontwikkeling van een kwalitatief hoogwaardig toeristisch aanbod in het groen met Huttopia en de omvorming van het sociaal domein.
Mocht bij de kabinetsformatie er ook structureel geld voor de gemeenten vrij komen dan laten we deze lijn niet los. Zo houden wij Roerdalen fit en financieel gezond.

<u>Eerste termijn Jan den Teuling</u>

Programma 1 krachtige dorpen

We zijn het eens met Democraten Roerdalen (DR) om bij het opgavegericht werken ook een evaluatie in te bouwen en succesfactoren te benoemen. Dat maakt het mogelijk om – zoals zij dat noemen – te leren van de missers en hobbels in het opgavegericht werken.

DR vraagt of de inhuur voor werkzaamheden in het accommodatiebeleid niet door eigen medewerkers kan worden uitgevoerd. Omdat het vooral specialistisch werk betreft (bijvoorbeeld architect en constructieberekeningen t.b.v. bijvoorbeeld de dorpsaccommodatie Vlodrop) is dit niet mogelijk.

Op dit moment bereiden we de in de raadsvergadering van juli goedgekeurde investeringen in de eerstelijnszorg voor. Dat wil zeggen dat we pas in 2022 de eerste resultaten inzichtelijk kunnen maken. Daarnaast ontvangt u nog dit jaar de tweede tussenevaluatie m.b.t de inzet van de orthopedagoog of gedragsdeskundige op de basisschool (DR).

Met als voorbeeld de fitheidstesten op school vraagt RL! vraagt zich af of de juiste kinderen mee doen en wat er met de scores of adviezen wordt gedaan? Alle kinderen doen mee zodat ook alle kinderen worden bereikt. De ouders ontvangen de resultaten met een gericht advies. Het is aan de ouders zelf hier vervolg aan te geven. In het kader van privacywetgeving mogen wij hierin niet sturen. In samenwerking met de school en sportverenigingen leggen we wel een verbinding met (buiten)schoolse activiteiten zoals gezonde leefstijl en het beweeg- en sportakkoord.

Programma 2 participatie, ondersteuning en zorg

DR vraagt naar de effecten voor Roerdalen inzake het wijzigen van de afspraken m.b.t. het woonplaatsbeginsel. De gemeente waarin de jeugdige onmiddellijk voorafgaand aan opname (verblijf in de instelling) woonde wordt verantwoordelijk voor de aan opname verbonden kosten. Wat dit voor Roerdalen betekent weten we nog niet. Vanuit de (verplichte) regionale samenwerking wordt in kaart gebracht wat dit in financiële zin voor Roerdalen betekent.

De PvdA wijst op de goede ervaringen in de gemeente Peel en Maas mbt de omvorming van het Sociaal Domein. Zoals al eerder toegelicht hebben we bij de planontwikkeling rond de omvorming heel goed rondgekeken en positieve ervaringen uit het hele land in onze plannen meegenomen. Het is leuk (en goed) te constateren dat onze aanpak opvalt en steeds meer gemeente naar ons kijken en de goede elementen overnemen.

Vroegsignalering en armoedebeleid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Democraten Roerdalen (DR) vraagt wat de vroegsignalering concreet heeft opgeleverd en vraagt, net als Ons Roerdalen (OR), aandacht voor ouderen in het armoedebeleid. OR vraagt daarnaast extra aandacht voor het verhogen van het minimumloon, uitkeringen en pensioenen.

In ons armoedebeleid maken we geen onderscheid in ouderen en jongeren. Armoede is van iedere leeftijd. De voorzieningenwijzer, een belangrijk instrument in het bestrijden van armoede, is in de periode september – oktober 2020 in 4 situaties toegepast en heeft geleid tot een (gemiddelde) verbetering van het inkomen van meer dan 3%. In 2020 is er in 17 situaties hulp geboden in het op orde brengen van de financiële administratie van o.a. laaggeletterden door (bijvoorbeeld) een budgetcoach (DR)

Het is ons niet bekend wie er al dan niet een aanvullend pensioen heeft of een inkomen lager dan 130% van het minimumloon. Het is dus onmogelijk hen actief te benaderen (DR) en in deze te ondersteunen. Alhoewel het inkomensbeleid een verantwoordelijkheid is van de landelijke overheid onderkennen wij de zorgen van uitkeringsgerechtigden, gepensioneerden, flexwerkers en minimumloners en de daaraan gekoppelde armoedeval. We zullen dan ook actief inhaken op alle initiatieven die hiervoor in Den Haag aandacht vragen (OR). Daarnaast blijven we ook in persoonlijke gesprekken met getroffen inwoners zoeken naar mogelijkheden armoede terug te dringen en te voorkomen. Op dit moment wordt het armoedebeleid geëvalueerd en wordt er een uitvoeringsplan 2022 opgesteld.

RoerstreekLokaal! (RL!) wijst opnieuw op de problematiek rond de huishoudelijke hulp en de daaraan gekoppelde financiële belasting. Al in een eerder stadium hebben wij aangegeven bereid te zijn onorthodoxe keuzes – zoals u wellicht bekend heeft de gemeente Krimpen aan de IJssel, net als de gemeente Beesel, hierin het voortouw genomen en een inkomensafhankelijk systeem ontwikkeld – niet uit sluiten. De minister heeft hierop gereageerd door aan te geven dat, op het moment dat er voor een dergelijk systeem wordt gekozen, in te zullen grijpen. Wij blijven zoeken naar mogelijkheden de kosten voor de huishoudelijke hulp terug te brengen en zijn, zoals u bekend, ingehaakt op alle initiatieven die in deze lokaal, regionaal en nationaal worden ontwikkeld.

Programma 6 mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Het spreekt voor zich dat de reguliere onkruidbestrijding en maaien door het Team onderhoud wordt uitgevoerd (DR). Daar waar er sprake is van specialistisch, bijvoorbeeld machinaal, werk wordt er, omdat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt dit niet kunnen, een gespecialiseerd aannemer ingeschakeld.

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening

DR wijst (heel terecht) op de in toenemende mate geautomatiseerde dienstverlening. Daar sturen we ook op. Voor velen is dit een voordeel. Je kunt – mits digitaal vaardig – 7 dagen per week 24 uur per dag in contact treden met de gemeente en bijvoorbeeld subsidie aanvragen. Niet iedereen is daartoe in staat. Ook voor die mensen zullen we er zijn. We moeten dit beter communiceren.

We leren van onze ervaringen (positief en negatief) met het 'thuiswerken' tijdens de pandemie. Deze ervaringen worden in onze nieuwe manier van werken verwerkt en – voor zover mogelijk en zinvol - op alle niveaus in de organisatie verankerd. Dat vraagt iets van onze medewerkers en de inrichting van ons gebouw en ICT voorzieningen. Het hybride werken (deels thuis, deels op kantoor) wordt de komende maanden verder ontwikkeld en ingevoerd (RL!)

RL! wijst op het belang van sturing en risicobeheersing. Los van het feit dat er in april volgend jaar een nieuwe gemeenteraad en nieuw college zal aantreden wordt in deze begroting het beleid (en visie) voor de komende jaren vastgelegd. De richting is duidelijk. In de reguliere planning- en control cyclus en de raadswerkgroep Roerdalen in Balans houden college en raad tot en met de verkiezingen de vinger aan de pols en kunnen we, ook afhankelijk van externe ontwikkelingen, sturen op resultaat. Indien nodig reageren we en sturen we bij. Na de verkiezingen is het bij de collegevorming en begrotingsbehandeling 2023 – 2028 de gemeenteraad die deze koers al dan niet wijzigt.

Het compliment van de PvdA rond communicatie en dienstverlening geven wij graag door. De opmerking dat het Fixi – meldsysteem niet bij iedereen bekend is toont eens te meer aan dat er altijd iets te verbeteren valt.

<u>Eerste termijn Monique de Boer</u>

Programma 3 Veiligheid

Zoals sommige fracties al opmerken, hebben wij op het gebied van veiligheid een turbulente periode achter de rug. De Meinwegbrand, de coronapandemie, het opruimen van een zeer grote bom of chemisch afval, de overstromingen van de Roer. Wij zijn het Waterschap en de Veiligheidsregio zeer erkentelijk voor de hulp en professionaliteit waarmee wij als kleine gemeente ondersteund zijn. Al die tijd heeft de raad ons vertrouwen gegeven en gesteund in de lastige maatregelen die genomen moesten worden. Dank daarvoor!

Democraten Roerdalen informeert nog naar enkele specifieke punten waar we hieronder kort op in gaan.
De Politiecapaciteit is schaars. De burgemeesters van Limburg, verenigd in het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO), zetten in op een tweesporenbeleid om hier verbetering in te brengen.

- Het eerste spoor is de lobby richting Den Haag voor meer capaciteit in Limburg, vanwege de bijzondere aard en ligging.

- Het tweede spoor is de herverdeling van de politiecapaciteit binnen de eenheid Limburg op basis van een eerlijke verdeling van werklast. Hier is onderzoek naar gedaan. De resultaten worden neergezet in het nieuwe beleidsplan 2024-2027. In de aanloop naar het opstellen van dit plan zullen de gemeenteraden worden gehoord. U krijgt hierover binnenkort meer informatie vanuit de Limburgse Driehoek.

Het is van belang dat de Limburgse gemeenten niet tegenover elkaar komen te staan maar samen optrekken. Wij zien dit op de werkvloer tussen de verschillende basiseenheden steeds meer ontstaan en juichen dit toe. Onze chef basiseenheid Echt, Eric Saas, is met een werkgroep gericht aan het inzetten op het lokale gebiedsgebonden politiewerk. Dit gebeurt op basis van de vraag van onze inwoners en de zingeving van de politiemensen. Concreet komt dit neer op :

- De medewerkers in dienst wanneer nodig.
- Ruimte in de dienstplanning voor lokaal maatwerk in het politiewerk.
- Bredere inzet van middelen en mensen.
- Zingeving aan clusterwerken

In de cluster Roerdalen zijn één operationeel expert wijk en 3 wijkagenten verantwoordelijkheid voor de regie van de brede gebiedsgebonden politiezorg.

Meer toezicht op straat betekent overigens niet direct een verhoogd veiligheidsgevoel. Dat is subjectief. De zichtbaarheid, maar ook de laagdrempelige aanpak zorgt er wel voor dat we sneller signaleren. Het zorgt ervoor dat inwoners gemakkelijk met de boa’s of politie praten over waar zij tegenaan lopen. Essentieel is ook de voorlichting over maatregelen die inwoners zelf kunnen nemen. Denk aan voorlichting over inbraakpreventie. Schuurtjes op slot en rolluiken open! Er zijn ook verschillende publicaties over cybercrime geweest. De publicaties worden teven geplaatst in de papieren media.

Wat betreft het onveiligheidsgevoel is er een toezegging gedaan om uw raad op de hoogte te houden van het coffeeshopbeleid in de aangrenzende gemeente Roermond. Momenteel loopt er nog een procedure met de huidige exploitant, die afgewacht wordt. Er is dan ook op dit moment geen nieuws te melden.

Voorkomen is beter dan genezen. Binnen de Risk Factory wordt met succes ingezet op het voorlichten van de basisschoolleerlingen (groep8) om ‘te leren handelen’ in allerlei voorkomende gevaarlijk situaties. Niet alleen de ‘klassieke thema’s’ zoals 112-bellen, verkeersveiligheid en brandgevaar komen aan bod. Ook actuele thema’s als sexting en digitale weerbaarheid worden getraind. Het is een eye-opener voor de jeugd en de scholen zijn blij dat ze het aanbod gebundeld krijgen gepresenteerd. Voor wat betreft de ouderen, die via de Ouderenbond (KBO) de Risk Factory kunnen bezoeken, wordt naast positieve gezondheid, denk aan eenzaamheid, ingezet op cybercrime en phishing.

Vanuit het Project Bluswatervoorziening in bestaande situaties (VRLN) komen een 3-tal locaties in beeld die in 2022 extra aandacht zullen krijgen. Bij de raming van kosten 2022 is in eerste instantie uitgegaan van 3 geboorde putten tot maximaal 8 meter diepte. Als het grondwater dieper is dan 8 meter dan moet dit opgepompt worden en zal de investering duurder uit kunnen vallen. De locaties zijn: Industrie Veldweg Herkenbosch, Sanering WML bij kasteel Aerwinkel en Hotel St. Ludwig.

<u>Eerste termijn Martijn van Helvert</u>

Uw raad maakt geen opmerkingen over de ruimtelijke ordening. Daaruit maken wij op dat u instemt met onze aanpak. Dat is terecht omdat wij de ruimte ordenen in de geest van de bestemmingsplannen en de gebiedsvisie die uw raad heeft vastgesteld.

In de komende maanden staat een aantal grote ruimtelijke projecten op de raadsagenda, die ook voorzien in de woonbehoefte. Zoals uw raad heeft besloten gaat het om inbreidingslocaties, dus nieuwbouw in de kernen, in plaats van aan de randen van de kernen in het buitengebied. We krijgen overigens wel regelmatig verzoeken van inwoners om te bouwen aan de rand van de kernen.
De bezetting in de teams Ruimtelijke Ordening en Vergunningverlening loopt nog steeds niet in de pas met de aanvragen die voortdurend blijven binnenkomen. Zoals wij uw raad al in juni schreven, wordt met alle macht gewerkt om aanvragen zo spoedig mogelijk te behandelen, zonder de kwaliteit daaronder te laten lijden.

Daarnaast zijn we momenteel in overleg met de vereniging van eigenaren van vakantiepak Posterbos om te komen tot beleid over het bestemmingsplan op het vakantiepark. Hierover zullen we u binnenkort informeren.

Eerste termijn Jan Smits

Programma 4 Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid.

Demoraten Roerdalen vraagt naar de stand van zaken met betrekking tot het fietspad aan de Rothenbacherweg. Recent is een onderzoek afgerond naar de haalbaarheid van het fietspad. Met de verschillende grondeigenaren (30) is een 1e contact geweest. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat het merendeel van de grondeigenaren positief tegenover de plannen staat maar dat er ook een aantal knelpunten zijn. Momenteel wordt verder onderzocht hoe de knelpunten kunnen worden opgelost.
Goed onderhoud van wegen en fietspaden heeft continu onze aandacht, uiteraard wel binnen de financiële kaders die jaarlijks gesteld worden. Dit geldt ook voor onze trottoirs. Daar waar de begaanbaarheid van trottoirs als slecht wordt ervaren kunt u dit melden via ons fixi-portaal. Als de onderhoudstoestand slecht is of overlast veroorzaakt, mede in het kader van veiligheid, worden deze direct opgepakt.

Programma 5 Woonomgeving

Democraten Roerdalen vraagt of het college zich sterk wil maken bij de coöperatie, zodat niet alle huurwoningen naar mensen van buiten Roerdalen gaan. Wij bespreken dit onderwerp regelmatig met de coöperatie. Onder andere bij het maken van de prestatieafspraken, maar dit is niet afdwingbaar.

Een huisvestingsverordening met vergunningsplicht maakt het mogelijk om bij het toewijzen van huurwoningen personen met een maatschappelijke of economische binding met de woonregio of gemeente voor te laten gaan. Dit kan voor ten hoogste 50 procent van de toewijzingen aan woningzoekenden die, op bovenstaande wijze, gebonden zijn aan onze woningmarktregio Limburg. Van deze 50 procent kan maximaal 25 procent met voorrang worden toegewezen aan woningzoekenden die economisch of maatschappelijk gebonden zijn aan Roerdalen.
Uit navraag bij Wonen Limburg blijkt dat we nog ver boven deze getallen zitten. Zo kwamen in 2019 van de 110 nieuwe huurders, 70 (=63,7%) huurders uit Roerdalen, 34 (=30,9 %) huurders uit andere Limburgse gemeenten en 6 (=5,4%) huurders van buiten Limburg. Op dit moment heeft een dergelijke regeling dan ook geen meerwaarde. Deze cijfers blijven we monitoren.
In lijn met de opmerking van Democraten Roerdalen geven we de coöperatie mee dat zij de huurders wijzen op de verantwoordelijkheden, hetgeen ook al gebeurd.

Alle fracties maken opmerkingen over woningbouw en –transitie. Er is sprake van een enorme krapte op de woningmarkt, ook in Roerdalen. De focus ligt daarom bij de uitvoering van principeverzoeken en plannen om te bouwen. Niet bij het terugdringen van de woningvoorraad.
De PvdA geeft aan dat er meer vaart gemaakt moet worden met de realisatie van betaalbare huur- en koopwoningen. Wij doen er alles aan om, binnen de beschikbare capaciteit, initiatieven te doen slagen. Om zo nieuwe woningen, die passen bij de behoeftes, toe te voegen aan de voorraad. Bijvoorbeeld: Holsterveld, Centrumplan Herkenbosch, Petrusberg, Brombemke en Achtbaan Melick. Daarnaast moet de gemeente, bij de behoefte aan woningen, de lange termijn niet uit het oog verliezen. De toekomstige demografische ontwikkelingen zijn hierbij van belang. Regeren is immers vooruitzien.

Op basis van de meest recente huishoudensprognoses (zie hiervoor: https://dataportaal-viewer.prvlimburg.nl/Dashboard/dashboards) moeten we ervan uitgaan dat het aantal huishoudens in 2050 is afgenomen. Het is daarom van belang om, vooruitlopend op deze krimp en andere opgaven, ook al herstructureringsgebieden in deze omgevingsvisie aan te wijzen. Met andere opgaven wordt bijvoorbeeld aan duurzaamheid gedacht. Voor een aantal woningen uit de jaren 50 en 60 zijn de verplichte verduurzamingsmaatregelen te kostbaar t.o.v. de woningprijs. Door hierop vooruit te lopen, kunnen we plannen maken op welke wijze herstructurering en transformatie van de woningvoorraad op termijn kan plaatsvinden.
Uiteraard zullen wij hierbij de realiteit niet uit het oog verliezen en de (demografische) ontwikkelingen nauwgezet blijven volgen, zodat we hierop kunnen anticiperen. De fysieke herstructurering zal pas veel later plaatsvinden. We beschikken nu niet over de benodigde middelen.

De PvdA stelt dat het opstellen van een actief grondbeleid hard nodig is. Wij zijn het daarmee eens. Zeker gelet op het project “investeren om te renderen” om daarmee inkomsten te genereren voor ons als gemeente. We willen in februari 2022 het nieuwe grondbeleid ter besluitvorming aan de raad aanbieden.

Roerstreek lokaal vraagt, over de afvalverwerking, of het college nog kansen ziet om binnen de samenwerking met Leudal en Maasgouw, het ambitieniveau voor Roerdalen te verhogen en om kosten te verlagen. Als Roerdalen, maar ook binnen de samenwerking, zijn we continue op zoek naar kansen om enerzijds de kosten beheersbaar te houden maar ook om de doelstellingen te halen om de hoeveelheid restafval te verminderen. Op 1 januari a.s. starten we met het nieuwe afvalinzamelingssysteem. De voorbereidingen hiervoor zijn in volle gang. Deze systematiek heeft zich in den lande reeds bewezen en leidt tot betere afvalscheiding en minder restafval. Wij zullen dit blijven monitoren en daar waar we kansen zien zullen we hierop inspelen. In ASL verband (Limburg breed) zijn we de nieuwe aanbesteding PMD verwerking aan het voorbereiden. Maasland doet hier ook aan mee. Op meerdere fronten zoeken wij kansen en werken we samen als ons dat voordeel oplevert. Een hoger individueel ambitieniveau betekent veelal wel een hogere prijs.

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

De PvdA leest in deze begroting niets terug over de fietspadverlichting tussen Vlodrop en Posterholt. Dat klopt. Dit project is reeds besloten en zit wat uitvoering betreft in de afrondende fase. Enexis gaat op korte termijn de benodigde kabel aanleggen waarna de verlichting kan worden geplaatst. Naar verwachting is de verlichting in het tweede kwartaal 2022 operationeel.
De PvdA wil dat infrastructuur meer rekening houdt met de dieren die er leven en geeft aan dat er dassentunnels moeten komen op de Grote Bergerweg. Zoals ook al eerder aangegeven willen wij graag werk met werk combineren. Dat is wat ons betreft efficiënt werken. Als er op de Grote Bergerweg werkzaamheden aan de weg moeten plaatsvinden is dat het juiste moment om andere

investeringen in de vorm van een dassentunnel te realiseren. Op de Leropperweg vindt nu een reconstructie plaats en worden 2 dassentunnels geplaatst.

Programma 8 Algemene middelen

De wens van Democraten Roerdalen voor een eigen raadsbudget is een politieke discussie ter besluitvorming in de gemeenteraad. Hierbij opgemerkt dat als er geen structureel budget is opgenomen de raad bij nieuwe initiatieven altijd het budgetrecht door bijvoorbeeld reserves aan te spreken.

Paragraaf Lokale Heffingen

De VVD verwacht vanuit Den Haag meer geld. Wij ondersteunen actief de lobby's die via de VNG gevoerd worden om te komen tot structureel meer inkomsten. Evenals de VVD zijn we voorstander van zo laag mogelijke belastingen. Daarom is ons voorstel om de OZB tarieven niet extra te verhogen behalve de vorig jaar al afgesproken verhoging. Het is aan uw raad om de gewenste richting aan te geven.

Roerdalen in Balans

Ons Roerdalen zet vraagtekens bij Roerdalen in Balans in 2024 en geeft aan dat de gemeentelijke organisatie de tering naar de nering moet zetten en dat structurele uitgaven gedekt moeten worden met structurele inkomsten. Met deze laatste opmerking zijn wij het eens. Dat is ook de reden dat het project "Roerdalen in Balans" is ingezet. In de voorliggende begroting kunt u zien dat voor 2022 en 2023 al minder middelen uit de reserves hoeven te worden gehaald om de begroting in balans te krijgen. Analyse van de septembercirculaire leert ons dat we helemaal geen reserves hoeven aan te spreken om structureel in evenwicht te zijn. Wij zijn tevreden met deze ontwikkelingen en zal de uitgaven kritisch blijven volgen. We willen graag nog toevoegen hoe onze toezichthouder (de provincie) Roerdalen onlangs heeft beoordeeld naar aanleiding van een gehouden verdiepingsonderzoek:

De Provincie is van mening dat de financiële functie goed op orde is (de stuurinformatie op strategisch, tactisch en operationeel niveau beoordelen worden op alle drie niveaus gemiddeld als goed beoordeeld); Als gemeente beschikken we nog steeds over een goede reservepositie, waardoor de gemeente bij tegenslagen kan beschikken over een goede buffer om tegenvallers zeker op de korte termijn zonder ingrijpende bezuinigingen kunnen opvangen;
Verder constateert de provincie dat we als gemeente beschikken over een ambitieus en vernieuwend plan van aanpak "Roerdalen in balans" om de meerjarige tekorten op te lossen. Het plan houdt, alleen al door zijn omvang, maar ook door de vele vernieuwende onderdelen wel een risico in dat niet alle financiële doelen (op tijd) gehaald zullen worden, maar verdient het om van de financieel toezichthouder de ruimte te krijgen. Wij kunnen we deze bevindingen alleen maar onderschrijven en zien in deze bevindingen de bevestiging dat we op de goede weg zijn.

gemeente roerdalen

Nota van wijzigingen

Zaaknummer: Z20-019359
Onderwerp: Programmabegroting 2022-2025.

Een nota van wijzigingen bevat één of meer wijzigingen van een raadsvoorstel of –besluit. Een nota van wijzigingen wordt opgesteld door het college van burgemeester en wethouders en bevat inhoudelijke wijzigingen. Met deze nota van wijzigingen voorkomen we dat het besluit voor het beschikbaar stellen van middelen voor de dorpsontwikkeling Herkenbosch twee keer wordt genomen. Besluit 4 van het raadsvoorstel van de programmabegroting 2022-2025, om ten laste van de reserve €1.537.000 te onttrekken uit de algemene reserve voor het project "dorpsontwikkeling Herkenbosch" is al genomen in de raadsvergadering van 29 september 2021..

Het college van burgemeester en wethouders stelt de onderhavige Nota van wijzigingen, gedateerd 26 oktober 2021, vast:

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

J.J.W.M. L'Ortije

De burgemeester,

mr. M.D. de Boer-Beerta

<u>Voorgestelde wijziging agendapunt "Programmabegroting 2022-2025"</u>

1. <u>Huidige tekst in gevraagd besluit in het raadsvoorstel en in het raadsbesluit:</u>

    1. De programmabegroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 vast te stellen;
    2. In te stemmen met het investeringsschema 2022-2025 en de hierin opgenomen kredieten voor 2022 beschikbaar te stellen, met uitzondering van de investering standplaatsen woonwagens. Deze zal als aparte aanvraag naar de raad gaan;
    3. € 881.000 te onttrekken uit de reserve "Afdekken tekorten" voor het afdekken van het tekort in het begrotingsjaar 2022
    4. €1.537.000 te onttrekken uit de Algemene reserve voor het project "dorpsontwikkeling Herkenbosch"
    5. €125.000 te onttrekken uit de reserve accommodatiebeleid voor afronding accommodatiebeleid.

Gewijzigde tekst in gevraagd besluit in het raadsvoorstel en in het raadsbesluit:

1. De programmabegroting 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2025 vast te stellen;
2. In te stemmen met het investeringsschema 2022-2025 en de hierin opgenomen kredieten voor 2022 beschikbaar te stellen, met uitzondering van de investering standplaatsen woonwagens. Deze zal als aparte aanvraag naar de raad gaan;
3. € 881.000 te onttrekken uit de reserve "Afdekken tekorten" voor het afdekken van het tekort in het begrotingsjaar 2022
4. €125.000 te onttrekken uit de reserve accommodatiebeleid voor afronding accommodatiebeleid.

gemeente roerdalen

Gemeenteraad

Dossiernummer	1016
Extern Zaak ID	Z21-025041
Vertrouwelijk	Nee
Vergaderdatum	4 november 2021
Agendapunt	6
Omschrijving	Effecten septembercirculaire 2021
Organisatieonderdeel	Concern control
Eigenaar	Caspers, M.

Bijlagen
Raadsvoorstel - Effecten Septembercirculaire 2021
Oplegvel - Effecten septembercirculaire 2021.docx
Bijlage 1: Memo analyse gemeentefondsuitkering naar aanleiding van septembercirculaire 2021
Bijlage 2: Concept raadsbesluit - Effecten septembercirculaire 2021
Bijlage 3: Begrotingswijziging 14-2021 Effecten septembercirculaire 2021
Bijlage 4: Begrotingswijziging 1-2022 Effecten septembercirculaire 2021

Geagendeerd	**Vergaderdatum**
Collegevergadering	19 oktober 2021
Gemeenteraad	**4 november 2021**

Voorgesteld besluit

1. In te stemmen met de verwerking van de effecten van de septembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 tot en met 2025.
2. In te stemmen met het geheel terugdraaien van de onttrekking uit de reserve "afdekken tekorten" voor het jaar 2022.
3. De 14de begrotingswijziging 2021 en de 1ste begrotingswijziging 2022 vast te stellen.
4. In te stemmen om de compensatiegelden van corona (€ 201.000 in 2021 en € 58.000 in 2022) in te zetten voor de doelen waarvoor deze beschikbaar worden gesteld.

Besluit

1. In te stemmen met de verwerking van de effecten van de septembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 tot en met 2025.
2. In te stemmen met het geheel terugdraaien van de onttrekking uit de reserve "afdekken tekorten" voor het jaar 2022.
3. De 14de begrotingswijziging 2021 en de 1ste begrotingswijziging 2022 vast te stellen.

4. In te stemmen om de compensatiegelden van corona (€ 201.000 in 2021 en € 58.000 in 2022) in te zetten voor de doelen waarvoor deze beschikbaar worden gesteld.

gemeente roerdalen

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z21-025041
Onderwerp:	Effecten Septembercirculaire 2021
Datum:	19 oktober 2021
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	A.C.A.G. Smits
Gevraagd besluit:	1. In te stemmen met de verwerking van de effecten van de septembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 tot en met 2025. 2. In te stemmen met het geheel terugdraaien van de onttrekking uit de reserve "afdekken tekorten" voor het jaar 2022. 3. De 14de begrotingswijziging 2021 en de 1ste begrotingswijziging 2022 vast te stellen. 4. In te stemmen om de compensatiegelden van corona (€201.000 in 2021 en € 58.000 in 2022) in te zetten voor de doelen waarvoor deze beschikbaar worden gesteld.
Bijlage(n):	1. Memo analyse gemeentefondsuitkering naar aanleiding van septembercirculaire 2021 2. Raadsbesluit effecten Septembercirculaire 2021 3. Begrotingswijziging 2021-14 4. Begrotingswijziging 2022-01

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Informeren van de raad over de effecten van de septembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 tot en met 2025. De effecten verwerken in de begroting 2021 en de begroting 2022-2025.

2. Inleiding

Op 27 september 2021, ontvingen we de septembercirculaire 2021. Deze circulaire geeft een actueel beeld dat gebaseerd is op de Miljoenennota 2022 van het Rijk.
De circulaire heeft invloed op de uitkering die we van het rijk ontvangen in 2021 en in de volgende jaren. In dit voorstel gaan we in op de effecten voor onze gemeente. De effecten hebben zowel betrekking op de lopende begroting 2021 als op de begroting voor de jaren 2022-2025.

3. Beslispunten

1. In te stemmen met de verwerking van de effecten van de septembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 tot en met 2025.
2. In te stemmen met het geheel terugdraaien van de onttrekking uit de reserve "afdekken tekorten" voor het jaar 2022.
3. De 14de begrotingswijziging 2021 en de 1ste begrotingswijziging 2022 vast te stellen.
4. In te stemmen om de compensatiegelden van corona (€201.000 in 2021 en € 58.000 in 2022) in te zetten voor de doelen waarvoor deze beschikbaar worden gesteld.

4. Argumenten

1.1. De septembercirculaire heeft zowel op 2021 als op de jaren daarna een effect op het begrotingssaldo

Bij de halfjaarrapportage 2021 en in de begroting 2022-2025 is rekening gehouden met de effecten van de meicirculaire 2021 en de junibrief 2021. In de tussentijd is ook de septembercirculaire 2021 uitgekomen. Door de effecten van deze circulaire te verwerken in de begroting 2021 en de begroting 2022-2025 houden we beter grip op onze financiële positie.

Voor meer informatie verwijzen we naar kopje 6 "toelichting effecten Septembercirculaire 2021" en bijgevoegde memo "Analyse gemeentefondsuitkering naar aanleiding van septembercirculaire 2021".

2.1. Een groot positief effect zorgt dat er in 2022 naar verwachting geen geld onttrokken hoeft te worden uit de reserve "afdekken tekorten".

Bij het verwerken van de Septembercirculaire 2021 blijkt dat voor huidig boekjaar alsook komende jaren een positief effect optreedt. Het effect is komend boekjaar zo groot dat we zonder geld te onttrekken uit de reserve "afdekken tekorten" naar verwachting nog altijd een positief saldo overhouden. Zonder onttrekking uit deze reserve hebben we naar verwachting een positief saldo van €136.000 in 2022 en van € 252.000 in 2023.

3.1. In de begrotingswijzigingen zijn alle financiële effecten van externe/interne ontwikkelingen alsook nieuw beleid in opgenomen.

Met het vaststellen van deze begrotingswijziging zijn van de genoemde ontwikkelingen de vaststaande financiële gevolgen verwerkt. Daarmee is de begroting weer up-to-date.

4.1. Om zo de beschikking te hebben over budget om de huidige en toekomstige onzekerheden en mogelijke extra kosten als gevolg van de coronacrisis te kunnen afdekken.

Er heerst nog onzekerheid omtrent het toekomstig verloop van de coronacrisis en de (indirecte) gevolgen hiervan. Vandaar stellen we voor de gelden die we krijgen als compensatie te reserveren voor de doelen waarvoor het rijk deze beschikbaar stelt.

5. Kanttekeningen

1.1 Het niet verwerken van de financiële effecten van bovenstaande onderdelen zou bij de jaarrekening 2021 tot onrechtmatigheidsfouten kunnen leiden

Op basis van de Gemeentewet stelt de raad jaarlijks de begroting vast, die op basis van begrotingswijzigingen kan worden bijgesteld. Op basis van de (bijgestelde) begroting kunnen in de loop van het jaar lasten worden opgevoerd (artikel 189 en 192 Gemeentewet). Indien er werkelijk meer lasten zijn dan begroot kan een onrechtmatigheidsfout ontstaan.

6. Toelichting effecten Septembercirculaire 2021

Bij de halfjaarrapportage 2021 is rekening gehouden met de effecten van de meicirculaire 2021. In de begroting 2022-2025 is rekening gehouden met de effecten van de meicirculaire 2021 en de junibrief 2021. In de tussentijd is ook de septembercirculaire 2021 uitgekomen. In onderstaand overzicht is het verschil tussen de ramingen van de twee circulaires en brief weergegeven. Tevens zijn de extra uitgaven als gevolg van de effecten aangegeven.

(bedragen * € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Gemeentefonduitkering op basis van					
Meicirculaire en Junibrief 2021	33.503	34.020	33.278	32.978	32.909
Septembercirculaire 2021	34.136	35.103	34.089	33.789	33.791
Te verklaren verschil	**633**	**1.083**	**811**	**811**	**882**
Effect op kosten gemeente	-251	-66	-8	-8	-8
Effect op begroot rekeningresultaat	**382**	**1.017**	**803**	**803**	**874**

Een uitgebreide analyse van de effecten is opgenomen in bijgevoegde nota. De belangrijkste bijstellingen zijn:

- *Accresontwikkeling.* De uitkering van het gemeentefonds stijgt of daalt mee met de uitgaven gedaan door het rijk. In de meicirculaire 2020 is aangekondigd dat de accressen voor de uitkeringsjaren 2020 en 2021 worden vastgeklikt op het niveau dat toen is gepubliceerd. In de Septembercirculaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2022 en verder, berekend conform de huidige normeringssystematiek. Voor alle jaren vanaf 2022 is sprake van een opwaartse bijstelling van het accres. Met name in 2022 is sprake van een forse stijging (2022: €590.000 oplopend naar € 753.000 in 2025).

- *Aanpassing BTW plafond.* Het BCF-plafond bedraagt € 3,25 miljard voor gemeenten in 2021. In de septembercirculaire wordt uitgegaan van een verwachte onderschrijding van € 216 miljoen. Voor onze gemeente betekent dit een voordeel van € 218.000 in 2021.
- *Ontwikkeling uitkeringsbasis en hoeveelheidsverschillen.* Bij het begrip ontwikkeling van de uitkeringsbasis praten we over de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden, enzovoort. De ontwikkeling van onze hoeveelheden wijkt af van de landelijke ontwikkeling. Voor 2021 heeft deze afwijking een positief effect van € 189.000. Voor 2022 ontstaat een positief effect van € 217.000 aflopend naar € 153.000 in 2025.
- *Opschorten opschaalkorting (lagere apparaatskosten).* Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten heeft het kabinet besloten de oploop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 en nu ook 2022 incidenteel te schrappen. Dit betekent dat ook voor 2022 de korting wordt opgeschoven naar 2023. Echter de totale oplopende korting voor 2025 blijft nog steeds overeind. In 2025 bedraagt deze korting landelijk €975 miljoen euro. Voor onze gemeente leidt het opschorten tot een verhoging van de algemene uitkering van € 272.000 in 2022.
- *Vergoeding corona-effecten:* De gemeenten worden in 2021 en 2022 gecompenseerd voor een aantal effecten als gevolg van de coronacrisis. In 2021 wordt er nog € 201.000 extra overgemaakt naar de gemeente (Tijdelijke ondersteuning noodzakelijke kosten: € 147.000 en ondersteuning van Cultuur en Buurt- en dorpshuizen: €54.000). In 2022 ontvangen we nog € 58.000 voor bijzondere bijstand, gemeentelijk schuldenbeleid en re-integratie bijstandsgerechtigden. .

7. Financiën

In onderstaande overzicht is het financiële effect van de voorstellen op het verwachte rekeningresultaat weergegeven. Het verwachte positieve resultaat van boekjaar 2021 wordt bereikt inclusief een onttrekking uit de reserve "afdekken tekorten" van € 1.816.000.

(bedragen * € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Verwacht rekeningresultaat Halfjaarrapportage 2021	**240**				
Verwacht rekeningresultaat Begroting 2022-2025				**757**	**581**
Effecten op verwacht resultaat					
Bijstelling gemeentefondsuitkering	633	1.083	811	810	883
Extra uitgaven agv septembercirculaire	-251	-66	-8	-8	-8
Effecten op verwacht resultaat	**382**	**1.017**	**803**	**802**	**875**
Mutatie reserves					
Terugdraaien onttrekking reserve "afdekken tekorten" 2022-2023	-	-881	-551	-	-
Mutatie reserves	**-**	**-881**	**-551**	**-**	**-**
Verwacht rekeningresultaat 2021-2025	**622**	**136**	**252**	**1.559**	**1.456**

Wij stellen voor om de onttrekkingen terug te draaien van de reserve "afdekken tekorten" in de jaren 2022 en 2023. Naar verwachting resteert er in deze jaren nog een positief saldo, rekening houdend met de terugdraaiing van de onttrekking uit de reserve "afdekken tekorten".

De meeste extra uitgaven als gevolg van de Septembercirculaire zijn posten waar we compensatiegelden voor corona van krijgen.

8. Communicatie
Niet van toepassing

9. Planning en uitvoering
Niet van toepassing

10. Privacy
Niet van toepassing

11. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

Op basis van de Gemeentewet stelt de raad jaarlijks de begroting vast, die op basis van begrotingswijzigingen kan worden bijgesteld. Op basis van de (bijgestelde) begroting kunnen in de loop van het jaar lasten worden opgevoerd (artikel 189 en 192 Gemeentewet).

12. Bijlagen

Bijlage 1: Memo analyse gemeentefondsuitkering naar aanleiding van septembercirculaire 2021
Bijlage 2: Raadsbesluit effecten Septembercirculaire 2021
Bijlage 3: Begrotingswijziging 2021-14
Bijlage 4: Begrotingswijziging 2022-01

Sint Odiliënberg, 4 november 2021

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,	De burgemeester,
J.J.W.M. L'Ortije	mr. M.D. de Boer-Beerta

g r i f f i e

OPLEGVEL RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering **:** 4 november 2021

Agendapunt **:** **6**

Onderwerp **:** **Effecten septembercirculaire 2021**

Commissiebehandeling

Raadsadviescommissie **:** N.v.t.

Fracties afwezig bij commissiebehandeling: N.v.t.

Advies commissie:

1. Onderwerp rijp voor behandeling in gemeenteraad	N.v.t.
2. Wijze van agendering voor de raad	N.v.t.

Inhoudelijk commissieadvies:

Bijzonderheden (indien van toepassing):
Het raadspresidium heeft op 18 oktober jl. besloten om het onderhavige onderwerp als bespreekpunt aan de voorlopige agenda van de raadsvergadering van 4 november 2021 toe te voegen.

ANALYSE GEMEENTEFONDSUITKERING NAAR AANLEIDING VAN SEPTEMBERCIRCULAIRE 2021

Gemeenten ontvangen op drie momenten in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkering: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.
De gemeentefondsuitkering bestaat uit drie onderdelen:

1. Algemene uitkering.
2. Integratie- en decentralisatie-uitkeringen, gesplitst in:
    a. de integratie-uitkering sociaal deelfonds;
    b. de overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen
3. Aanvullende uitkeringen (uitkering die gemeenten specifiek krijgen, wij hebben deze niet).

Deze notitie gaat over de effecten van de Septembercirculaire 2021 voor onze gemeente. Hierin komt duidelijk naar voren dat we meer geld ontvangen van het rijk. De gemeentefondsuitkering stijgt, ten opzichte van de stand van de meicirculaire 2021 en de junibrief 2021 (stand primitieve begroting 2022-2025) met € 653.000 in 2021 en € 1.083.000 in 2022 en in de jaren erna tot en met 2025 rond de € 800.000 per jaar. Een aantal van deze extra inkomsten leiden ook tot hogere uitgaven.

Ontwikkeling van de gemeentefondsuitkering

In onderstaand overzicht is per uitkeringssoort aangegeven hoe hoog de uitkering voor onze gemeente is op basis van de meicirculaire 2021 + Junibrief 2021 en de septembercirculaire 2021. De stand van de meicirculaire 2021 + junibrief 2021 is tevens de stand van de primitieve begroting 2022-2025. Daarnaast is het verschil tussen de verschillende uitkeringssoorten aangegeven. Deze verschillen worden toegelicht.

(bedragen * € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Begroot op basis van meicirculaire 2021 + junibrief (stand primitieve begroting 2022-2025)					
Algemene Uitkering	29.063	30.178	29.541	29.366	29.431
Integratie uitkering Sociaal deelfonds	3.689	3.404	3.306	3.184	3.055
Overige integratie en decentralisatie uitkeringen	752	437	432	430	423
Begroot op basis van meicirculaire 2021 + junibrief (stand primitieve begroting 2022-2025)	**33.503**	**34.019**	**33.278**	**32.979**	**32.908**
Berekend op basis van septembercirculaire 2021					
Algemene Uitkering	29.696	31.261	30.354	30.181	30.321
Integratie uitkering Sociaal deelfonds	3.684	3.400	3.299	3.175	3.043
Overige integratie en decentralisatie uitkeringen	756	442	436	434	427
Berekend op basis van septembercirculaire 2021	**34.136**	**35.103**	**34.089**	**33.789**	**33.791**
Verschil					
Algemene Uitkering	633	1.083	813	815	891
Integratie uitkering Sociaal deelfonds	-4	-4	-7	-9	-12
Overige integratie en decentralisatie uitkeringen	4	4	4	4	4
Verschil tussen meicirculaire + junibrief 2021 en septembercirculaire 2021	**633**	**1.084**	**811**	**810**	**883**

Algemene uitkering

De grootste afwijking tussen de Meicirculaire 2021 + de Junibrief 2021 en de Septembercirculaire 2021 zit in de algemene uitkering. In onderstaand overzicht zijn de mutaties in de algemene uitkering weergegeven:

(bedragen * € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Ontwikkeling uitkeringsfactor en basis					
Accresontwikkeling	-	590	656	666	753
Opschorten opschaalkorting (lagere apparaatskosten)	-	272	-	-	-
Ontwikkeling uitkeringsbasis	46	89	32	22	7
Aanpassing BTW plafond	218	-	-	-	-
Hoeveelheidsverschillen	152	128	143	143	146
Mutaties voorgaande dienstjaren	-20	-	-	-	-
Ontwikkeling uitkeringsfactor en basis	**396**	**1.079**	**831**	**831**	**906**
Taakmutaties					
Vergoeding corona-effecten (compensatie)	201	58	-	-	-
Extra Gelden Jeugdzorg		-9	-9	-9	-9
Problematiek Jeugdzorg: Restant middelen wachttijden	50				
Diversen kleine aanpassingen	-13	-45	-9	-7	-7
Taakmutaties	**237**	**4**	**-18**	**-16**	**-16**
Verschil tussen meicirculaire + junibrief 2021 en septembercirculaire 2021	**633**	**1.083**	**813**	**815**	**891**

Ontwikkeling uitkeringsfactor en uitkeringsbasis

Accresontwikkeling door aanpassing rijksuitgaven

De uitkering van het gemeentefonds stijgt of daalt mee met de uitgaven gedaan door het rijk. Als de uitgaven van het rijk stijgen, dan stijgt ook de uitkering van het gemeentefonds. Dit heet de trap op trap af systematiek. Er is echter één uitzondering: Uitgaven aan nood- en steunmaatregelen als gevolg van corona lopen niet mee in de accresberekening.

In de meicirculaire 2020 is aangekondigd dat de accressen voor de uitkeringsjaren 2020 en 2021 worden vastgeklikt op het niveau dat toen is gepubliceerd. Een mogelijke toe- of afname van de rijksuitgaven leiden in die jaren dus niet tot wijziging van het accres. In de circulaire is een nieuwe accresraming opgenomen voor het jaar 2022 en verder, berekend conform de huidige normeringssystematiek. Voor alle jaren vanaf 2022 is sprake van een opwaartse bijstelling van het accres. Met name in 2022 is sprake van een forse stijging.

Dit komt zowel door een hogere geraamde loon- en prijsontwikkeling in de Macro Economische Verkenning (MEV-raming) van het Centraal Planbureau als door een positieve volumeontwikkeling. Het kabinet heeft daarnaast vanaf 2022 aanvullende middelen uitgetrokken voor een aantal beleidsterreinen, waaronder voor klimaatmaatmaatregelen. Daarnaast zijn de kosten voor het compenseren van de gedupeerden van de kinderopvangtoeslag opwaarts bijgesteld. Ook andere uitgaven zoals die in de zorg en de EU-afdrachten zijn opwaarts bijgesteld. Voor al deze uitgaven geldt dat dit ramingen betreft. Op het moment dat de daadwerkelijke uitgaven lager blijken te zijn, zal dit ook leiden tot een lager accres.

Opschorten opschaalkorting (lagere apparaatskosten)

Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten heeft het kabinet besloten de oploop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 en 2022 incidenteel te schrappen. Dit betekent ook voor 2022 de korting wordt opgeschoven naar 2023. Dit leidt tot een verhoging van de algemene uitkering € 272.000 in 2022. De totale oplopende korting voor 2025 blijft nog steeds overeind. Hier mag het komend kabinet zich over buigen.

Ontwikkeling uitkeringsbasis en hoeveelheidsverschillen
Bij het begrip ontwikkeling van de uitkeringsbasis praten we over de mutaties van de landelijke aantallen inwoners, woonruimten, leerlingen, uitkeringsgerechtigden, WOZ-waarden, enzovoort. In de veronderstelling dat het te verdelen bedrag niet toeneemt als de hoeveelheid (Q) stijgt, dan zal per maatstaf het maatstafgewicht (P) evenredig moeten dalen. Dat is een ingewikkelde methode en daarom wordt gekozen voor een eenvoudiger oplossing, in casu, de daling van de uitkeringsfactor. De ontwikkeling van onze hoeveelheden wijkt af van de landelijke ontwikkeling. Voor 2021 heeft deze afwijking voor ons een positief effect van € 189.000. Voor 2022 ontstaat een positief effect van € 217.000 aflopende naar € 153.000 in 2025.

Aanpassing BTW plafond
Vanaf 2015 wordt het maximaal plafond voor het BTW Compensatie Fonds (BCF) jaarlijks vastgesteld (gerelateerd aan de ontwikkeling van het accres). Als gemeenten en provincies minder BTW claimen dan dit plafond wordt de rest van het bedrag verdeeld via de algemene uitkering. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname.
Het BCF-plafond bedraagt € 3,25 miljard voor gemeenten in 2021. In de septembercirculaire wordt uitgegaan van verwachte onderschrijding € 216 miljoen. Voor onze gemeente betekent dit een voordeel van € 218.000.

Taakmutaties

Taakmutaties zorgen voor een toevoeging of afname van de omvang van de algemene uitkering. Het grootste deel van de taakmutaties heeft te maken met het compensatiepakket coronacrisis medeoverheden. Naast de mutatie in de algemene uitkering zijn in dit kader een deel van de compensatie als decentralisatie-uitkering opgenomen. We gaan hieronder in op de effecten van het gehele compensatiepakket voor onze gemeente.

Extra geld jeugdzorg
Per brief van 29 juni jl. zijn gemeenten geïnformeerd dat het kabinet voor 2022 incidenteel € 1,314 miljard extra beschikbaar stelt ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Dit bedrag komt bovenop de eerder toegezegde € 300 miljoen voor dat jaar. Vanuit de € 1,314 miljard is, na overleg met de VNG, besloten € 9 miljoen over te hevelen naar de begroting van het ministerie van VWS ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2022. Deze € 9 miljoen wordt door VWS beschikbaar gesteld aan de VNG. Het overige deel is toegevoegd aan de algemene uitkering. Voor onze gemeente betekent dit een negatief effect van € 9.000 euro. We hebben deze structureel geraamd omdat niet duidelijk is of dit een eenmalige last is.

Problematiek Jeugdzorg: Restant middelen wachttijden
In de meicirculaire 2021 zijn gemeenten geïnformeerd over de € 613 miljoen die het kabinet voor het jaar 2021 beschikbaar heeft gesteld voor acute problematiek in de jeugdzorg. Hiervan is een bedrag van € 255 miljoen beschikbaar gesteld met als oogmerk dat gemeenten hierdoor in staat worden gesteld om extra inzet en regie te kunnen voeren op het voorkomen en aanpakken van wachttijden van (regionaal) ingekochte specialistische jeugdzorg op basis van goede data, zodat kwetsbare kinderen de hulp krijgen die ze nodig hebben. In totaal € 55 miljoen van de € 255 miljoen is in de meicirculaire 2021 nog niet verwerkt in de verdeling van het algemene uitkering omdat het Rijk en de VNG een klein deel hiervan wilden inzetten voor regionale coördinatie en landelijke informatievoorziening door de VNG ten aanzien van de wachtlijsten specialistische jeugdzorg. Inmiddels hebben de VNG en het Rijk deze kosten begroot op € 3,175 miljoen waardoor bij deze circulaire het resterende deel (€ 51,825 miljoen) kan worden toegevoegd aan de algemene uitkering.

Vergoeding corona-effecten
De gemeenten worden in 2021 en 2022 gecompenseerd voor een aantal effecten als gevolg van de coronacrisis. Tegen over deze compensatie zetten we voorlopig ook extra uitgaven voor hetzelfde bedrag. Bij de jaarrekening 2021 wordt u over de inzet van deze gelden verder geïnformeerd.

Wij ontvangen voor de verschillende onderdelen de volgende vergoedingen:

Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK): €147.000 in 2021
De Tijdelijke Ondersteuning voor Noodzakelijke Kosten (TONK) is bedoeld voor huishoudens die door de huidige omstandigheden te maken hebben met een onvoorzienbare en onvermijdelijke terugval in hun inkomen, en die daardoor noodzakelijke (woon)kosten niet meer kunnen voldoen en waarvoor andere regelingen niet of onvoldoende soelaas bieden. Voor de eerste drie kwartalen van 2021 is een bedrag van € 260 miljoen beschikbaar gesteld voor de TONK. De eerste tranche van € 65 miljoen is reeds bij de meicirculaire al verdeeld. De tweede en laatste tranche voor de periode tot en met 30 september bedraagt € 195 miljoen, en wordt nu verdeeld.

Buurt- en dorpshuizen en lokale cultuur: € 54.000 in 2021.
Voor de lokale cultuur en buurt- en dorpshuizen heeft het kabinet € 60 miljoen beschikbaar gesteld, waarvan € 50 miljoen voor cultuur en € 10 miljoen voor buurt- en dorpshuizen, ter compensatie van de extra uitgaven als gevolg van de coronacrisis. Een indicatie van het te ontvangen bedrag is reeds bij de meicirculaire 2021 bekend gemaakt. Inmiddels is ook de definitieve verdeling bekend.

Re-integratie bijstandsgerechtigden: € 25.000 in 2022
Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen beschikbaar voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden (€ 14,740 miljoen in 2022). Gemeenten ontvangen deze extra middelen zodat zij de reguliere dienstverlening op peil kunnen houden nu de instroom in de bijstand toeneemt. Daarnaast ontvangen gemeenten in 2022 een tijdelijke impuls voor re-integratie (€ 43,438 miljoen) die gemeenten in staat stelt om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de crisis de bijstand instromen te intensiveren. Voor 2020 en 2021 zijn reeds middelen toegekend in de decembercirculaire 2020.

Extra middelen voor gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand: € 33.000 in 2022
Als onderdeel van het steun- en herstelpakket stelt het kabinet in 2022 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid (€ 30 miljoen in 2022) en de bijzondere bijstand (€ 15 miljoen in 2022) beschikbaar. Gericht op het bieden van snelle hulp en ondersteuning aan mensen die vanwege de crisis te maken krijgen met (dreigende) schulden- en armoedeproblematiek. Voor 2020 en 2021 zijn reeds middelen toegekend in de decembercirculaire 2020.

Integratie-uitkering sociaal deelfonds

(bedragen * € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Ontwikkeling integratie-uitkering Sociaal deelfonds					
Participatie: no risk polis banenafspraak/beschut werk	-4	-4	-7	-9	-12
Ontwikkeling integratie-uitkering Sociaal deelfonds	**-4**	**-4**	**-7**	**-9**	**-12**
Verschil tussen meicirculaire + junibrief 2021 en septembercirculaire 2021	**-4**	**-4**	**-7**	**-9**	**-12**

Participatie: No risk polis banenafspraak/beschut werk

Het UWV voert structureel de no-riskpolis uit voor de gehele gemeentelijke doelgroep banenafspraak en nieuw beschut werk. Om dit te financieren zijn middelen verschoven van het gemeentefonds naar het UWV. Met de VNG is bestuurlijk afgesproken de uitgaven aan de no-riskpolis elke vijf jaar te herijken op basis van de realisaties in de voorafgaande periode. Dit jaar bleken de uitgaven van het UWV aan de no-riskpolis hoger te zijn geweest dan aanvankelijk geraamd. Dit heeft conform de overeengekomen rekenregel een extra overheveling tot gevolg van de middelen voor begeleiding (middelen voor re -integratie nieuwe doelgroep in het gemeentefonds, integratie-uitkering Participatie) naar het UWV. Het betreft voor de gemeente een extra uitname van € 4.000 in 2021, oplopend tot € 14.000 in 2026. De volgende herijking vindt plaats in 2026. Dan zal opnieuw bekeken worden hoe de uitgaven zich hebben ontwikkeld.

Overige integratie- en decentralisatie-uitkering

Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling over de gemeenten. Het gaat om uitkeringen die een tijdelijk karakter hebben, op korte termijn overgaan naar de algemene uitkering of die voor een beperkt aantal gemeenten beschikbaar zijn.

(bedragen * € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Ontwikkelingen overige integratie en decentralisatie uitkeringen					
Suppletie-uitkering integratie sociaal domein	4	4	4	4	4
Ontwikkelingen overige integratie en decentralisatie uitkeringen	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**
Verschil tussen meicirculaire + junibrief 2021 en septembercirculaire 2021	**4**	**4**	**4**	**4**	**4**

Suppletie-uitkering integratie sociaal domein

Alle gemeenten hebben te maken met de suppletie-uitkering Overheveling IUSD (integratie-uitkering Sociaal domein). Bij de decembercirculaire 2020 zijn de definitieve bedragen van de suppletie-uitkering voor 2019 en 2020 bekend gemaakt. De suppletie-uitkering voor 2021 is in deze circulaire na gecalculeerd en daarmee eveneens definitief geworden. Dit betekent een structureel bedrag van € 4.000 extra vanaf 2021.

Effect op saldo begroting als gevolg van de effecten van de septembercirculaire

(bedragen * € 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025
Aanpassingen gemeentefondsuitkering					
Algemene uitkering	633	1.083	813	815	891
Integratie uitkering sociaal domein	-4	-5	-7	-9	-12
Overige integratie en decentralisatie uitkeringen	4	4	4	4	4
Aanpassingen gemeentefondsuitkering	**633**	**1.083**	**811**	**810**	**883**
Aanpassingen uitgaven als gevolg van septembercirculaire					
Toezicht en handhaving gastouderschap		-5	-5	-5	-5
Rijksvaccinatieprogramma HPV mannen		-3	-3	-3	-3
Aanpak problematiek jeugdzorg: restant middelen wachttijden	-50				
Corona steunpakketten					
Tijdelijke ondersteuning Noodzakelijke kosten (TONK)	-147				
Buurt- en dorpshuizen & lokale cultuur	-54				
Aanvullend pakket re-integratie bijstandsgerechtigden		-25			
Gemeentelijk schuldenbeleid		-22			
Bijzondere bijstand		-11			
Aanpassingen uitgaven als gevolg van septembercirculaire	**-251**	**-66**	**-8**	**-8**	**-8**
Effect op begroot-rekeningsaldo	**382**	**1.017**	**803**	**802**	**875**

gemeente roerdalen

Raadsbesluit Jaar 2021/11/04/06

Zaaknummer:Z21-025041
Onderwerp: Effecten septembercirculaire 2021

De raad van de gemeente Roerdalen heeft;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 19 oktober 2021,

het volgende besluit genomen:

Besluit:

1. In te stemmen met de verwerking van de effecten van de septembercirculaire 2021 voor de jaren 2021 tot en met 2025.
2. In te stemmen met het geheel terugdraaien van de onttrekking uit de reserve "afdekken tekorten" voor het jaar 2022.
3. De 14de begrotingswijziging 2021 en de 1ste begrotingswijziging 2022 vast te stellen.
4. In te stemmen om de compensatiegelden van corona (€ 201.000 in 2021 en € 58.000 in 2022) in te zetten voor de doelen waarvoor deze beschikbaar worden gesteld.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 4 november 2021.

De gemeenteraad van Roerdalen,

De griffier, De voorzitter,

R.J.J. Notermans mr. M.D. de Boer-Beerta

BEGROTINGSWIJZIGING ***Provincie Limburg*** ***Dienstjaar: 2021*** ***Wijziging nr.: 14***

Gemeente ROERDALEN

De raad der gemeente Roerdalen besluit de begroting van lasten en baten voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als volgt: (Bedragen * € 1.000,-)

omschrijving	2021		2022		2023		2024	
	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten
Effecten septembercirculaire 2021								
Exploitatie								
2. Participatie, ondersteuning en zorg	197							
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	54							
8. Algemene middelen (voorgaande dienstjaren)		-20						
8. Algemene middelen		653						
8. Algemene middelen (Resultaat)		-382						
Reserves								
n.v.t.								
		-						
	251	251	-	-	-	-	-	-

Toelichting op de begrotingswijziging

Voor een toelichting m.b.t. deze begrotingswijziging verwijzen we naar het raadsvoorstel.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 4 november 2021

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Ingevolge art. 203 gemeentewet gezonden aan:
Gedeputeerde Staten van Limburg

Datum van inzending:

omschrijving	2021		2022		2023		2024	
	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten

kenmerk:

BEGROTINGSWIJZIGING ***Provincie Limburg*** ***Dienstjaar: 2022*** ***Wijziging nr.: 1***

Gemeente ROERDALEN

De raad der gemeente Roerdalen besluit de begroting van lasten en baten voor bovengenoemd dienstjaar te wijzigen als volgt: (Bedragen * € 1.000,-)

omschrijving	2022		2023		2024		2025	
	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten
Effecten septembercirculaire 2021								
Exploitatie								
1. Krachtige dorpen	8		8		8		8	
2. Participatie, ondersteuning en zorg	58							
8. Algemene middelen (effect septembercirculaire 2021)		1.083		811		810		883
8. Algemene middelen (terugdraaien ontrekking reserve)		-881		-551				
8. Algemene middelen (Resultaat)		-136		-252		-802		-875
Reserves								
Terugdraaien onttrekking aan reserves	-881		-551					
Sluitrekening (balans)		-881		-551				
	-815	-815	-543	-543	8	8	8	8

Toelichting op de begrotingswijziging

Voor een toelichting m.b.t. deze begrotingswijziging verwijzen we naar het raadsvoorstel.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 4 november 2021

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

Ingevolge art. 203 gemeentewet gezonden aan:
Gedeputeerde Staten van Limburg

Datum van inzending:

omschrijving	2022		2023		2024		2025	
	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten	wijziging lasten	wijziging baten

kenmerk: